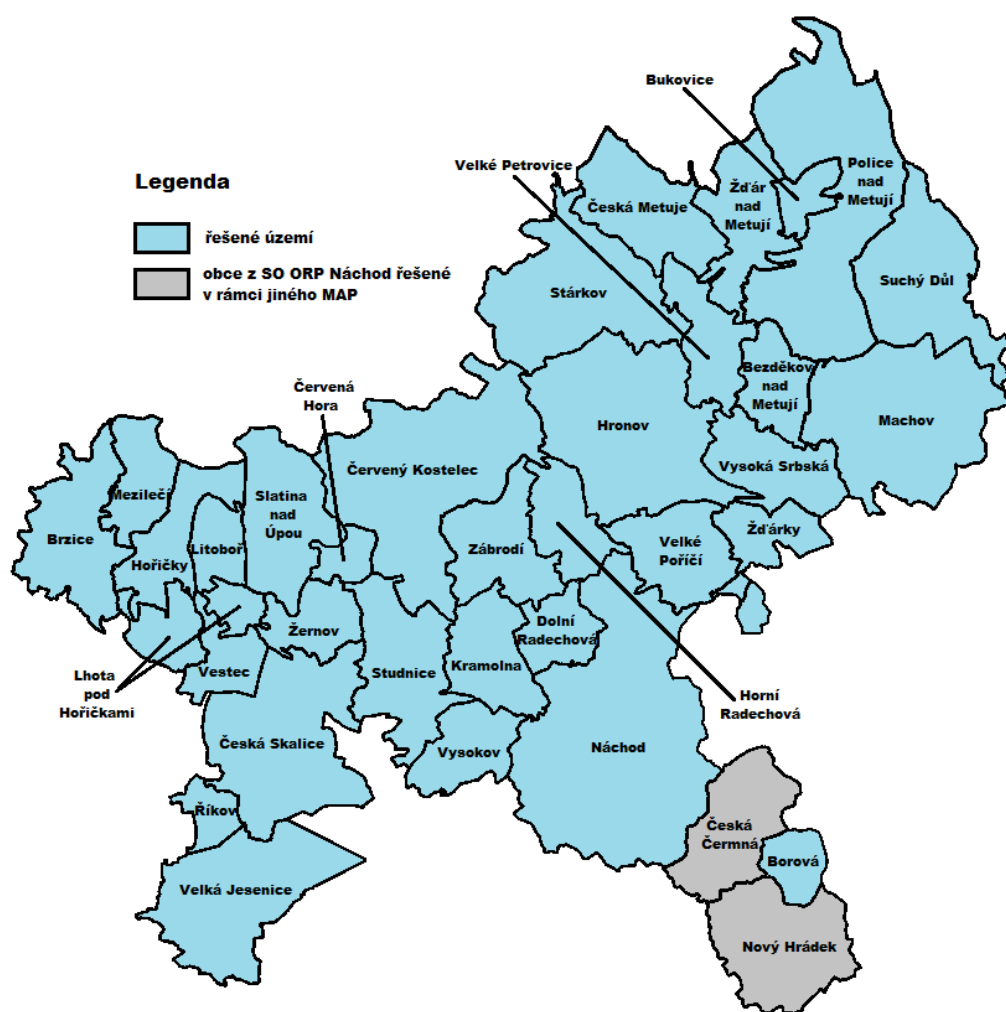

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod

Místní akční plán vzdělávání na území:

ORP Náchod

Předkládá realizační tým projektu:

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod

Registrační číslo projektu:

CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306

Datum odevzdání:

12. 3. 2018

OBSAH

1 Úvod	4
2 Manažerský souhrn	6
3 Řízení procesu MAP	9
3.1 Organizační struktura	9
3.1.1 Řídící výbor	9
3.1.2 Realizační tým projektu MAP	11
3.1.3 Pracovní skupiny	13
3.2 Komunikační plán	13
3.2.1 Přehled cílových skupin projektu	13
3.2.2 Přehled využívaných komunikačních nástrojů v projektu MAP	16
4 Analytická část	18
4.1 Obecná část analýzy	18
4.1.1 Základní informace o řešeném území, jeho vymezení	18
4.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání	20
4.1.2.1 Strategické dokumenty a záměry na národní a nadnárodní úrovni	20
4.1.2.2 Strategické dokumenty a záměry na úrovni Královéhradeckého kraje	43
4.1.2.3 Strategické dokumenty a záměry na mikroregionální úrovni	52
4.1.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření	59
4.1.3.1 Vyhodnocení priorit plánů jednotlivých oblastí – MATEŘSKÉ ŠKOLY	59
4.1.3.2 Vyhodnocení priorit plánů jednotlivých oblastí – ZÁKLADNÍ ŠKOLY	65
4.1.4 Předpokládaný demografický vývoj	73
4.1.5 Charakteristika školství v řešeném území	77
4.1.5.1 Předškolní vzdělávání	77
4.1.5.2 Základní vzdělávání	83
4.1.5.3 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území	95
4.1.5.4 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území	98
4.1.5.5 Financování MŠ, ZŠ, ZUŠ a SVC	106
4.1.6 Vyjíždka a dojíždka do škol	108
4.1.7 Sociální situace	110
4.1.7.1 Sociálně patologické jevy	110
4.1.7.2 Výskyt sociálně vyloučené lokality	112
4.1.7.3 Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu	114
4.1.8 Návaznost na dokončené základní vzdělání	120

4.2 Specifická část analýzy	123
4.2.1 Témata MAP v řešeném území.....	123
4.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území	129
4.2.3 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území	133
4.3 Východiska pro strategickou část.....	136
4.3.1 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů	136
4.3.2 Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území	138
4.3.3 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území	138
5 Strategický rámec MAP pro ORP Náchod	141
5.1 Vize	141
5.2 Popis zapojení aktérů	142
5.3 Popis priorit a cílů	144
5.4 Prioritizace témat při posouzení souladu pro intervence z IROP a OP VVV	166
6 Akční plán	167
6.1 Roční akční plán	169
6.2 Akční plán/zásobník projektů	179
7 Implementační část.....	190
7.1 Systém řízení a organizačního zajištění naplňování MAP v ORP Náchod.....	190
7.2 Systém financování MAP v ORP Náchod.....	190
7.3 Systém aktualizace MAP v ORP Náchod	191
7.4 Systém monitoringu a vyhodnocování realizace MAP v ORP Náchod	192
Přehledové seznamy	193
Seznam tabulek	193
Seznam grafů	194
Seznam obrázků	195
Seznam schémat.....	195
Seznam příloh.....	195

1 Úvod

Místní akční plán vzdělávání (MAP) je prioritně zaměřen na rozvoj kvalitního a inkluzivního vzdělávání dětí a žáků do 15 let. Zahrnuje oblasti včasné péče, předškolního a základního vzdělávání, základního uměleckého vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání.

Účel a cíle projektu MAP

Hlavním přínosem realizace MAP je vybudování udržitelného systému komunikace mezi aktéry, kteří ovlivňují vzdělávání v území. Vzniklá partnerství napomáhají zkvalitňování vzdělávání zejména v místních mateřských školách (MŠ) a základních školách (ZŠ), ale také k řízenému rozvoji dalších služeb na podporu vzdělávání dětí a mládeže.

Cílem projektu MAP je:

- v maximální možné míře využít dotační prostředky v programovém období 2014 - 2020 určené pro vzdělávání, především pro MŠ a ZŠ
- zjistit investiční a neinvestiční priority a potřeby MŠ a ZŠ, dále také základních uměleckých škol (ZUŠ), organizací neformálního a zájmového vzdělávání, které by měly sloužit jako podklad pro vyhlášení budoucích výzev
- podpořit spolupráci, komunikaci a výměnu zkušeností mezi organizacemi, které ovlivňují vzdělávání v území s aktivním zapojením zřizovatelů, rodičů a dětí
- rozvíjet v našich školách motivující kulturu zaměřenou na maximální úspěch pro každého žáka a každého učitele a na trvalý pedagogický rozvoj celé školy
- vytvořit příhodné podmínky pro společné vzdělávání vyhovující všem zapojeným aktérům
- podpořit i rozvoj a kvalitu vzdělávání jak pro učitele, tak pro žáky

Díky MAPu by mělo dojít ke zlepšení vzájemné spolupráce jednak mezi pedagogy, školami, zřizovateli a dalšími partnery, kteří se zabývají vzděláním. Tím se začne zkvalitňovat výuka, vzdělávání a kompetence pedagogů. Při tvorbě MAP je hlavním cílem stanovit priority, na které by se měly zúčastněné strany zaměřit a podporovat rozvoj dalších služeb, které se vzděláváním zabývají. Motivovaní a kompetentní učitelé a ředitelé MŠ a ZŠ ovlivňují kvalitu a klima ve školských zařízeních.

Popis struktury MAP

MAP se skládá ze sedmi hlavních částí.

- 1) **Úvod** – v této části je přibliženo, co to MAP je, proč se zpracovává, co je jeho účelem a cílem a popsána je zde i jeho struktura.
- 2) **Manažerský souhrn** – představuje shrnutí klíčových poznatků a zjištění vyplývajících z provedené analýzy. Souhrnně znázorňuje přehled problémových oblastí, klíčových problémů v území a prioritních oblastí rozvoje v řešeném území.
- 3) **Řízení procesu MAP** – popisuje systém řízení a organizačního zajištění naplňování MAP. Specifikuje roli, složení a náplň činnosti jednotlivých orgánů organizační struktury. Součástí je i komunikační plán, který přibližuje cílové skupiny projektu, využití komunikačních nástrojů a způsob zapojení cílových skupin do projektu.
- 4) **Analytická část** – jedná se o analýzu řešeného území z pohledu oblasti vzdělávání. Analýza je rozdělena do tří hlavních částí. První částí je obecná část, ve které jsou uvedeny základní informace o řešeném území, zhodnoceny výsledky dotazníkového šetření, proveden rozbor existujících strategických záměrů a dokumentů vázajících se ke vzdělávání, provedena charakteristika školství a jeho jednotlivých typů, řešena vyjíždka a dojíždka do škol, problematika sociálně patologických jevů v prostředí škol, a i zhodnoceny možnosti žáků, které mají po dokončeném základním vzdělání. Druhou částí je specifická část, která se váže a zabývá specifickými tématy v oblasti vzdělávání, např. těmi, které jsou definovány metodikou MAP, ale i jinými. Dále je provedena analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání a též analýza rizik této oblasti v řešeném území. Třetí část představuje východiska pro strategickou část, v rámci které jsou vymezeny problémové oblasti a klíčové problémy řešeného území z pohledu vzdělávání, stanoveny prioritní oblasti rozvoje a provedena jejich SWOT-3 analýza.
- 5) **Strategická část a Strategický rámec priorit MAP do roku 2023** – v této části je definována vize, jednotlivé prioritní oblasti rozvoje jsou blíže specifikovány a stanoveny jsou jejich cíle, vazby na povinná a doporučená opatření MAP a indikátory. Popsán je i způsob a proces zapojení dotčené veřejnosti do tvorby MAP. Součástí je i seznam projektových záměrů, jak investičních, tak neinvestičních.
- 6) **Akční plán** – vychází ze strategické části a strategického rámce MAP a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené v dokumentu. Obvykle se zpracovává na období nejbližších 1-2 let. V rámci tohoto dokumentu se bude jednat o tzv. **roční akční plán**, který obsahuje aktivity, jejichž realizace je naplánována v letech 2017 a 2018. Akční plán jako takový představuje v rámci tohoto dokumentu **zásobník projektů a záměrů**, jejichž realizace je v plánu v následujících několika letech.
- 7) **Implementační část** – naplní poslední částí je proces implementace. Jedná se o systém řízení a organizačního zajištění MAP, způsob aktualizace MAP, dále jakým způsobem bude provedeno vyhodnocování realizace MAP.

Vzhledem ke specifičnosti města Náchod jako takového v rámci ORP (velikost, počet škol) mu byla věnována zvláštní pozornost. Z toho důvodu vznikla v rámci projektu i část podrobně zaměřená a zabývající se vzděláváním ve městě Náchodě jako takovém. Část podrobně zaměřená na město Náchod je samostatnou přílohou dokumentu a je nazývána pracovním názvem „koncepce“ (příloha 2).

2 Manažerský souhrn

MOTTO a VIZE VZDĚLÁVÁNÍ V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ

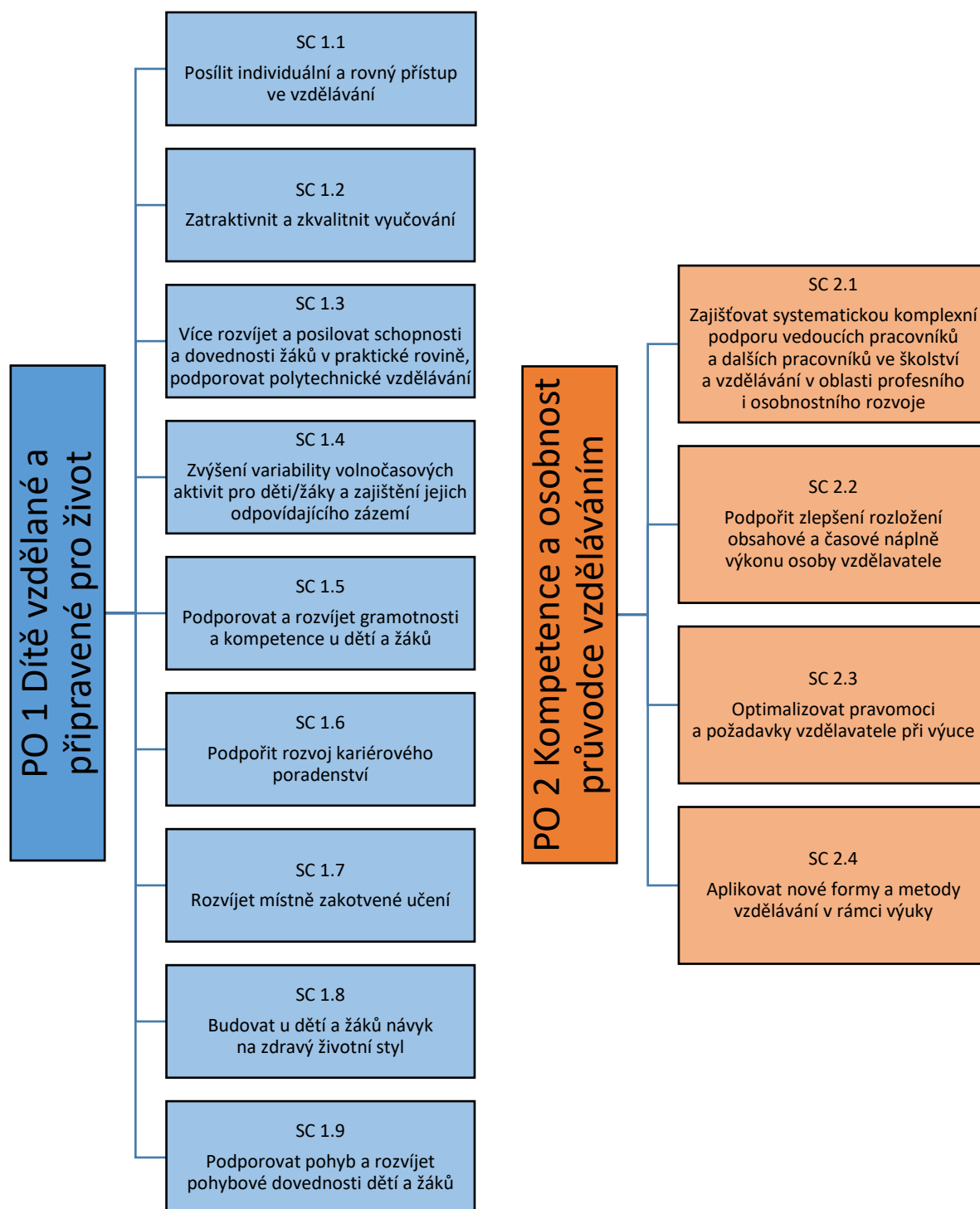
MOTTO

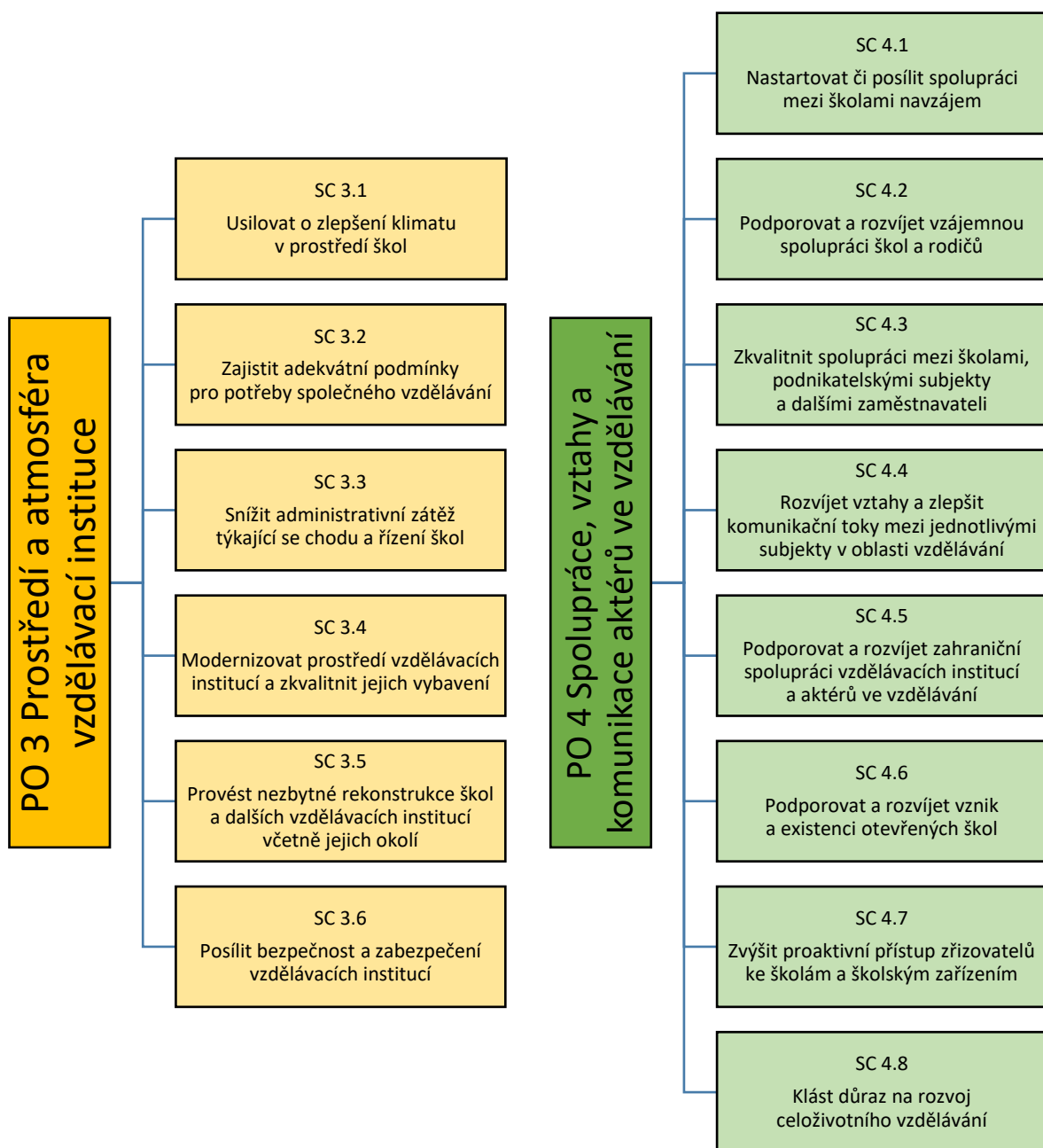
„Non scholae sed vitae discimus. - Neučíme se pro školu, ale pro život“

VIZE

Školy a další vzdělávací zařízení jsou bezpečné, bezbariérové, přívětivé a vybavené instituce reagující na vývoj doby. Panuje v nich dobrá atmosféra a klima, ke které přispívají jak vzdělání, kreativní, motivovaní, respektovaní i respektující učitelé a vzdělavatelé, tak komunikativní, pokorní, respektovaní a respektující a se zájmem a radostí se vzdělávající děti a žáci. V řešeném území pravidelně probíhají aktivity spolupráce mezi jednotlivými subjekty v oblasti vzdělávání. Dochází mezi nimi k výměně informací a učení navzájem, což přispívá k všeobecně vysoké úrovni systému školství a vzdělávání v území.

PŘEHLED PRIORITNÍCH OBLASTÍ A K NIM PŘÍRAZENÝCH STRATEGICKÝCH CÍLŮ

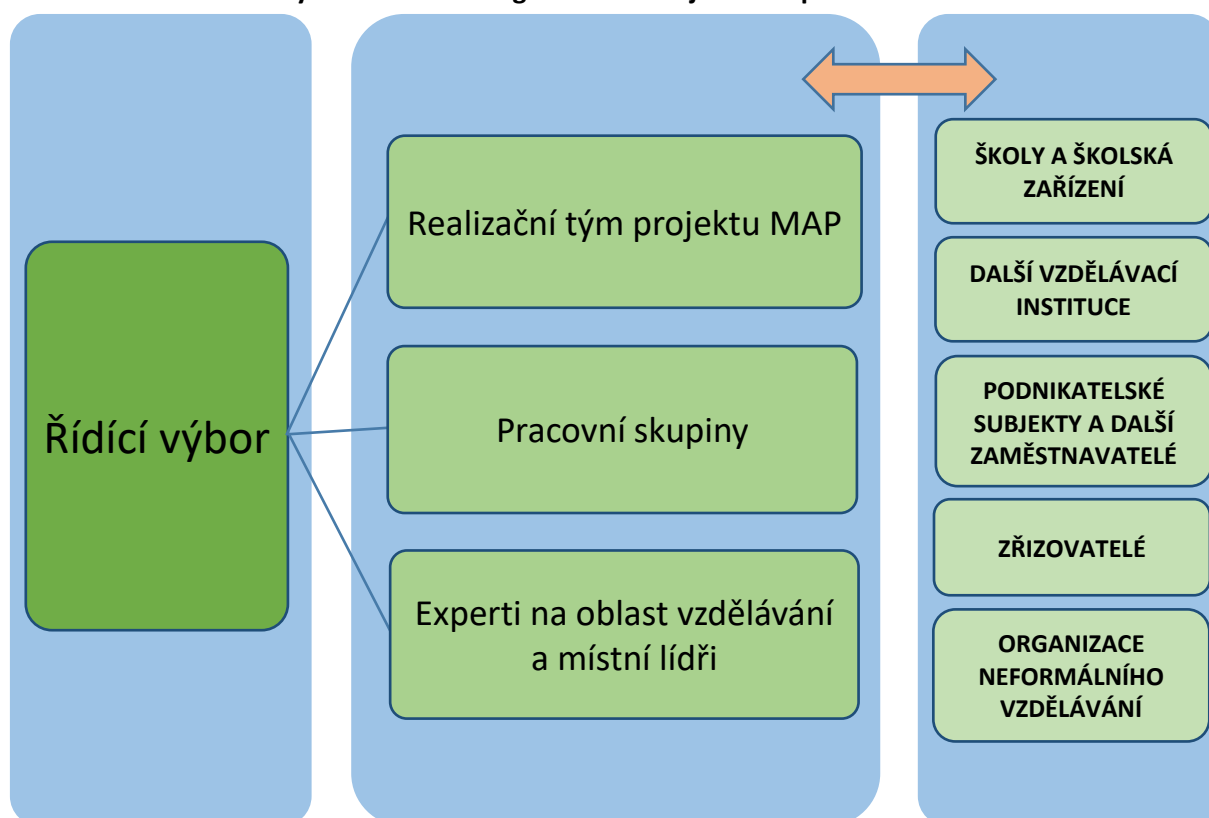

3 Řízení procesu MAP

3.1 Organizační struktura

Efektivní naplňování strategického plánu může být obecně zajištěno jedině díky jednoznačnému systému řízení a organizace. Platí to i pro tento rozvojový plánovací dokument. Pro tyto účely byly stanoveny následující dvě hierarchické úrovně systému řízení a organizačního zajištění naplňování MAP (schéma 1).

Schéma 1: Znázornění systému řízení a organizačního zajištění naplňování MAP v ORP Náchod

3.1.1 Řídící výbor

Řídící výbor představuje hlavní řídicí orgán v procesu MAP. Ustavující zasedání proběhlo 21. 4. 2016. Složení a zastoupení členů v řídicím výboru odpovídá pravidlům projektu.

Povinní zástupci Řídícího výboru jsou:

- zástupce realizátora projektu MAP
- zástupce kraje
- zástupci zřizovatelů škol – školy bez rozdílu zřizovatele, tj. včetně soukromých a církevních
- vedení škol, učitelé, zástupci ze školních družin – školy MŠ a ZŠ bez rozdílu zřizovatele, tj. včetně soukromých a církevních
- zástupci organizací neformálního a zájmového vzdělávání
- zástupci ZUŠ

- zástupce krajských akčních plánů (KAP)
- zástupce rodičů, kteří jsou doporučeni školskými radami nebo organizacemi sdružujícími rodiče
- lokální konzultant Asociace sociálního začleňování (ASZ)

V průběhu realizace projektu MAP I došlo k určité obměně osob zastupující jednotlivé povinné zástupce. Vždy však byla dodrženy podmínky projektu a byli zapojeni všichni povinní zástupci. Aktuální složení řídicího výboru je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 1: Aktuální složení řídicího výboru k 19. 12. 2017

Funkce	Jméno a příjmení	Kategorie zástupce	Škola/organizace
Předsedkyně	Ing. Ludmila Pohanková	zástupce organizací neformálního a zájmového vzdělávání	Středisko volného času Děčko Náchod
Místopředseda	Ing. Petr Jeništa	zástupce zřizovatelů škol	Obec Velká Jesenice
Člen	Ing. Mgr. Pavel Rejchrt	zástupce realizátora projektu MAP	MAS Stolové hory z. s.
Člen	Ing. Petra Hnáťová	zástupce KHK, zástupce KAP	Královéhradecký kraj
Člen	Mgr. Denisa Pokorná	zástupce zřizovatelů škol	Školská komise při Radě města Náchod
Člen	Bc. Pavel Schuma	zástupce zřizovatelů škol	Odbor sociálních věcí a školství města Náchod
Člen	Mgr. Dagmar Šolínová	zástupce zřizovatelů škol	Městys Machov
Člen	Ing. Helena Toldová	zástupce zřizovatelů škol	Obec Studnice
Člen	Mgr. Vladimír Honzů	zástupce ZŠ a MŠ	ZŠ Plhov Náchod
Člen	Mgr. Milena Liskovská Turková	zástupce ZŠ a MŠ	MŠ a ZŠ speciální NONA o. p. s.
Člen	PhDr., Mgr. Alena Poláková	zástupce ZŠ a MŠ	ZŠ a MŠ Velká Jesenice
Člen	Mgr. Karel Nývlt	zástupce ZŠ a MŠ	ZŠ a MŠ Police nad Metují
Člen	Mgr. Michaela Trejtnarová	zástupce ZŠ a MŠ	MŠ Havlíčkova Náchod
Člen	Mgr. František Majer	zástupce ZŠ a MŠ	ZŠ Komenského Náchod
Člen	Mgr. Jana Stejskalová	zástupce rodičů	Rodiče
Člen	Mgr. Daniela Šolcová	zástupce rodičů	Rodiče
Člen	Mgr. Josef Vlach	zástupce základních uměleckých škol	ZUŠ Hronov
Člen	Mgr. Markéta Mířová	lokální konzultant ASZ	ASZ

Řídicí výbor se řídí svým Jednacím řádem a jeho kompetence vychází ze Statutu. Statut Řídicího výboru je uveden v příloze 3. Jednací řád Řídicího výboru je uveden v příloze 4.

Řídicí výbor plní zejména tyto úkoly:

- projednává, připomínkuje a vyjadřuje se k pracovním verzím koncepčních materiálů MAP,
- schvaluje zásadní koncepční materiály týkající se MAP,
- dohlíží na realizaci projektu MAP po celou jeho dobu a podílí se na jeho následné implementaci,
- projednává a s konečnou platností schvaluje Strategický rámec MAP do roku 2023,
- řeší další společné aktuální problémy v oblasti vzdělávání v daném území.

3.1.2 Realizační tým projektu MAP

Realizační tým (RT) projektu se skládá z administrativního (AT) a odborného týmu (OT). RT jako celek je veden hlavní manažerkou projektu, která má dlouholeté zkušenosti s projektovým řízením i vedením týmu.

Hlavními úkoly RT jsou:

- koordinace a realizace všech aktivit projektu,
- zapojování zájmových skupin projektu adekvátně fázi a postupu,
- vedení setkání Řídícího výboru a Pracovních skupin a připravovat zázemí pro jejich práci,
- zajišťování potřebných podkladových materiálů a ty pak překládat řídícímu výboru MAP pro jeho návrhy a diskuzi s partnery v území,
- monitoring průběhu realizace MAP,
- pravidelné vyhodnocování realizovaných aktivit a dosahování cílů MAP,
- spolupráce při relevantních aktivitách procesu MAP s odborným garantem MAP,
- zajišťování organizace společných vzdělávacích a informačních aktivit,
- ve spolupráci s odborným garantem rozvíjení u zástupců zřizovatelů a v zapojených školách odborné znalosti k odborným tématům MAP,
- účast na aktivitách souvisejících s přímou podporou škol a dalších vzdělávacích zařízení v oblasti řízení kvality vzdělávání,
- zajišťování přenosu výstupů mezi dílčími týmy a pravidelné vyhodnocování realizovaných aktivit a dosahování cílů MAP.

AT je složen z:

- hlavní manažerky projektu
- finančního manažera projektu

AT je zodpovědný za:

- koordinaci projektových aktivit,
- organizační a provozní stránku projektu,
- dosažení plánovaných cílů projektu včetně naplnění plánovaných hodnot indikátorů,
- zajišťování efektivní komunikace na všech úrovních realizace projektu (směrem k poskytování podpory, vedení organizace příjemce, partnerům projektu a jednotlivým pracovníkům projektu).

OT je složen z:

- Koordinátorky pro komunikaci a aktivity
- Odborníka na analýzy a strategie
- Odborného garanta
- Pracovních skupin
- Tematických expertů

OT je zodpovědný za:

- věcné plnění aktivit projektu,
- tvorbu výsledků a výstupů projektu,
- aktivní práci s cílovými a zájmovými skupinami,
- tvorbu výstupů pro celý RT.

V průběhu realizace projektu MAP I došlo k určité obměně osob zastupující jednotlivé pozice. Aktuální složení RT v posledním čtvrtletí realizace projektu je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka 2: Aktuální složení RT v posledním čtvrtletí realizace projektu

Pracovní pozice	Zařazení do týmu	Vazba pracovní pozice na položku rozpočtu	Druh pracovního poměru	Úvazek
Manažer projektu	AT	1.1.1.1.1.1	Pracovní smlouva	1,0
Finanční manažer projektu	AT	1.1.1.1.1.2	Pracovní smlouva	0,2
Koordinátor pro komunikaci a aktivity	OT	1.1.1.2.1.1	Pracovní smlouva	0,8
Odborník na analýzy a strategie	OT	1.1.1.2.1.2	Pracovní smlouva	0,2
Odborný garant	OT	1.1.1.2.3.1	DPP	max. 300 hod/rok
Tematický expert č. 1 až č. 20	OT	1.1.1.2.3.2	DPP	max. 300 hod/rok/osoba
Člen pracovní skupiny	OT	1.1.1.2.3.3	DPP	max. 300 hod/rok
Člen pracovní skupiny	OT	1.1.1.2.3.3	DPP	max. 300 hod/rok
Člen pracovní skupiny	OT	1.1.1.2.3.3	DPP	max. 300 hod/rok
Člen pracovní skupiny	OT	1.1.1.2.3.3	DPP	max. 300 hod/rok
Člen pracovní skupiny	OT	1.1.1.2.3.3	DPP	max. 300 hod/rok
Člen pracovní skupiny	OT	1.1.1.2.3.3	DPP	max. 300 hod/rok

3.1.3 Pracovní skupiny

V rámci projektu byly ustanoveny celkem tři pracovní skupiny:

- Pracovní skupina Mateřské školy
- Pracovní skupina Základní školy
- Pracovní skupina Zájmové a neformální vzdělávání, základní umělecké školy a ostatní

Tyto skupiny se svojí činností vzájemně prolínaly, přičemž rozsah a četnost řešených aktivit se odvíjel od konkrétních potřeb a témat řešených v rámci projektu (např. s vazbou na povinná, doporučená a volitelná témata dle metodiky k MAP, vzdělávací a setkávací akce řešené v projektu apod.). Členské složení pracovních skupin bylo tvořeno s ohledem zapojení všech zájmových a cílových skupin. Někteří členové řídicího výboru se pravidelně účastnili i setkání pracovních skupin. V zásadě lze konstatovat, že v každé pracovní skupině byl minimálně jeden zástupce z řídicího výboru, který měl pracovní skupinu na starost a zajišťoval přenos informací z pracovní skupiny směrem k řídicímu výboru.

Pracovní skupiny se v průběhu realizace projektu sešly celkem 13krát. Seznam členů jednotlivých pracovních skupin je uveden v příloze 5.

3.2 Komunikační plán

Komunikační plán MAP rozvoje vzdělávání v ORP Náchod je tvořen následujícími dvěma dílčími částmi:

- přehled jednotlivých cílových skupin projektu
- přehled využívaných komunikačních nástrojů v projektu MAP

3.2.1 Přehled cílových skupin projektu

Vedoucí pracovníci škol a školských zařízení

Zásadní skupinou jsou ředitelé základních a mateřských škol. Na ně projekt cílí jednak záměrem zvyšování jejich otevřenosti, kompetencí, rozpoutání dialogu s jinými zájmovými skupinami a motivačními aktivitami ke spolupráci mezi školami navzájem a mezi školami a dalšími subjekty působícími na děti do 15 let a jejich rodiče. Spolu s ostatními vedoucími pracovníky jsou podstatnými články a stakeholdery procesu rozvoje partnerství. Oslovení již byli v přípravě projektu plošně.

Do projektu jsou aktivně zapojeni jako členové Řídicího výboru, členové pracovních skupin a jako účastníci různých forem komunitního projednávání, účastníci vzdělávacích seminářů a aktivit, prostřednictvím dotazníkového šetření.

Pedagogičtí pracovníci

Pedagogickými pracovníky jsou všichni učitelé/učitelky a další pedagogičtí pracovníci zapojených MŠ, ZŠ, ZUŠ, SVČ, speciálních škol. Zkvalitnění ve smyslu šíře kompetencí i jejich prohlubování má projekt za cíl, stejně jako to, že si učitelé tento princip osvojí a za pomoci projektu MAP jim bude zpřístupněno plošně jak toho dosahovat.

Z řad učitelů cílí projekt v některých ohledech na všechny – zapojení do analýzy nedostatků, do návrhů změn, do zlepšování kvality vzdělávání i řízení vzdělávání, do zpětné vazby a komunikace mezi všemi zájmovými skupinami a pro-motivačních aktivit. Zároveň ale ve specifickém ohledu cílí na aktivní učitele a pedagogy všech institucí, kteří přinášejí změny, jsou lídry, iniciátory, nositeli změn.

I zástupci této cílové skupiny byly do projektu aktivně zapojeny jako členové Řídícího výboru, členové pracovních skupin, účastníci různých forem komunitního projednávání, účastníci vzdělávacích seminářů a aktivit, zapojení do dotazníkového šetření.

Děti a žáci

Děti do 15 let a žáků škol obecně se projekt týká plošně a bez rozdílů, akcentuje v zacílení na rovné příležitosti ke vzdělání všem – přístupnost kvalitního vzdělávání pro každé dítě a žáka. Skupina je vymezena jako stávající a budoucí uživatelé procesu vzdělávání. Jsou nejpodstatnější cílovou skupinou, s níž se však v mnoha ohledech pracuje zprostředkovaně. Zájem skupiny je přizpůsobovat výuku individuálním potřebám žáků, zkvalitňovat úroveň a diverzifikovat vzdělávání, zlepšit sledování úspěšnosti a zajistit zpětnou vazbu od cílové skupiny, poskytovat formativní i sumativní hodnocení, využívat efektivně jak informační technologie, tak postupy přímého prožívání světa. Zájem je i být vzděláván v heterogenním kolektivu.

Zapojení této skupiny do projektu bylo prostřednictvím osobních návštěv na jednání žakovských parlamentů v jednotlivých ZŠ ve městě Náchodě, dále prostřednictvím dotazníkového šetření a též aktivním zapojením do programu konference Učení pro život.

Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice

Aktivní zapojení zřizovatelů do rozvoje vzdělávací soustavy, nejen jejího zázemí je klíčem k možnosti jednak účinně plánovat a jednak dosahovat jakékoli dlouhodobé změny a spolupráce. Zřizovatelé a jejich zaměstnanci reprezentují veřejný zájem na udržení, funkčnosti a ekonomice vzdělávacích institucí a jejich prostředí a vybavenosti s dopadem všeho jmenovaného na kvalitu vzdělávání pro každého žáka. Jejich zapojení bylo do projektu především prostřednictvím členství v Řídícím výboru, dále prostřednictvím realizovaných informativních schůzek a prostřednictvím dotazníkového šetření.

Pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže

Tyto osoby budou začleněny zejména do zlepšování vzdělávání, a to jak stávající, tak nové. Budou klíčové pro zlepšování kompetencí a spolupráce. Jejich role je zásadní pro propojení veřejnosti a rodičů se školami, zlepšení vzdělávacích příležitostí různých vymezených skupin dětí, neformální postupy, zejména pak pro obohacování škály metod a přístupů a rozvoj dalšího vzdělávání. V regionu se jedná kromě asistenčních a zájmových aktivit i o například nabídku EVVO, globální výchovy, integraci aj. Zapojení této cílové skupiny proběhlo opět prostřednictvím členství v Řídícím výboru, členství v pracovních skupinách, jako účastníci různých forem komunitního projednávání, účastníci vzdělávacích seminářů a aktivit.

Pracovníci organizací působících ve vzdělávání, výzkumu a poradenství

Tato cílová skupina je tvořena jednak místními pracovníky v institucích, nepedagogickými, a jednak pracovníky organizací neziskových v celé republice, kteří jsou schopni poskytnout jak rozšíření kompetencí a přehledu o rozvoji metody a přístupů, tak pomoc s formulací adekvátní míry a formy změn vyvolaných nalezenými potřebami v území. Osloveni budou na základě aktivního vyhledání týmem a členy pracovních skupin.

Rodiče dětí a žáků

Rodiče dětí jsou vlivem nejsilnější cílovou skupinou, jsou arbitrem kvality, o jejímž posouzení ve velké většině nejsou poučení, ale nejsilněji vystupují v hodnotící roli. Zároveň jsou skupinou na problematiku vzdělávání jediní vázáni zákonnými povinnostmi se ho účastnit v roli odpovědné, ale povětšinou pasivní. Cílová skupina není homogenní, v jejich řadách jsou jak aktivní, tak pasivní, kritičtí i velmi očekávající, negativní i nedůvěřiví. Z této skupiny je třeba aktivitami projektu vyzdvihnout aktivní reformátory i mluvčí jiných názorových proudů rodičů a ty zapojit do spolupráce na formování potřeb a dalších aktivit. Jsou také skupinou vzdělavatelnou a formovatelnou procesem MAP. Mají silný zájem na kvalitě, ale často protichůdné postoje a očekávání. Specificky jsou zastoupeni také rodiče různorodě vyloučených a znevýhodněných dětí.

Zástupci této cílové skupiny byly do projektu aktivně zapojeni jako členové Řídícího výboru, členové pracovních skupin, účastníci různých forem komunitního projednávání, účastníci vzdělávacích seminářů a aktivit a též prostřednictvím dotazníkového šetření.

Veřejnost

Široká veřejnost je cílovou skupinou podstatnou pro akceptaci nového procesu na obecné veřejné úrovni. Zároveň je cílovou skupinou potenciálně zahrnující místní experty, aktivní rodiče a lídry, možné místní experty se zkušenostmi.

Využity byly různé metody zapojení nejširší veřejnosti do projektu. Veřejnost byla jednak informována a jednak dotazována, na veřejné akce ve školách měli přístup všichni občané a informace o projektu a postupu byly přístupné všem, zejména elektronickou formou. Cílová skupina je tedy významným zdrojem dalších aktivních účastníků procesu MAP.

Pracovníci popularizující vědu a kurikulární reformu

Tato cílová skupina byla do projektu zapojena zprostředkovaně, a to prostřednictvím různých informativních materiálů a článků.

3.2.2 Přehled využívaných komunikačních nástrojů v projektu MAP

V rámci projektu MAP byla využita řada komunikačních nástrojů, které byly při realizaci MAP využívány k oslovení dotčené veřejnosti, ke komunikaci s cílovými skupinami a zapojenými aktéry a k publicitě projektu.

Jedná se o následující komunikační nástroje:

- osobní setkávání
- telefonický kontakt
- emailová komunikace
- zápisy z jednání
- tiskové zprávy
- newsletter, věstník
- webové stránky Místní akční skupiny Stolové hory a Místní akční skupiny Mezi Úpou a Metují
- neformální webové stránky www.mapvornachod.webnode.cz
- sociální sítě
- internetové stránky škol
- vývěsky škol, měst a obcí v ORP Náchod
- dotazníkové šetření
- letáky a plakáty
- odborné semináře
- exkurze
- workshopy
- konference
- řízené rozhovory
- články v regionálním tisku

Předpokládané využití jednotlivých komunikačních nástrojů cílovými skupinami projektu je znázorněno v tabulce 3.

Tabulka 3: Předpokládané využití jednotlivých komunikačních nástrojů cílovými skupinami projektu

Cílová skupina	Vedoucí pracovníci škol a školských zařízení	Pedagogičtí pracovníci	Děti a žáci	Zřizovatelé	Pracovníci v oblasti NZV	Pracovníci organizací působících ve vzdělávání, výzkumu a poradenství	Rodiče	Veřejnost	Pracovníci popularizující vědu a kurikulární reformu
Komunikační nástroj									
osobní setkávání	X	X	X	X	X	X	X		
telefonický kontakt	X	x		X	X	X			
emailová komunikace	X	X		X	X	X			
zápisy z jednání	X	X		X	X	X			
tiskové zprávy	X	X		X	X	X	X	X	X
newsletter, věstník	X	X		X	X	X	X	X	X
webové stránky	X	X		X	X	X	X	X	X
sociální sítě	X	X		X	X	X	X	X	X
internetové stránky škol	X	X	X	X			X	X	
vývěsky škol, měst a obcí	X	X	X	X			X	X	
dotazníkové šetření	X	X	X	X			X		
letáky a plakáty	X	X		X	X	X	X	X	X
odborné semináře	X	X			X	X			
exkurze	X	X							
workshopy	X	X			X	X			
konference	X	X	X	X	X	X	X	X	X
řízené rozhovory	X	X	X						
články v regionálním tisku	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Poznámky: Pokud je v kolonce křížek, znamená to, že je předpokládáno využití daného komunikačního nástroje danou cílovou skupinou projektu. Pokud je kolonka prázdná, není předpokládáno využití daného komunikačního nástroje danou cílovou skupinou projektu.

Vysvětlivky: NZV = neformální a zájmové vzdělávání

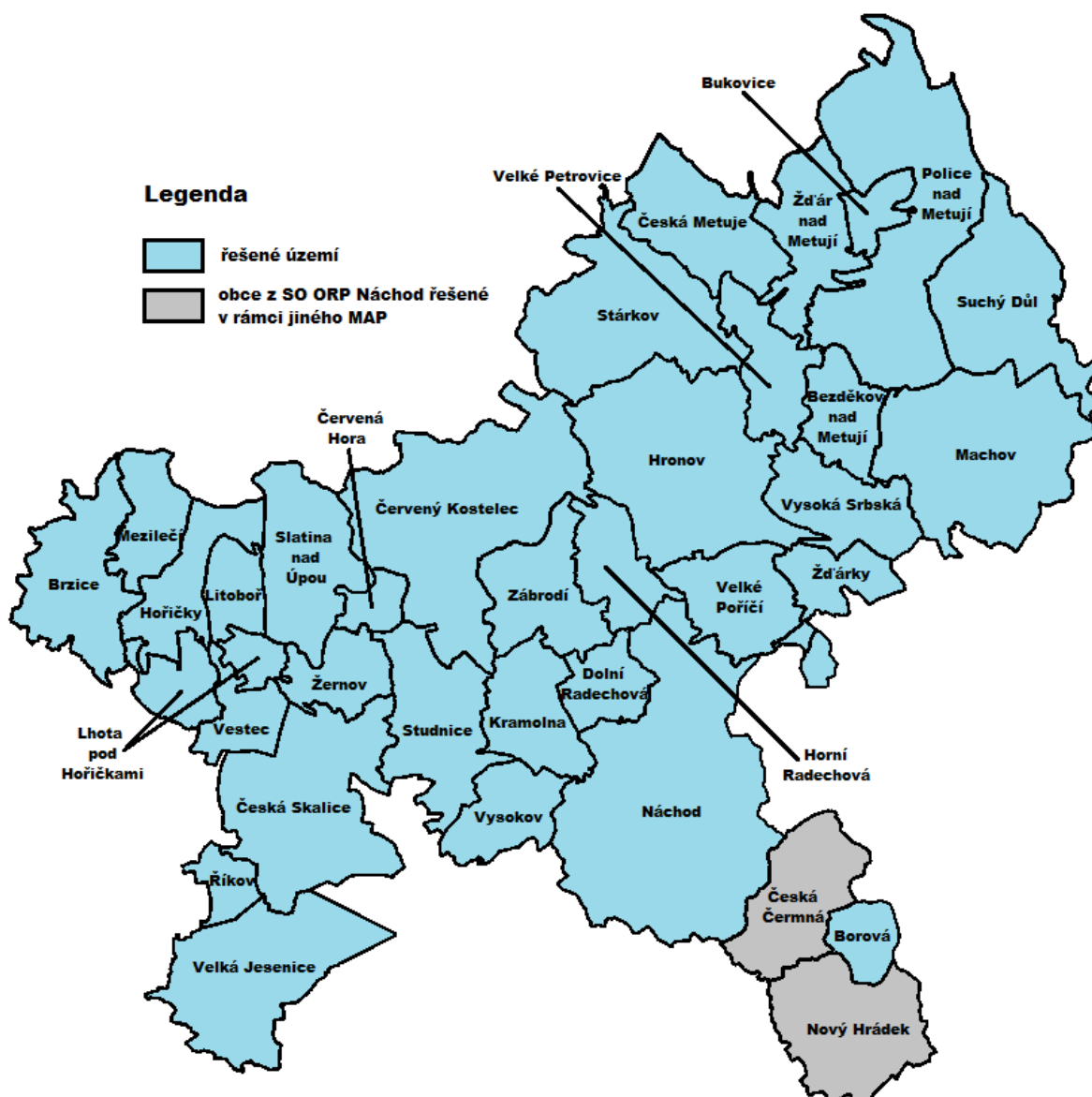
4 Analytická část

4.1 Obecná část analýzy

4.1.1 Základní informace o řešeném území, jeho vymezení

Správní obvod obce s rozšířenou působností (SO ORP) Náchod se rozprostírá v severovýchodní části Královéhradeckého kraje a skládá se celkem z 36 obcí. Řešeným územím MAP v SO ORP Náchod je území 34 obcí tohoto obvodu, přičemž obce Česká Černná a Nový Hrádek budou z důvodu spádovosti řešeny v rámci MAP na území SO ORP Dobruška. Řešené území je graficky znázorněno na obrázku 1.

Obrázek 1: Vymezení řešeného území MAP SO ORP Náchod

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 4: Základní informace o obcích řešeného území

Obec	Počet obyvatel (k 1. 1. 2015)	Rozloha (km ²)	Hustota zalidnění (obyv./km ²)	Počet částí obce	Počet katastrálních území
Bezděkov nad Metují	507	5,17	98	1	1
Borová	204	3,07	66	1	1
Brzice	219	10,48	21	5	3
Bukovice	355	2,44	146	1	1
Červená Hora	193	2,10	92	1	1
Červený Kostelec	8 454	24,07	351	7	6
Česká Metuje	302	9,70	31	3	3
Česká Skalice	5 085	17,36	293	6	6
Dolní Radechová	789	4,20	188	1	1
Horní Radechová	513	5,55	92	2	2
Hořičky	544	6,66	82	5	3
Hronov	6 169	22,04	280	6	6
Kramolna	1 090	6,99	156	3	4
Lhota pod Hoříčkami	297	5,92	50	3	3
Litoboř	120	3,52	34	1	1
Machov	1 076	19,39	55	4	4
Mezilečí	142	5,20	27	2	3
Náchod	20 408	33,34	612	10	10
Police nad Metují	4 201	24,40	172	6	6
Říkov	202	2,47	82	1	1
Slatina nad Úpou	307	10,11	30	1	1
Stárvov	630	16,53	38	5	4
Studnice	1 129	10,38	109	7	5
Suchý Důl	420	13,28	32	2	2
Velká Jesenice	748	14,72	51	3	3
Velké Petrovice	396	6,09	65	3	2
Velké Poříčí	2 392	7,45	321	1	1
Vestec	165	3,93	42	3	1
Vysoká Srbská	269	7,45	36	3	2
Vysokov	479	5,68	84	1	1
Zábrodí	520	8,22	63	3	2
Žďár nad Metují	645	8,16	79	1	1
Žďárky	549	4,60	119	1	1
Žernov	262	4,70	56	2	1
Řešené území celkem	59 781	335,36	178	105	93

Zdroj: Veřejná databáze Českého statistického úřadu <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>

Tabulka 4 podává základní informace o obcích řešeného území. Z této tabulky vyplývá, že obce řešeného území se v řadě ohledů mezi sebou liší. Největší hustotu zalidnění mají populačně největší obce. Značnou hustotu zalidnění mají i některé další obce (Bukovice, Dolní Radechová, Žďárky).

Na druhé straně zde existují obce, které mají velmi nízkou hustotu zalidnění. Tyto obce lze rozdělit do několika kategorií:

- populačně menší obce se značnou rozlohou svého území – Brzice, Česká Metuje, Slatina nad Úpou, Suchý Důl
- populačně menší obce s menší rozlohou svého území – Litoboř, Mezilečí, Vestec
- populačně středně velké obce se značnou rozlohou území – Stárvkov, Velká Jesenice

Dokládá to tak značnou různorodost řešeného území.

Pokud porovnáme hustotu zalidnění řešeného území s hodnotami za vyšší územní celky, zjistíme, že řešené území se svojí průměrnou hodnotou 178 obyvatel na km² dosahuje vyšší hustoty zalidnění než vyšší územní celky: okres Náchod 130 obyvatel na km², Královéhradecký kraj 116 obyvatel na km², Česká republika 134 obyvatel na km². Z toho vyplývá, že řešené území je převážně poměrně hustě osídleno.

4.1.2 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

Tato kapitola se zabývá tzv. metaanalýzou již existujících strategických dokumentů a záměrů majících souvislost s oblastí vzdělávání. Metaanalýza je rozdělena do tří částí podle následující hierarchie – národní a nadnárodní úroveň, úroveň Královéhradeckého kraje, mikroregionální úroveň (úroveň ORP Náchod).

4.1.2.1 Strategické dokumenty a záměry na národní a nadnárodní úrovni

Tabulka 5 podává přehled dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na národní a nadnárodní úrovni. Jejich metaanalýza je provedena následně.

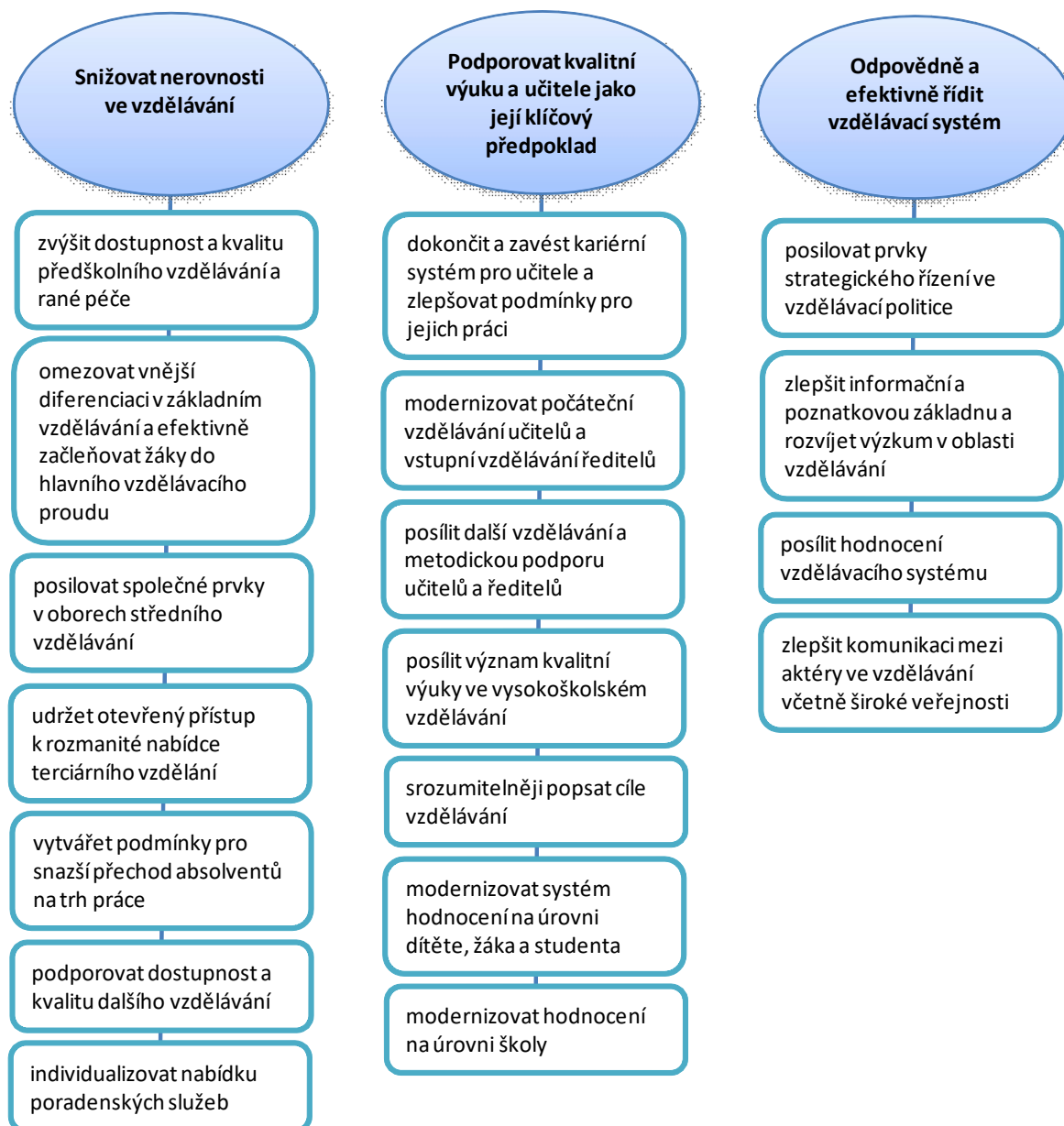
Tabulka 5: Přehled strategických dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na národní a nadnárodní úrovni

Název dokumentu/záměru	Odkaz ke stažení
Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-vzdelavaci-politiky-2020
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020	http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-vzdelavani-a-rozvoje-vzdelavaci-soustavy-3
Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018	http://www.vzdelavani2020.cz/images_obsah/dokumenty/apiv_2016_2018.pdf
Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020	http://www.msmt.cz/ministerstvo/strategie-digitalniho-vzdelavani-do-roku-2020
Koncepce podpory mládeže 2014 – 2020	http://www.msmt.cz/mladez/narodni-strategie-pro-mladez
Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020	http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf
Strategie sociálního začleňování 2014-2020	http://www.mpsv.cz/files/clanky/17082/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf
Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020	http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/b1ad3bcc-f10a-4b9d-bda8-22361870ef79/Technicka-revize-Dohody-o-Partnerstvi-ve-verzi-schvalene-Evropskou-komisi-dne-13-4-2016_1.pdf?ext=.pdf
Evropa 2020	http://www.msmt.cz/uploads/Zalezitosti_EU/Evropa_2020.pdf
Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR	http://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/strategie_udrzelneho_rozvoje/\$FILE/KM-SRUR_CZ-20100602.pdf
Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti v základním vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/zamer-rozvoje-ctenarske-a-matematicke-gramotnosti-v
Národní plán výuky cizích jazyků	http://www.syka.cz/files/narodni_plan_vyuky_ciz_jazyku.pdf
Strategie romské integrace do roku 2020	http://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/pri-uradu-vlady/jiri-dienstbier/aktualne/vlada-schvalila-strategii-romske-integrace-do-roku-2020-126945/
Strategie celoživotního učení ČR	http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/strategie-celozivotniho-uceni-cr
Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011 – 2020	http://www.ibesip.cz/data/web/soubory/nsbsp-2011-2020-formatovani-ii.pdf
Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020	http://www.mvcr.cz/clanek/strategie-prevence-kriminality-v-ceske-republice-na-leta-2016-az-2020.aspx
Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018	http://www.msmt.cz/file/28077
Koncepce včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání	http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/koncepce-vcasne-pece-o-deti-ze-sociokulturne-znevychodnujiciho-prostredi-1
Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020	http://www.msmt.cz/mladez/talentovana-mladez

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 představuje základní strategický dokument ČR v oblasti vzdělávání na národní úrovni. Tato strategie stanovuje na základě důkladného zhodnocení současného stavu tři průřezové priority a na ně navázané cíle (viz obrázek 2).

Obrázek 2: Průřezové priority a cíle strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020

Zdroj: Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Dle strategie dochází k nerovnostem ve vzdělání především z důvodu rozdílných příležitostí a aspirací k učení a z důvodu silné závislosti výsledků vzdělávání na rodinném zázemí na úrovni žáka i na úrovni školy (tzn. rozdělování žáků do výběrových a nevýběrových tříd podle rodinného zázemí).

Na snižování nerovnosti ve vzdělávání navazuje cíl zvýšení kvality předškolního vzdělávání a rané péče, kde je vnímána jako problém absence fungujícího systému rané péče pro děti do 3 let, v tomto ohledu Česká republika za většinou evropských států zaostává. Další problém zřejmý zejména ve velkých městech a některých přilehlých aglomeracích je nedostatečná kapacita mateřských a základních škol, která vzniká vlivem nástupu populačně silnějších ročníků. Mezi opatření podporující zvýšení dostupnosti a kvality předškolního vzdělávání a rané péče patří např.:

- zavedení posledního roku předškolního vzdělávání jako povinného
- navržení systémového řešení v oblasti vzdělávání a péče o děti do 3 let
- včasná diagnostika potíží dítěte (již v průběhu předškolního období)
- posilování spolupráce mezi rodinou a školním prostředím, eliminace odkladu školní docházky

Dalším navazujícím cílem je omezování vnější diferenciace v základním vzdělávání a efektivní začleňování žáků do hlavního vzdělávacího proudu. Ačkoliv bylo na základě nového školského zákona z roku 2004 dosaženo určité redukce počtu vzdělávacích cest, český vzdělávací systém se stále vyznačuje vysokou mírou vnější diferenciace od samého počátku povinného vzdělávání. Tento problém je znatelný také v porovnání s ostatními zeměmi EU. V rámci tohoto cíle byla stanovena např. tato opatření:

- eliminace odkladů školní docházky (provázání se systémem přípravných tříd)
- provedení komplexní revize mechanismů podporujících vnější diferenciaci vzdělávacích cest
- podpora zájmového vzdělávání a jeho vazeb na formální vzdělávání
- individualizace podpory dětí a žáků (kompenzace všech typů znevýhodnění)
- vyrovnávání podmínek v přístupu k mimoškolním vzdělávacím příležitostem

Následující cíle se již nezabývají předškolním vzděláváním a vzdáváním žáků do 15 let, které řeší Místní akční plány, nicméně jsou v následujícím textu stručně zmíněny.

Dle strategie představuje v oblasti posilování společných prvků v oborech středního vzdělávání největší problém množství negativních jevů spojených se vzděláváním žáků v oborech středního vzdělání bez maturitní zkoušky, jedním z opatření je proto nenavyšování počtu oborů středního vzdělávání, ale provázání jejich struktury s potřebami trhu práce. Mezi další cíle patří udržení rovného přístupu k rozmanité nabídce terciárního vzdělání, vytváření podmínek pro snazší přechod absolventů na trh práce, podpora dostupnosti a kvality dalšího vzdělávání a individualizace nabídky poradenských služeb.

Společnou charakteristikou vzdělávacích systémů obecně považovaných za úspěšné je významná pozornost věnovaná výběru, počáteční přípravě a průběžné profesní podpoře učitelů. Jedním z problémů, se kterými se školský systém v ČR potýká, je nízká atraktivita učitelské práce v regionálním školství (nízké platy, omezené možnosti kariérního postupu, neodpovídající společenské uznání). Mezi další problémy lze zařadit stárnutí a prohlubující se generová nevyrovnanost učitelských sborů.

Na tuto prioritu navazují cíle znázorněné na obrázku 2.

V posledních přibližně patnácti letech došlo v oblasti regionálního školství k výrazné decentralizaci (převodu kompetencí z centrální úrovně státní správy na úroveň krajské a obecní samosprávy) a podstatnému zvýšení autonomie škol. Tyto změny uvolnily prostor pro inovace a participaci všech aktérů. Zvýšení autonomie škol vedlo ke zvýšení odpovědnosti škol, ale zároveň také až k neúměrnému

přesunu povinností na úroveň škol, a to bez dostatečné přípravy a podpory ředitelů a dalších vedoucích pracovníků.¹

Na tuto prioritu navazují cíle znázorněné na obrázku 2.

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015 – 2020

Na Strategii navazuje Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015-2020, který zmiňuje stejné průřezové priority, cíle i opatření. Tato opatření jsou oproti Strategii 2020 podrobně rozpracována do podopatření včetně uvedení termínu, zdroje financování a gesce. Dále jsou zde navíc oproti Strategii uvedeny grafy, kde jsou jednotlivé cíle podloženy statistickými údaji zpracovanými v grafické podobě. Jedná se např. graf znázorňující vývoj počtu dětí v mateřských školách v jednotlivých krajích, vývoj struktury žáků plnících povinnou školní docházku apod.

V dlouhodobém záměru vzdělávání je oproti Strategii 2020 kapitola věnovaná základnímu uměleckému, jazykovému a zájmovému vzdělávání a kapitola zabývající se financováním regionálního školství.

Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2016 -2018

Akční plán inkluzivního vzdělávání je další dokument vycházející z priorit Strategie vzdělávací politiky do roku 2020. První prioritou je snižování nerovnosti ve vzdělávání, druhou podpora kvalitní výuky učitele a třetí prioritou je odpovědné a efektivní řízení vzdělávacího systému.

Cílem Akčního plánu inkluzivního vzdělávání na období 2016 – 2018 je připravit a podpořit všechny složky systému (zřizovatele, školy, žáky, rodiče a veřejnost) tak, aby od 1. září 2016 bylo možné začít realizovat změny, které přinesla novela zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

Akční plán je tvořen třemi částmi:

Část A - Prioritní úkoly MŠMT v roce 2015

- A1. Zrušení přílohy RVP ZV-LMP a revize Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání
- A2. Prováděcí předpis k § 16 novely školského zákona
- A3. Diagnostické nástroje

¹ Zdroj: OECD: Education Policy Outlook: Czech Republic (Paris, 2013).

Část B – Inkluzivní a kvalitní vzdělávací systém

- *Čím dříve, tím lépe* - Zavedení povinného předškolního vzdělávání pro děti od 5 let, navýšení potřeb kapacit MŠ, vytvoření návrhu jednotné metodiky pro odborníky v PPP nebo SPC při posuzování školní zralosti, podpora zařazení dětí se SVP do hlavního vzdělávacího proudu
- *Inkluze je přínosem pro všechny* - Dlouhodobá podpora partnerské spolupráce, poskytnutí podpory pro inkluzivní vzdělávání na SŠ, realizace projektu MAP, podpora sociálního začleňování, specifikace profese asistent pedagoga, podpora formativního hodnocení žáků, podpora škol v rámci OP VVV (tzv. Šablony), podpora začleňování cizinců do škol, podpora začleňování dětí se SVP do neformálního a zájmového vzdělávání
- *Vysoce kvalifikovaní odborníci* - Podpora kvality počáteční přípravy pedagogických pracovníků, standard učitele a ředitele v zaměření na rozvoj potenciálu každého žáka
- *Podpůrné systémy a mechanismy financování* - Poradenské služby jako pomoc pro zkvalitnění průběhu vzdělávacího procesu, financování akčního plánu
- *Spolehlivá data* - Změny v činnosti ČŠI, změny v evidenci žáků vzdělávaných v inkluzivním prostředí, Monitoring Strategie romské integrace 2020

Část C – Ze školy do práce

Cílem je zajistit takové parametry vzdělávacího systému, které společně s opatřeními na podporu zaměstnanosti pomohou vládě ČR garantovat, že každý mladý člověk do 25 let dostane kvalitní nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, odborné přípravy nebo stáže, a to do 4 měsíců poté, co se stal nezaměstnaným, ukončil formální vzdělávání anebo odešel ze systému formálního vzdělávání.

Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020

Motto (citované z koncepce „Digitální Česko“ v úvodu strategie): „Informační technologie by měly prostupovat celým procesem výuky na základních školách, nikoli jen v předmětech typu ‚Práce s počítačem‘. Plné zapojení moderních technologií do výuky všech předmětů vnímá stát jako nezbytné v rámci posunu vzdělávacího systému od prostého memorování faktů k důrazu na čtenářskou gramotnost, komunikační dovednosti a logické myšlení.“

Dokument Strategie digitálního vzdělávání navazuje na Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2020 a se znalostí daného prostředí a procesů navrhuje soubor možných intervencí v počátečním vzdělávání na podporu digitálního vzdělávání, které se ukazují být stále více nezbytné.

Vize dokumentu je založena na otevřeném a moderním digitálním vzdělávání. Principem toho je celoživotní proces učení, který bude umožněn každému jedinci bez rozdílu. Digitálním vzděláváním se rozumí takové vzdělávání, které reaguje na změny ve společnosti související s rozvojem digitálních technologií a jejich využíváním v nejrůznějších oblastech lidských činností.

Zahrnuje jak vzdělávání, které účinně využívá digitální technologie na podporu výuky a učení, tak vzdělávání, které rozvíjí digitální gramotnost žáků a připravuje je na uplatnění ve společnosti a na trhu práce, kde požadavky na znalosti a dovednosti v segmentu informačních technologií stále rostou. Cílem strategie je nastavit podmínky a procesy ve vzdělávání, které toto digitální vzdělávání umožní realizovat.

Smyslem strategie je především otevřít vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií, zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi a rozvíjet informatické myšlení žáků.

V dokumentu je vyjmenována celá řada opatření, např.:

- prosazení otevřených informačních zdrojů
- tvorba systému, jako nástroje pro recenzi vzdělávacích zdrojů
- inovace RVP
- modernizace kurikula v rámci IT
- propojení formálního, neformálního a informálního učení
- digitální kompetence jako povinná součást standardu vzdělání učitele
- zajištění udržitelného financování škol v oblasti IT
- podpora připojení k internetu
- podpora správy IT ve školách a školských zařízeních
- příprava podmínek pro sběr velkého množství dat
- podpora vývoje inovací
- podpora pedagogického výzkumu
- monitoring
- podpora metodiky a didaktiky ICT

Koncepce podpory mládeže 2014 – 2020

Koncepce podpory mládeže na období 2014 - 2020 určuje strategické cíle státní politiky ve vztahu k mládeži. Reflektuje potřeby mládeže zejména v oblasti vzdělávání a mobility, zaměstnanosti a podnikání mladých lidí, kultury a tvořivosti, jejich participace, zdraví a zdravého životního stylu, mládeže s omezenými příležitostmi a dobrovolnictví. Zabývá se také environmentální a globální rozvojovou problematikou včetně přístupu mladých lidí k právům a informacím. Cílovou skupinou Koncepce 2020 jsou mladí lidé do 30 let.

Koncepce 2020 pracuje s pojmy pilířů, horizontálních priorit, strategických cílů, dílčích cílů a opatření.

Hlavní část Koncepce 2020 určuje 13 strategických cílů:

- Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k právům
- Usnadňovat rovný přístup dětí a mládeže k informacím
- Vytvářet příznivé a udržitelné podmínky pro účast dětí a mládeže v zájmovém a neformálním vzdělávání
- Rozšiřovat a zatraktivnit nabídku činností ve volném čase a motivovat děti a mládež k jejímu aktivnímu využití
- Podporovat zvyšování přeshraniční mobility mládeže
- Zlepšovat podmínky pro zaměstnanost a zaměstnatelnost mládeže

- Podporovat všestranný a harmonický rozvoj dětí a mládeže s důrazem na jejich fyzické a duševní zdraví a morální odpovědnost
- Podporovat aktivní zapojení dětí a mládeže do rozhodovacích procesů a do ovlivňování společenského a demokratického života
- Vytvářet příznivé podmínky pro dobrovolnictví mladých lidí včetně oceňování a uznávání dobrovolných činností
- Usnadňovat začlenění dětí a mládeže s omezenými příležitostmi
- Motivovat děti a mládež k životu s principy udržitelného rozvoje a rozvíjet jejich environmentální gramotnost
- Podporovat rozvoj kompetencí dětí a mládeže pro bezpečné a tvořivé užívání médií
- Nabízet dětem a mládeži rozmanité cesty ke kultuře, umění a tradicím

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020 je základním koncepčním dokumentem v oblasti regionálního rozvoje. Vzdělávání a oblast školství není samozřejmě opomenuta. V analytické části jsou rozebrány statistické údaje týkající se vývoje počtu dětí/žáků/studentů a následně jsou zjištěné údaje zhodnoceny, co k danému vývoji vedlo a co z toho vyplývá pro oblast vzdělávání do budoucna. Především je zmiňován stále rostoucí význam demografického vývoje, na který je nutné reagovat a který bude mít zásadní vliv na stav a rozvoj regionálního školství. Dále je význam tematiky školství a vzdělávání zmíněn např. v souvislosti s trhem práce, dosaženým vzděláním české populace, problematikou sociální exkluze apod.

Ve strategické části je význam vzdělávání zmiňován v rámci prioritní oblasti „Regionální konkurenceschopnost“, přičemž je kladen důraz na kvalitu, flexibilitu a efektivitu vzdělávací soustavy např. v souvislosti s adaptabilitou žáků/studentů na trhu práce.

Vzdělávání je dále zmiňováno v rámci prioritní oblasti „Územní soudržnost“ např. v souvislosti s podporou integrace a aktivizace sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených skupin obyvatelstva, dále v souvislosti s kvalitou, vybaveností, územní dostupností a rozmístěním jednotlivých typů škol či z pohledu tematiky volného času a jeho úzké vazby na vzdělávání.

Strategie sociálního začleňování 2014-2020

Strategie popisuje prioritní témata ČR pro oblast sociálního začleňování osob v období do roku 2020 a pro čerpání z veřejných rozpočtů ČR i využívání Evropských strukturálních a investičních fondů Evropské unie (dále jen „EU“) v programovém období 2014+. Dále obsahuje přehled opatření majících vliv na sociální začleňování a boj s chudobou a přehled relevantních materiálů a zdrojů. Strategie vychází z „*Dlouhodobé vize resortu práce a sociálních věcí pro oblast sociálního začleňování*“ schválené ministrem práce a sociálních věcí v květnu 2012, zahrnuje však i oblasti překračující hranice resortu, které mají významný vliv na sociální začleňování osob.

Účelem Strategie je přispět k plnění národního cíle redukce chudoby a sociálního vyloučení, ke kterému se ČR zavázala v rámci evropského cíle v této oblasti strategie Evropa 2020. Česká republika se současně zavázala vyvinout úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech s nízkou pracovní intenzitou o 30 000 osob.

Vize dokumentu je založena na sociálním začleňování, které je definováno jako proces, který zajišťuje, že osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené dosáhnou příležitostí a možností, které jim napomáhají plně se zapojit do ekonomického, sociálního i kulturního života společnosti a žít způsobem, který je ve společnosti považován za běžný.

Strategie ukazuje směr, kterým by se řešení sociálního vyloučení měla ubírat, prosazuje společensky odpovědné hodnoty vztahující se k boji se sociálním vyloučením, upozorňuje na nedostatky při hledání řešení sociálního vyloučení a zasazuje se o šíření principu mainstreamingu sociálního začleňování na všech správních úrovních.

K obecným cílům sociálního začleňování tak patří:

- zajištění účasti v zaměstnání a rovného přístupu ke všem zdrojům, právům, zboží a službám
- prevence rizika sociálního vyloučení
- pomoc nejvíce zranitelným
- mobilizace všech relevantních aktérů

Pro oblast vzdělávání jsou nejdůležitějšími cíli Strategie podpora rodiny a zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny.

Cíl – Podpora rodiny:

Zajistit dostupné, provázané a kvalitní služby pro rodiny, děti a mládež. Posílení ekonomické stability rodin a jejich samostatnost s důrazem na svobodu volby rodinné strategie, zejména v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.

Opatření (z hlediska vzdělávání):

- c) Zajištění systémové podpory rodin při výchově dětí se specifickými potřebami
- d) Zajištění odpovídající a standardy garantované kvality širokého spektra služeb pro rodiny, děti a mládež
- g) Rozvoj služeb péče o děti, jejich dostatečné kapacity a místní dostupnosti
- h) Rozvoj nízkoprahových služeb na podporu rodin ohrožených sociálním vyloučením, jako jsou kluby matek, mateřská centra, předškolní kluby nebo rodičovské skupiny založené na principu svépomoci

Kvalita předškolní výchovy a primárního vzdělávání je významnou determinantou vzdělavatelnosti člověka v pozdějším věku a podstatným faktorem pro sociální integraci. Napomáhá ke snižování sociálních rozdílů a představuje efektivní opatření k výraznému snižování nákladů budoucích sociálních politik. Investice do kvalitního a široce dostupného počátečního vzdělávání představují velké úspory budoucích sociálních výdajů. České školství je však z pohledu zahraničního srovnání podfinancované (nízké výdaje na žáka/studenta v poměru k HDP na hlavu v paritě kupní síly).

V současné době je také věnována malá pozornost vzdělávací dráze skupiny dětí a mládeže se speciálními vzdělávacími potřebami (a to jak se zdravotním postižením a zdravotním

znevýhodněním, tak i těm, kteří jsou znevýhodněni sociálně). České školství není schopno dostatečně vyrovnávat handicap znevýhodněných žáků a rozvíjet individuální potenciál každého žáka. Problémy přetrvávají nejen v případě dětí z vyloučených či ohrožených skupin obyvatel – nízká schopnost diverzifikace výuky a individualizace se dotýká každého žáka, včetně nadaných a talentovaných žáků.

V řadě případů však dochází k neodůvodněné a předčasné selekci dětí, přičemž její negativní dopady zřejmě převažují nad pozitivními. Jde o selekci způsobenou omezenou dostupností předškolních zařízení, rozřazováním dětí při vstupu na základní školy velmi rozdílné kvality nebo do víceletých gymnázií. Vysoký podíl romských žáků je vzděláván v základních školách praktických (bývalých zvláštních školách), což svědčí o velké míře selekce dětí na základě jejich etnicity. ČR v rámci svých opatření usiluje o nastavení podmínek zabezpečujících respektování potřeb sociálně znevýhodněných žáků a žáků s diagnózou lehkého mentálního postižení. V řadě základních škol hlavního vzdělávacího proudu však dosud nejsou vytvořeny adekvátní podmínky pro vzdělávání těchto dětí v běžných třídách.

Jednou z nezbytných podmínek pro vzdělávání dětí v běžných třídách je vybudování prostředí „rovného přístupu“ v českých základních školách.

Cíl – zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny:

Opatření pro splnění cíle:

- a) Zajistit podmínky (materiální, technické, finanční, personální) pro vzdělávání ve školách hlavního vzdělávacího proudu pro všechny děti, žáky a studenty
- b) Zkvalitnění a rozvoj poradenského systému za účelem zajištění rovného přístupu ve vzdělávání (od předškolního po vysokoškolské, vč. prevence rizikového chování)
- c) Zajištění podpory rovného přístupu ve vzdělávání prostřednictvím mimoškolních aktivit (podpora efektivního zájmového a neformálního vzdělávání)
- d) Minimalizace rizik spojených s rizikovým chováním u dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím podpory standardizovaných a certifikovaných služeb v oblasti primární prevence rizikového chování ve vzdělávání, ve spolupráci s rodinou a sociálními službami
- e) Podpora rozvoje a tvorby místních strategií rozvoje výchovně vzdělávací soustavy a systematické sociálně pedagogické intervence v domácnostech ohrožených sociálním vyloučením
- f) Podpora poradenských, intervenčních a aktivizačních služeb v činnosti vzdělávacích institucí
- g) Podpůrné služby k získání a dokončení vzdělání pro osoby ze sociálně znevýhodňujícího prostředí podporujících jednak samotné žáky a studenty ve studiu, tak jejich rodiče v podpoře svých studujících dětí
- h) Propojení a spolupráce škol, rodin, sociálních služeb a orgánů sociálně právní ochrany dítěte

Dohoda o partnerství pro programové období 2014-2020

Dokument stanovuje cíle a priority pro efektivní využívání Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) za účelem naplňování strategie Evropa 2020 na základě vydefinovaných národních priorit. ESIF zahrnují Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Fond soudržnosti (FS), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)

Rozvoj vzdělávání je v tomto dokumentu zahrnut pod Národní rozvojovou prioritu Zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky.

Společenský a ekonomický rozvoj ČR bude ve stále větší míře podmíněn vzdělaností a tedy kvalitou vzdělávacího systému.

Hlavní identifikované problémy a potřeby rozvoje:

- Nedostatečná úroveň kvality počátečního vzdělávání – výsledky žáků a studentů na úrovni ZŠ a SŠ se zhoršují prakticky ve všech sledovaných oblastech. Žáci nedosahují výsledků svých vrstevníků před deseti až patnácti lety. Úroveň základních znalostí českých žáků není uspokojivá. Současný nepříznivý stav je výsledkem několika faktorů, jejichž systematické řešení je nutné ke změně tohoto trendu.
- Kvalita ředitelů a pedagogických pracovníků – současné postavení a role pedagogů nemá odpovídající ohodnocení a společenskou prestiž. Věkový průměr pedagogů je v ČR (v mezinárodním srovnání) vysoký. Úroveň pre-graduální přípravy pedagogů je nízká, s nedostatečným podílem praxe a nepříznivě se mění v oblastech, které přináší společenský a technologický rozvoj. Pro odborníky neexistují stimulační nástroje pro vstup do škol. Management škol je výkonný, ale nezaměřuje se na výsledky ve vzdělávání žáků, je spíše ekonomicko-finančním řízením. Také většina zřizovatelů škol neumí pracovat s informacemi o kvalitě školy.
- Pod investovanou infrastrukturu MŠ, ZŠ a SŠ a dalších vzdělávacích organizací, která neodpovídá demografickým trendům na místní úrovni a potřebám kvalitního rozvoje přenositelných i odborných kompetencí relevantních pro trh práce.
- Rozdíly v materiálně-technickém vybavení jednotlivých škol a školských zařízení. Digitální a otevřené vzdělávací zdroje a software pro individualizaci výuky jsou využívány neefektivně, což je dáno jak nízkými kompetencemi učitelů, tak nízkým technickým vybavením, a dále nedostatečnou vnitřní konektivitou škol a špatným připojením k internetu ve venkovských oblastech obecně.
- Nedostatečná úroveň strategického vedení vzdělávání k lepším výsledkům na všech úrovních počátečního vzdělávání, spojená též se změnami danými decentralizací a zvýšením autonomie škol.
- V ČR není rozvinutý monitoring kvality výsledků vzdělávací činnosti. Chybí vymezení kvality práce učitele i ředitele, kvality práce školy a pravidelné poskytování zpětné vazby všem zmiňovaným subjektům ve vztahu ke stanoveným kritériím kvality.
- Žákovské cíle vzdělávání jsou vymezeny příliš obecně a nejsou prioritizovány, učitelé nemají povinnost sledovat individuální pokrok každého žáka vzhledem ke stanoveným cílům a nemají k tomu potřebnou metodickou podporu ani podmínky. V oblasti počátečního vzdělávání se týkají dopracování a zavedení systému hodnocení škol a zatraktivnění povolání učitele.
- V oblasti ZŠ a SŠ je proto potřeba více zaměřit výuku na širší možnosti uplatnění a zlepšit schopnosti žáků v těchto kompetencích. Tím selepší schopnost absolventů flexibilně reagovat na změny a tudíž i jejich uplatnitelnost na trhu práce. Pro tuto změnu je také nutné otevřít školy spolupráci s mimoškolními subjekty neformálního a zájmového vzdělávání a zvýšit pochopení a podporu vzdělávání ke klíčovým kompetencím ze strany rodičů a veřejnosti. Rozvoj lidských zdrojů pro oblast počátečního vzdělávání. Jde především o zlepšení pregraduální přípravy pedagogických pracovníků a podporu jejich dalšího profesního růstu včetně systematické podpory začínajících pedagogických pracovníků, rozvoj kompetencí vedoucích pracovníků škol a zřizovatelů.

- Zajištění rovného přístupu ke kvalitní vzdělávací infrastruktuře. Strategicky zacílené a odůvodněné investice do vzdělávací infrastruktury pro rozvoj kompetencí dětí a žáků mateřských, základních a středních škol na základě místních/krajských akčních plánů, které vznikají v souladu se vzdělávací politikou ČR, zohledňují potřeby místních partnerství, demografického rozvoje a trhu práce a vážou potřeby infrastruktury k potřebám rozvoje kvality vzdělávání v místě.
- Vytvoření uceleného systému národního monitoringu kvality výsledků vzdělávací činnosti dle doporučení OECD v počátečním vzdělávání, aby poskytoval potřebné informace pro systémové řízení na úrovni státu, regionů, škol a učitelů, rodičů a žáků a pro kontinuální zlepšování práce všech aktérů a dále umožňoval identifikovat nerovnosti ve vzdělávacím systému a vést k jejich odstraňování.
- Zkvalitnění předškolního vzdělávání, zejména prostřednictvím zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků ve stěžejních oblastech (matematická a čtenářská pregramotnost, polytechnické vzdělávání, problematika začleňování dětí se SVP) a prostřednictvím investic do kvalitního vybavení (nedostatečné kapacity předškolního vzdělávání jsou řešeny v kapitole Trh práce, zvýšení účasti sociálně znevýhodněných dětí na předškolním vzdělávání v následující podkapitole). Zajištění podmínek pro efektivní řízení vzdělávání na úrovni státu, regionů, obcí i jednotlivých škol.

Evropa 2020

Strategie Evropa 2020 předkládá tři vzájemně se posilující priority:

- Inteligentní růst: rozvíjet ekonomiku založenou na znalostech a inovacích
- Udržitelný růst: podporovat konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiku méně náročnou na zdroje
- Růst podporující začlenění: podporovat ekonomiku s vysokou zaměstnaností, jež se bude vyznačovat sociální a územní soudržností

EU potřebuje vymezit úroveň, které by chtěla dosáhnout do roku 2020. Za tímto účelem Komise navrhuje následující hlavní cíle EU:

- 75 % obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let by mělo být zaměstnáno
- 3 % HDP EU by měla být investována do výzkumu a vývoje
- v oblasti klimatu a energie by mělo být dosaženo cílů „20-20-20“
- podíl dětí, které ukončí školní docházku, by měl být pod hranicí 10 % a nejméně 40 % mladší generace by mělo dosáhnout terciární úrovně vzdělání
- počet osob ohrožených chudobou by měl klesnout o 20 milionů

Politika EU v oblasti vzdělávání je založena na spolupráci mezi členskými státy. Členské státy jsou nadále odpovědné za obsah výuky a organizaci vzdělávacího systému a systému odborného vzdělávání a jejich kulturní a jazykovou rozmanitost. Evropská spolupráce v oblasti odborného vzdělávání a přípravy od roku 2002 probíhá podle tzv. Kodaňského procesu, kdy si členské státy a další zúčastněné země stanovují každé 2 roky konkrétní cíle. Tato spolupráce byla v roce 2010 znovu posílena přijetím tzv. Komuniké z Brugg.

Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR

Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky je dokument, jehož hlavním cílem je shrnout na obecné úrovni klíčová témata, problémy a možná řešení.

Na oblast vzdělávání se primárně zaměřuje prioritní osa 2.3 „Rozvoj lidských zdrojů, podpora vzdělávání, výzkumu a vývoje“ obsažená v rámci prioritní osy číslo 2 „Ekonomika a inovace“. V rámci této priority jsou stanoveny dva cíle:

- Cíl 1: Podpořit vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů
- Cíl 2: Podpořit výzkum, vývoj a inovace

První cíl je orientován na začlenění vzdělávání do celkové strategie sociálně-ekonomického rozvoje ČR a v návaznosti na to i na větší podporu investic do vzdělávání. Cíl by měl být naplněn prostřednictvím rozvoje a zkvalitňování systému vzdělávání všech typů a úrovní, což v konečném důsledku povede k větší uplatnitelnosti osob na trhu práce i všeobecně v běžném životě.

Druhý cíl je orientován především na podporu průmyslového výzkumu a vývoje. Vzdělávání je v rámci tohoto cíle orientováno především na podnikatelské subjekty, ale jeho role je spatřována i v oblasti spolupráce univerzit a jejich studentů s firmami, výzkumnými pracovišti apod.

Vzdělávání jako takové je zmiňováno na mnoha místech dokumentu, v souvislosti s řešenou tematikou (např. v rámci prioritní osy 4 „Krajina, ekosystémy a biodiverzita“ je mj. zmiňována důležitost podpory environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty či v rámci prioritní osy 5 „Stabilní a bezpečná společnost“ je význam kvality vzdělávacích aktivit a význam zásad inkluzivního vzdělávání zmiňován v oblasti prevence sociálně patologických jevů či kriminality apod.).

Záměr rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti² v základním vzdělávání

Záměr rozvoje gramotností je vymezen na období 5 let (2013–2018) a opírá se o předpoklad, že získávání určitých základních dovedností na školní úrovni je zásadní pro rozvoj klíčových kompetencí v rámci kontinuity celoživotního učení. Záměr rozvoje gramotností vytváří podmínky pro zvýšení pozornosti věnované této důležité oblasti. Klade si za cíl vyvoláním odborné i širší veřejné diskuze iniciovat změny v přístupu k výuce čtení a matematiky, poskytováním informací učitelům a školám o aktuální úrovni výkonu uvést tyto změny celoplošně do života a dlouhodobou podporou zajistit udržitelnost dosažených výsledků.

Opatření:

- přesnější a náročnější stanovení cílů v oblasti čtenářské a matematické gramotnosti
- budování systému monitorujícího dosahování těchto cílů na různých úrovních
- poskytování adekvátní podpory tam, kde se vytýčené úrovně gramotností nedaří dosahovat

² Čtenářská gramotnost je schopnost jedince porozumět textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určených cílů, k rozvoji vlastních schopností a vědomostí a k aktivnímu začlenění do života lidského společenství. Matematická gramotnost je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana.

Čtenářská a matematická gramotnost je tedy zcela zásadním a prvořadým cílem v období základního vzdělávání, nevyčerpává však všechny cíle vzdělávacích oborů český jazyk a literatura nebo matematika a nemůže tyto jiné cíle zcela vytěsnit či nahradit.

Je třeba zdůraznit potřebnost těsného propojení těchto dovedností s prostředím informačních a komunikačních technologií (ICT). Ze samé podstaty pojetí gramotností vyplývá nutnost jejich utváření a rozvíjení v různých kontextech osobních a praktických, např. ve vztahu k finanční gramotnosti. Úspěšnému rozvíjení obou gramotností stojí v cestě i názor, že utváření čtenářské a matematické gramotnosti je prakticky výlučně odpovědností učitelů českého jazyka a literatury a matematiky.

Skutečnosti přispívající ke klesající úrovni výsledků žáků (Záměr rozvoje gramotností je chce ovlivnit):

- Malá pozornost, kterou v průměru školští manažeři věnují kvalitě učení a vyučování. Obecně je to důsledkem dosavadní tradice preferující administrativní řízení škol, nedostatečné podpory v této oblasti, a také absence některých typů dat potřebných pro řízení kvality výuky.
- Malá cílená podpora žáků, kteří nedosahují potřebných úrovní čtenářské a matematické gramotnosti, jejich učitelů a škol, kde se tito žáci vyskytují ve zvýšené míře.

Dlouhodobým cílem je zvýšit úroveň čtenářské a matematické gramotnosti, zmenšit podíl žáků, kteří nedosahují minimální úrovně čtenářské a matematické gramotnosti, a naopak zvýšit podíl žáků s vysokým stupněm úrovně těchto gramotností. Konečným cílem je u všech skupin žáků zlepšit úroveň gramotností, a tím i jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě.

Národní plán výuky cizích jazyků

Cílem Národního plánu výuky cizích jazyků je vytvořit odpovídající podmínky pro zvýšení jazykových znalostí a jazykových kompetencí obyvatelstva České republiky v cizích jazycích, aby občané dovedli porozumět a komunikovat i v cizích jazycích. Požadavek, aby každý občan Evropy byl schopen komunikovat kromě mateřského jazyka alespoň ve dvou dalších jazycích, je v oblasti obsahu vzdělávání naplňován postupným vytvářením rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé obory vzdělávání.

Jazykové vzdělávání v českém školství má dlouholetou tradici a má k dispozici velmi kvalitně zpracované metodické postupy, které jsou stále modernizovány a harmonizovány.

Volba druhého cizího jazyka se bude odvíjet z podstaty mnohojazyčnosti tedy dostatečně široké nabídky dalších jazyků (francouzština, ruština, italština, španělština, aj.).

Nabídka jazykového vzdělávání všem občanům vyžaduje dostatečný počet kvalitních učitelů cizích jazyků. Tento úkol stojí na prvním místě realizace celého plánu. Budou podporovány zahraniční studijní pobyty budoucích učitelů i učitelů všech typů škol.

V této souvislosti je třeba rovněž zmínit velmi účinný nástroj ke zlepšení jazykových znalostí a dovedností žáků, a to výuku některých předmětů (úplně nebo částečně) v cizím jazyce (tzv. **CLIL** – Content and Language Integrated Learning), která umožňuje, aby si žáci zároveň obsahem učiva zlepšovali a osvojovali i kompetence v cizím jazyce.

Národní plán je propojen s akčním plánem.

Struktura akčního plánu pro období 2005-2008:

1. *MŠ*

- Rané vyučování jako příprava na jeho osvojování
- Potřeba kvalifikovaných pedagogů
- Zvýšit informovanost učitelů a rodičů o raném jazykovém vzdělávání a jeho podmínkách
- Zpracovat metodický portál
- Zařadit AJ do přípravy učitelů MŠ
- RVP – zařazení propedeutiky

2. *ZŠ*

- Výuka „napříč předměty“
- Zařadit AJ do přípravy učitelů 1. stupně ZŠ
- Vyhlásit dotační program „Program podpory málo vyučovaných cizích jazyků“
- Navýšit hodinové dotace ve výuce
- Podpora zahraničních pobytů

3. *SŠ a VOŠ*

- Opět navýšit hodinové dotace
- Podpora pobytů
- Nové učebnice a jiné materiály pro výuku

4. *Terciární vzdělávání*

- Posílit rozpočet VŠ určený katedrám cizích jazyků
- Jazykové studijní programy pro budoucí učitele
- Zařazení oborových didaktik mezi vědní disciplíny

5. *Další vzdělávání*

- Tvorba nových výukových programů
- E-learning
- „vzdělávací poukázky“
- Evropské jazykové portfolio

6. *Vzdělávání pedagogických pracovníků*

- Projekt „Brána jazyků“

7. *Výzkum a inovace*

- Zavést jazykovou propedeutiku
- Vytvořit metodický portál cizích jazyků napříč předměty

8. *Další*

- Ustavit Národní jazykovou radu
- Čerpat zkušenosti s ostatními zeměmi EU

Strategie romské integrace do roku 2020

Strategie romské integrace do roku 2020 je střednědobý dokument s celoplošným dopadem, který řeší situaci romské menšiny v ČR. Cílem této strategie je zvrátit do roku 2020 negativní trendy ve vývoji situace Romů v ČR zejména ve vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení a v oblasti sociální, nastartovat a urychlit pozitivní změny a dosáhnout pokroku při odstraňování neodůvodněných a nepřijatelných rozdílů mezi podstatnou částí Romů a většinovou populací, zajistit účinnou ochranu Romů před diskriminací, bezpečné soužití a povzbudit rozvoj romské kultury a jazyka.

Oblast vzdělávání řeší tato strategie v rámci tematického strategického cíle 5 – Snížení rozdílů ve vzdělání mezi většinovou společností a Romy prostřednictvím zajištění rovného přístupu Romů ke kvalitnímu vzdělávání na všech úrovních.

Lepší vzdělávání Romů, především romských dětí, je konsensuálně považováno za jeden z nejdůležitějších předpokladů úspěšné integrace. Základními problémy v oblasti vzdělanosti zůstávají vzdělanostní propast mezi Romy a většinovou populací, vysoké zastoupení romských dětí ve vzdělávání s nižšími ambicemi, trendy k segregaci romských dětí v základním, předškolním a částečně i středním vzdělávání a malá připravenost romských dětí na školu v důsledku malého zapojení romských dětí do předškolního vzdělávání, ale také nízká úroveň připravenosti pedagogických pracovníků na práci a s dětmi pocházejícími z odlišného kulturního zázemí.

Pro dosažení strategického cíle v oblasti vzdělávání romských dětí a žáků byly stanoveny tyto specifické cíle a opatření:

Specifický cíl 1 - Zvýšení přístupu romských dětí ke kvalitnímu předškolnímu vzdělávání a péči

Opatření:

- zajistit dostupnou infrastrukturu pro předškolní vzdělávání dětí v MŠ (včetně infrastruktury pro přípravné vzdělávání pro romské rodiče a děti, nebo jinak znevýhodněné rodiče)
- zajistit odborné vedení, vzdělávání a podporu pro všechny pracovníky školy pro začleňování romských dětí do předškolního vzdělávání

- zvyšovat informovanost romských rodičů o možnostech a přínosech předškolního vzdělávání (spolupracovat s romskými rodiči)
- snížit počet dětí romského původu v systému ústavní a ochranné výchovy

Specifický cíl 2 - Odstranění praxe nesprávného zařazování romských dětí do vzdělávání s nižšími vzdělávacími ambicemi

Opatření:

- naplňovat Plán opatření pro výkon rozsudku D. H. a ostatní vs. Česká republika z roku 2012, který se danou oblastí zabývá

Specifický cíl 3 - Zajištění základních podmínek pro rozvoj inkluze romských žáků v hlavním vzdělávacím proudu a rozvoj inkluzivního vzdělávání

Opatření:

- zajistit odborné vedení, vzdělávání a podporu pro všechny pracovníky školy pro začleňování romských dětí do základního vzdělávání
- zajistit motivační prázdninové programy a aktivity pro romské děti
- sledovat dopady novely školského zákona na rovný přístup ke vzdělání romských žáků
- navrhnout systém efektivní podpory žáků/škol s cílem odstranit segregačně působící finanční bariéry ve veřejném školství
- nadále financovat a rozvíjet dotační programy MŠMT na podporu romské integrace

Specifický cíl 4 - Odstraňování segregace romských dětí ve vzdělávání na všech úrovních

Opatření:

- provést analýzu vzniku škol s vyšším počtem romských dětí
- zamezovat vzniku tzv. segregovaných škol a postupně transformovat tzv. romské školy ve školy inkluzivní

Specifický cíl 5 - Podpora Romů při dosahování sekundárního a terciárního vzdělávání

Opatření:

- zvýšit efektivitu a účelnost dopadu dotačního programu „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol“
- navýšit finanční prostředky na uvedený dotační program na částku 12 mil. Kč od roku 2016
- v rámci OP VVV se zaměřit na výzvy, které podpoří aktivity zaměřené na přechod žáků ze základního vzdělání na střední školy, a také na přechod z prvního na druhý stupeň ZŠ
- zvyšovat dostupnost VŠ vzdělání pro studenty z nízkopříjmových rodin

Specifický cíl 6 - Podpora doplnění vzdělání u dospělých Romů a celoživotní učení

Opatření:

- podporovat vzdělávací aktivity pro dospělé Romy a Romky s důrazem na rozvoj klíčových kompetencí a funkční gramotnost, a jejich lepší provázanost s aktuálními potřebami trhu práce
- podporovat vzdělávací aktivity pro osoby vracející se na pracovní trh po více než pěti letech přerušování práce z důvodu péče o děti či závislé osoby

Splněním uvedených specifických cílů by mělo být dosaženo stanovené vize:

Romské děti dosahují v průměru stejného vzdělání jako děti neromské. Vzdělanostní struktura Romů se přibližuje vzdělanostní struktuře neromské populace. Romské děti již nejsou nadreprezentovány ve vzdělávacích programech s nižšími vzdělávacími ambicemi a jejich potenciál je rozvíjen k dosažení osobního maxima. Nadané romské děti jsou podporovány státem a společnostmi v ambicích po dosažení vyššího vzdělání.

Strategie celoživotního učení ČR

Současné koncepce celoživotního učení:

- Od kolébky do zralého věku – profesní stálá příprava, osobní rozvoj, aktivní občanství, podpora rozvoje společnosti
- Zaměstnanost – jedinec má solidní základní zaměstnání a následné celoživotní učení probíhá na základě potřeby přizpůsobit se současným výrobním procesům a strukturám – osobní rozvoj je chápán jako čistě soukromá věc
- Modernizace společnosti a ekonomiky – zaměřeno na změnu tradičních názorů na rozdělení života na fáze učení – práce – důchod
- Sociální inkluze – zabývá se skupinou, jejichž počáteční vzdělávání a příprava nebyla uspokojivá a adekvátní, je potřeba nápravy, doplnění

Současná vize na podporu celoživotního učení v ČR zdůrazňuje ekonomický, environmentální i sociální aspekt přínosu celoživotního učení. Na základě toho se zaměřuje na podporu:

- Osobního rozvoje
- Sociální soudržnosti a aktivního občanství
- Zaměstnanosti

Hlavní strategické směry Strategie:

- Uznání, prostupnost – vytvoření otevřeného prostoru pro celoživotní učení včetně uznávání výsledků neformálního a informálního učení. Na základě tohoto přijat zákon o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, sestavena národní soustava rekvalifikací.

- Rovný přístup – snaha podporovat dostupnost a rovnost šancí v přístupu ke vzdělávacím příležitostem během celého životního cyklu. Za tímto účelem je třeba rozšířit nabídku vzdělávacích příležitostí, zajistit její rozmanitost a pestrost, s ohledem na inkluzi.
- Funkční gramotnost – snaha jejího rozvoje, včetně rozvoje celoživotních kompetencí k učení.
- Sociální partnerství – je třeba rozvíjet spolupráci se sociálními partnery, podporovat soulad nabídky vzdělávacích příležitostí s potřebami ekonomického, environmentálního a sociálního rozvoje.
- Stimulace poptávky – snaha o vzbuzení zájmu po celoživotním učení u všech cílových skupin
- Kvalita – podporovány a propagovány by měli být kvalitní nabídky vzdělávacích příležitostí, včetně snahy o jejich dostupnost
- Poradenství – je nezbytným předpokladem pro úspěšné fungování kvalitního systému celoživotního učení

Opatření vedoucí k zajištění kvalitního a dostupného dalšího vzdělávání:

- Stimulovat jednotlivce i zaměstnavatele k rozšíření účasti na dalším vzdělávání a ke zvýšení investic do dalšího vzdělávání, provázat systémovou a programovou složku finanční podpory dalšího vzdělávání
- Zajistit uznání různých vzdělávacích cest k získání kvalifikace
- Vytvořit podmínky pro sladění nabídky vzdělávání s potřebami trhu práce
- Rozvinout nabídku dalšího vzdělávání podle potřeb klientů a zajistit dostupnost vzdělávacích institucí
- Zvýšit úroveň vzdělávání zaměstnanců podniků tak, aby se stalo účinným faktorem posilování konkurenceschopnosti podniků a profesní flexibility zaměstnanců
- Zvýšit kvalitu dalšího vzdělávání
- Rozvinout informační a poradenský systém pro uživatele dalšího vzdělávání

Národní strategie bezpečnosti silničního provozu

Počet usmrčených zranitelných účastníků silničního provozu je chápán jako jeden z nejzávažnějších problémů bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích v ČR. Chodci a cyklisté jsou nejzranitelnějšími účastníky silničního provozu a tvoří 30 % obětí v silničním provozu. Tento podíl se nedaří snižovat, a proto je cíleno na zvýšení ochrany dětí a žáků na pozemních komunikacích, což je jednou z priorit dopravní politiky Ministerstva dopravy ČR a je jí věnována speciální pozornost, stejně je tomu i u dalších subjektů, včetně nevládních organizací.

Nezastupitelnou roli v této oblasti má škola. Je třeba si uvědomit, že žáci základních škol jsou účastníky silničního provozu a budoucími řidiči, a právě u nich může začít možná náprava chování a návyků celé společnosti, které se mj. odrážejí v chování v silničním provozu. Žáci rovněž dokážou ovlivnit chování svých rodičů. Smrtelná a těžká zranění dětí poznamenávají život celých rodin na několik let či generací. Proto je v základních školách efektivní realizace témat týkajících se prevence bezpečnosti v silničním provozu obzvláště významná. Ministerstvo dopravy zajistilo zahájení kontinuální dopravní výchovy od rodiny po mateřské, základní a střední školy. Došlo také k rozvíjení a podpoře nových forem dopravní výchovy na všech stupních škol v rámci školních vzdělávacích programů. Byly zajištěny

mediální kampaně zaměřené na zvýšení ochrany dětí, spojené s vydáním příruček určených pro rodiče dětí, zajištění jejich distribuce do škol a zdravotnických zařízení. V rámci prevence dětských úrazů v dopravě bylo přistoupeno k distribuci materiálů vydaných v minulých letech. Témata dopravní výchovy jsou v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) zpracována a vzhledem k tomu, že je problematika rozložena do několika vzdělávacích oblastí, může být koncepční příprava výuky pro učitele náročnější, proto je předkládán tento materiál jako vhodná pomůcka pro pedagogy k ucelené a efektivní realizaci dané problematiky. Návrhy cílů, dílčích výstupů a učiva jsou pouze doporučené. Je na každé škole, jak návrh využije pro úpravu svého ŠVP, pro plánování výuky a pro zajištění výsledků vzdělávání.

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020

Strategickým cílem Strategie je nadále rozvíjet, posilovat spolupráci, kompetence a kapacity dotčených subjektů, rozšiřovat pomoc obětem trestných činů, zvyšovat efektivitu přijímaných preventivních opatření a reagovat na nové hrozby a trendy, které se v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku objevují.

Priority:

- usilovat o eliminaci všech forem diskriminace včetně rasismu, xenofobie, náboženské netolerance, mj. prostřednictvím osvěty, vzdělávacích aktivit;
- usilovat o vytváření bezpečného a pozitivního prostředí ve školách prostřednictvím ochrany dětí před všemi formami násilí, šikany a sexuálního zneužívání;

Primární prevence je zaměřena na celou populaci, dospělé i děti. Zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené na nejširší veřejnost. Zvláštní pozornost je věnována pozitivnímu ovlivňování příslušných hodnotových měřítek zejména dětí a mládeže. Realizace primární prevence je zejména rolí rodiny a škol, v praxi se jí často věnuje také Policie ČR i jednotlivé obecní policie (nejčastěji právě v prostředí škol).

Oblast kriminality, chování a cíle pachatelů, možnosti ochrany obětí se vlivem změn ve společnosti, v právních normách, vlivem nových technologií neustále dynamicky vyvíjejí, mění, přizpůsobují novým podmínkám. Tomu je třeba přizpůsobovat i aktivity a opatření směřující k předcházení negativním dopadům těchto změn, případně nové prostředí využívat ve svůj prospěch (např. nové technologie uplatnitelné v situační prevenci).

Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018

Národní strategie primární prevence rizikového chování na období 2013-2018 vychází ze závěrů pravidelných jednání s krajskými školskými koordinátory prevence a metodiky prevence, z dlouhodobých cílů stanovených Strategiemi meziresortních orgánů a ze zkušeností s naplňováním předchozích koncepcí prevence zneužívání návykových látek a dalších rizikových projevů chování u dětí a mládeže.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) má stěžejní roli při uplatňování školní primární prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v České republice. V oblasti protidrogové primární prevence bylo ministerstvo pověřeno financováním a koordinací činností v oblasti primární protidrogové prevence ve školách a školských zařízeních.

Období školního vzdělávání je velmi významné při formování osobnosti mladých lidí a vše, co se v tomto období nepodaří, se jen velmi obtížně napravuje v období dospělosti. Toto je také důvod, proč je oblasti prevence rizikových projevů chování u školní populace věnována mimořádná pozornost, a to nejen ze strany ministerstva, ale i všech dalších složek podílejících se na řízení oblasti školství, zvláště pak krajů a obcí.

Hlavní cíl: Prostřednictvím efektivního systému prevence, který funguje na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže.

Obecný cíl: Jako standardní součást výchovně vzdělávacího procesu v prostředí českých škol zabezpečovaná kvalifikovanými a kompetentními osobami a institucemi je výchova k předcházení, minimalizaci či oddálení rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládání zátěžových situací osobnosti a dále pak i motivace k opuštění rizikového chování, pokud již nastalo a ochrana před dopady rizikového chování, pokud již nastalo ve výrazné formě.

Koncepce (projekt) včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání

Cílovou skupinou, které je včasná péče určena, jsou děti ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Sociokulturně znevýhodňujícím prostředím rozumíme pro účely tohoto dokumentu takové sociální a kulturní prostředí, které dítěti znesnadňuje zapojení do hlavního vzdělávacího proudu. Včasná péče v oblasti vzdělávání bude poskytována dětem ze sociálně a sociokulturně znevýhodňujícího prostředí a jejich rodinám především v období od tří let života dítěte do zahájení školní docházky. V tomto období bude realizována především formou předškolního vzdělávání a formou podpory kompetencí rodičů k rozvíjení potenciálu dítěte v jeho přirozeném prostředí.

Včasnou péči zde chápeme jako souhrn opatření, které mají za cíl identifikovat možná rizika v rozvoji osobnosti dětí a předcházet hrozcím negativním důsledkům sociokulturního znevýhodnění ve vzdělanosti, morální a sociální kultuře osobnosti vymezené skupiny dětí.

Dokument zdůvodňuje potřeby včasné péče ve vztahu k následné školní úspěšnosti dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, jmenuje největší rizika a problémy, ale i příležitosti, které jsou v systému vzdělávání vytvořeny k realizaci včasné péče.

Dokument jmenuje doporučení k zabezpečení podmínek k optimálnímu rozvoji dětí cílové skupiny před nástupem do povinné školní docházky:

- zajistit provázání jednotlivých institucí, které o děti pečují (sociálně-právní ochrana dítěte, příslušná zdravotnická zařízení, pedagogicko-psychologické poradenství) ve sjednoceném systému
- vedle osvěty a motivace v cílových komunitách je potřebné hledat i nástroje, které vytvoří tlak na rodiče, jejichž dítě zjevně v důsledku sociokulturně znevýhodňujícího prostředí rodiny potřebuje navštěvovat předškolní zařízení,

- programy a opatření v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří působí v předškolním vzdělávání,
- programy a opatření zaměřené na zvýšení počtu dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí, které budou absolvovat předškolní vzdělávání v mateřských školách nebo v přípravných třídách
- společné programy a opatření resortu školství, mládeže a tělovýchovy, práce a sociálních věcí a resortu zdravotnictví, které budou působit na rodiče dětí ze sociálně znevýhodňujícího prostředí, aby převzali větší zodpovědnost za rozvoj dětí v období před nástupem do povinné školní docházky, a aby se předškolní přípravou dětí seriózně zabývali.
- realizace programů zaměřených na pilotní ověřování projektů včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. Projekty budou zaměřeny na:
 - vytvoření středisek včasné péče při mateřských školách nebo základních školách zřizujících přípravné ročníky,
 - vytvoření a realizace pobytových kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky,
 - vytvoření a realizace prezenčních dlouhodobých kurzů pro rodiče a děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí ve věku od tří let do zahájení školní docházky.

Připravovaná podpora včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání je spojena především se vzděláváním pedagogických pracovníků, zaměřeným na popsání rizika a klíčové problémy, které dosud u pedagogů přetrvávají.

K řešení problémů integrace sociokulturně znevýhodněných je připraven národní rozvojový projekt MINORITY (pracovně Otevřená cesta) s názvem „Zlepšení podmínek vzdělávání žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí a minorit v hlavním vzdělávacím proudu“.

Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014–2020

Česká republika nemá dosud zpracovanou národní strategii péče o nadané. Potřeba věnovat se nadaným a talentovaným vedla k tvorbě koncepcí. Dokument navazuje na „Koncepci péče o mimořádně nadané děti a žáky pro období let 2009–2013“.

Nová Koncepce 2014 – 2020 se odlišuje od předchozí koncepce zejména v tom, že se neomezuje pouze na cílovou skupinu (mimořádně) nadaných dětí, žáků a studentů, nýbrž je zaměřena širěji – na podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání dětí, žáků a studentů (dále jen podpora nadání).

Koncepce 2009 – 2013 byla již realizována, ovšem stále přetrvává značná roztříštěnost aktivit jednotlivých subjektů, tj. skutečný systém péče o nadané a mimořádně nadané děti a žáky zatím vytvořen nebyl. Vytvoření systému koordinace je proto klíčovým úkolem nové koncepce na období let 2014 – 2020. Tento úkol přesahuje hranice resortu MŠMT (očekává se spolupráce zejména s NIDV a NÚV). Současně je nová koncepce brána tak, že se neomezuje pouze na cílovou skupinu (mimořádně) nadaných dětí, žáků a studentů, nýbrž je zaměřena širěji – na podporu identifikace, rozvoje a uplatnění nadání dětí, žáků a studentů.

Koncepce 2014-2020 vychází Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020, jejíž součástí je i podpora nadaných. Citováno ze Strategie: „budeme podporovat kompenzaci všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání, a to na principu individualizace podpory“ a „rozšiřovat nabídku vzdělávacího

poradenství, které bude žákům, včetně žáků nadaných, pomáhat nejen s volbou školy, ale rovněž s volbou vzdělávacích možností v rámci školního a zájmového vzdělávání, s orientací v mimoškolních vzdělávacích příležitostech, zdrojích a službách“.

Oblasti, kterým se Koncepce 2014-2020 bude věnovat:

- podpora dlouhodobé a systematické práce s talentovanými dětmi a mládeží, zahrnuje jak formální, tak zájmové a neformální vzdělávání
- zavedení změn v legislativě (vymezit kategorie nadaný žák a mimořádně nadaný žák, zahrnout nadané do skupiny dětí, žáků a studentů se SVP, zahrnout do typů nadání uvedených ve Vyhlášce „73“ manuální dovednosti, možnost akcelerace žáka v některých předmětech na dvou školách různého stupně: MŠ/ZŠ, ZŠ/SŠ, SŠ/VŠ)
- vytvářet metodiky a speciální materiály pro podporu nadání ve škole i mimo školu, zaměřit se i na práce s nadanými dětmi se zdravotním postižením
- podpora koordinátorů péče o nadané (psychologové, speciální pedagogové, pedagogové,...), příprava budoucích pedagogů (zavedení oblasti péče o nadané a rozvoj talentu do studijního programu)
- podporovat spolupráci škol se zaměstnavateli a profesními svazy/organizacemi, zapojit do řešení otázek podpory nadání externí experty
- na MŠMT vytvořit pozici koordinátora
- systematicky zapojovat ČR do mezinárodních struktur (zejména CEE-Forum) a projektů, navázat užší spolupráci se Slovenskem
- vytvářet příležitosti pro realizaci výzkumu s nadanými
- vytvořit pracovní skupiny pro oblast soutěží a volnočasových aktivit pro podporu nadání

4.1.2.2 Strategické dokumenty a záměry na úrovni Královéhradeckého kraje

Tabulka 6 podává přehled dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na úrovni Královéhradeckého kraje. Jejich metaanalýza je provedena následně.

Tabulka 6: Přehled strategických dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na úrovni Královéhradeckého kraje

Název dokumentu/záměru	Odkaz ke stažení
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/vyrocní-zpravy/DZ-KHK-final-29-2-2016.pdf
Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/rozvoj-2014-2020/strategie-rozvoje-kraje-2014--2020-70319/
Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/program-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-2014- -2016-74365/
Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/volnocasove-aktivity/telovychova-sport/Zamer_khk_sport_a_vca_2013_10_21_upraveny.pdf
Dotační strategie Královéhradeckého kraje 2014-2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/dotacni-strategie/dotacni-strategie-kralovehradeckeho-kraje-2014-2016-75556/
Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty/schvalene-koncepce/aktualizace_koncepce-EVVO_KHK_2004.pdf
Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014-2018	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/skolstvi/prevence-soc-patologickych-jevu/Koncepce-primarni-prevence-KHK-2014-2018.pdf
Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji 2011-2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/cz/poskytovatele/strategicke-dokumenty/strategie-integrace-socialne-vyloucenych-lokalit-v-kralovehradeckem-kraji---50418/
Koncepce prevence kriminality v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/poskytovatele/strategicke-dokumenty/riminality/Koncepce-prevence-kriminality-v-Kralovehradeckem-kraji-2012-2016.pdf
Strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011-2015	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/socialni-prevence/protidrogova-politika/Strategie-protidrogove-politiky-Kralovehradeckeho-kraje-na-obdobi-2011---2015_1.pdf
Koncepce rodinné politiky v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/Koncepce_rodinne_politiky_KHK_FINAL.pdf

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2012 – 2016

Dokument popisuje stav vzdělávací soustavy, stanovuje priority, cíle a konkrétní úkoly vzdělávací politiky v Královéhradeckém kraji. Celý dokument je rozdělen do čtyř hlavních částí. První část se věnuje charakteristice Královéhradeckého kraje, a to především z pohledu charakteristik týkajících se či majících úzkou souvislost se vzděláváním (např. demografický vývoj, počty škol a školských zařízení, vzdělanostní struktura obyvatelstva, absolventi škol na trhu práce atd.).

Druhá, nejrozsáhlejší, část se zaměřuje na směry rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy včetně způsobů jejich realizace. Pozornost je zaměřena jak na jednotlivé základní stupně vzdělávací soustavy (předškolní, základní, střední vzdělávání atd.), dále na další typy vzdělávání (umělecké, jazykové, zájmové apod.) či oblasti a činnosti se vzdělávací soustavou související (např. školní stravování, prevence rizikového chování, spolupráce různých subjektů v oblasti vzdělávání atd.).

Třetí část se zaměřuje na tři hlavní záměry rozvoje vzdělávací soustavy v kraji. Prvním záměrem je odpovídajícím způsobem reagovat na negativní demografický vývoj, což se projevuje především ve středoškolském vzdělávání. Druhým záměrem je optimalizovat oborovou strukturu a kapacity jednotlivých oborů ve středních školách na území kraje. V důsledku toho by mělo být docíleno optimálního rozložení nabídky maturitních a nematuritních oborů vzdělání. Třetím záměrem je samotná optimalizace sítě škol, školských zařízení a jejich kapacit.

Čtvrtá část se zabývá ekonomikou a finanční stránkou týkající se oblasti školství a vzdělávání. Zhodnoceno je, jakým způsobem jsou školy a školská zařízení financována ze státního rozpočtu skrze Královéhradecký kraj, dále jsou zmíněny rozvojové programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) prostřednictvím kterých jsou přes kraj distribuovány finanční prostředky na specifické cíle v oblasti školství. Zhodnoceno je dále financování krajských škol a školských zařízení z jeho rozpočtu. Na závěr této části jsou rozebrány granty a ostatní finanční zdroje, které mají vazbu na financování rozvoje škol – nutno dodat, že se jedná o granty a dotace, které byly aktuální pro minulé programové období.

Dá se očekávat, že v nejbližší době bude zveřejněn Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje na roky 2016-2020.

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020

Dokument stanovuje pomocí analytických a evaluačních výstupů klíčové oblasti, na které by se měl kraj zaměřit při stanovení rozvojové strategie. V jedné z klíčových oblastí se objevuje vzdělávání, konkrétně se jedná o oblast „Ekonomika, výzkum, trh práce, vzdělávání, cestovní ruch“. Větší důraz je kladen na střední a vysoké školství.

Dokument dále rozvádí, že z hlediska školství a vzdělanosti nepatří Královéhradecký kraj mezi vyložené problémové regiony. Jistým problémem však je nerovnoměrnost vzdělanostní struktury obyvatel v rámci kraje, kdy venkovské a periferní regiony vykazují výrazně nižší úroveň vzdělanosti.

Mateřské a základní školství v kraji disponuje hustou sítí zařízení, s ohledem na demografický a ekonomický vývoj je však ohroženo nutnými optimalizacemi, což může některým obyvatelům venkovských regionů ztížit situaci. Tento problém je následně uveden ve SWOT analýze (slabá stránka) jako neudržitelnost sítě mateřských a základních škol ve venkovských oblastech.

Ze specifických problémů v rámci vzdělávání lze také dle dokumentu zmínit nedostatečný zájem o učební obory a nedostatečné přizpůsobení vzdělávacího systému specifickým požadavkům na integraci rozdílně nadaných žáků.

Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2016

Program rozvoje KHK navazuje na Strategii rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020. V rámci Strategie jsou stanoveny strategické cíle, přičemž Program rozvoje tyto cíle rozpracovává do úrovně opatření včetně návrhu dílčích aktivit.

Co se týče oblasti vzdělávání, zaměřují se na něj primárně opatření v rámci strategického cíle „1.3 Zvýšit zaměstnanost v Královéhradeckém kraji zlepšením vzdělanostní struktury obyvatel a jejím propojením na regionální trh práce“:

- Opatření 1.3.1 Podpora předškolního, primárního, sekundárního, základního uměleckého a zájmového vzdělávání
- Opatření 1.3.2 Rozvoj vysokých škol a podpora terciárního vzdělávání
- Opatření 1.3.3 Zvyšování zaměstnanosti a adaptability pracovní síly

První zmíněné opatření se zaměřuje na vytváření stabilní a efektivní struktury vzdělávací soustavy na území kraje, např. formou podpory aktivit výstavby a modernizace vzdělávací infrastruktury včetně jejího vybavení, posílením provázanosti škol apod. Snahou je dále zabezpečit rovné příležitosti a podmínky ke vzdělávání pro všechny osoby, rozvíjet klíčové kompetence žáků, rozvíjet schopnosti pedagogických pracovníků či podporovat aktivity škol v oblasti dalšího vzdělávání. Z typových aktivit lze zmínit např. podporu inkluzivního vzdělávání, kariérového poradenství, zvyšování kvality lidských zdrojů ve vzdělávání atd.

Druhé zmíněné opatření se zaměřuje na komplexní rozvoj vyšších odborných a vysokých škol, a to jak formou investic do výstavby a modernizace infrastruktury, tak formou zvyšování kvality lidských zdrojů v terciárním vzdělávání.

Třetí zmíněné opatření je zaměřeno především na rozvoj nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti, což má úzkou provazbu na oblast vzdělávání. Jedná se např. o podporu spolupráce klíčových aktérů vzdělávání a trhu práce, podporu profesních kvalifikací v počátečním i dalším vzdělávání apod.

Se vzděláváním je dále úzce spjato i opatření 4.4.3 Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty. Zaměřeno je např. na podporu realizace ekologicky zaměřených vzdělávacích programů a projektů škol, na podporu rozšíření nabídky zájmových a volnočasových aktivit s environmentální problematikou pro děti, mládež a dospělé, podporu vzdělávání pedagogických pracovníků v environmentální problematice apod.

Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji

Dokument Záměr rozvoje sportovních a volnočasových aktivit v Královéhradeckém kraji ve své první části popisuje důvody pro podporu sportovních a volnočasových aktivit, mezi které řadí např.:

- zhoršující se fyzickou zdatnost obyvatel a pohybovou gramotnost dětí a z toho vyplývající rostoucí náklady na zdravotní péči
- nedostatečnou edukaci rodičů, učitelů, dětí, lékařů, cvičitelů, instruktorů
- skutečnost, že se sport nezanedbatelně podílí na obratu ČR a zaměstnanosti

Dokument dále upozorňuje na to, že nedostatečná úroveň pohybové aktivity způsobuje řadu onemocnění, jako jsou např. nadváha a obezita, kardiovaskulární onemocnění, diabetes mellitus 2. typu či některé typy nádorových onemocnění. Zároveň poukazuje na analýzu MŠMT z roku 2009, ze které vyplývá, že je ČR ve výši veřejných výdajů na sport v rámci EU na třetím místě od konce. Méně na sport dávají už pouze Malta a Bulharsko.

V poslední části dokumentu jsou rozpracována opatření a navrhované změny. Mezi zmiňovaná opatření Královéhradeckého kraje zejména patří:

- postupná úprava dotačních programů kraje a systému poskytování mimořádných dotací (stávajících sedm dotačních programů v oblasti sportu bude doplněno o nový program zaměřený na pohybovou gramotnost)
- postupné zvýšení objemu finančních prostředků kraje uvolněných na oblast sportu a volnočasových aktivit
- doplnění nových aktivit kraje a zvýšení finanční podpory oblasti volnočasových aktivit či zpracování studie podmínek pro sport a volnočasové aktivity v Královéhradeckém kraji

Dotační strategie Královéhradeckého kraje 2014-2016

je střednědobý dokument, jehož hlavním cílem je podporovat efektivní využívání dotačních prostředků Královéhradeckého kraje. Zaměřuje se na tematické oblasti, které jsou krajem podporovány formou vyhlašovaných dotačních programů. Dotační strategie vychází a je plně v souladu se Strategií rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2020 a s Programem rozvoje Královéhradeckého kraje 2014-2016.

Na oblast vzdělávání se zaměřují opatření v rámci prioritní oblasti číslo 2 „Vzdělávání a prevence rizikového chování“:

- Opatření 2.1 Podpora vzdělávání
- Opatření 2.2 Prevence rizikového chování
- Opatření 2.3 Etická výchova na školách

První zmíněné opatření se zaměřuje na rozvoj a zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních. Z typových aktivit lze jmenovat např. využití nových moderních vzdělávacích metod, využití nových technologií, zlepšení podmínek pro vzdělávání dětí a žáků se specifickými vzdělávacími potřebami (SVP), podporu spolupráce škol se zaměstnavateli atd.

Druhé zmíněné opatření se zaměřuje na posílení prevence, aby bylo co nejvíce eliminováno rizikové chování. Dále se zaměřuje na podporu rozvoje zdravého životního stylu jak ve školách, tak mimo ně a na rozšíření dovedností a znalostí školních metodiků prevence.

Třetí zmíněné opatření je zacíleno na vytváření a udržování uspokojivých vztahů, na etickou výchovu určenou žákům a studentům ale i formou vzdělávání pedagogických pracovníků.

Se vzděláváním je částečně spjata i prioritní oblast číslo 3 „Volnočasové aktivity a sport“. V rámci opatření obsažených v této oblasti jsou mj. zmíněny aktivity typu podpora pořádání vzdělávacích aktivit, podpora akcí se zapojením znevýhodněných skupin dětí a mládeže vedoucích k jejich větší integraci v rámci společnosti, pořádání mezinárodních vzdělávacích akcí atd.

Úzkou vazbu na oblast vzdělávání má i opatření 5.6 „Ekologická výchova, vzdělávání a osvěta“ v rámci prioritní oblasti číslo 5 „Životní prostředí a zemědělství“. Opatření se zaměřuje na podporu různých forem environmentální výchovy, vzdělávání, což v konečném důsledku vede ke zvyšování environmentální gramotnosti dětí, mládeže, pedagogů apod. Z konkrétních aktivit lze zmínit např. podporu lesních mateřských školek, podporu přeměny zahrad u škol na zahrady či hřiště v přírodním stylu apod.

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Královéhradeckém kraji

Koncepce se zaměřuje na zvyšování ekologického vědomí obyvatel v kraji, jejich větší angažovanosti a všeobecně k zodpovědnému jednání ve prospěch udržitelného rozvoje jednotlivých lokalit na území Královéhradeckého kraje.

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) definuje čtyři oblasti, prostřednictvím kterých by mělo být dosaženo efektivního systému EVVO. Jedná se o následující oblasti:

- Legislativa – zaměřuje se na naplňování, aktualizaci Koncepce EVVO, její začlenění do dalších strategických dokumentů jak pro Královéhradecký kraj jako celek, tak na úrovni menších územních jednotek (mikroregiony, obce)
- Finance – zaměřuje se na finanční podporu systematické celokrajské činnosti v oblasti EVVO, na finanční podporu dalšího rozvoje EVVO
- Instituce – zaměřuje se na institucionální zabezpečení EVVO v kraji – např. určení kontaktních pracovníků pro EVVO na krajském úřadě, fungování krajského koordinačního, poradenského a informačního střediska, fungování sítě středisek ekologické výchovy na území kraje apod.
- Aktivita – oblast je členěna na několik podoblastí:
 - Průřezové aktivity – existence webových stránek EVVO v kraji, databáze EVVO v kraji, pravidelná výměna informací a spolupráce mezi organizacemi činnými v EVVO apod.
 - Osvěta a zapojení široké veřejnosti – zajištění snadného přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí, existence pestré nabídky zájmových a volnočasových aktivit zaměřených na přírodu a životní prostředí apod.
 - Děti a mládež – většina ZŠ má zpracován školní program EVVO, řada škol realizuje své vlastní ekologické projekty, zájemcům pracujícím s dětmi a mládeží (jednotlivé typy škol apod.) je poskytován pravidelný informační servis, metodická pomoc, apod.
 - Pedagogičtí pracovníci – nabídka systematické a koordinované nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO apod.
 - Podnikatelé a zaměstnanci – zapojení řady podniků do podpory či realizace aktivit EVVO, více podniků vyrábějících ekologicky šetrné výrobky, vzdělávání managementu i pracovníků firem v otázkách životního prostředí apod.

- Veřejná správa – zajištění pracovníkům veřejné správy přístup k EVVO, ekologicky šetrný provoz krajského úřadu a jeho institucí apod.

V rámci jednotlivých oblastí jsou následně stanovena opatření, která mají celokrajský význam. Prostřednictvím aktivit uvedených v opatření dochází k postupnému naplňování celé Koncepce.

Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014-2018

Tato koncepce je dokument, jehož hlavním cílem je minimalizace vzniku a snížení míry rizikového chování u dětí a mládeže, konkrétně prostřednictvím efektivního systému prevence. V rámci koncepce je navrženo několik opatření, jejichž naplněním by mělo být daného záměru docíleno. Jedná se o opatření:

- Usnadnění činnosti škol, školských zařízení a dalších subjektů pracujících a působících v oblasti prevence rizikového chování ve vazbě na jejich potřeby, možnosti, podmínky a konkrétní situace (např. zabezpečit, aby kraj stále finančně podporoval prevenci rizikového chování apod.)
- Podněcovat školy a školská zařízení k využívání osvědčených a dlouhodobých programů primární prevence (např. informovat školy o fungujících a osvědčených programech apod.)
- Sledovat trendy vývoje a výskytu rizikového chování na všech stupních vzdělávací soustavy (např. monitoring výskytu rizikového chování v MŠ, ZŠ, SŠ na území kraje apod.)
- Pomáhat metodikům prevence při Pedagogicko-psychologické poradně Královéhradeckého kraje a pedagogům k lepší orientaci v oblasti primární prevence např. prostřednictvím různých metodických konzultací, pomoci při tvorbě Minimálního preventivního programu apod.
- Podporovat vznik školských poradenských pracovišť – např. informováním škol o možnosti zapojení do programů Národního ústavu pro vzdělávání

V koncepci je dále popsán systém primární prevence rizikového chování. Nejprve jsou popsány jeho úrovně a formy rizikového chování. Následně jsou definovány prioritní oblasti koncepce školské primární prevence na dané období 2014-2018. Jedná se o následující:

- Koordinace primární prevence – v rámci toho např. podpora fungujícího systému na horizontální a vertikální úrovni, vytváření pozitivní osvěty o primární prevenci včetně informování široké veřejnosti či podpora a rozvoj zdravého životního stylu
- Legislativa v oblasti primární prevence – podporovat MŠMT v navrhovaných legislativních změnách, které zlepší prestiž primární prevence
- Vzdělávání v oblasti primární prevence – zajistit rozvoj znalostí a odborného růstu subjektů vstupujících a působících v této oblasti
- Finanční zajištění primární prevence – zabezpečit nadále existenci dotačních programů zaměřených na prevenci rizikového chování, podpora víceletého a vícezdrojového financování projektů primární prevence
- Evaluace primární prevence – podpora subjektů zabývajících se touto problematikou k získání certifikace, motivovat školy, aby aktualizovaly svůj Minimální preventivní program, podílet

se na naplňování cílů Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013-2018

Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji 2011-2016

Vize strategie: „Obyvatelé dnešních vyloučených lokalit jsou integrováni do běžného života společnosti. Jejich bytové, zdravotní a sociální podmínky jsou srovnatelné s běžnou populací. Nové vyloučené lokality nevznikají.“

Prioritními oblastmi pro naplňování vize strategie jsou: kvalita bydlení a zdravotní stav vzdělání integrace na trh práce oddlužení spolupráce s obcemi. Účelem tvorby strategie je pokus o analýzu současné situace v sociálně vyloučených lokalitách v Královéhradeckém kraji, předpokládaný vývoj této situace a návrhy konkrétních opatření, kterými může kraj současnou situaci ovlivnit.

Jedná se o 20 obcí Královéhradeckého kraje, z nichž některé mají na svém území i více sociálně vyloučených lokalit. Průzkumem bylo zmapováno 3000 osob, žijících v sociálně vyloučených lokalitách.

Konkrétní cíle strategie:

- Zlepšit kvalitu bydlení a zdravotního stavu u obyvatel sociálně vyloučených lokalit
- Zvýšit vzdělanost obyvatel sociálně vyloučených lokalit
- Zvýšit zaměstnatelnost obyvatel sociálně vyloučených lokalit
- Snížit předlužení u cílové skupiny obyvatel
- Podporovat a rozvíjet spolupráci samospráv obcí a dalších zainteresovaných subjektů vedoucí k aktivnímu řešení problematiky sociálního vyloučení

K překážkám zařazení sociálně znevýhodněných dětí do hlavního vzdělávacího proudu patří:

- nedostatečné zvládnutí českého jazyka a vzájemné komunikace
- nedostatečné sociální a sebeobslužné návyky
- nízká úroveň znalostí a zkušeností potřebných pro školní výuku
- příliš povolný postoj rodičů s malým důrazem na vzdělání
- nevhodné sociální prostředí a zařazování těchto dětí do základních škol praktických či speciálních.

Předškolní vzdělávání v mateřské škole je nejefektivnější prevencí školní neúspěšnosti.

Koncepce prevence kriminality v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016

Koncepce zajišťuje podmínky pro realizaci krajské úrovně preventivních aktivit a staví na koordinované a systémové spolupráci institucí a subjektů na všech úrovních státní správy a občanského života

Dokument je rozdělen na 2 části: bezpečnostní analýzu kraje a koncepci prevence kriminality. Koncepce určuje hlavní směry, kterými bude kraj působit v oblasti prevence kriminality k naplnění stanovených cílů a slouží jako podklad k čerpání dotačních prostředků z jiných zdrojů, zejména v oblasti primární prevence. Na jeho implementaci bude pracovat Komise prevence kriminality a pracovní skupina pro prevenci kriminality. Jako podílníci – poskytovatelé informací byli osloveni ředitelé škol a školských zařízení, obce, nestátní neziskové organizace na poli prevence kriminality, organizace poskytující volnočasové aktivity.

Mezi silné stránky je řazena spolupráce mezi odbory, realizace individuálních projektů, využívání dotací, strategie protidrogové politiky a koncepce rodinné politiky. Mezi slabé stránky snížení financí na prevenci, slabé PR, metodická a kompetenční roztržičnost

Mezi faktory příležitostí je řazena existující dobrá praxe, spolupráce s Policií České republiky, Školní kluby na ZŠ, kreativita jednotlivců v jednotlivých organizacích a multidisciplinární týmy. Mezi ohrožující faktory spadá rovněž snížení financí na prevenci, nedostatečné kvalifikační předpoklady pro zajištění primární prevence na ZŠ, zhoršující se nálady ve společnosti – reakce na sociálně vyloučené skupiny obyvatel, snižování počtu policistů.

Cílové skupiny:

- děti a mládež páchající trestnou činnost
- děti a mládež opouštějící předčasně systém vzdělávání
- obce
- školy a školská zařízení

Programy prevence kriminality zahrnují metodické vedení metodiků prevence v PPP a školních metodiků prevence, pravidelné vydávání Zpravodaje prevence rizikového chování pro školy a školská zařízení a zajištění realizace vzdělávacích seminářů pro školy a školská zařízení.

Strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje na období 2011-2015

Hlavními pilíři strategie protidrogové politiky Královéhradeckého kraje jsou:

- primární prevence
- snižování rizik
- léčba a resocializace
- snižování dostupnosti drog

Kriminalita v oblasti drogové problematiky se týká především sekundární trestné činnosti, konkrétně majetkových činů. Dlouhodobě nejrizikovějšími regiony v Královéhradeckém kraji, z pohledu kriminality, jsou okres Hradec Králové a okres Trutnov, respektive města Hradec Králové a Trutnov, jako dvě největší města v kraji.

Z oblasti nelegálních drog zůstává v Královéhradeckém kraji nejoblíbenější drogou marihuana a pervitin, heroin a další omamné a psychotropní látky se objevují v mnohem menší míře, v kraji chybí ucelený systém primární prevence. Jediná organizace, která se v kraji primární prevenci věnuje, je **Centrum primární prevence Semiramis o. s.**, které působí na několika školách v kraji, což samozřejmě vzhledem k velikosti problému není optimální ani dostačující.

Síť služeb pro uživatele drog v Královéhradeckém kraji odpovídá reálným potřebám. Vzhledem k přesunu uživatelů do menších měst jsou jedním z pilířů poskytování služeb v Královéhradeckém kraji regionální terénní programy, které pokrývají téměř celé území Královéhradeckého kraje a z finančního hlediska jsou efektivnější než zřizování jednotlivých kontaktních center.

Cíle v oblasti primární prevence:

- Analyzovat situaci v oblasti primární prevence v Královéhradeckém kraji
- Podporovat dlouhodobé, kvalitní a osvědčené programy primární prevence realizované na území KHK a programy zaměřené na prevenci užívání alkoholu, tabáku a konopných drog mladistvými
- Motivovat školy k využívání osvědčených a dlouhodobých programů primární prevence

Hlavním cílem strategie je prostřednictvím efektivního systému primární prevence, fungujícího na základě komplexního působení všech na sebe vzájemně navazujících subjektů, minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže v Královéhradeckém kraji.

Koncepce rodinné politiky v Královéhradeckém kraji na léta 2012 až 2016

Vnik koncepce reaguje na potřebu podpory rodiny na úrovni krajů a obcí a jejího koncepčního, institucionálního a finančního zajištění. Rodinná politika je politikou průřezovou, velmi úzce provázanou s podporou rovných příležitostí žen a mužů, zejm. téma sladování pracovního, osobního a rodinného života. Klíčovými aktéry regionální rodinné politiky jsou kraje a obce.

Cílem Koncepce je v první řadě především ukotvit rodinnou politiku jako jednu z plnohodnotných regionálních politik, která bude dále cíleně rozvíjena a její jednotlivá opatření posilována.

Klíčové oblasti:

- Institucionální a koncepční zajištění rodinné politiky na regionální (krajské) úrovni
- Podpora vytváření vhodných socioekonomických podmínek pro fungování rodiny
- Podpora sociálního začlenění pečujících osob
- Podpora prorodinných aktivit
- Podpora zkvalitňování rodinných vztahů a rodičovských kompetencí
- Podpora prostředí přátelského celé rodině
- Sociálně-právní ochrana dětí
- Podpora rodin s dalšími specifickými potřebami

4.1.2.3 Strategické dokumenty a záměry na mikroregionální úrovni

Co se týče mikroregionální úrovně, jedná se především o dokument zpracovaný v rámci projektu „**Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností**“ (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001), v tomto případě konkrétně **pro území SO ORP Náchod**. Dokument se zabýval čtyřmi hlavními tématy – školstvím, sociálními službami, odpadovým hospodářstvím a servisem samosprávám. Každé téma bylo zpracováno ve struktuře analytická část-návrhová část-implemenční část.

Co se týče oblasti školství, v úvodní analytické části byla zpracována komplexní a podrobná charakteristika školství v území ORP Náchod. Byla rozebrána problematika MŠ a ZŠ (počet, prostorové rozmístění, kdo je zřizovatelem, pracovníci apod.), ZUŠ či organizací zájmového vzdělávání typu SVČ. Opomenuta nebyla ani školská zařízení fungující při jednotlivých MŠ či ZŠ, např. jídelny, školní družiny, školní kluby, apod. Následně byla rozebrána problematika financování škol a školských zařízení, která však měla z důvodu složitosti a úpravám výpočtu nízkou vypovídací schopnost. Zjišťovány byly i investiční potřeby jednotlivých obcí týkající se škol a školských zařízení, provedena analýza cílových skupin v oblasti školství, analýza možných rizik v oblasti školství v území, SWOT analýza a na závěr analytické části bylo provedeno shrnutí nejdůležitějších poznatků.

Návrhová část plynule navázala na analytickou, přičemž v jejím úvodu byla stanovena vize meziobecní spolupráce jako takové. V oblasti školství byly identifikovány tři problémové okruhy:

- č. 1: Nedostatečná kapacita MŠ, vzhledem věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ
- č. 2: Absence dostatečného počtu – zařízení jeslového typu
- č. 3: Vyrůstající počet žáků ZŠ s poruchami učení

Pro každý problémový okruh byly stanoveny cíle, jejichž naplnění by mělo vést k odstranění identifikovaných problémů. Pro první problémový okruh byl stanoven následující cíl:

- Přizpůsobit kapacitu MŠ demografickému vývoji – identifikována především poptávka po MŠ v obci Vysokov v důsledku přistěhování mladých lidí do obce.

Pro druhý problémový okruh byl stanoven následující cíl:

- Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Náchod pro děti v rozmezí 2 - 3 let – zařízení jeslového typu – na území ORP Náchod neevidováno žádné takové zařízení, přičemž poptávka po tomto zařízení v území je. Navržena varianta rozšíření některé MŠ o jeslové oddělení pro cca 15 dětí v některém z měst v území.

Pro třetí problémový okruh byl stanoven následující cíl:

- Vytvoření vyrovnávací třídy pro žáky ZŠ se speciálními poruchami učení včetně podpoření vzájemné spolupráce mezi školami – v území sice existují školy s vyrovnávacími třídami, nicméně bylo zjištěno, že jejich kapacita je nedostačující, neboť vzrůstá počet dětí se speciálními poruchami učení. Zároveň by bylo vhodné zajistit individuálnější přístup k žákům na školách, což lze docílit zmenšením počtu žáků ve třídě. Navrhováno bylo rozšíření počtu vyrovnávacích tříd na ZŠ.

Pro každý problémový okruh byl stanoven indikátor výsledku, pro každý cíl indikátor výstupu. Nutno dodat, že indikátory byly špatně definovány, neboť nesplňují pravidlo SMART³.

V implementační části byl stanoven systém monitorování a hodnocení realizace strategie, resp. kdo bude za naplňování strategie zodpovědný. Jedná se o ustanovení manažera strategie, řídící skupiny, správců cílů a gestorů indikátorů. Dále bylo v implementační části popsáno, jak budou prováděny změny a aktualizace dokumentu.

Dalším dokumentem na mikroregionální úrovni jsou **Územně analytické podklady pro území SO ORP Náchod**. V rámci rozboru udržitelného rozvoje území je jedním z témat i oblast školství. V této oblasti je zdokumentován základní přehled a vývoj počtu MŠ, ZŠ, ZUŠ, středních škol, středních odborných učilišť. Obsažena je také tabulka s přehledem dostupnosti jednotlivých typů škol podle obcí spadajících do území ORP Náchod. V rámci kapitoly „Problémy obcí SO ORP Náchod“ jsou mnohdy zmiňovány i problémy týkající se školství, např. absence MŠ či ZŠ v některých obcích či problémy s úzkým vlivem na oblast školství (např. výrazný úbytek obyvatelstva v některých obcích).

Dále se jedná o Strategie komunitně vedeného místního rozvoje místních akčních skupin (MAS), jejichž působnost zasahuje do řešeného území. Konkrétně se jedná o dvě MAS, a to MAS Stolové hory, z.s. a MAS Mezi Úpou a Metují, z.s.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Stolové hory pro období 2014-2020 –

V analytické části v rámci rozboru vybavenosti obcí službami je provedena i charakteristika školství a vzdělávání. Je zde shrnuta dostupnost jednotlivých typů škol v území MAS a některé další informace k nim (např. počet žáků navštěvující dané stupně škol v území apod.). V návaznosti na analytickou byla zpracována návrhová část. Oblast školství a vzdělávání je zde primárně zastoupena v rámci klíčové oblasti 1 „Lidské zdroje“. Konkrétně se jedná o specifický cíl 1.5 „Zvýšení kvality a dostupnosti vzdělávání v území MAS“ a opatření 1.5 „Vzdělávací infrastruktura“, v rámci kterého jsou stanoveny následující aktivity:

- Podpora infrastruktury a vybavenosti institucí a subjektů předškolního vzdělávání
- Podpora infrastruktury a vybavenosti základních škol
- Podpora infrastruktury pro celoživotní vzdělávání (dalšího vzdělávání ve vazbě na potřeby sladění nabídky a poptávky na regionálním trhu práce)
- Rozvoj infrastruktury pro zájmové a neformální vzdělávání mládeže

Dále se jedná o specifický cíl 1.3 „Zvýšení flexibility na lokálním trhu práce a vyšší využití místní pracovní síly“ a opatření 1.3 „Prorodinná opatření“, v rámci kterého jsou stanoveny následující aktivity:

- Podpora vzniku, rozvoje a fungování dětských skupin
- Podpora doplňkových zařízení péče o děti

³ Metoda SMART je souhrn pravidel, která pomáhají efektivně definovat rámec či cíl strategického plánování nebo obecně jakéhokoliv projektu. Cíl by měl splňovat následující charakteristiky: S – specifický, M – měřitelný, A – odsouhlasený a ambiciózní, R – realistický, T – definovaný v čase. Zdroj: Internetové stránky serveru Metodická podpora regionálního rozvoje <http://www.regionalnirozvoj.cz/>

Vzdělávání je pak zastoupeno i v některých dalších opatřeních, např. v rámci opatření 1.1 „Zaměstnanost“ je obsažena aktivita „Vzdělávání venkovského obyvatelstva v oblastech relevantních pro zvýšení lokální zaměstnanosti a poradenství pro získání zaměstnání“ či v rámci opatření 4.1 „Spolková a zájmová činnost v obcích MAS“ (aktivity spojené s trávením volného času a mající souvislost s neformálním vzděláváním).

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Mezi Úpou a Metují pro období 2014-2020 –

V rámci analytické části je samostatná kapitola zabývající se školstvím a vzděláváním. Je zde uveden přehled škol, ve kterých obcích MAS se který typ školy nachází a též je uveden počet žáků a učitelů v jednotlivých školách. V návrhové části se oblasti školství věnuje klíčová oblast rozvoje 4 „Školství, vzdělávání a aktivity volného času“. Pro tuto oblast jsou stanoveny 4 strategické cíle, z nichž první dva se přímo zabývají oblastí školství a vzdělávání (strategický cíl 4. I „Zajistit dostatečné podmínky pro kvalitní vzdělávání všech věkových kategorií, celoživotní vzdělávání“ a 4. II „Zlepšit vzdělanostní strukturu obyvatelstva regionu, propojit potřeby trhu se vzděláváním, rozvinout středoškolské vzdělávání“) a třetí se vzděláváním souvisí (4. III Rozvíjet možnosti kvalitního trávení volného času, podporovat sounáležitost občanů s regionem a mezigenerační vztahy). Pro klíčovou oblast rozvoje 4 byly stanoveny 3 podoblasti, z nichž první se zaměřuje přímo na oblast školství a vzdělávání (4.1 Školství, výchova a vzdělávání). V rámci této podoblasti je definováno celkem 14 specifických cílů a ke každému specifickému cíli bylo přiřazeno jedno opatření:

- Zajistit kvalitu vzdělávání a výchovy (Opatření: Školení pedagogů, finanční ohodnocení pedagogů, zajištění specializovaných odborníků, jejich sdílení v rámci regionu, standardy kvality, sdílení zkušeností, zapojení do projektů vč. mezinárodních)
- Udržovat v dobrém stavu infrastrukturu pro vzdělávání (Opatření: Rekonstrukce školních budov, rozšiřování budov, adaptace učeben a prostorů pro jednotlivé typy výchovy a vzdělávání)
- Vybavit vzdělávací zařízení moderními pomůckami a zařízeními odpovídajícími současným potřebám společnosti a prostředí (Opatření: Nákup vybavení pro specializované učebny, interaktivní tabule, notebooky a tablety, kapacitní sítě, zřízení zelených učeben v exteriérech, školní zahrady)
- Zajistit dostatečnou kapacitu MŠ a ZŠ, zajistit efektivní provoz škol (Opatření: Spolupráce obcí při optimální obsazenosti tříd, rozvoj alternativních předškolních zařízení – lesní školky, dětské skupiny, podnikové školky, privátní školky ad.)
- Zajistit pravidelnou péči o děti do nástupu do MŠ z hlediska pracovního uplatnění rodičů (Opatření: Zařízení a vybavení pro péči o děti do nástupu do MŠ, personální a finanční zajištění)
- Zpestřit nabídku a zvýšit kvalitu mimoškolních aktivit pořádaných školami (Opatření: Realizace různých typů aktivit – kroužky, zážitkové aktivity, práce v terénu apod., realizace projektů se zaměřením na rozšíření poznávání)
- Zajistit možnosti celoživotního vzdělávání (Opatření: Pořádání kursů pro různé věkové skupiny, tradiční kursy a nové kursy zaměřené na potřeby současnosti (např. počítačová a finanční gramotnost).
- Podporovat spolupráci škol a zaměstnavatelů, připravovat kvalifikovanou pracovní sílu pro pracovní trh, přednostně v regionu (Opatření: Pravidelné setkávání podnikatelů a vedení škol, exkurze žáků do podniků, praxe žáků v podnicích apod.)

- Podporovat vznik středního školství v regionu v návaznosti na potřeby a nabídku pracovního trhu (Opatření: Zavedení učebních oborů, vznik nových středních škol)
- Podporovat rozvoj mateřských center a návazných služeb pro rodiny s malými dětmi (Opatření: Revitalizace prostorů nebo budování a vybavení mateřských center, personální, finanční a technické zajištění služeb)
- Zajistit vzdělávání subjektů neziskového sektoru (Opatření: Školení, kursy, výměna zkušeností, stáže)
- Zapojit veřejnost do života škol a školy do života obce (Opatření: Zlepšení informovanosti veřejnosti o aktivitách škol, propojení s regionálním kalendářem akcí; společné akce a projekty škola – obec, škola – veřejnost)
- Rozvíjet různé typy výchov reagujících na potřeby společnosti a prostředí (Opatření: Výchova, projekty, programy, akce v rámci ekologické výchovy a vzdělávání, mediální gramotnosti, etické výchovy ad.)
- Zajistit prevenci sociálně patologických jevů ve školách, spolupracovat na preventivních programech obcí a s neziskovým sektorem (Opatření: Akce, aktivity, projekty pro prevenci sociálně patologických jevů ve školách, spolupráce s obcemi a s neziskovým sektorem)

Vzdělávání je pak zastoupeno i v některých dalších částech, např. v rámci klíčové oblasti rozvoje 1 „Ekonomický rozvoj regionu“, podoblasti 1.2 „Průmysl, zemědělství, obchod, služby“ je specifický cíl 1.2.2 „Zajistit vzdělávání a osvětu a poradenství pro producenty a podnikatele“, tj. vzdělávání je zde uvedeno ve vazbě na oblast zaměstnanosti a realizaci vzdělávacích aktivit pro podnikatelské subjekty. Dále je oblast vzdělávání zastoupena v rámci klíčové oblasti rozvoje 2 „Spolupráce, správa a řízení obcí a MAS“, podoblasti 2.4 „Sociální a zdravotnické služby“, kde je specifický cíl 2.4.2 „Rozšířit možnosti kvalifikačního i dalšího vzdělávání v oblasti sociálních služeb v regionu MAS“, v rámci kterého je pozornost zaměřena na vzdělávací aktivity v oblasti sociálních služeb.

Dalšími dokumenty na mikroregionální úrovni, které se v určitém rozsahu zabývají oblastí vzdělávání a školstvím, jsou **Strategie či Programy rozvoje jednotlivých obcí**. Tabulka 7 podává přehled o existenci těchto dokumentů v jednotlivých obcích řešeného území.

Tabulka 7: Přehled existence či neexistence Strategie či Programu rozvoje v obcích řešeného území

Název obce	Zpracována SRO či PRO	Název obce	Zpracována SRO či PRO	Název obce	Zpracována SRO či PRO
Bezděkov nad Metují	NE	Kramolna	ANO	Suchý Důl	NE
Borová	NE	Lhota pod Hoříčkami	NE	Velká Jesenice	NE
Brzice	NE	Litoboř	NE	Velké Petrovice	ANO
Bukovice	NE	Machov	NE	Velké Poříčí	ANO
Červená Hora	NE	Mezilečí	NE	Vestec	NE
Červený Kostelec	ANO	Náchod	ANO	Vysoká Srbská	NE
Česká Metuje	NE	Police nad Metují	ANO	Vysokov	NE
Česká Skalice	ANO	Říkov	NE	Zábrodí	NE
Dolní Radechová	ANO	Slatina nad Úpou	NE	Žďár nad Metují	ANO
Horní Radechová	NE	Stárvov	NE	Žďárky	NE
Hoříčky	NE	Studnice	NE	Žernov	ANO
Hronov	ANO				

Vysvětlivky: SRO = Strategie rozvoje obce, PRO = Program rozvoje obce

Zdroj: vlastní průzkum

Z tabulky 7 vyplývá, že SRO či PRO má zpracována necelá třetina obcí řešeného území. Dokument mají zpracován především populačně větší obce řešeného území, ale i některé další, populačně menší, obce (např. Velké Petrovice či Žernov).

V rámci jednotlivých PRO je oblast školství rozebrána v analytické části, kde je uveden přehled škol dostupných v dané obci a některé základní informace k nim (např. počet dětí/žáků, součásti školy apod.).

V návrhové části PRO je oblasti školství věnována také patřičná pozornost. Níže je uvedeno, jak je školství zastoupené v návrhové části jednotlivých PRO.

- **Strategický plán rozvoje města Náchod** – oblast školství je jedním z témat v rámci priority C „Služby pro obyvatelstvo“. Pro téma školství je stanoveno celkem sedm opatření:
 - Pokračovat v Infrastrukturní obnově mateřských a základních škol a školských zařízení a dalších škol a zařízení
 - Provéřit možnost získávání periodické zpětné vazby od personálu škol, dětí a rodičů
 - Vypracovat novou koncepci předškolních a školských zařízení v katastru města včetně mimoškolních aktivit
 - Podporovat realizaci projektů vzdělávání pedagogů
 - Podporovat projekty pořízení nových učebních pomůcek
 - Realizovat projekty společné spolupráce mateřských a základních škol

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod

reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306

verze 12/2017

- Analyzovat myšlenku projektové kanceláře na městském úřadu podporující dotační projekty škol zřizovaných městem
- **Strategický plán rozvoje Města Česká Skalice do roku 2030** – oblast školství je zastoupena v rámci klíčové oblasti 3 „Kultura, sport, volný čas, společenský život, školství, vzdělávání“. Prioritně je na vzdělávání zaměřen cíl 3.4 „Zajistit kvalitní vzdělávání a výchovu a efektivní fungování MŠ a ZŠ vč. materiálně technické základny odpovídající současným potřebám společnosti a prostředí“, nicméně i v dalších strategických cílech této klíčové oblasti jsou určité formy vzdělávání zastoupeny, např. v rámci volnočasových aktivit a trávení volného času.
- **Strategický plán města Červený Kostelec 2014-2020** – oblast školství je zastoupena v rámci prioritní osy 3 „Kvalitní život ve městě“, oblasti 3.2 „Veřejné služby“, v rámci které je přímo opatření zaměřené na školství. Konkrétně jsou aktivity zaměřeny na:
 - Zlepšení úrovně zázemí pro poskytování vzdělávání – rozšíření kapacit pro předškolní a základní vzdělávání; výstavba, rekonstrukce a vybavení odborných učeben, laboratoří; úprava budov a učeben a jejich vybavení pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP)
 - Podpora rozšíření středního školství ve městě
 - Rozšíření možností celoživotního vzdělávání a kurzů všem skupinám obyvatel
 - Podpora speciálního školství

Vzdělávání a školství je prostoupeno i v dalších oblastech, např. v rámci problematiky zaměstnanosti (vzdělávací programy, které mají uplatnění na trhu práce, spolupráce středních škol se zaměstnavateli ve městě, podpora flexibilních forem práce k zajištění lepšího sladění pracovního a rodinného života apod.) či v rámci problematiky kultury, sportu a volného času (aktivní trávení volného času spojené se vzdělávacími aktivitami).

- **Strategický plán města Police nad Metují pro období 2016-2020** – na oblast školství je prioritně zaměřeno opatření v rámci prioritní osy 1 „Sociokulturní život města“, oblasti 1.2 „Veřejné služby“. V rámci tohoto opatření je navrženo:
 - Přizpůsobení školských kapacit ve městě demografickému vývoji
 - Zkvalitnění a rozvoj vzdělávací infrastruktury ve městě, včetně přizpůsobení aktuálním potřebám trhu práce
 - Realizace opatření v oblasti inkluzivního vzdělávání
 - Udržení a zvyšování kvality výuky v městských školských zařízeních
 - Propojování školské výuky s praxí

Vzdělávání je obsaženo taktéž v dalších oblastech, např. opět v souvislosti s volnočasovými aktivitami (např. formou rozšíření nabídky kulturního a společenského vyžití ve městě pro různé, především mladší, věkové skupiny), v souvislosti se zaměstnaností (např. sladění nabídky a poptávky na trhu práce) či v souvislosti s problematikou životního prostředí (vzdělávání a osvěta v oblasti udržitelného rozvoje, environmentální výchova).

- **Strategický plán rozvoje města Hronov na období 2014-2020** – na oblast školství je prioritně zaměřen strategický cíl 3.1 „Zajistit rozvoj školství a předškolního vzdělávání“ v rámci klíčové oblasti rozvoje 3 „Školství, zdravotnictví, sociální služby“. V rámci tohoto cíle jsou navržena následující opatření:

- Dokončit rekonstrukce škol a zařízení předškolní péče
- Optimalizovat síť škol a zařízení předškolní péče – zajištění prostor pro školní družinu při ZŠ a MŠ Hronov, zajistit využití objektu budovy po zaniklé střední škole hotelnictví a podnikání
- Zajistit rozvoj vzdělávání pro vybrané cílové skupiny – pro děti se SVP, seniory

Vzdělávání je též obsaženo v dalších oblastech, opět v souvislosti s volnočasovými aktivitami (např. formou zajištění zřízení centra volnočasové zábavy) či v souvislosti s problematikou životního prostředí (např. formou zvýšení osvěty, jak být šetrnější k životnímu prostředí; podporou ekologické výchovy v místních ZŠ a MŠ apod.).

- **Strategický plán rozvoje obce Dolní Radechová** – oblast školství a vzdělávání je zde zastoupena pouze zprostředkovaně, a to v návaznosti na některé plánované investice v obci v období 2014-2028 (např. oprava kůlny u ZŠ a MŠ, v souvislosti s rozvojem volnočasových aktivit).

- **Strategický plán rozvoje obce Kramolna na období 2016-2019** – oblast školství a vzdělávání je více či méně zastoupena v rámci priority 4 „Vybavenost a služby“, specifických cílů:

- Spolupracovat s vedením mateřské školy na udržení stávající úrovně a rozsahu poskytované pedagogické výchovy v obci a vytvářet k tomu materiální a finanční podmínky
- Podporovat sportovní vyžití v obci. Připravit a realizovat postupnou rekonstrukci stávajících hřišť v obci
- Poskytovat materiální a finančně podporu činnosti spolkům a organizacím, které působí na území obce Kramolna a vyvíjí neziskovou činnost, např. v oblasti kultury, sportu, církve, volnočasových, společenských aktivit dětí, mládeže i dospělých

- **Strategický plán rozvoje obce Velké Petrovice** – oblast školství a vzdělávání je zde zastoupena pouze zprostředkovaně, a to v návaznosti na některé plánované investice v obci.

- **Strategický plán městyse Velké Poříčí pro období 2015-2020** – na oblast školství a vzdělávání se prioritně zaměřuje opatření 3. a „Vzdělávání“ v rámci prioritní osy 1 „Veřejné služby a správa“. Opatření obsahuje následující typové aktivity:
 - Zlepšení úrovně zázemí pro poskytování vzdělávání
 - Podpora vlastních projektů MŠ, ZŠ

Vzdělávání je též obsaženo i v dalších oblastech, např. v souvislosti s problematikou životního prostředí (např. formou environmentálního vzdělávání obyvatel apod.).
- **Strategický rozvojový plán obce Žďár nad Metují na období 2014-2020** – oblast školství a vzdělávání je zastoupena v rámci prioritní oblasti rozvoje „Občanská vybavenost a kvalita života“. Konkrétně je zde zmíněna aktivita týkající se zajišťování provozu MŠ a ZŠ, reflexe a řešení operativních a strategických problémů ve spolupráci s vedením vzdělávacích zařízení.
- **Strategický plán obce Žernov na období 2015-2025** – oblast školství a vzdělávání je v dokumentu zastoupena pouze zprostředkovaně, neboť v obci se nenachází MŠ ani ZŠ. Vazbu na oblast školství má např. opatření „Zajištění dobrého dopravního spojení především do škol“ v rámci priority „Infrastruktura v obci“.

4.1.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření bylo realizováno Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy na přelomu let 2015 a 2016. Cílem dotazníkového šetření bylo především získat informace týkající se aktuálních potřeb jednotlivých škol, zejména v návaznosti na získání možných finančních prostředků z evropských zdrojů. Dalším cílem pak bylo zjistit počet organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy a vzdělávání a proinkluzivnost.

4.1.3.1 Vyhodnocení priorit plánů jednotlivých oblastí – MATEŘSKÉ ŠKOLY

Oblasti byly v rámci dotazníkového šetření rozděleny na hlavní a vedlejší, co se týče jejich podpory z operačních programů (OP) Evropské unie (EU).

V území ORP Náchod bylo z dotazníkového šetření zjištěno následující pořadí oblastí podle potřeb MŠ je rozvíjet v rámci podpory z EU v letech 2016-2020:

A) Pořadí hlavních oblastí podporovaných z OP:

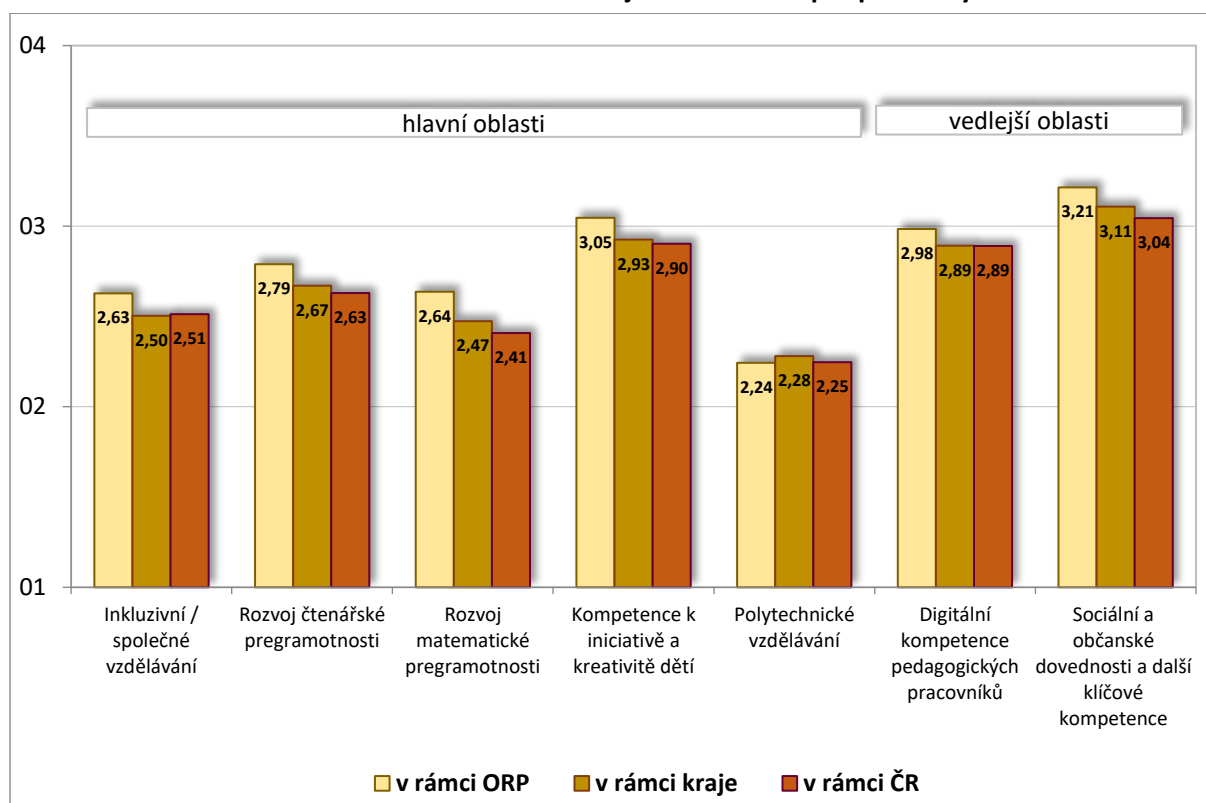
1. Podpora polytechnického vzdělávání
2. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání
3. Rozvoj infrastruktury školy (včetně rekonstrukcí a vybavení)
4. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti
5. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti
6. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativě dětí

B) Pořadí vedlejších (dalších) oblastí podporovaných z OP:

1. Jazykové vzdělávání
2. Informační a komunikační technologie včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)
3. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Porovnání hodnot a pořadí různých hierarchických úrovní územních jednotek znázorňuje graf 1.

Graf 1: Průměrné hodnocení MŠ v hlavních a vedlejších oblastech podporovaných z OP

Vysvětlivky: Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP / kraje / republiky bylo vypočítáno z hodnocení aktuálního stavu MŠ v rámci dotazníkového šetření. Škála hodnocení je následující:

- 1 = Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)
- 2 = Rozvíjející se (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)
- 3 = Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)
- 4 = Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

Z grafu 1 vyplývá, že ORP Náchod je v naprosté většině úrovně rozvoje hodnocených oblastí na tom o něco lépe, než Královéhradecký kraj či Česká republika jako celek, co se MŠ týče. Pouze v případě polytechnického vzdělávání ORP nepatrně zaostává v porovnání s vyššími územními celky. Porovnáním výsledků s pořadím priorit vidíme, že podpora polytechnického vzdělávání je v rámci území ORP Náchod prioritou číslo jedna (viz výše).

Hlavní oblasti podporované z OP

Priorita 1 – Podpora polytechnického vzdělávání

V oblasti polytechnického vzdělávání nejvíce MŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Rozvoj znalostí učitelů MŠ v oblasti polytechnického vzdělávání a jejich využívání ve výchově – 80 % MŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Podpoření samostatné práce dětí v oblasti polytechnického vzdělávání – 76,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018
- Využití informačních a komunikačních technologií (ICT) v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání – 76,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018

V souvislosti s vysokou potřebou rozvoje polytechnického vzdělávání plánuje značné množství MŠ v území ORP pořídit vybavení, které bude využíváno ve výchově k rozvoji polytechnických dovedností dětí. Stavební úpravy a rekonstrukce prostorů v souvislosti s rozvojem polytechnického vzdělávání plánuje pouze několik MŠ.

Nejvíce MŠ v ORP naráží na následující překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání:

- Nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání – 66,7 % MŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je MŠ v ORP považována za nejvýznamnější (40 % MŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání – 46,7 % MŠ – daná překážka je MŠ v ORP považována za druhou nejvýznamnější (označilo 23,3 % MŠ)
- Absence pozice samostatného pracovníka pro rozvoj polytechnického vzdělávání – 43,3 % MŠ

Priorita 2 – Podpora inkluzivního/společného vzdělávání

V oblasti společného vzdělávání nejvíce MŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Vhodné přizpůsobení obsahu vzdělávání, úprava forem a metod vzdělávání a nastavení různých úrovní obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností každého vzdělávaného dítěte – 70 % MŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Vytváření podmínek pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole – 66,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018
- Možnosti navázání vztahů pedagogů dané MŠ s místními a regionálními školami různých úrovní za účelem sdílení dobré praxe, výměny zkušeností apod. – 63,3 % MŠ plánuje v období 2016-2018

Vazbou na podporu společného vzdělávání v území ORP jsou i plánované investice řady MŠ do vybavení, které napomůže k rozvoji společného vzdělávání. Jmenovat lze např. pořízení didaktických a kompenzačních pomůcek pro děti se SVP, vybavení bezbariérovým nábytkem pro děti se SVP apod.

Nejvíce MŠ v ORP naráží na následující překážky v oblasti podpory společného vzdělávání:

- Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí, např. na práci asistentů pedagoga, pedagogických i nepedagogických pracovníků – 83,3 % MŠ, které vyplnily dotazník
- Velký počet dětí ve třídách – 76,7 % MŠ – daná překážka je MŠ v ORP považována za nejvýznamnější (40 % MŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Technická nemožnost upravit prostory školy na bezbariérové – 50 % MŠ – daná překážka je MŠ v ORP považována za druhou nejvýznamnější (označilo 23,3 % MŠ)

Priorita 3 - Rozvoj infrastruktury školy

V území ORP bylo v posledních pěti letech za podpory prostředků z EU investováno především do modernizací pláště budov, zateplení budov a různých dalších rekonstrukcí a údržeb (36,7 % MŠ z celku, které vyplnily dotazník) a do stavebních úprav a vybavení na podporu podnětného vnějšího prostředí (23,3 % MŠ z celku). Co se týče vybavení, i do něj bylo v území ORP v posledních pěti letech za podpory prostředků z EU investováno, ne však v takovém rozsahu jako v případě stavebních úprav a rekonstrukcí.

V následujících letech nejvíce MŠ v ORP plánuje investovat do následujících stavebních úprav a rekonstrukcí:

- Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy (např. hřiště, zahrady apod.) – 40 % MŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018; 23,3 % MŠ plánuje v období 2019-2020 – tato potřeba má v území ORP nadále významné místo
- Stavební úpravy a rekonstrukce tříd – 20 % MŠ plánuje v období 2016-2018

Co se týče vybavení, plánuje nejvíce MŠ v ORP v příštích letech pořídit následující vybavení:

- Nové didaktické pomůcky – 43,3 % MŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy (např. čtenářské koutky apod.) – 40 % MŠ plánuje v období 2016-2018
- Vybavení pro rozvoj polytechnických dovedností – 36,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018

Priorita 4 – Podpora rozvoje matematické pregramotnosti

V oblasti matematické pregramotnosti nejvíce MŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Uskutečňování pravidelných nákupů aktuální literatury a multimédií pro rozvoj matematické pregramotnosti – 80 % MŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Disponibilita dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti – 76,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018
- Využívání interaktivních metod a pomůcek v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti – 76,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018

Vazbou na podporu rozvoje matematické pregramotnosti v území ORP jsou i plánované investice řady MŠ do vybavení, které napomůže k jejímu rozvoji. Jmenovat lze např. pořízení vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy, které bude mít využití a návaznost právě na rozvoj matematické pregramotnosti.

Nejvíce MŠ v ORP naráží na následující překážky v oblasti podpory rozvoje matematické pregramotnosti:

- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj matematické pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, nedostatečný počet pomůcek apod.) – 66,7 % MŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je MŠ v ORP považována za nejvýznamnější (43,3 % MŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj matematické pregramotnosti – 60 % MŠ – daná překážka je MŠ v ORP považována za druhou až třetí nejvýznamnější (označilo 13,3 % MŠ)
- Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe – 36,7 % MŠ – daná překážka je MŠ v ORP považována za druhou až třetí nejvýznamnější (označilo 13,3 % MŠ)

Priorita 5 – Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti

V oblasti čtenářské pregramotnosti nejvíce MŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Využívání interaktivních metod a pomůcek v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti – 73,3 % MŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Disponibilita dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj čtenářské pregramotnosti – 66,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018
- Rozvoj znalostí učitelů MŠ v oblasti čtenářské pregramotnosti a využití těchto znalostí při výchově – 63,3 % MŠ plánuje v období 2016-2018

Vazbou na podporu rozvoje čtenářské pregramotnosti v území ORP jsou i plánované investice řady MŠ do vybavení, které napomůže k jejímu rozvoji. Jmenovat lze např. pořízení vybavení do knihovny či pořízení vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy, konkrétně např. pro potřeby čtenářských koutků.

Nejvíce MŠ v ORP naráží na následující překážky v oblasti podpory rozvoje čtenářské pregramotnosti:

- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj čtenářské pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, nedostatečný počet pomůcek apod.) – 53,3 % MŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je MŠ v ORP považována za nejvýznamnější (43,3 % MŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj čtenářské pregramotnosti – 50 % MŠ – daná překážka je MŠ v ORP považována za druhou nejvýznamnější (označilo 16,7 % MŠ)
- Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe – 33,3 % MŠ – daná překážka je MŠ v ORP považována za třetí nejvýznamnější (označilo 10 % MŠ)

Priorita 6 – Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí

V oblasti podpory kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí nejvíce MŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Disponibilita dostatečným množstvím pomůcek pro rozvoj kreativity – 76,7 % MŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Využívání poznatků učitelů v praxi a sdílení dobré praxe v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity mezi učiteli navzájem jak v rámci školy, tak mezi školami – 66,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018
- Rozvoj znalostí učitelů MŠ v oblasti podpory kreativity a využití těchto znalostí při výchově – 56,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018

Vazbou na podporu kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí v území ORP jsou i plánované investice řady MŠ do vybavení, které k iniciativě a kreativitě napomůžou. Jmenovat lze např. pořízení nových didaktických pomůcek (řada z nich napomůže být dětem kreativní a iniciativní) či pořízení vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy, konkrétně např. za účelem podpory podnikavosti, kreativity a iniciativy.

Nejvíce MŠ v ORP narazí na následující překážky v oblasti podpory kompetencí k iniciativě a kreativitě:

- Nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj kreativity a iniciativy – 70 % MŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je MŠ v ORP považována za nejvýznamnější (53,3 % MŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Nedostupnost ICT pro rozvoj iniciativy a kreativity – 40 % MŠ
- Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity – 26,7 % MŠ – daná překážka je MŠ v ORP považována za druhou až třetí nejvýznamnější společně s malým zájmem a stereotypním přístupem pedagogů k podpoře iniciativy a kreativity (označilo 13,3 % MŠ)

Další oblasti podporované z OP

Priorita 1 – Jazykové vzdělávání

V rámci dalších oblastí podporovaných z OP bylo jazykové vzdělávání v rámci ORP Náchod zvoleno jako priorita číslo jedna. V dotazníkovém šetření však nebyla problematika jazykového vzdělávání blíže rozebrána a specifikována.

Priorita 2 – Informační a komunikační technologie

V oblasti ICT řada MŠ z území ORP plánuje v blízkých letech investovat do tohoto vybavení. Konkrétně lze zmínit např. pořízení výpočetní techniky pro potřeby pedagogických pracovníků, pořízení softwaru pro tuto techniku, zajištění připojení k internetu v hernách, ve škole apod.

V oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků MŠ v ORP plánují zlepšit dovednosti a znalosti pedagogů v práci s počítačem (66,7 % MŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje

v období 2016-2018) a internetem (56,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018). Tyto dovednosti a znalosti jednak přispějí k rozvoji sebevzdělávání daných osob, dále je také využijí k přípravě pro vzdělávání dětí.

Co se týče překážek v oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků, jedná se o následující:

- Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení včetně financí na údržbu stávající techniky – 63,3 % MŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je MŠ v ORP považována za nejvýznamnější (60 % MŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí – 50 % MŠ – daná překážka je MŠ v ORP považována za druhou nejvýznamnější (označilo 23,3 % MŠ)
- Nevhodné či zastaralé ICT vybavení – 40 % MŠ – daná překážka je MŠ v ORP považována za čtvrtou nejvýznamnější (označilo 6,7 % MŠ)

Na třetím místě z pohledu významnosti překážek byla zmiňována možnost „žádné překážky“ (označilo 10 % MŠ).

Priorita 3 – Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

V oblasti sociálních, občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí nejvíce MŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Rozvoj schopnosti sebereflexe a sebehodnocení u dětí – 56,7 % MŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Rozvoj vztahu dětí k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií – 56,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018
- Rozvoj schopnosti dětí učit se – 56,7 % MŠ plánuje v období 2016-2018

4.1.3.2 Vyhodnocení priorit plánů jednotlivých oblastí – ZÁKLADNÍ ŠKOLY

V území ORP Náchod bylo z dotazníkového šetření zjištěno následující pořadí oblastí podle potřeb ZŠ je rozvíjet v rámci podpory z EU v letech 2016-2020:

A) Pořadí hlavních oblastí podporovaných z OP:

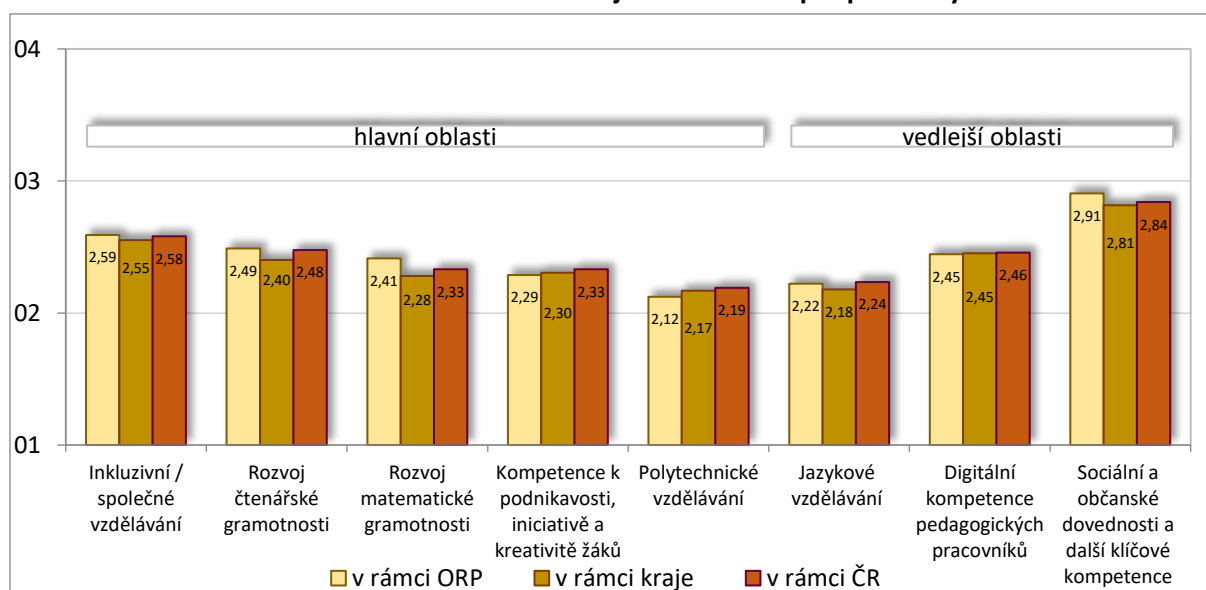
1. Rozvoj infrastruktury školy (včetně rekonstrukcí a vybavení)
2. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti
3. Podpora rozvoje matematické gramotnosti
4. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání
5. Podpora polytechnického vzdělávání
6. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků

B) Pořadí vedlejších (dalších) oblastí podporovaných z OP:

1. Jazykové vzdělávání
2. Informační a komunikační technologie včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol)
3. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Porovnání hodnot a pořadí různých hierarchických úrovní územních jednotek znázorňuje graf 2.

Graf 2: Průměrné hodnocení ZŠ v hlavních a vedlejších oblastech podporovaných z OP

Vysvětlivky: Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci ORP / kraje / republiky bylo vypočítáno z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v rámci dotazníkového šetření. Škála hodnocení je následující:

1 = Vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit)

2 = Rozvíjející se (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)

3 = Realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)

4 = Ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty)

Zdroj: Dotazníkové šetření MŠMT

V případě ZŠ je již situace trochu odlišná (graf 2). V řadě oblastí je na tom ORP Náchod velmi podobně jako Královéhradecký kraj či Česká republika jako celek (společné vzdělávání, jazykové vzdělávání, digitální kompetence pedagogických pracovníků). O něco lépe je na tom ORP v oblasti rozvoje matematické gramotnosti a v oblasti sociálních a občanských dovedností. Stejně jako v případě MŠ, i v případě ZŠ je území ORP Náchod na tom o něco hůře v oblasti polytechnického vzdělávání, než Královéhradecký kraj či Česká republika jako celek. V případě ZŠ je na tom ORP Náchod hůře ještě v oblasti kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků.

Při porovnání výsledků s pořadím priorit je situace odlišná než v případě MŠ. Oblasti polytechnické vzdělávání a kompetence k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků, ve kterých ORP Náchod v porovnání s Královéhradeckým krajem a Českou republikou jako celkem mírně zaostává, nejsou prioritně na prvních místech, ale dokonce až na místech posledních.

Hlavní oblasti podporované z OP

Priorita 1 – Rozvoj infrastruktury školy

V území ORP bylo v posledních pěti letech za podpory prostředků z EU investováno především do vybavení ZŠ. Nejčastěji byl pořizován software pro ICT techniku (76 % ZŠ z celku, které vyplnily dotazník), dále bylo investováno do vybavení počítačové učebny stolními počítači (72 % ZŠ z celku) a pořizovány byly interaktivní tabule (68 % ZŠ z celku). Co se týče stavebních úprav a rekonstrukcí, i do nich bylo v území ORP v posledních pěti letech za podpory prostředků z EU investováno, ne však v takovém četnostním rozsahu jako v případě vybavení.

V následujících letech nejvíce ZŠ v ORP plánuje investovat do následujících stavebních úprav a rekonstrukcí:

- Ostatní rekonstrukce, udržovací práce, modernizace pláště budov, zateplení budov – 36 % ZŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2019-2020
- Stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy (např. hřiště, školní zahrady, učebny v přírodě apod.) – 28 % ZŠ plánuje v období 2016-2018 a taktéž 28 % ZŠ plánuje v období 2019-2020

Co se týče vybavení, plánuje nejvíce ZŠ v ORP v příštích letech pořídit následující vybavení:

- Nové didaktické pomůcky – 60 % ZŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Software pro ICT techniku – 48 % ZŠ plánuje v období 2016-2018
- Kompenzační či speciální pomůcky pro žáky se SVP – 48 % ZŠ plánuje v období 2016-2018

Priorita 2 – Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti

V oblasti čtenářské gramotnosti nejvíce ZŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů se stanovením konkrétních cílů – 76 % ZŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Rozvoj znalostí učitelů 1. a 2. stupně ZŠ v oblasti čtenářské gramotnosti a využití těchto znalostí při výuce – 76 % ZŠ plánuje v období 2016-2018
- Existence čtenářsky podnětného prostředí (čtenářské koutky, nástěnky apod.) – 76 % ZŠ plánuje v období 2016-2018

Vazbou na podporu rozvoje čtenářské gramotnosti v území ORP jsou i plánované investice řady ZŠ do vybavení, které napomůže k jejímu rozvoji. Jmenovat lze např. pořízení vybavení do knihovny, družiny, klubu či pořízení vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy, konkrétně např. pro potřeby čtenářských koutků.

Nejvíce ZŠ v ORP naráží na následující překážky v oblasti podpory rozvoje čtenářské gramotnosti:

- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj čtenářské gramotnosti (nedostatečný počet či prostředky na výměnu učebních pomůcek, prostředky na personální zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben apod.) – 72 % ZŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je ZŠ v ORP považována za nejvýznamnější (48 % ZŠ ji za nejvýznamnější označilo)

- Nezáměr ze strany žáků a rodičů – 32 % ZŠ – daná překážka je ZŠ v ORP považována za druhou nejvýznamnější (označilo 24 % ZŠ)
- Nízká časová dotace pro rozvoj čtenářské gramotnosti mimo výuku – 24 % ZŠ – daná překážka je ZŠ v ORP považována za třetí nejvýznamnější (označilo 8 % ZŠ)
- Absence pozice samostatného pracovníka pro rozvoj čtenářské gramotnosti – 24 % ZŠ

Priorita 3 – Podpora rozvoje matematické gramotnosti

V oblasti matematické gramotnosti nejvíce ZŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Podpora rozvoje matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů se stanovením konkrétních cílů – 72 % ZŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Rozvoj znalostí učitelů 1. a 2. stupně ZŠ v oblasti matematické gramotnosti a využití těchto znalostí při výuce – 72 % ZŠ plánuje v období 2016-2018
- Podpora matematického myšlení u žáků (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací k objasnění přírodních zákonů apod.) – 72 % ZŠ plánuje v období 2016-2018

Vazbou na podporu rozvoje matematické gramotnosti v území ORP jsou i plánované investice řady ZŠ do vybavení, které napomůže k jejímu rozvoji. Jmenovat lze např. pořízení vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy, které bude mít využití a návaznost právě na rozvoj matematické gramotnosti.

Nejvíce ZŠ v ORP naráží na následující překážky v oblasti podpory rozvoje matematické gramotnosti:

- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj matematické gramotnosti (nedostatečný počet či prostředky na výměnu učebních pomůcek, prostředky na personální zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben apod.) – 68 % ZŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je ZŠ v ORP považována za nejvýznamnější (28 % ZŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Nezáměr ze strany žáků a rodičů – 32 % ZŠ – daná překážka je ZŠ v ORP považována za druhou až třetí nejvýznamnější společně s nízkou časovou dotací pro rozvoj matematické gramotnosti mimo výuku (označilo 24 % ZŠ)
- Absence pozice samostatného pracovníka pro rozvoj matematické gramotnosti – 32 % ZŠ

Priorita 4 – Podpora inkluzivního/společného vzdělávání

V oblasti společného vzdělávání nejvíce ZŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Využití popisné slovní zpětné vazby v komunikaci se žákem, vytváření prostoru k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání – 88 % ZŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Vytváření podmínek pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole – 72 % ZŠ plánuje v období 2016-2018
- Vytvoření systému podpory pro žáky se SVP (škola je vybavena speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.) – 72 % ZŠ plánuje v období 2016-2018

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod

reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306

verze 12/2017

V souvislosti s podporou společného vzdělávání plánuje značné množství ZŠ v území ORP pořídit vybavení, které k rozvoji společného vzdělávání napomůže. Zmínit lze např. pořízení kompenzačních pomůcek pro žáky se SVP, vybavení bezbariérovým nábytkem, přístroji, elektronikou pro žáky se SVP apod.

Nejvíce ZŠ v ORP naráží na následující překážky v oblasti podpory společného vzdělávání:

- Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků, např. na práci asistentů pedagoga, pedagogických i nepedagogických pracovníků – 80 % ZŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je ZŠ v ORP považována za nejvýznamnější (44 % ZŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. prostředky na exkurze, výstavy, kroužky apod.) – 68 % ZŠ
- Nedostatečná kampaň a osvěta v oblasti společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, rodiče, rodiče žáků se SVP apod. – 64 % ZŠ – daná překážka je ZŠ v ORP považována za třetí až čtvrtou nejvýznamnější společně s tlakem ze strany státu na školy týkajícího se rychlé změny stávajícího systému (označilo 12 % ZŠ)
- Technická nemožnost upravit prostory školy na bezbariérové – 64 % ZŠ – daná překážka je ZŠ v ORP považována za druhou nejvýznamnější (označilo 16 % ZŠ)

Priorita 5 – Podpora polytechnického vzdělávání

V oblasti polytechnického vzdělávání nejvíce ZŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Zakomponování do výuky polytechnických předmětů laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků – 56 % ZŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Spolupráce školy s místními firmami a podnikateli – 52 % ZŠ plánuje v období 2019-2020
- Podpoření samostatné práce žáků v oblasti polytechnického vzdělávání – 48 % ZŠ plánuje v období 2016-2018
- Realizace akcí mimo výuku pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání a zvýšení motivace žáků (např. exkurze, diskuze s osobnostmi apod.) – 48 % ZŠ plánuje v období 2016-2018

V souvislosti s podporou polytechnického vzdělávání plánuje značné množství ZŠ v území ORP pořídit vybavení, které bude využíváno ve výuce k rozvoji polytechnických dovedností žáků. Jedná se např. o vybavení učeben fyziky, chemie, přírodopisu, vybavení dílen, kuchyněk atd. Stavební úpravy a rekonstrukce odborných učeben a prostorů v úzké vazbě k rozvoji polytechnického vzdělávání plánuje pouze několik ZŠ.

Nejvíce ZŠ v ORP naráží na následující překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání:

- Nedostatečné či neodpovídající prostory – 72 % ZŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je ZŠ v ORP považována za nejvýznamnější (36 % ZŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků – 72 % ZŠ – daná překážka je ZŠ v ORP považována za druhou nejvýznamnější (označilo 24 % ZŠ)

- Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod. – 64 % ZŠ – daná překážka je ZŠ v ORP považována za třetí nejvýznamnější (označilo 20 % ZŠ)

Priorita 6 – Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků

V oblasti podpory kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků nejvíce ZŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Rozvíjení finanční gramotnosti žáků (např. jak pracovat s úsporami, znalost hodnoty peněz apod.) – 80 % ZŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Rozvoj znalostí učitelů ZŠ v oblasti podpory kreativity a využití těchto znalostí při výuce – 72 % ZŠ plánuje v období 2016-2018
- Podpora klíčových kompetencí k rozvoji kreativity podle rámcového vzdělávacího programu základního vzdělávání – 68 % ZŠ plánuje v období 2016-2018

V souvislosti s podporou kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků plánuje značné množství ZŠ v území ORP pořídit vybavení, které k podnikavosti, iniciativě a kreativitě napomůže. Jmenovat lze např. pořízení nových didaktických pomůcek (řada z nich napomůže být žákům kreativní a iniciativní) či pořízení vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy, konkrétně např. za účelem podpory podnikavosti, kreativity a iniciativy.

Nejvíce ZŠ v ORP naráží na následující překážky v oblasti podpory kompetencí k iniciativě a kreativitě:

- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku – 52 % ZŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je ZŠ v ORP považována za nejvýznamnější (24 % ZŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami – 36 % ZŠ
- Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rozvoje podnikavosti, iniciativy a kreativity – 36 % ZŠ – daná překážka je ZŠ v ORP považována za druhou nejvýznamnější (označilo 16 % ZŠ)
- Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity – 36 % ZŠ

Na třetím místě z pohledu významnosti překážek byla zmiňována možnost „nedostatečné kompetence pedagogických pracovníků k rozvoji podnikavosti, iniciativy a kreativity u žáků“ (označilo 12 % ZŠ).

Další oblasti podporované z OP

Priorita 1 – Jazykové vzdělávání

V oblasti podpory rozvoje jazykové gramotnosti žáků nejvíce ZŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Rozvoj jazykových znalostí učitelů 1. a 2. stupně ZŠ, učitelů jazyků i ostatních předmětů a využití těchto znalostí při výchově – 72 % ZŠ, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Disponibilita dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků – 72 % ZŠ plánuje v období 2016-2018

- Rozvíjení chápání života v jiných kulturách a jeho zprostředkovávání žákům – 68 % ZŠ plánuje v období 2016-2018
- Existence jazykového podnětného prostředí – 68 % ZŠ plánuje v období 2016-2018

V souvislosti s podporou rozvoje jazykového vzdělávání a jazykové gramotnosti žáků plánují některé ZŠ v území ORP pořídit vybavení, které k rozvoji jazykového vzdělávání napomůže. Jmenovat lze např. pořízení nového vybavení do jazykové učebny, pořízení informačních materiálů v cizím jazyce do knihovny apod. Některé ZŠ plánují uskutečnit i stavební úpravy a rekonstrukce učebny cizích jazyků.

Nejvíce ZŠ v ORP naráží na následující překážky v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti:

- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj jazykové gramotnosti (nedostatečný počet či prostředky na výměnu učebních pomůcek, prostředky na personální zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben apod.) – 72 % ZŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je ZŠ v ORP považována za nejvýznamnější (48 % ZŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Absence pozice samostatného pracovníka pro rozvoj jazykové gramotnosti – 36 % ZŠ – daná překážka je ZŠ v ORP považována za druhou nejvýznamnější (označilo 16 % ZŠ)
- Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj jazykové gramotnosti mimo školu – 28 % ZŠ

Na třetím až čtvrtém místě z pohledu významnosti překážek byly zmiňovány možnosti „nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k jazykové gramotnosti“ a „nezájem ze strany žáků a rodičů“ (označilo 8 % ZŠ).

Priorita 2 – Informační a komunikační technologie

V oblasti ICT řada ZŠ z území ORP plánuje v blízkých letech investovat do tohoto vybavení. Konkrétně lze zmínit např. pořízení softwaru pro ICT techniku, pořízení vybavení do počítačové učebny (stolní počítače, notebooky, tablety apod.) či zajištění připojení k internetu ve třídách apod. Řada ZŠ plánuje uskutečnit stavební úpravy a rekonstrukce učebny informatiky.

V oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků nejvíce ZŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Využívání ICT učebny či školních stolních počítačů pedagogy při výuce – 52 % ZŠ, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Využívání školního mobilního ICT vybavení pedagogy při výuce – 52 % ZŠ
- Orientace pedagogů ve volně dostupných zdrojích na internetu v rámci svého předmětu – 52 % ZŠ

Co se týče překážek v oblasti podpory digitálních kompetencí pedagogických pracovníků, jedná se o následující:

- Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení včetně financí na údržbu stávající techniky – 76 % ZŠ, které vyplnily dotazník – daná překážka je ZŠ v ORP považována za nejvýznamnější (52 % ZŠ ji za nejvýznamnější označilo)
- Neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy – 60 % ZŠ

- Nedostatek časových možností k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí – 60 % ZŠ – daná překážka je ZŠ v ORP považována za druhou až třetí nejvýznamnější společně s nedostatečnými znalostmi pedagogických pracovníků v oblasti používání softwaru a internetu (označilo 12 % ZŠ)

Priorita 3 – Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

V oblasti sociálních, občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí nejvíce ZŠ v ORP plánuje zlepšení v následujícím:

- Rozvoj schopnosti sebereflexe a sebehodnocení u žáků – 72 % ZŠ v ORP, které vyplnily dotazník, plánuje v období 2016-2018
- Učit žáky používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie – 68 % ZŠ plánuje v období 2016-2018
- Pěstování kulturního povědomí a kulturní komunikace (rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků, emocí různými formami apod.) – 60 % ZŠ plánuje v období 2016-2018
- Vedení žáků ke konstruktivním debatám – 60 % ZŠ plánuje v období 2016-2018

4.1.4 Předpokládaný demografický vývoj

Populační vývoj je z hlediska času dlouhodobým procesem, neboť jak početní stav, tak věkové a pohlavní složení každé lidské populace je odrazem desetiletí a někdy i staletí trvajících vývoje, obrazem dlouhodobého vývoje vnějších i vnitřních podmínek demografické reprodukce a prostorového pohybu lidí. Jedná se nejen o složky populačního vývoje, porodnost, úmrtnost a migraci, které početní stav a pohlavně věkovou strukturu obyvatel bezprostředně formují, ale zároveň i o vývoj širších podmínek tohoto vývoje, které ovlivňují intenzitu a u migrace také směr působení každého z uvedených dílčích procesů.

V krátkodobé, střednědobé a v závislosti na parametrech vývoje velmi často i v dlouhodobé perspektivě je významně determinujícím prvkem též výchozí věková struktura. Ta však není jediným prvkem kontinuity vývoje obyvatelstva. Dále se jedná o různou míru setrvačnosti dílčích reprodukčních procesů. Tu zajišťuje původně biologická povaha jednotlivých složek reprodukce, která je v současné době většinou více či méně výrazně modifikována sociálními podmínkami v širokém smyslu tohoto označení. Nejméně modifikován a tím i v čase obecně nejstabilnější je proces úmrtnosti, následovaný porodností a migrací, která je snadno ovlivnitelná jak ekonomickými či sociálními podmínkami, tak především administrativně⁴.

Prognózy demografického vývoje jsou vytvářeny pouze do úrovně jednotlivých krajů. Tj. za území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP) či za úroveň samotných obcí (v tomto případě za území města Náchod) tyto prognózy vytvářeny nejsou. Z toho důvodu znázorňují následující grafy předpokládaný demografický vývoj v Královéhradeckém kraji jako celku. **Lze však předpokládat, že trend bude poměrově podobný i v případě jednotlivých SO ORP či v případě samotného města Náchod. Uvedený předpokládaný demografický vývoj lze tak považovat za alespoň částečně vypovídající.**

Graf 3 znázorňuje předpokládaný vývoj porodnosti a úmrtnosti obyvatelstva v Královéhradeckém kraji v období let 2013 až 2050. **Porodnost** udává podíl narozených osob z určité skupiny osob za určité časové období. Uvádí se v promilích, tj. v přepočtu na 1 000 jedinců. **Úmrtnost** udává podíl zemřelých osob z určité skupiny osob za určité časové období. Uvádí se také v promilích, tj. v přepočtu na 1 000 jedinců⁵. V našem případě určitou skupinu osob představuje střední stav obyvatelstva v Královéhradeckém kraji, určité časové období představují jednotlivé kalendářní roky.

⁴ Zdroj: BURCIN, B. – KUČERA, T. (2010): Prognóza populačního vývoje České republiky na období 2008-2070 – textová část. Výzkumná zpráva. Praha, 30 s.

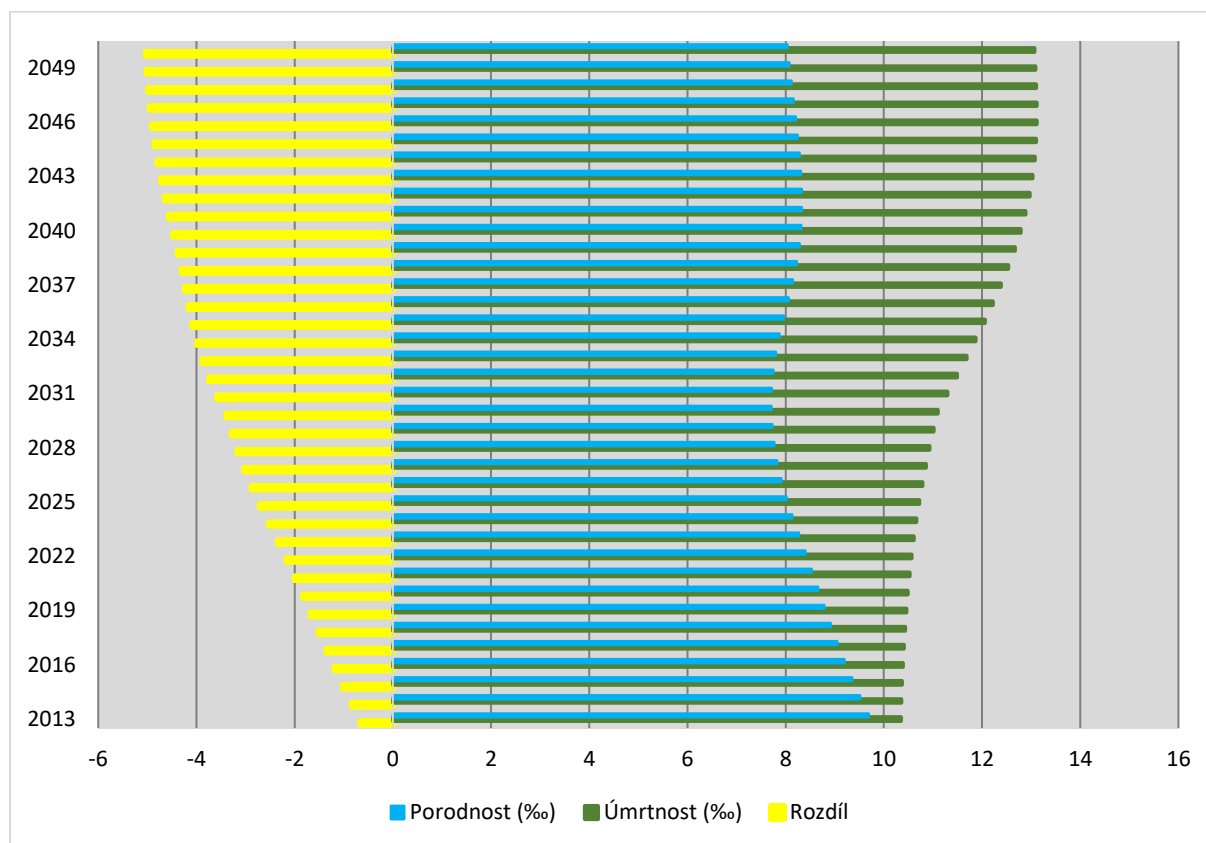
⁵ Zdroj: Internetové stránky Encyklopedie Wikipedie <http://cs.wikipedia.org/>

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod

reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306

verze 12/2017

Graf 3: Předpokládaný vývoj porodnosti a úmrtnosti obyvatelstva v Královéhradeckém kraji v období let 2013 až 2050

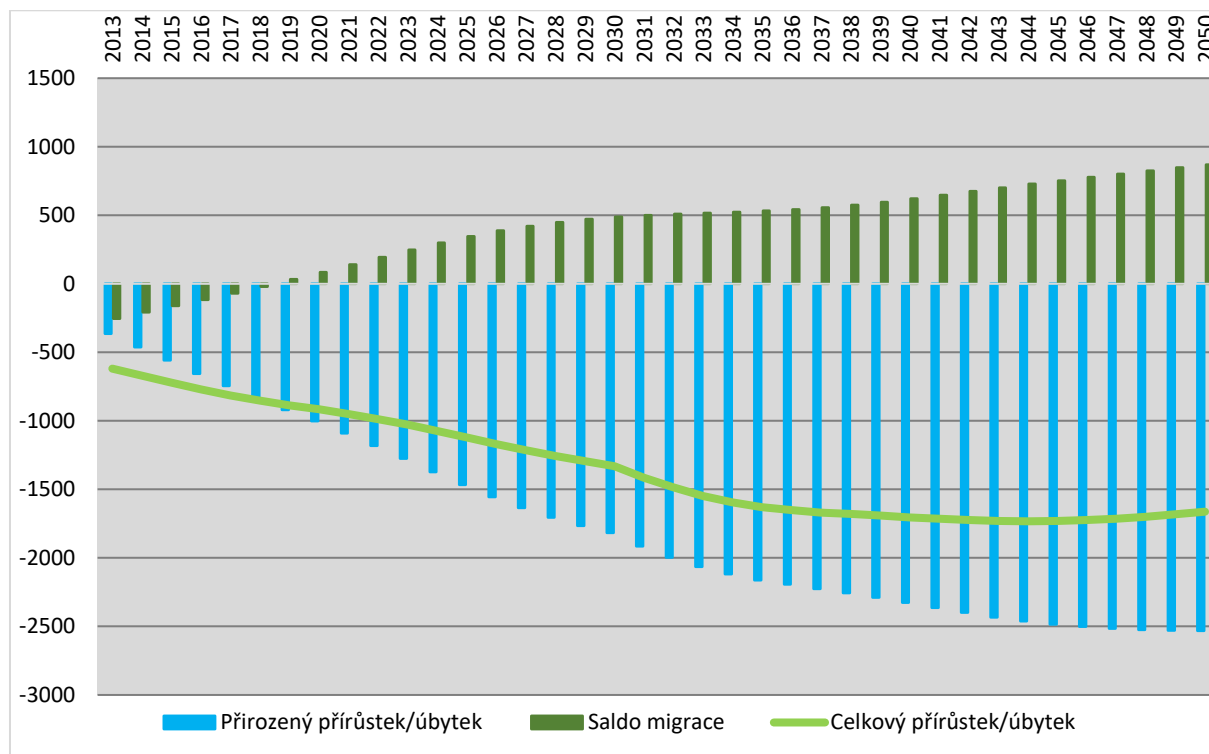
Zdroj: Internetové stránky Českého statistického úřadu <https://www.czso.cz/>

Z grafu 3 vyplývá, že se předpokládá, že porodnost bude až přibližně do roku 2030 klesat (hodnota v roce 2013 byla 9,7, v roce 2030 je předpokládaná hodnota 7,7). Následně by mělo až do roku 2044 dojít k drobnému nárůstu porodnosti (předpokládaná hodnota 8,3). V následujících letech je předpokládán opět postupný pokles porodnosti. Co se týče předpokládaného vývoje úmrtnosti, odhaduje se, že úmrtnost bude v čase postupně stoupat (v roce 2013 byla hodnota 10,4, v roce 2044 je předpokládaná hodnota 13,1), přičemž v období let 2044 až 2050 bude úmrtnost na konstantní úrovni (předpokládaná hodnota 13,1). Žlutou barvou je v grafu zachycen rozdíl porodnosti a úmrtnosti. Rozdíl je po celé sledované období v záporných hodnotách a v čase záporné hodnoty narůstají. Z toho vyplývá, že se **předpokládá, že ve sledovaném období bude vyšší úmrtnost než porodnost, tj. obyvatelstvo bude z hlediska přirozené reprodukce vymírat.**

Graf 4 znázorňuje předpokládaný vývoj přirozeného přírůstku/úbytku a salda migrace obyvatelstva v Královéhradeckém kraji v období let 2013 až 2050. **Přirozený přírůstek obyvatel** představuje rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a počtem zemřelých obyvatel v daném období a území. Pokud je kladný, více lidí se narodilo, než zemřelo. Pokud je záporný, více lidí zemřelo, než se narodilo. **Migrace** představuje nevratný pohyb z jednoho místa do druhého. V tomto případě se jedná o přistěhování nebo naopak vystěhování z nebo do Královéhradeckého kraje. **Saldo migrace** je rozdíl mezi přistěhovalými a vystěhovalými obyvateli. Pokud je kladné, je kraj ziskový z hlediska migrace,

pokud je záporné, je ztrátový. **Celkový přírůstek/úbytek** představuje sumář hodnot přirozeného přírůstku a salda migrace v daném časovém období⁶.

Graf 4: Předpokládaný vývoj přirozeného přírůstku/úbytku a salda migrace obyvatelstva v Královéhradeckém kraji v období let 2013 až 2050

Zdroj: Internetové stránky Českého statistického úřadu <https://www.czso.cz/>

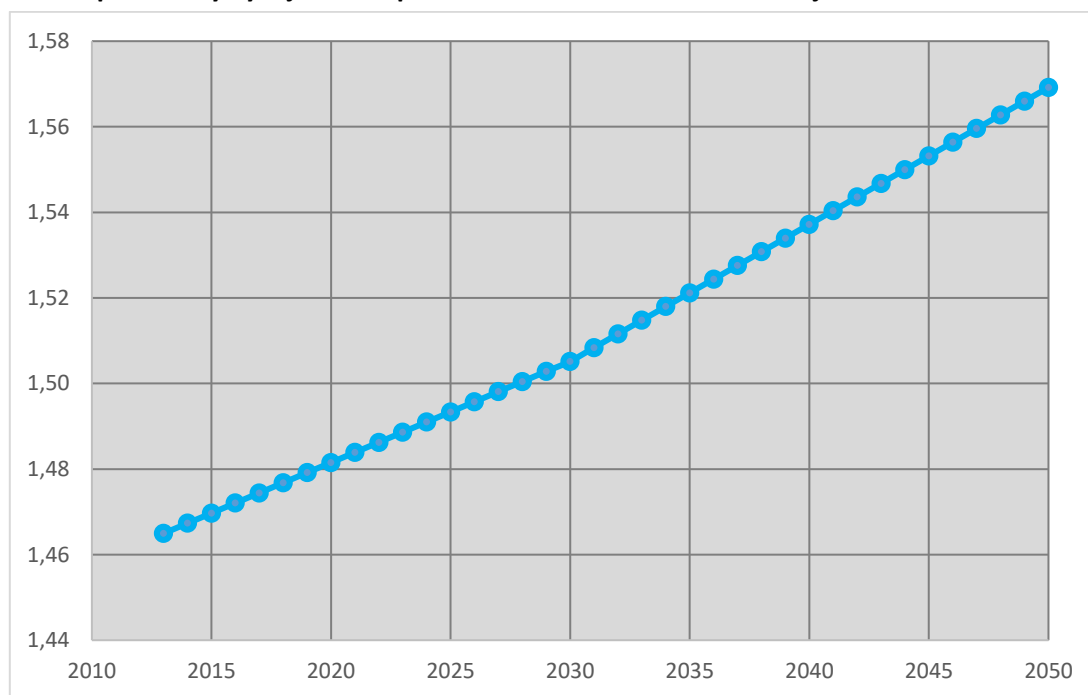
Z grafu 4 vyplývá, že je do roku 2050 očekáván trend přirozeného úbytku počtu obyvatel, tj. že více lidí zemře, než se narodí. V čase je předpokládán stále vyšší úbytek obyvatel přirozenou měrou. V případě salda migrace je situace jiná. Do roku 2018 se předpokládá záporné saldo migrace, tj. že více lidí se z kraje odstěhuje, než přistěhuje. Od roku 2019 až do roku 2050 je předpokládáno, že saldo migrace bude kladné (tj. více lidí se přistěhuje, než vystěhuje) a bude narůstat v čase. Díky uvedenému předpokládanému vývoji migrace nebude celkový úbytek obyvatelstva tak výrazný a bude pozvolnější (viz zelená křivka v grafu).

Graf 5 znázorňuje předpokládaný vývoj úhrnné plodnosti v Královéhradeckém kraji v letech 2013 až 2050. **Úhrnná plodnost** vyjadřuje průměrný počet dětí narozených jedné ženě během jejího života za předpokladu, že by se obecná míra plodnosti podle věku během reprodukčního období ženy neměnila⁷.

⁶ Zdroj: Internetové stránky Českého statistického úřadu <https://www.czso.cz/>

⁷ Zdroj: Internetové stránky Encyklopedie Wikipedie <http://cs.wikipedia.org/>

Graf 5: Předpokládaný vývoj úhrnné plodnosti v Královéhradeckém kraji v letech 2013 až 2050

Zdroj: Internetové stránky Českého statistického úřadu <https://www.czso.cz/>

Z grafu 5 vyplývá, že ve sledovaném období je předpokládán postupný nárůst hodnoty úhrnné plodnosti. Jedná se o pozitivní zjištění. Hodnoty jsou nicméně stále nízké, což je typické pro země s již ukončenou demografickou revolucí, což je i případ České republiky, potažmo Královéhradeckého kraje či města Náchod.

Demografický vývoj je jedním z významných faktorů majících vliv i na oblast vzdělávání a školství. Celkově lze konstatovat, že v důsledku předpokládaného demografického vývoje bude postupně ubývat dětí/žáků, kteří by potenciálně mohli navštěvovat jednotlivá vzdělávací zařízení.

4.1.5 Charakteristika školství v řešeném území

Tato kapitola se zabývá charakteristikou oblast školství v řešeném území. Konkrétně se jedná o charakteristiku předškolního vzdělávání, základního vzdělávání, základního uměleckého vzdělávání, neformálního a zájmového vzdělávání a zhodnoceno je i hospodaření jednotlivých subjektů v oblasti školství.

4.1.5.1 Předškolní vzdělávání

Cílem předškolního vzdělávání je podporovat rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku, podílet se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji a na osvojení základních pravidel chování, základních životních hodnot a mezilidských vztahů. Předškolní vzdělávání vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání a napomáhá vyrovnávat nerovnoměrnosti vývoje dětí před vstupem do základního vzdělávání a poskytuje speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami⁸. Předškolní vzdělávání je uskutečňováno především v MŠ, ale nejenom v nich. Opomenout nelze např. ani dětské skupiny.

V řešeném území funguje řada MŠ. Vývoj jejich počtu podle kritéria jejich zřizovatele udává tabulka 8.

Tabulka 8: Vývoj počtu MŠ v řešeném území podle zřizovatele v období 2011/2012 až 2015/2016

Zřizovatel	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Obec	33	33	33	33	34
Královéhradecký kraj	1	1	1	1	1
Církevní organizace	0	0	0	0	1
Soukromá osoba	0	0	0	0	1
Řešené území celkem	34	34	34	34	37

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí, školství a zdravotnictví
Internetové stránky jednotlivých zřizovatelů

Z tabulky 8 vyplývá, že ve sledovaném období je nejvíce MŠ v řešeném území zřizováno obcemi a jedná se o tzv. příspěvkové organizace obce. Jedna MŠ je po celé sledované období v řešeném území zřizována Královéhradeckým krajem – konkrétně se jedná o **speciální MŠ Josefa Zemana** v Náchodě fungující při zdravotnickém zařízení. Od roku 2015/2016 v území funguje i jedna MŠ, jejímž zřizovatelem je církevní organizace Oblastní charita Červený Kostelec – konkrétně se jedná o **MŠ Studánka u sv. Jakuba** v Červeném Kostelci a od stejného školního roku funguje v řešeném území i jedna MŠ, jejímž zřizovatelem je soukromá organizace Montessori mateřská škola a základní škola s.r.o. – konkrétně se jedná o **MŠ Zvoněnka** v Náchodě.

V řešeném území dále funguje jedna organizace předškolního vzdělávání, která však není registrovaným zařízením podle školského zákona (č. 561/2004 Sb.). Jedná se o **dětskou skupinu Rozesmáté děčko v Náchodě** (zřizovatel Rozesmáté děčko, z.s.) s celkovou kapacitou 12 dětí.

⁸ Zdroj: § 33 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
[Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod](#)
[reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306](#)
verze 12/2017

Tabulka 9: Vývoj počtu MŠ, jejich tříd a dětí je navštěvujících v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Školní rok		2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Počet MŠ celkem		34	34	34	34	37
Počet tříd celkem		85	86	89	91	93
z toho	Počet běžných tříd	80	81	84	86	88
	Počet speciálních tříd	5	5	5	5	5
Počet dětí celkem		2 007	2 038	2 085	2 094	2098
z toho	Počet dětí v běžných třídách		1 960	1 995	2 042	2 050
	z toho	dívky	953	965	969	932**
		se zdravotním postižením	14	12	13	29**
	Počet dětí ve speciálních třídách		47	43	43	42
	z toho	dívky	16	15	14	15
		se zdravotním postižením*	26	26	26	26

Poznámky: * v této kolonce nejsou započteny děti, které navštěvují MŠ Josefa Zemana v Náchodě, neboť tyto údaje se o MŠ při zdravotnickém zařízení nevykazují.

** v těchto kolonkách nejsou započítány údaje za MŠ fungující při Montessori MŠ a ZŠ s.r.o., neboť organizace nemá zájem být součástí projektu MAP.

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství

Internetové stránky jednotlivých zřizovatelů

Z tabulky 9 vyplývá, že **ve sledovaném období je celkový počet MŠ v řešeném území stabilní. Výjimku představuje školní rok 2015/2016, od kterého v území nově působí tři MŠ.** Jedná se o MŠ Horní Rybníky v obci Zábrodí (zřizovatelem je obec), dále o dvě nové fungující MŠ zmíněné výše.

Ze statistik je dále vidět, jak se projevil nástup dětí tzv. silných ročníků do MŠ – **ve sledovaném období vzrůstá celkový počet dětí a v důsledku toho i celkový počet tříd, konkrétně tříd běžných.** Např. od školního roku 2014/2015 funguje nová třída v rámci MŠ Vančurova (konkrétně v místní části Lipí) a nová třída v rámci ZŠ a MŠ Dolní Radechová (v ulici U Haly v budově č. p. 67).

V řešeném území fungují **dvě MŠ, které mají vyjma běžných tříd i jednu třídu speciální.** Jedná se o MŠ v Komenského ulici v Náchodě a o MŠ v Náchodské ulici v Červeném Kostelci. Počet dětí v každé z těchto tříd je 13, přičemž převážně se jedná o chlapce. **V převážné většině se jedná o děti s vadami řeči (85 až 90 % dětí).**

Další tři speciální třídy jsou ve speciální MŠ Josefa Zemana v Náchodě. Jedná se o třídy při Oblastní nemocnici v Náchodě, ve kterých probíhá péče o hospitalizované děti ve věku od dvou do šesti let⁹. Počet dětí se pohybuje okolo 15 až 20, např. ve školním roce 2011/2012 zde bylo pečováno o 21 dětí, ve školním roce 2015/2016 o 16 dětí. Podíl počtu dívek a chlapců byl v prvních letech sledovaného období přibližně vyrovnaný, v posledních letech začínají dívky převažovat nad chlapci (přibližně 60 ku 40 %).

Z tabulky 9 dále vyplývá, že **narůstá počet dětí se zdravotním postižením, které jsou individuálně integrované v běžných třídách.** Podle druhu postižení jsou nejčastěji zastoupené děti s vadami řeči

⁹ Zdroj: Internetové stránky ZŠ a MŠ Josefa Zemana <http://www.zsjzemana.cz/>

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod

reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306

verze 12/2017

(v roce 2013/2014 se jednalo o 4 děti, v roce 2014/2015 o 9 dětí, v roce 2015/2016 o 15 dětí). Z dalších druhů postižení se jedná o děti:

- mentálně postižené (dvě v každém školním roce)
- sluchově postižené (jedno ve školním roce 2013/2014 a 2014/2015)
- zrakově postižené (jedno v roce 2015/2016)
- tělesně postižené (jedno v roce 2013/2014 a 2014/2015)
- s více vadami (jedno v roce 2013/2014, dvě v roce 2014/2015, tři v roce 2015/2016)
- s vývojovými poruchami (tři děti v letech 2014/2015 a 2015/2016)
- autisty (čtyři v každém roce)

V roce 2015/2016 bylo nejvíce dětí se zdravotním postižením integrováno v MŠ ve Fučíkově ulici v Polici nad Metují (6 dětí), v MŠ v Havlíčkově ulici v Hronově (5 dětí) a v MŠ v Alšově ulici v Náchodě (3 děti).

Ačkoliv se jedná stále o velmi nízký podíl dětí se zdravotním postižením z celkového počtu dětí v běžných třídách (0,6 až 1,4 %), trend ke společnému vzdělávání je zřejmý.

Pokud bychom hodnotili jednotlivá **zařízení předškolní péče** samostatně z pohledu jejich obsazenosti, zjistíme, že **naprostá většina zařízení byla v období 2011/2012 až 2015/2016 plně obsazena** (viz tabulka 10). Pouze některá zařízení měla řadu volných míst po celé sledované období, např. při sečtení počtu dětí chodících do jednotlivých pracovišť MŠ při ZŠ a MŠ Police nad Metují zbývá ještě několik volných míst oproti uváděné kapacitě organizace jako celku. Je však velmi pravděpodobné, že většina jednotlivých pracovišť je obsazena v rámci svých kapacitních možností. Dále lze zmínit ještě řadu volných míst u speciální MŠ při ZŠ a MŠ Josefa Zemana v jednotlivých letech sledovaného období. Jak již bylo zmíněno výše, jedná se o speciální MŠ fungující při Oblastní nemocnici v Náchodě, která se zaměřuje na péči o hospitalizované děti ve věku od dvou do šesti let. Počet dětí v této MŠ se tedy odvíjí od počtu hospitalizovaných.

Ačkoliv byla ve sledovaných letech kapacita většiny MŠ v řešeném území převážně obsazena, v posledních letech lze u některých zařízení předškolní péče vidět, že počet dětí začíná klesat. Způsobeno je to tím, že děti tzv. silných ročníků postupně začínají opouštět MŠ a přesouvají se do ZŠ. Lze očekávat, že tento trend bude v několika následujících letech pokračovat.

Tabulka 10: Kapacita jednotlivých MŠ a počet dětí navštěvujících jednotlivá zařízení předškolní péče v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

RED_IZO	Školní rok		2011/2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Obec	Ulice	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí
600094006	ZŠ a MŠ Police nad Metují – pracoviště Bezděkov nad Metují	Bezděkov nad Metují 69 549 64 Bezděkov nad Metují	91	25	91	25	91	25	91	24	91	24
	ZŠ a MŠ Police nad Metují – pracoviště Česká Metuje	Česká Metuje 56 549 56, Česká Metuje		20		21		21		18		14
	ZŠ a MŠ Police nad Metují – pracoviště Police nad Metují	Jiráskova 227 549 54 Police nad Metují		23		25		25		24		25
	ZŠ a MŠ Police nad Metují – pracoviště Velké Petrovice	Velké Petrovice 80 549 54, Velké Petrovice		16		17		17		17		---
	ZŠ a MŠ Police nad Metují – pracoviště Velké Petrovice	Velké Petrovice 10 549 54, Velké Petrovice		---		---		---		---		20
650062469	ZŠ a MŠ Bukovice	Bukovice 47, 549 54, Bukovice	36	36	36	36	36	36	36	36	36	26
668000937	MŠ Červená Hora	Červená Hora 58 549 41, Červená Hora	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
650063279	ZŠ a MŠ Červený Kostelec-Olešnice	Olešnice 248 549 41, Červený Kostelec	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
668000791	MŠ Větrník Červený Kostelec	Větrník 999, 549 41, Červený Kostelec	120	108	120	112	130	112	130	112	130	109
		Komenského 26 549 41, Červený Kostelec	---	---	---	---		18		18		18
668000783	MŠ Náchodská Červený Kostelec	Náchodská 270 549 41, Červený Kostelec	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125
691007403	MŠ Studánka u sv. Jakuba Červený Kostelec	Manželů Burdychových 245 549 41, Červený Kostelec	---	---	---	---	---	---	---	---	20	20
668000899	MŠ J. A. Komenského Česká Skalice	Křenkova 42, 552 03, Česká Skalice	202	90	202	90	202	90	202	90	202	90
		Na Podměstí 32, 552 03, Česká Skalice		112		112		112		112		112
650037634	ZŠ a MŠ Dolní Radechová	Náchodská 85 549 11, Dolní Radechová	18	18	18	18	18	18	30	20	30	18
		U Haly 67, 549 11, Dolní Radechová	---	---	---	---	---	---		10		9
668000333	MŠ Horní Radechová	Horní Radechová 162 549 46, Horní Radechová	28	26	28	28	28	28	28	28	28	26
650048164	ZŠ a MŠ Hoříčky	Hoříčky 19, 552 05, Hoříčky	25	25	25	25	28	28	28	28	28	25
668000341	MŠ Havlíčkova Hronov	Havlíčkova 520, 549 31, Hronov	142	82	142	84	142	84	142	84	142	75
		Havlíčkova 656, 549 31, Hronov		52		52		52		52		52

RED_IZO	Školní rok		2011/2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Obec	Ulice	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí	Kapacita	Počet dětí
600093891	ZŠ a MŠ Hronov-Zbečnick	Zbečnick 210, 549 31, Hronov	25	25	25	25	50	44	50	34	50	42
668000368	MŠ Hronov-Velký Dřevíč	Velký Dřevíč 20, 549 34, Hronov	42	41	42	42	42	41	42	42	42	35
668000821	MŠ Kramolna	Kramolna 170, 547 01, Kramolna	85	81	85	82	85	82	85	79	85	65
600093867	ZŠ a MŠ Machov	Machov 103, 549 63, Machov	30	25	30	28	30	28	30	26	30	28
668000414	MŠ Havlíčkova Náchod	Havlíčkova 1848, 547 01, Náchod	124	124	124	124	124	124	124	124	124	124
668000660	MŠ Vítkova Náchod	Vítkova 304, 547 01, Náchod	91	68	111	88	111	88	111	88	111	88
		U Písníku 35, 547 01, Náchod		23		23		23		23		12
668000406	MŠ Březinova Náchod	Březinova 669, 547 01, Náchod	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
668000457	MŠ Vančurova Náchod	Vančurova 1345, 547 01, Náchod	70	70	70	70	70	70	91	70	91	70
		Lipí 1, 547 01, Náchod	---	---	---	---	---	---		18		18
668000422	MŠ Komenského Náchod	Komenského 301, 547 01, Náchod	113	113	113	113	113	113	113	113	113	113
668000449	MŠ Myslbekova Náchod	Myslbekova 4, 547 01, Náchod	103	81	103	81	103	81	103	81	103	81
		U Kočovny 31, 547 01, Náchod		22		22		22		22		22
668000392	MŠ Alšova Náchod	Alšova 952, 547 01, Náchod	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
691007977	Montessori MŠ a ZŠ s.r.o. Náchod	Běloveská 522, 547 01, Náchod	---	---	---	---	---	---	---	---	20	15
600024245	ZŠ a MŠ Josefa Zemana Náchod	Bartoňova 951, 547 01, Náchod	60	21	60	17	60	17	60	18	60	16
600093492	MŠ Fučíkova Police nad Metují	Fučíkova 328, 549 54, Police nad Metují	104	104	104	104	104	104	104	104	104	99
650058828	ZŠ a MŠ Stárkov	Stárkov 32, 549 36, Stárkov	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
600093727	ZŠ a MŠ Studnice	Studnice 110, 549 48, Studnice	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
600094111	ZŠ a MŠ Suchý Důl	Suchý Důl 24, 549 62, Suchý Důl	25	25	25	25	25	25	25	24	25	24
650061101	ZŠ a MŠ Velká Jesenice	Velká Jesenice 2, 552 24, Velká Jesenice	---	---	---	---	34	12	34	9	35	9
		Velká Jesenice 200, 552 24, Velká Jesenice	34	25	34	26		22		25		25
668000074	MŠ Velké Poříčí	Krausova 315, 549 32, Velké Poříčí	120	96	120	95	120	95	120	94	120	95
		Náměstí 561, 549 32, Velké Poříčí		24		25		25		24		24
691008451	MŠ Horní Rybníky-Zábrodí	Horní Rybníky 29, 549 41, Zábrodí	---	---	---	---	---	---	---	---	25	25
668000724	MŠ Žďár nad Metují	Žďár nad Metují 146 549 55, Žďár nad Metují	28	28	28	26	28	25	28	25	28	27
650063058	ZŠ a MŠ Žďárky	Žďárky 94, 549 37, Žďárky	28	28	28	27	28	28	28	28	28	28

Vysvětlivky: --- = dané zařízení či pracoviště daného zařízení v daném roce nebylo provozováno. Pokud je u hodnoty kapacity sloučeno více buněk, znamená to, že kapacita je souhrnná pro více pracovišť. **Zdroje:** Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství, údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství, údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Učitelé v MŠ a vývoj jejich počtu

Tabulka 11 podává informace o vývoji počtu učitelů v MŠ v řešeném území v období let 2011/2012 až 2015/2016.

Tabulka 11: Vývoj počtu učitelů v MŠ v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Školní rok		2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Absolutně						
Celkem		---	---	---	176	178
z toho	ženy	---	---	---	175	176
Relativně (přepočet na plně zaměstnané)						
Celkem		158,2	159,7	162	165,4	166,4
z toho	ženy	158,2	158,7	161	164,4	164,9
	bez kvalifikace	8,5	11,1	6,8	7,7	4,6

Vysvětlivky: --- = údaje nejsou k dispozici.

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství
Internetové stránky a údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Z tabulky 11 vyplývá, že absolutně se počet učitelů v řešeném území v MŠ v posledních sledovaných letech téměř nemění. Z pohledu relativních počtů, tj. přepočtených osob na plně zaměstnané, vyplývá, že jejich počet v čase narůstá, což je způsobeno navýšením některých úvazků a lze předpokládat, že ve sledovaném období došlo i k nárůstu absolutního počtu učitelů, což by se na daném trendu také bezpochyby projevilo.

Z tabulky 11 dále vyplývá, že v MŠ jsou téměř výhradně zaměstnány ženy-učitelky. Pozitivním zjištěním je fakt, že za sledované období klesl počet přepočtených osob na plně zaměstnané, kteří jsou bez kvalifikace.

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti MŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb MŠ včetně jejich součástí

Co se týče technického stavu a stavu vybavenosti MŠ v řešeném území, jednotlivá zařízení se mezi sebou liší. Některé budovy MŠ jsou již např. zateplené a s opravenou fasádou (MŠ v Suchém Dole, MŠ v Červené Hoře, MŠ Havlíčkova Hronov apod.), jiné naopak zateplení, opravu fasády, výměnu oken a další rekonstrukce zevnějšku potřebují (např. MŠ Březinova v Náchodě, MŠ ve Stárkově apod.). I v případě různých vybaveností se jednotlivé MŠ mezi sebou liší.

Z hlediska investičních potřeb by naprostá většina MŠ v řešeném území nejčastěji pořídila nové vybavení do tříd (např. interaktivní tabule, didaktické pomůcky apod.), provedla úpravy a obměnu vybavení zahradních prostor a rekonstrukci, úpravy či výstavbu nového venkovního hřiště. Dále bylo často zmiňováno pořízení nového nábytku a vybavení MŠ informačními a komunikačními technologiemi (počítače, internet apod.).

Z hlediska neinvestičních potřeb byly často zmiňovány vzdělávací aktivity a školení řídících, pedagogických i nepedagogických pracovníků a různé personální posily (např. chůvy, školní asistenti, asistenti pedagoga).

4.1.5.2 Základní vzdělávání

Cílem základního vzdělávání je vést žáky k tomu, aby si osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své fyzické i duševní zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění. Základní vzdělávání je uskutečňováno především v běžných ZŠ, ale i v nižších stupních šestiletého nebo osmiletého gymnázia, v odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře či ve speciálních ZŠ¹⁰.

V řešeném území funguje řada ZŠ. Vývoj jejich počtu podle kritéria jejich zřizovatele shrnuje tabulka 12.

Tabulka 12: Vývoj počtu ZŠ v řešeném území podle zřizovatele v období 2011/2012 až 2015/2016

Zřizovatel	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Obec	25	25	25	25	25
Královéhradecký kraj	2	2	2	2	2
Nezisková organizace	0	0	0	1	1
Soukromá osoba	0	0	0	0	1
Řešené území celkem	27	27	27	28	29

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství
Internetové stránky jednotlivých zřizovatelů

Z tabulky 12 vyplývá, že ve sledovaném období je nejvíce ZŠ v řešeném území zřizováno obcemi a jedná se o tzv. příspěvkové organizace obce. Dvě ZŠ jsou po celé sledované období v řešeném území zřizovány Královéhradeckým krajem. Zprvu se jedná o **speciální ZŠ Josefa Zemana** v Náchodě. Zadruhé se jedná o **speciální ZŠ Augustina Bartoše**, která má sídlo v Úpici (území MAP Trutnovsko), v řešeném území, konkrétně v Červeném Kostelci, má odloučené pracoviště.

Od roku 2014/2015 v území funguje i jedna ZŠ, jejímž zřizovatelem je nezisková organizace **Mateřská škola a Základní škola speciální NONA, o.p.s.** Sídlo této školy je v Novém Městě nad Metují (území MAP Novoměstsko), přičemž v řešeném území funguje odloučené pracoviště v Hronově.

Od roku 2015/2016 funguje v řešeném území i jedna ZŠ, konkrétně v Náchodě, jejímž zřizovatelem je soukromá organizace **Montessori mateřská škola a základní škola s.r.o.**

Tabulka 13 shrnuje informace týkající se vývoje počtu ZŠ, jejich tříd a dětí je navštěvujících v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016.

¹⁰¹⁰ Zdroj: § 44 a 45 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon

Tabulka 13: Vývoj počtu ZŠ, jejich tříd a dětí je navštěvujících v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Školní rok		2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Počet ZŠ celkem		27	27	27	28	29
Počet tříd celkem		245	243	238	243	249
z toho	Počet běžných tříd	225	228	224	227	233
	Počet speciálních tříd	20	15	14	16	16
Počet žáků celkem		4 751	4 728	4 773	4 854	5 034
z toho	Počet žáků v běžných třídách		4 620	4 613	4 675	4 743
	z toho	dívky		2 211	2 226	2 282
		se zdravotním postižením		541	547	500
	Počet žáků ve speciálních třídách		131	115	98	111
	z toho dívky		58	53	46	51

Poznámky: * v těchto kolonkách nejsou započítány údaje za ZŠ fungující při Montessori MŠ a ZŠ s.r.o., neboť organizace nemá zájem být součástí projektu MAP.

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství

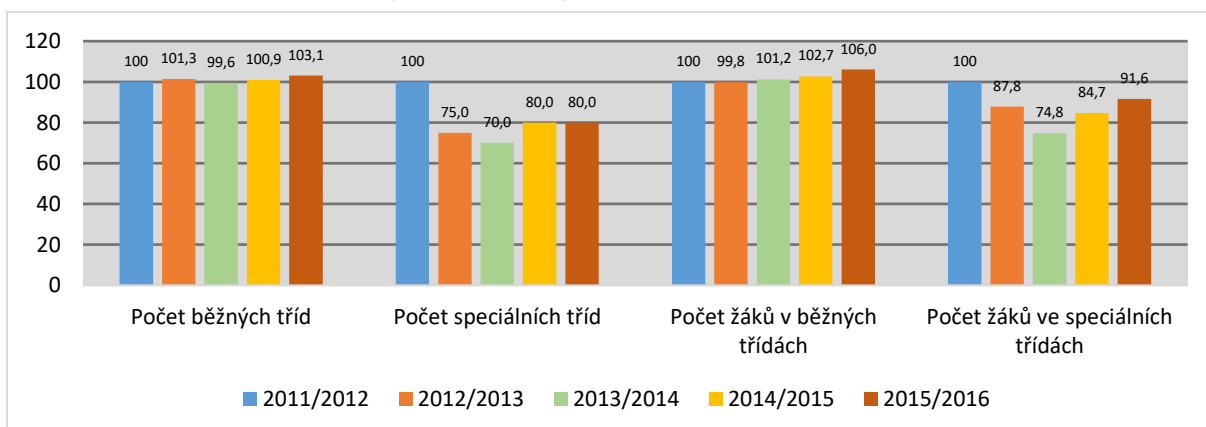
Internetové stránky jednotlivých zřizovatelů

Z tabulky 13 vyplývá, že **ve sledovaném období je celkový počet ZŠ v řešeném území poměrně stabilní**. První změna nastává ve školním roce **2014/2015, od kterého v území vyvíjí činnost odloučené pracoviště MŠ a ZŠ speciální NONA, o.p.s.**, druhá změna nastává ve školním roce 2015/2016, kdy začala v Náchodě fungovat **ZŠ v rámci Montessori MŠ a ZŠ s.r.o.**

Ze statistik dále vyplývá, že celkový počet žáků a potažmo celkový počet tříd má **ve sledovaném období nejprve sestupnou tendenci, kterou v polovině sledovaného období nahrazuje tendence vzestupná**. Zde se začíná projevovat postupný přechod dětí tzv. silných ročníků z MŠ do ZŠ.

Vývoj situace počtu běžných tříd, speciálních tříd, žáků v běžných třídách a žáků ve speciálních třídách za posledních pět let zachycuje graf 6.

Graf 6: Vývoj počtu běžných tříd, speciálních tříd, žáků v běžných třídách a žáků ve speciálních třídách v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Poznámka: Školní rok 2011/2012 je brán jako výchozí rok a představuje 100 %.

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství

Internetové stránky a údaje poskytnuté jednotlivými zřizovateli

Z tohoto grafu vyplývá, že **počet běžných tříd je v řešeném území převážně konstantní** a v posledním roce dochází k nárůstu. Obdobně tomu je i v případě žáků tyto třídy navštěvujících. Odlišná situace je však u vývoje počtu **tříd speciálních**. Zde došlo od roku 2012/2013 k **významnému poklesu počtu** těchto tříd (způsobeno výrazným úbytkem počtu tříd v ZŠ v České Skalici), přičemž jejich počet je v dalších letech přibližně o jednu čtvrtinu nižší než v roce výchozím. Úměrně tomu klesá i počet žáků tyto třídy navštěvujících, nikoliv však tak výrazně. Z toho vyplývá, že nyní na jednu speciální třídu připadá více žáků, než tomu bylo v roce výchozím.

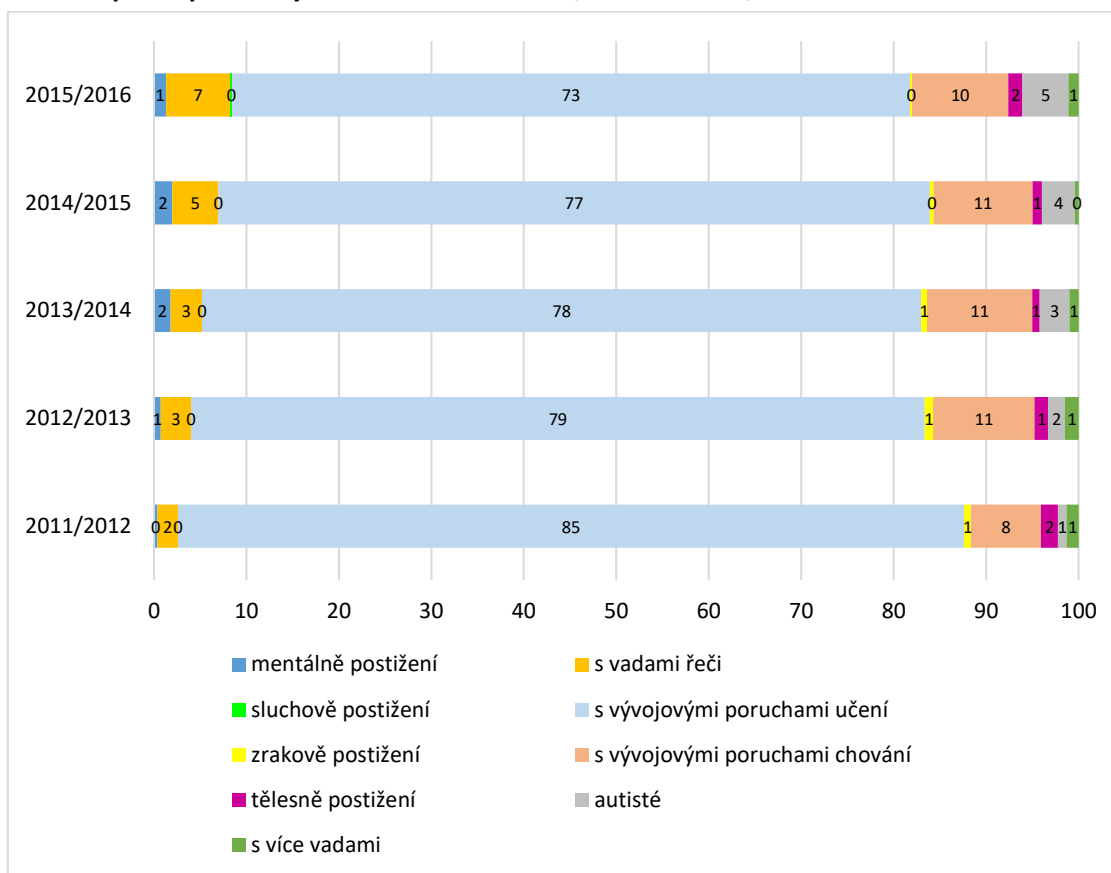
V řešeném území funguje **pouze jedna ZŠ, která má** vyjma běžných tříd i **třídy speciální**. Jedná se o výše zmíněnou ZŠ v České Skalici, v rámci které fungují od školního roku 2012/2013 až do současnosti 3 speciální třídy (ve školním roce 2011/2012 jich bylo ještě 8). Celkový počet žáků navštěvujících tyto třídy se v prvních sledovaných letech pohyboval okolo 30, v posledních sledovaných letech okolo 20. Podíl dívek a chlapců je přibližně vyrovnaný. Počet žáků na třídu výrazně narostl mezi lety 2011/2012 až 2012/2013 (v důsledku zrušení pěti tříd) z 3,5 na 10, v posledních letech se pohybuje okolo 7. **V převážné většině se jedná o mentálně postižené žáky (75 a více % žáků).**

Další **speciální třídy jsou ve speciálních školách zřizovaných Královéhradeckým krajem. V ZŠ fungující při ZŠ a MŠ Josefa Zemana v Náchodě** byl ve školních letech 2011/2012 až 2013/2014 počet tříd 5, od roku 2014/2015 jich je 6. Počet žáků se pohybuje v rozmezí 30 až 49, přičemž největší počet žáků byl zaznamenán v posledním sledovaném roce. Podíl dívek a chlapců byl přibližně vyrovnaný. Na jednu třídu připadalo v daných letech 6 až 8 žáků. **V převážné většině se jedná také o mentálně postižené žáky (67 až 82 % žáků).** V odloučeném pracovišti **speciální ZŠ Augustina Bartoše v Červeném Kostelci** počet speciálních tříd ve sledovaném období klesá (v letech 2011/2012 a 2012/2013 byl 7, v roce 2013/2014 byl 6 a v posledních sledovaných letech 5). Počet žáků ve sledovaném období klesá, přičemž v roce 2011/2012 jich toto pracoviště navštěvovalo ještě 63, v roce 2015/2016 již jen 38. Podíl dívek se pohybuje okolo 40 %. Na jednu třídu připadalo v daných letech 7 až 9 žáků. **I v tomto případě se v převážné většině jedná také o mentálně postižené žáky (75 až 84 % žáků).**

Z tabulky 13 také vyplývá, že **za sledované období poklesl počet žáků se zdravotním postižením, které jsou individuálně integrované v běžných třídách**. Zastoupení žáků v běžných třídách podle jednotlivých druhů postižení znázorňuje graf 7.

Z tohoto grafu vyplývá, že nejčastěji jsou zastoupení žáci s vývojovými poruchami učení, jejichž podíl však ve sledovaném období postupně klesá (v roce 2011/2012 podíl 85 %, v roce 2015/2016 podíl 73 %). Z dalších druhů postižení mají výraznější zastoupení ještě žáci s vývojovými poruchami chování (okolo 10 % po celé období) a ve sledovaném období narůstá podíl zastoupení žáků s vadami řeči (ze 2 na 7 %) a žáků s autismem (z 1 na 5 %). Žáci s jinými druhy postižení mají podílové zastoupení rovno či menší než 2 %.

Graf 7: Procentuální zastoupení žáků v běžných třídách podle jednotlivých druhů postižení z celkového počtu postižených žáků v období 2011/2012 až 2015/2016

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství
Internetové stránky a údaje poskytnuté jednotlivými zřizovateli

V roce 2015/2016 bylo nejvíce žáků se zdravotním postižením integrováno v ZŠ:

- ZŠ Česká Skalice (57 žáků)
- ZŠ při ZŠ a MŠ Police nad Metují (46 žáků, konkrétně v budově v ulici Na Babí)
- ZŠ V. Hejny v Červeném Kostelci (46 žáků, konkrétně v budově v Komenského ulici)
- ZŠ při ZŠ a MŠ Hronov (41 žáků, konkrétně v budově na náměstí Čs. armády)
- ZŠ Náchod-Plhov (39 žáků)

Celkově se podíl žáků se zdravotním postižením z celkového počtu žáků v běžných třídách pohybuje v rozmezí 9 až 12 %, přičemž v případě ZŠ v řešeném území je trend ke společnému vzdělávání opačný, než v případě MŠ – v průběhu sledovaných let dochází u ZŠ k poklesu podílu žáků se zdravotním postižením individuálně integrovaných v běžných třídách.

Pokud bychom hodnotili jednotlivé ZŠ samostatně z pohledu jejich obsazenosti, zjistíme, že **žádná ZŠ nebyla v období 2011/2012 až 2015/2016 plně obsazena** (viz tabulka 14). **Obsazenost jednotlivých ZŠ v řešeném území se však značně liší.** Na jedné straně existují ZŠ, které ve všech sledovaných letech měly obsazenost poměrně vysokou, konkrétně:

- ZŠ 1. Máje Náchod – ve sledovaném období obsazeno 85 až 95 % kapacity
- ZŠ při ZŠ a MŠ Červený Kostelec-Olešnice – ve sledovaném období obsazeno 83 až 94 % kapacity
- ZŠ při ZŠ a MŠ Studnice – ve sledovaném období obsazeno 83 až 93 % kapacity
- ZŠ Komenského Náchod – ve sledovaném období obsazeno 81 až 90 % kapacity

Na druhé straně existují ZŠ, které ve všech sledovaných letech měly obsazenost poměrně nízkou, konkrétně:

- ZŠ při ZŠ a MŠ Machov – ve sledovaném období obsazeno 34 až 43 % kapacity
- ZŠ T.G. Masaryka Náchod – ve sledovaném období obsazeno 41 až 46 % kapacity
- ZŠ při ZŠ a MŠ Josefa Zemana Náchod – ve sledovaném období obsazeno 33 až 54 % kapacity
- ZŠ při ZŠ a MŠ Stárkov – ve sledovaném období obsazeno 40 až 50 % kapacity

Pokud bychom se zaměřili na největší nárůst či pokles obsazenosti kapacity jednotlivých ZŠ, tak největšího nárůstu obsazenosti zaznamenaly:

- ZŠ při ZŠ a MŠ Suchý Důl – mezi lety 2011/2012 až 2015/2016 nárůst obsazenosti o 25 %
- ZŠ při ZŠ a MŠ Bukovice – mezi lety 2011/2012 až 2015/2016 nárůst obsazenosti o 20 %
- ZŠ Žďár nad Metují – mezi lety 2011/2012 až 2015/2016 nárůst obsazenosti o 19 %
- ZŠ při ZŠ a MŠ Žďárky – mezi lety 2011/2012 až 2014/2015 nárůst obsazenosti o 19 %

Tabulka 14: Kapacita jednotlivých ZŠ a počet žáků navštěvujících jednotlivá zařízení v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

RED_IZO	Školní rok		2011/2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Obec	Ulice	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků
600094006	ZŠ a MŠ Police nad Metují – pracoviště Bezděkov nad Metují	Bezděkov nad Metují 69 549 64 Bezděkov nad Metují	710	21	710	12	710	15	710	15	710	15
	ZŠ a MŠ Police nad Metují – pracoviště Police nad Metují	Na Babí 190 549 54 Police nad Metují		431		432		428		420		440
650062469	ZŠ a MŠ Bukovice	Bukovice 47, 549 54, Bukovice	45	22	45	23	45	26	45	23	45	31
650063279	ZŠ a MŠ Červený Kostelec-Olešnice	Olešnice 190 549 41, Červený Kostelec	35	30	35	29	35	33	35	33	35	31
650064216	ZŠ V. Hejny Červený Kostelec	Horní Kostelec 182, 549 41, Červený Kostelec	910	81	910	91	910	98	910	107	910	114
		Komenského 540 549 41, Červený Kostelec		531		513		509		529		546
650064411	ZŠ Červený Kostelec-Lhota	Bratří Čapků 138 549 41, Červený Kostelec	120	82	120	80	120	87	120	83	120	84
600024628	Speciální ZŠ Augustina Bartoše – pracoviště v Červeném Kostelci	Manželů Burdychových 302 549 41, Červený Kostelec	70	63	70	52	70	44	70	39	70	38
600093875	ZŠ Česká Skalice	Zelená 153, 552 03, Česká Skalice	736	484	736	503	736	501	736	487	736	501
650037634	ZŠ a MŠ Dolní Radechová	Náchodská 85 549 11, Dolní Radechová	72	41	72	44	72	56	72	54	72	46
650048164	ZŠ a MŠ Hoříčky	Hoříčky 71, 552 05, Hoříčky	170	106	170	105	170	105	170	115	170	120
600093891	ZŠ a MŠ Hronov – pracoviště Hronov	náměstí Čs. armády 15, 549 31, Hronov	660	405	660	397	660	381	660	395	660	398
	ZŠ a MŠ Hronov – pracoviště Zbečnick	Zbečnick 210, 549 31, Hronov		48		40		55		55		50
600093778	ZŠ Hronov-Velký Dřevíč	Velký Dřevíč 82, 549 34, Hronov	90	49	90	55	90	57	90	54	90	61
600024261	MŠ a ZŠ speciální NONA o.p.s. – pracoviště Hronov	Parc.KN st. 702/6 (k.ú. Hronov), 549 31, Hronov	---	---	---	---	---	---	44	12	44	13
600093867	ZŠ a MŠ Machov	Machov 103, 549 63, Machov	200	76	200	68	200	78	200	81	200	85
600093930	ZŠ T.G. Masaryka Náchod	Bartoňova 1005, 547 01, Náchod	800	334	800	325	800	327	800	337	800	370
600093956	ZŠ Komenského Náchod	Komenského 425, 547 01, Náchod	900	732	900	746	900	766	900	782	900	813
600094057	ZŠ Náchod-Plhov	Příkopy 1186, 547 01, Náchod	690	394	690	380	690	356	690	364	690	369
650064496	ZŠ 1. Máje Náchod	1. Máje 365, 547 01, Náchod	100	85	100	88	100	95	100	90	100	94

RED_IZO	Školní rok		2011/2012		2012/2013		2013/2014		2014/2015		2015/2016	
	Obec	Ulice	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků	Kapacita	Počet žáků
650064534	ZŠ Náchod-Babí	Pavlišovská 55, 547 01, Náchod	85	51	85	59	85	64	85	58	85	65
650064577	ZŠ Náchod-Staré Město nad Metují	Drtinovo náměstí 121, 547 01, Náchod	200	131	200	131	200	130	200	138	200	141
691007977	Montessori MŠ a ZŠ s.r.o. Náchod	Běloveská 522, 547 01, Náchod	---	---	---	---	---	---	---	---	17	15
600024245	ZŠ a MŠ Josefa Zemana Náchod	Bartoňova 951, 547 01, Náchod	90	40	90	33	90	30	90	40	90	49
650058828	ZŠ a MŠ Stárvkov	Stárvkov 167, 549 36, Stárvkov	150	60	150	62	150	69	150	71	150	75
600093727	ZŠ a MŠ Studnice	Studnice 57, 549 48, Studnice	70	59	70	62	70	61	70	65	70	58
600094111	ZŠ a MŠ Suchý Důl	Suchý Důl 24, 549 62, Suchý Důl	40	23	40	25	40	25	40	29	40	33
650061101	ZŠ a MŠ Velká Jesenice	Velká Jesenice 2 552 24, Velká Jesenice	85	47	85	45	85	38	85	41	85	42
600093883	ZŠ Velké Poříčí	Náměstí 320, 549 32, Velké Poříčí	350	243	350	241	350	240	350	232	350	237
600093751	ZŠ Žďár nad Metují	Žďár nad Metují 73 549 55, Žďár nad Metují	80	40	80	44	80	54	80	52	80	55
650063058	ZŠ a MŠ Žďárky	Žďárky 137, 549 37, Žďárky	58	42	58	43	58	45	58	53	58	45

Vysvětlivky: --- = dané zařízení či pracoviště daného zařízení v daném roce nebylo provozováno. Pokud je u hodnoty kapacity sloučeno více buněk, znamená to, že kapacita je souhrnná pro více pracovišť. Kapacita MŠ a ZŠ speciální NONA o.p.s. – pracoviště Hronov je uvedena za organizaci jako celek.

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství, údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství, údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Naopak největší pokles obsazenosti kapacity zaznamenala Speciální ZŠ Augustina Bartoše – odloučené pracoviště v Červeném Kostelci – mezi lety 2011/2012 až 2015/2016 pokles obsazenosti o 36 %. Ve sledovaném období zaznamenaly ještě dvě ZŠ nepatrný pokles obsazenosti, konkrétně ZŠ při ZŠ a MŠ Velká Jesenice o 6 % a ZŠ Náchod-Plhov o 4 %.

Z toho vyplývá, že **vyjma tří jmenovaných ZŠ výše zaznamenaly všechny ZŠ ve sledovaném období nárůst podílu obsazenosti**, což je bezpochyby pozitivní. Je to způsobeno postupným přechodem dětí tzv. silných ročníků z MŠ do ZŠ, přičemž lze očekávat, že tento trend bude v několika následujících letech pokračovat.

Ukončení školní docházky

Co se týče ukončení školní docházky, shrnují jej tabulky 15 a 16. Tabulka 15 znázorňuje hodnoty pro ukončení školní docházky v běžných třídách.

Tabulka 15: Počet žáků, kteří ukončili školní docházku podle ročníku ukončení v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016 – běžné třídy

Školní rok		2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Celkový počet žáků, kteří ukončili školní docházku		523	491	481	490	427
z toho	dívky	270	218	220	235	205
	v 1 - 5. ročníku	0	0	0	0	0
	z toho dívky	0	0	0	0	0
	v 6. ročníku	0	0	0	0	0
	z toho dívky	0	0	0	0	0
	v 7. ročníku	4	3	4	7	2
	z toho dívky	1	2	2	0	1
	v 8. ročníku	15	10	10	9	14
	z toho dívky	7	2	4	2	3
	v 9. ročníku	504	478	467	474	411
	z toho dívky	262	214	214	233	201

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Z této tabulky vyplývá, že ve sledovaném období klesá počet žáků, kteří dokončili školní docházku, přestože celkový počet žáků v ZŠ v řešeném území v čase narůstá (viz tabulka 14). Zde je nutno říct, že celkový počet žáků v ZŠ ve sledovaných letech stoupá v důsledku nárůstu počtu žáků v nižších ročnících ZŠ, což se na počtu žáků, kteří ukončili docházku, neprojevuje. Klesající počet žáků dokončujících školní docházku je způsoben jednak nižším počtem žáků v ZŠ v letech dřívějších, než je sledované období a dále se na daném vývoji projevuje nárůst počtu žáků, kteří přešli na střední školu z pátého, příp. sedmého ročníku (mezi lety 2011/2012 a 2015/2016 se jedná o 67% nárůst). Z pohledu ročníku ukončení školní docházky většina žáků ukončila ZŠ v posledním, tj. devátém ročníku. Počet žáků, kteří ukončili školní docházku dříve než v 9. třídě, se pohybuje ve sledovaném období v přibližně podobných hodnotách (v rozmezí 13 až 19 žáků, většinou se jednalo o chlapce). Vyjma několika málo případů se jednalo o žáky navštěvující ZŠ s větším počtem žáků ve větších městech řešeného území (Náchod, Hronov, Červený Kostelec, Česká Skalice, Police nad Metují).

Tabulka 16 znázorňuje hodnoty pro ukončení školní docházky ve speciálních třídách.

Tabulka 16: Počet žáků, kteří ukončili školní docházku podle ročníku ukončení v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016 – speciální třídy

Školní rok		2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Celkový počet žáků, kteří ukončili školní docházku		22	16	15	14	11
z toho	dívky	10	7	4	7	4
	v 1 – 5. ročníku	0	0	0	0	1
	z toho dívky	0	0	0	0	0
	v 6. ročníku	0	0	0	0	0
	z toho dívky	0	0	0	0	0
	v 7. ročníku	2	0	0	0	0
	z toho dívky	1	0	0	0	0
	v 8. ročníku	2	2	4	1	1
	z toho dívky	0	1	0	1	0
	v 9. ročníku	17	13	10	11	8
	z toho dívky	8	6	4	6	4
	v 10. ročníku	1	1	1	2	1
	z toho dívky	1	0	0	0	0

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství
Údaje poskytnuté Krajským úřadem Královéhradeckého kraje, odborem školství
Údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Z této tabulky vyplývá, že i v případě tříd speciálních ve sledovaném období klesá počet žáků, kteří dokončili školní docházku. V tomto případě je to způsobeno poklesem celkového počtu žáků, kteří tyto třídy navštěvují. Většina žáků dokončila ZŠ v 9. ročníku (67 až 81 % žáků). Co se týče ukončení školní docházky v jiném z ročníků, někteří žáci ukončili ZŠ v 8., případně v 10. ročníku. V roce 2011/2012 ukončili školní docházku jeden žák a jedna žákyně již v 7. třídě (oba v ZŠ při ZŠ a MŠ Josefa Zemana v Náchodě), v roce 2015/2016 ukončil jeden chlapec školní docházku v 1. - 5. ročníku (v ZŠ v odloučeném pracovišti v Hronově při MŠ a ZŠ speciální NONA o.p.s.).

Učitelé a další pracovníci v ZŠ a vývoj jejich počtu

Z tabulky 17 vyplývá, že v řešeném území v ZŠ v posledních sledovaných letech dochází k drobnému absolutnímu nárůstu počtu učitelů. Co se týče relativních počtů, jejich počet má nejprve sestupnou tendenci, v posledních letech pak dochází k jejich růstu. Co se týče zaměstnaných učitelů na 1. a 2. stupni ZŠ, jejich absolutní i relativní počet je téměř vyrovnaný (v rozmezí 50 – 53 % na 1. stupni ZŠ ku 47 – 50 % na 2. stupni ZŠ).

Tabulka 17: Vývoj počtu učitelů v ZŠ v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Školní rok			2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Absolutně							
Celkem			---	---	---	373	385
z toho	ženy		---	---	---	318	330
	na 1. st. ZŠ		---	---	---	197	202
	z toho	ženy	---	---	---	183	189
	na 2. st. ZŠ		---	---	---	176	183
	z toho	ženy	---	---	---	135	141
Relativně (přepočten na plně zaměstnané)							
Celkem			326,7	322,7	322,6	326,1	336,8
z toho	ženy		276,5	272,7	272,3	280,7	290,1
	bez kvalifikace		53,7	43,2	37,8	26,2	22,1
	na 1. st. ZŠ		163,7	166,1	166,9	169,1	178,8
	z toho	ženy	153	156,2	157	159,3	169,4
		bez kvalifikace	25,1	22,1	20,6	16	14,7
	na 2. st. ZŠ		163	156,6	155,7	157	158
	z toho	ženy	123,5	116,5	115,3	121,4	120,7
		bez kvalifikace	28,6	21,1	17,2	10,2	7,4

Vysvětlivky: --- = údaje nejsou k dispozici.

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství
Internetové stránky a údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Z tabulky 17 dále vyplývá, že i v případě ZŠ převažují ženy-učitelky nad muži-učiteli. Zatímco v případě MŠ představovaly učitelky 99 % a více zaměstnaných, v případě ZŠ takový rozdíl mezi oběma pohlavími není. Celkově ve sledovaném období byl podíl zaměstnaných žen ku mužům v poměru 85 % ku 15 %. Poměr počtu zaměstnaných žen a mužů se liší v závislosti na stupni ZŠ. Zatímco na 1. stupni představují zaměstnané ženy 93 a více procent, na druhém stupni je to 74 až 77 %. Vyšší zaměstnanost žen v MŠ či na 1. stupni je dána především tím, že ženy jsou všeobecně empatičtější, mají více zkušeností s výchovou dětí, apod.

Pozitivním zjištěním je fakt, že za sledované období klesl počet přepočtených osob na plně zaměstnané, kteří jsou bez kvalifikace – zatímco v roce 2011/2012 byl podíl těchto osob ještě 16 %, v roce 2015/2016 byl jen 7 %.

Tabulka 18: Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků a jejich jednotlivých kategorií v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Školní rok		2011 / 2012	2012 / 2013	2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016	2011 / 2012	2012 / 2013	2013 / 2014	2014 / 2015	2015 / 2016
Způsob výpočtu počtu osob		Absolutně					Relativně				
Ostatní pedagogičtí pracovníci škol celkem		65	61	61	74	89	12,6	30,4	31,9	38,3	45,8
z toho	Asistenti pedagogů pro děti/žáky se zdravotním postižením - celkem	27	29	32	39	48	9,7	20,1	21,8	25,8	30,1
	z toho ženy	27	29	31	38	47	9,7	20,1	21,3	25,3	29,8
	Asistenti pedagogů pro děti/žáky se sociálním znevýhodněním - celkem	2	3	3	4	8	2	2,6	2,6	2,5	4,2
	z toho ženy	1	2	2	3	7	1	1,6	1,6	1,5	3,2
	Vychovatelé	3	3	3	3	3	0	3	3	3	3
	z toho ženy	3	3	3	3	3	0	3	3	3	3
	Psychologové	1	1	1	3	2	0	1	1	2,5	2
	z toho ženy	0	0	0	2	1	0	0	0	1,5	1
	Trenéři	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	z toho ženy	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Speciální pedagogové	6	5	4	5	8	0,9	3,7	3,5	4,5	6,5
	z toho ženy	6	5	4	5	8	0,9	3,7	3,5	4,5	6,5
	Výchovní poradci	13	10	9	12	12	---	---	---	---	---
	z toho ženy	12	9	8	11	11	---	---	---	---	---
	Metodici informačních a komunikačních technologií	13	10	9	8	8	---	---	---	---	---
	z toho ženy	12	9	5	3	3	---	---	---	---	---

Vysvětlivky: --- = údaje nejsou k dispozici.

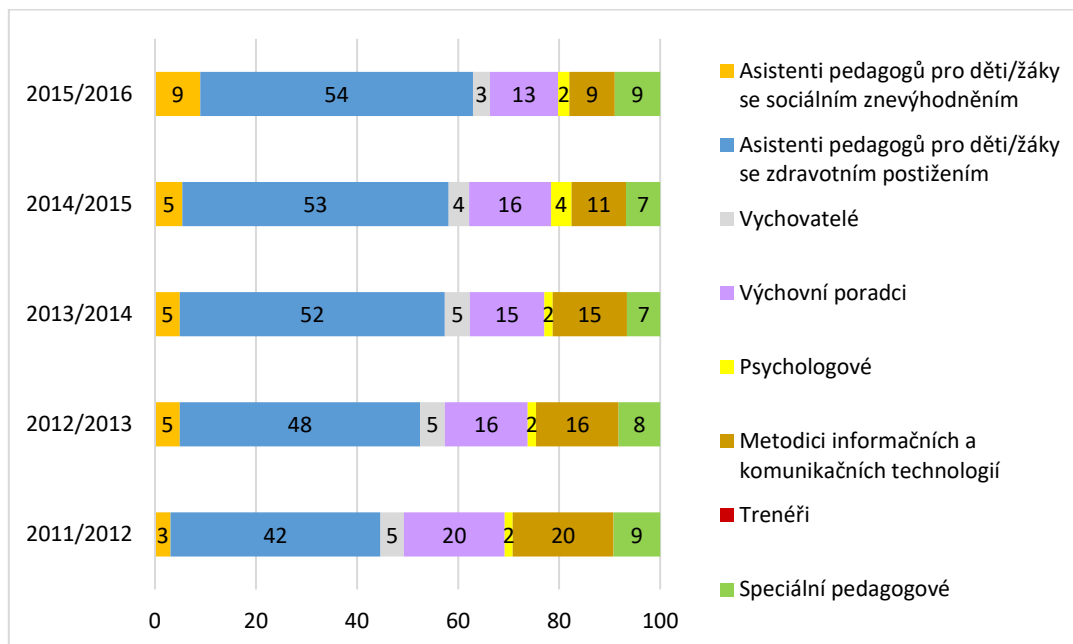
Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství
Internetové stránky a údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Z tabulky 18 vyplývá, že celkový absolutní počet ostatních pedagogických pracovníků škol v řešeném území mezi lety 2011/2012 a 2012/2013 poklesl. Od roku 2013/2014 dochází již k jeho nárůstu. Pokud absolutní hodnoty porovnáme s relativními, zjistíme, že v relativním vyjádření jejich počet v čase stále narůstá, přičemž mezi lety 2011/2012 a 2012/2013 byl nárůst velmi výrazný. Z toho vyplývá, že v čase narůstá počet zkrácených úvazků s delší časovou dotací.

Z tabulky 18 a grafu 8 vyplývá, že co se týče ostatních pedagogických pracovníků rozdělených na jednotlivé kategorie, převažují v řešeném území ve sledovaném období asistenti pedagogů pro děti/žáky se zdravotním postižením – v roce 2015/2016 podíl zastoupení z celku 54 %. Významného podílu dosahovali ještě výchovní poradci a metodici informačních a komunikačních technologií, v roce 2011/2012 měla každá z těchto kategorií zastoupení 20 %. Jejich podíl v čase však klesá. Naopak v čase narůstá podíl asistentů pro děti/žáky se sociálním znevýhodněním – z 3 % v roce 2011/2012 na 9 % v roce 2015/2016. V řešeném území ve sledovaném období na žádné škole nepůsobil pedagogický pracovník s profesním zaměřením „trenér“.

Co se týče genderového zastoupení ostatních pedagogických pracovníků, výrazně převažují ženy nad muži.

Graf 8: Procentuální zastoupení jednotlivých profesních kategorií ostatních pedagogických pracovníků z celkového počtu ostatních pedagogických pracovníků v období 2011/2012 až 2015/2016

Zdroje: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství
Internetové stránky a údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Zhodnocení technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ, rozbor investičních a neinvestičních potřeb ZŠ včetně jejich součástí

Co se týče technického stavu a stavu vybavenosti ZŠ v řešeném území, jednotlivá zařízení se mezi sebou liší. Některé budovy ZŠ jsou již např. zateplené a s opravenou fasádou (ZŠ v Suchém Dole, ZŠ 1. Máje v Náchodě apod.), jiné naopak zateplení, opravu fasády, výměnu oken a další rekonstrukce zevnějšku potřebují (např. ZŠ v Hoříčkách, ZŠ T. G. Masaryka v Náchodě apod.). I v případě různých vybaveností se jednotlivé ZŠ mezi sebou liší.

Z hlediska investičních potřeb by představitelé ZŠ v řešeném území nejčastěji rádi pořídili nové vybavení do tříd (např. interaktivní tabule, didaktické pomůcky apod.), provedli rekonstrukci, úpravy stávajícího či výstavbu nového venkovního hřiště, pořídili nový nábytek. Dále byla často zmiňována modernizace či vytvoření odborných učeben včetně pořízení nového vybavení do nich a pořízení a obnova informačních a komunikačních technologií.

Z hlediska neinvestičních potřeb byly často zmiňovány personální posily (např. asistenti pedagoga), zajištění lepší vzájemné zastupitelnosti zaměstnanců a různé vzdělávací aktivity a školení řídících, pedagogických i nepedagogických pracovníků.

4.1.5.3 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

Základní umělecké vzdělávání definuje školský zákon¹¹ následujícím způsobem: „Základní umělecké vzdělávání poskytuje základy vzdělání v jednotlivých uměleckých oborech. Základní umělecké vzdělávání se uskutečňuje v základní umělecké škole. Základní umělecká škola připravuje také pro vzdělávání ve středních školách uměleckého zaměření a v konzervatořích, popřípadě pro studium na vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.“ Jedná se tedy o specializované školy poskytující vzdělávání v oblasti vybraných typů umělecké činnosti.

V řešeném území mají sídlo celkem čtyři základní umělecké školy (ZUŠ). Základní informace o nich shrnuje tabulka 19. Činnost však vyvíjí v řešeném území celkem 5 ZUŠ, neboť v České Skalici se nachází pobočka ZUŠ Nové Město nad Metují (dále jen ZUŠ NMnM-Česká Skalice). Všechny ZUŠ uvedené v tabulce jsou příspěvkovými organizacemi daných měst.

Tabulka 19: Základní informace o ZUŠ fungujících v řešeném území

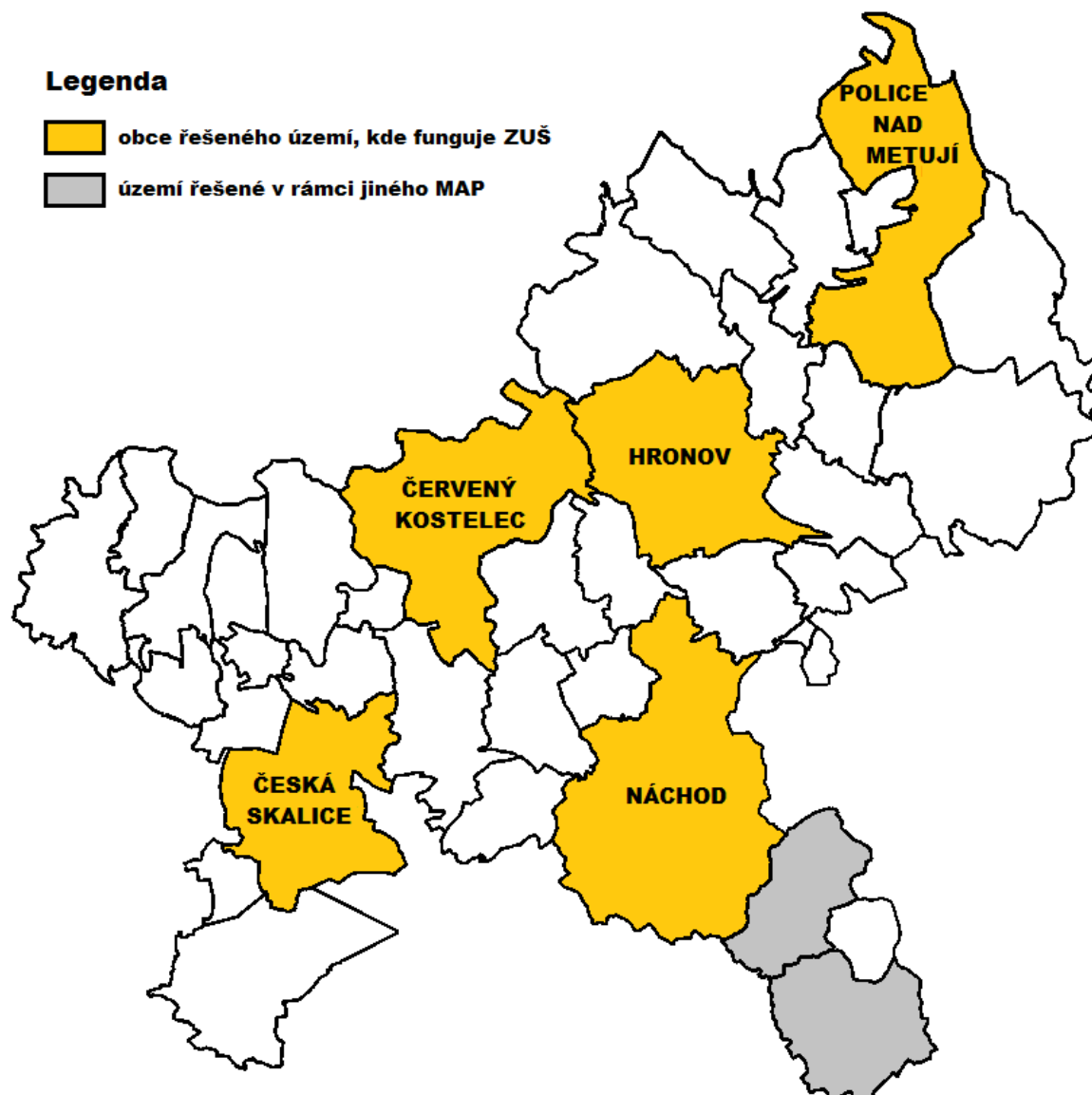
Název ZUŠ	ZUŠ Červený Kostelec	ZUŠ Hronov	ZUŠ Náchod	ZUŠ Police nad Metují	ZUŠ Nové město nad Metují – pobočka Česká Skalice
Adresa	Nerudova 511, 549 41 Červený Kostelec	Komenského náměstí 8 549 31 Hronov	Tyršova 247 547 01 Náchod	Komenského náměstí 108, 549 54 Police nad Metují	Husovo náměstí 46 552 03 Česká Skalice
IČ	00857581	66289467	67439241	62728814	66289483
Vyučované obory	hudební, taneční, výtvarný	hudební, taneční, výtvarný	hudební, taneční, výtvarný, literárně dramatický	hudební, taneční, výtvarný	hudební, taneční, literárně dramatický
Telefon	491 461 769	491 483 201	491 427 290	491 541 155	777 816 819
Email	zusck@tiscali.cz	zus.hronov@tiscali.cz	info@zusnachod.cz	borek.lubor@zuspolic.cz	sekretariat@zusnovemesto.cz
Internetové stránky	www.zusck.xf.cz	www.zushronov.cz	www.zusnachod.cz	www.zuspolice.cz	http://www.zusnovemesto.cz/index.php/pobocka-ceska-skalice

Zdroj: Internetové stránky jednotlivých zařízení

Z tabulky 19 vyplývá, že ZUŠ se nachází pouze v populačně největších městech v řešeném území. Co se týče vyučovaných oborů, ve všech zmíněných ZUŠ se k červnu 2016 vyučuje hudební a taneční a vyjma pobočky v České Skalici i obor výtvarný. V ZUŠ Náchod a ZUŠ NMnM-Česká Skalice se navíc vyučuje obor literárně dramatický. Graficky je rozmístění ZUŠ v řešeném území znázorněno na obrázku 3.

¹¹ Viz § 109 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod
reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306
verze 12/2017

Obrázek 3: Rozmístění ZUŠ v řešeném území

Zdroj: vlastní zpracování

Z tohoto obrázku vyplývá, že rozmístění ZUŠ je v řešeném území poměrně rovnoměrné a dojíždějící ze spádových obcí to nemají daleko (v naprosté většině do vzdálenosti deseti kilometrů, pouze z obce Brzice do České Skalice je to nepatrně nad 10 kilometrů a z obce Borová do Náchoda je to necelých 13 kilometrů).

Tabulka 20: Vývoj kapacity, návštěvnosti, počtu zaměstnanců jednotlivých ZUŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016

			Název ZUŠ	ZUŠ	ZUŠ	ZUŠ	ZUŠ	ZUŠ
			Školní rok	Červený Kostelec	Hronov	Náchod	Police nad Metují	Nové město nad Metují – pobočka Česká Skalice
Kapacita ZUŠ			2013/2014	420	310	750	610	75
			2014/2015	420	310	750	610	104
			2015/2016	420	310	750	610	104
Počet žáků celkem			2013/2014	420	310	750	610	75
			2014/2015	420	310	749	610	104
			2015/2016	420	310	749	610	104
z toho	v hudebním oboru	2013/2014	239	259	438	369	56	
		2014/2015	230	251	437	377	70	
		2015/2016	227	250	433	403	76	
	v tanečním oboru	2013/2014	129	22	95	92	19	
		2014/2015	134	28	97	93	23	
		2015/2016	137	23	100	94	16	
	ve výtvarném oboru	2013/2014	52	29	187	149	není	
		2014/2015	56	31	185	140		
		2015/2016	56	37	186	113		
	v literárně-dramatickém oboru	2013/2014	není	není	30	není	není	
		2014/2015			30			
		2015/2016			30			
Počet zaměstnanců celkem – absolutně			2013/2014	21	22	38	27	9
			2014/2015	19	23	38	27	9
			2015/2016	21	23	39	31	11
z toho	ženy	2013/2014	16	12	20	15	7	
		2014/2015	13	12	19	15	7	
		2015/2016	14	13	23	19	8	
	pedagogičtí pracovníci celkem	2013/2014	18	19	32	23	9	
		2014/2015	18	20	32	23	9	
		2015/2016	19	20	33	27	11	
	z toho ženy	2013/2014	13	9	15	12	7	
		2014/2015	12	10	14	12	7	
		2015/2016	12	11	18	16	8	
	nepedagogičtí pracovníci celkem	2013/2014	3	3	6	4	0	
		2014/2015	1	3	6	4	0	
		2015/2016	2	3	6	4	0	
	z toho ženy	2013/2014	3	2	5	3	0	
		2014/2015	1	2	5	3	0	
		2015/2016	2	2	5	3	0	
Počet zaměstnanců celkem – relativně			2013/2014	14,563	12,4	28	25,038	3,309
			2014/2015	14,853	13	28	24,981	3,37
			2015/2016	14,856	13,2	28	25,338	3,273
z toho	pedagogičtí pracovníci	2013/2014	12,643	11	23,8	21,238	3,309	
		2014/2015	13,683	11,6	23,8	21,181	3,37	
		2015/2016	13,061	11,8	23,8	21,538	3,273	
	nepedagogičtí pracovníci	2013/2014	1,92	1,4	4,2	3,8	0	
		2014/2015	1,17	1,4	4,2	3,8	0	
		2015/2016	1,795	1,4	4,2	3,8	0	

Zdroje: Výroční zprávy jednotlivých zařízení
Internetové stránky jednotlivých zařízení
Údaje poskytnuté jednotlivými ZUŠ

Tabulka 20 podává přehled o kapacitě, návštěvnosti a počtu zaměstnanců jednotlivých ZUŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016. Z této tabulky vyplývá, že kapacita ZUŠ je ve všech případech zcela naplněna (vyjma jedné osoby v ZUŠ Náchod). Zájemců o studium bylo ovšem více, z kapacitních důvodů však nemohli být přijati. Na základě tohoto zjištění lze konstatovat, že **v řešeném území poptávka po uměleckém vzdělávání převyšuje nabídku.**

Co se týče rozdělení počtu žáků podle návštěvnosti jednotlivých oborů, ve všech ZUŠ je nejvíce navštěvován hudební obor. Procentuálním zastoupením tohoto oboru se však ZUŠ mezi sebou poměrně liší – v ZUŠ v Červeném Kostelci se návštěvnost pohybovala mezi 54 až 57 %, v ZUŠ v Náchodě stále okolo 58 %, v ZUŠ v Polici nad Metují mezi 61 až 66 %, v ZUŠ v České Skalici mezi 67 až 75 % a v ZUŠ v Hronově dokonce mezi 81 až 84 %. Procentuální podíl zastoupení dalších oborů je u všech ZUŠ již výrazně nižší a i v rámci těchto poměrů zastoupení se jednotlivé ZUŠ mezi sebou poměrně liší, např. v ZUŠ v Červeném Kostelci se návštěvnost tanečního oboru pohybovala v rozmezí 31 až 33 %, v ZUŠ v Hronově to bylo jen v rozmezí 7 až 9 % či návštěvnost výtvarného oboru se v ZUŠ v Náchodě pohybovala okolo 25 % a v ZUŠ v Polici nad Metují mezi 19 až 24 %, tak v ZUŠ v Hronově to bylo jen mezi 9 až 12 % a v ZUŠ v Červeném Kostelci mezi 12 a 13 %.

Co se týče **celkového počtu zaměstnanců, jejich počet je ve sledovaném období u všech ZUŠ stoupající** (vyjma ZUŠ v Červeném Kostelci, kdy došlo mezi lety 2013/2014 a 2014/2015 k poklesu o dva zaměstnance). Naprostá většina zaměstnanců jsou pedagogičtí pracovníci. Pokud bychom porovnali poměr počtu žen a mužů, ZUŠ se mezi sebou částečně liší. Zatímco v ZUŠ v Hronově, Náchodě a Polici nad Metují je tento poměr téměř vyrovnaný, v ZUŠ v Červeném Kostelci a v České Skalici převažují ženy nad muži výrazněji (dvě třetiny a více).

Co se týče počtu zaměstnanců přepočtených na plně zaměstnané, je tento počet nižší než v případě absolutního počtu. Z toho vyplývá, že ne všichni zaměstnanci pracují na plný úvazek, ale mnohdy pouze na částečný. Ve sledovaném období nedochází k výrazným změnám počtu zaměstnanců přepočtených na plně zaměstnané.

4.1.5.4 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

Zájmové vzdělávání

Zájmové vzdělávání definuje školský zákon¹² následujícím způsobem: „Zájmové vzdělávání poskytuje účastníkům naplnění volného času zájmovou činností se zaměřením na různé oblasti. Zájmové vzdělávání se uskutečňuje ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, zejména ve střediscích volného času, školních družinách a školních klubech.“

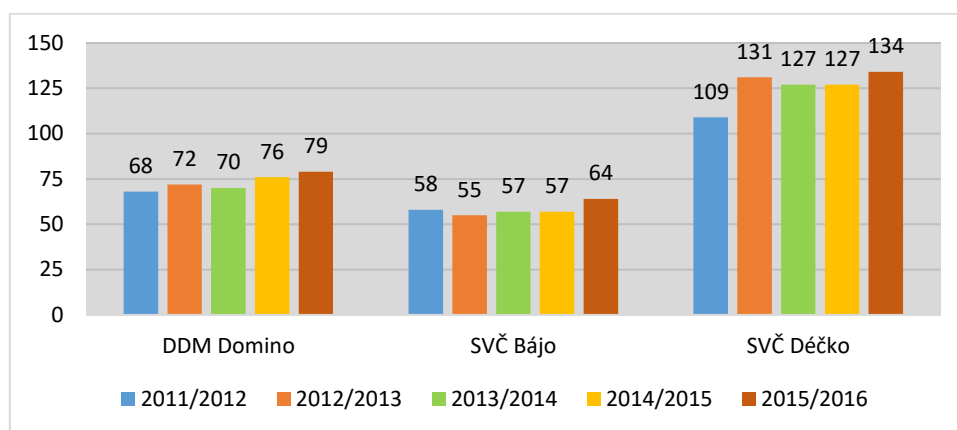
V řešeném území fungují a vyvíjejí činnost tři střediska volného času (SVČ):

- **SVČ Bájó** – Husovo náměstí 3, 552 03 Česká Skalice
- **Dům dětí a mládeže (DDM) Domino** – Komenského náměstí 8, 549 31 Hronov
- **SVČ Děčko** – Zámecká 243, 547 01 Náchod

Všechna výše uvedená SVČ jsou příspěvkovými organizacemi daných měst.

¹² Viz § 111 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
[Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod](#)
[reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306](#)
verze 12/2017

Graf 9: Vývoj počtu fungujících zájmových útvarů SVČ v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

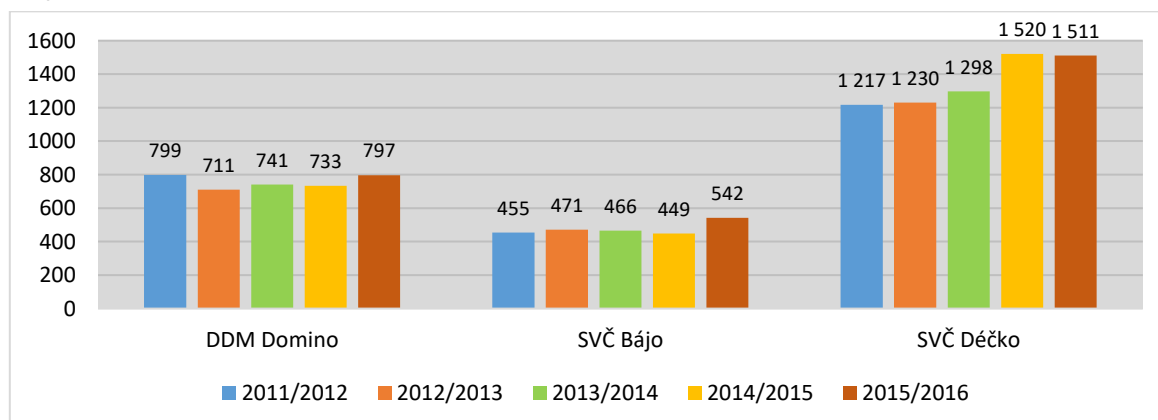
Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Graf 9 znázorňuje vývoj počtu fungujících zájmových útvarů v rámci jednotlivých SVČ v období let 2011/2012 až 2015/2016. Z tohoto grafu vyplývá, že až na drobné výjimky **počet fungujících zájmových útvarů u všech SVČ stoupá**. Znamená to, že **SVČ nabízejí širší spektrum a variabilitu dostupných volnočasových možností**, což je bezpochyby pozitivní. Z konkrétních oblastí lze jmenovat kroužky vzdělávací (např. spojené s výukou cizích jazyků, s učením hraní na hudební nástroj, s výukou různých her, např. šachů, atd.), výtvarné a rukodělné (např. keramické, modelářské, kreslicí kroužky, atd.), taneční (např. kroužky zaměřené na naučení kroků řady tanců, mažoretky, atd.), sportovní (např. kroužky zaměřené na různé míčové hry, na výuku určitého typu bojového umění, horolezectví, apod.), zdravotní a protahovací (např. kroužky zaměřené na jógu, pilates, apod.) a různé další kroužky (např. astronomický kroužek, výuka psaní všemi deseti, kroužek zaměřený na loutkové divadlo, atd.).

Všechna SVČ dále pořádají vybrané akce a organizují tábory.

Graf 10 podává přehled, jak se vyvíjel počet účastníků navštěvujících jednotlivá SVČ v období 2011/2012 až 2015/2016.

Graf 10: Vývoj počtu účastníků navštěvujících SVČ v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Z grafu 10 vyplývá, že počet účastníků se v SVČ Bájó a Děčko za sledované období zvýšil – v prvním případě o 19 %, v druhém o 24 %. V případě DDM Domino se počet účastníků nepatrně snížil (o 0,3 %). Co se týče vývoje v jednotlivých letech, SVČ se mezi sebou částečně liší. DDM Domino zaznamenalo největší pokles účastníků mezi lety 2011/2012 a 2012/2013 (o 11 %). Zbývající dvě SVČ mezi jednotlivými roky sledovaného období tak veliký pokles nezaznamenaly. SVČ Bájó zaznamenalo největší pokles účastníků mezi lety 2013/2014 a 2014/2015 (o 3,6 %). V případě SVČ Děčko počet účastníků neustále vzrůstal, pouze mezi lety 2014/2015 a 2015/2016 došlo k nepatrnému poklesu počtu účastníků (o 0,6 %).

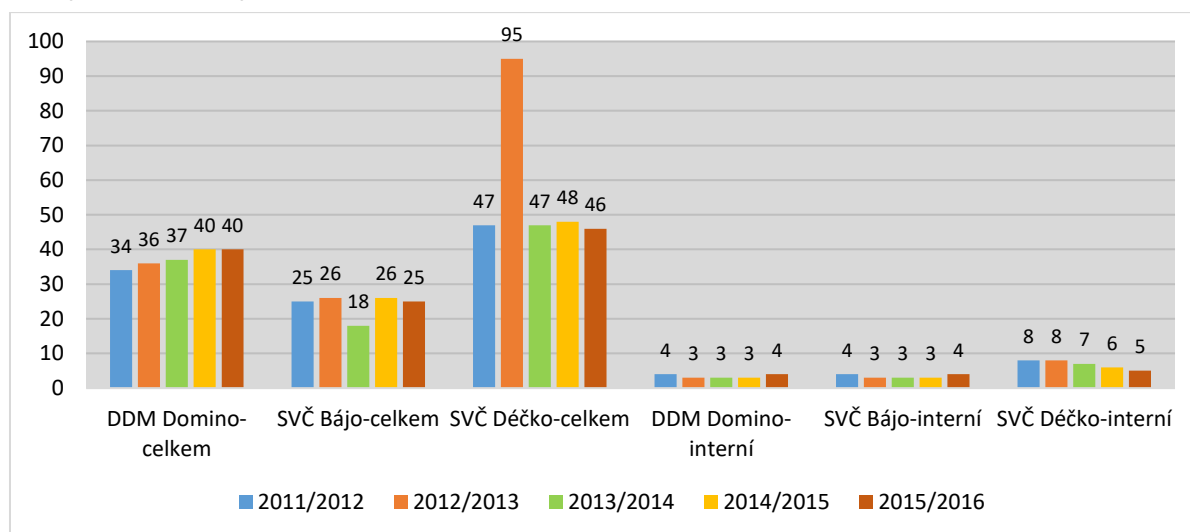
Pokud bychom účastníky navštěvující SVČ rozdělili do čtyř kategorií na děti, žáky, studenty a ostatní, zjistíme, že naprostou většinu účastníků v případě všech SVČ představují žáci – v případě DDM Domino je to více než 95 % ve všech sledovaných letech, v případě SVČ Bájó se jejich podíl pohyboval mezi 57 až 69 % a v případě SVČ Děčko mezi 70 až 79 %. Pouze v případě SVČ Bájó je trend podílu žáků na celkovém počtu účastníků postupně klesající – ve školním roce 2011/2012 představoval 68,4 %, v roce 2015/2016 již jen 57,6 %.

Zastoupení ostatních zmiňovaných kategorií se již poměrně liší. Trend podílu dětí je v případě DDM SVČ Děčko ve sledovaném období neustále klesající (z 15,1 % v roce 2011/2012 na 8,6 % v roce 2015/2016), zatímco u SVČ Bájó je tento trend stabilní (mezi 10 a 12 %). V případě DDM Domino je podíl této kategorie skákavého charakteru (v roce 2011/2012 byl podíl 4,8 %, v následujícím roce již jen 1,1 %, následující zase 2,8 %).

Kategorie „studenti“ má nulový podíl zastoupení u DDM Domino a v rozmezí 0,3 až 1,4 % u SVČ Děčko ve sledovaném období. Největší podíl zastoupení této kategorie je u SVČ Bájó (mezi 2 a 3 %). Kategorie „ostatní účastníci“ má nejvyšší podíl zastoupení u SVČ Bájó (18 až 28 %), nejnižší naopak u DDM Domino (0 až 0,7 %). U SVČ Děčko se tento podíl pohybuje mezi 9 až 17 %.

Co se týče zhodnocení počtu pedagogických pracovníků, jejich přehled podává graf 11.

Graf 11: Vývoj počtu pedagogických pracovníků jednotlivých SVČ v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Poznámka: První tři sloupce znázorňují celkový počet pedagogických pracovníků (interní + externí). Druhé tři sloupce znázorňují pouze počet interních pedagogických pracovníků.

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Z grafu 11 vyplývá, že naprostá většina pedagogických pracovníků je externích. Jedná se o pracovníky na dohody o provedení práce, dobrovolníky apod. Interních zaměstnanců je v rámci daných SVČ pouze několik, a ne všichni pracují na plný úvazek. Trend vývoje celkového počtu všech pedagogických pracovníků je u všech SVČ poměrně konstantní. Výkyv v roce 2013/2014 u SVČ Bájo a výkyv v roce 2012/2013 u SVČ Děčko lze přikládat statistické chybě. Počet interních pedagogických pracovníků je v případě DDM Domino a SVČ Bájo konstantní. V případě SVČ Děčko jejich počet postupně klesá, pravděpodobně z důvodu úspory finančních prostředků.

Dalšími zařízeními, kde se uskutečňuje zájmové vzdělávání, jsou **školní družiny** a **školní kluby**. Základní informace o školních družinách v řešeném území podává tabulka 21.

Tabulka 21: Vývoj počtu školních družin a dalších informací k nim v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Školní rok	Počet družin	Počet oddělení	Počet zapsaných účastníků
2015/2016	32	61	1606*
2014/2015	31	57	1503
2013/2014	30	53	1476
2012/2013	30	51	1411
2011/2012	29	51	1403

Poznámka: * v této kolonce nejsou započítány údaje za školní družinu fungující při Montessori MŠ a ZŠ s.r.o., neboť organizace nemá zájem být součástí projektu MAP.

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Z této tabulky vyplývá, že **počet družin v řešeném území za sledované období vzrostl**. Od školního roku 2012/2013 začalo fungovat na novém místě (konkrétně v ulici Chrby, v budově Sokolovny č. p. 675) nové oddělení školní družiny při ZŠ V. Hejny v Červeném Kostelci. Od školního roku 2014/2015 začala na novém místě fungovat (konkrétně v ulici Českých bratří v budově č. p. 540) dvě nová oddělení při ZŠ Komenského v Náchodě. Prozatím poslední nárůst byl zaznamenán ve školním roce 2015/2016, kdy v souvislosti se zahájením činnosti soukromé Montessori MŠ a ZŠ s.r.o. v Náchodě začala při této škole fungovat i nová školní družina (v ulici Běloveská v budově č. p. 522).

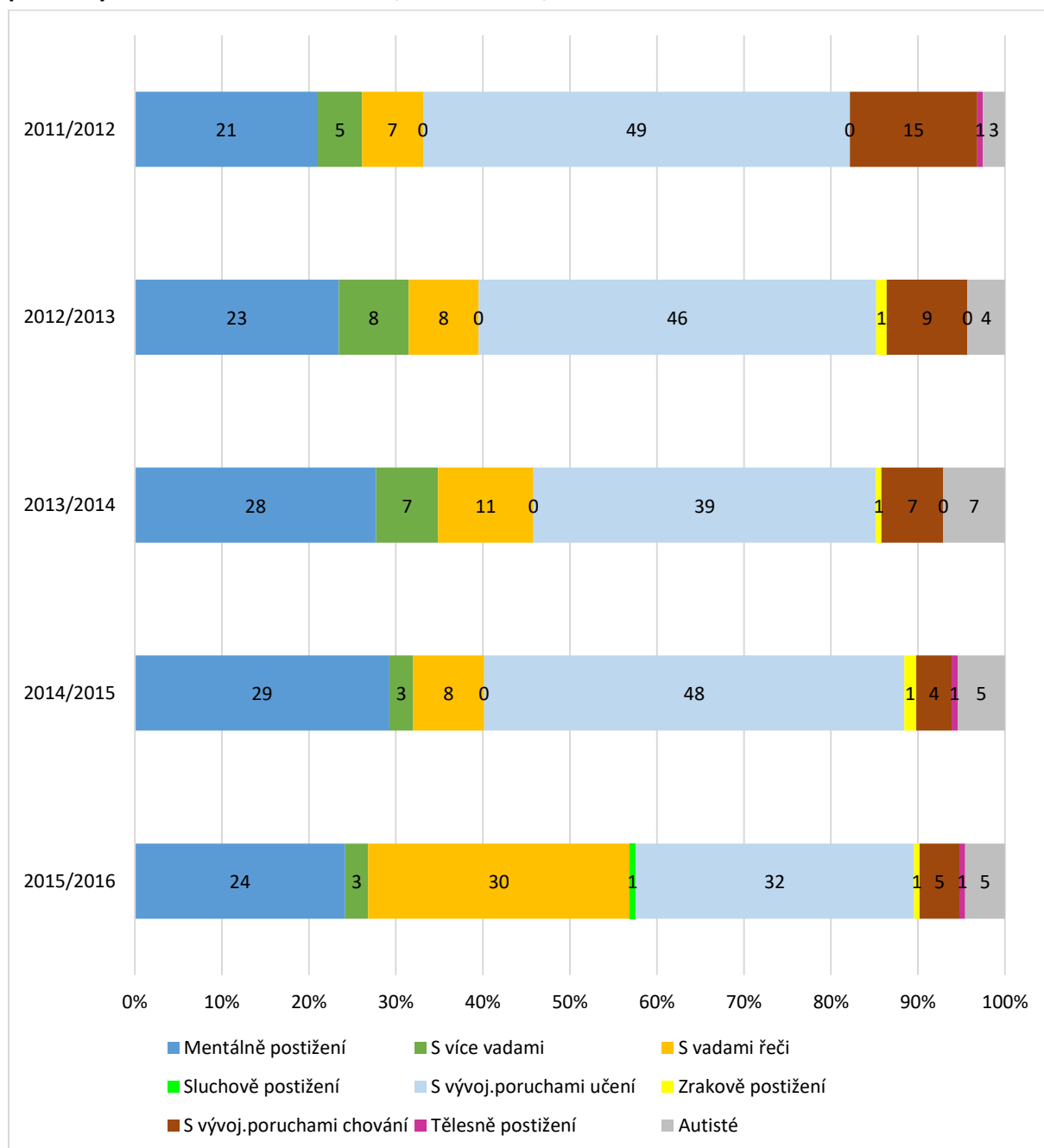
Počet oddělení školních družin ve sledovaném období také vzrůstá, a to jak v souvislosti se vznikem oddělení na nových místech (viz výše), tak se vznikem nových oddělení na stávajících adresách školních družin. Pouze výjimečně se počet oddělení u některých školních družin snížil¹³.

Vzhledem k výše uvedeným informacím i logicky ve sledovaném období narůstá počet zapsaných účastníků. Všichni zapsaní účastníci u všech školních družin v řešeném území byli žáci z 1. stupně ZŠ (vyjma jednoho účastníka 2. stupně ZŠ ve školní družině při ZŠ a MŠ v Hoříčkách ve školním roce 2013/2014 a jednoho účastníka 2. stupně ZŠ ve školní družině při ZŠ a MŠ ve Stárkově ve školním roce 2014/2015).

¹³ Např. mezi lety 2011/2012 a 2012/2013 poklesl počet oddělení u školní družiny v Bartoňově ulici při ZŠ T. G. Masaryka v Náchodě z hodnoty čtyři na hodnotu tři, v následujícím roce 2013/2014 již byla oddělení zase čtyři (po celé sledované období však byl počet zapsaných účastníků 100, tj. rozdíl počtu oddělení byl pouze formální).

Co se týče počtu účastníků, kteří mají nějaký druh postižení, jejich podíl z celkového počtu účastníků se za sledované období pohybuje okolo 9 až 11 %. Procentuální zastoupení účastníků podle jednotlivých druhů postižení z celkového počtu postižených účastníků ve sledovaném období dokumentuje graf 12.

Graf 12: Procentuální zastoupení účastníků podle jednotlivých druhů postižení z celkového počtu postižených účastníků v období 2011/2012 až 2015/2016

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Z tohoto grafu vyplývá, že procentuální zastoupení účastníků podle jednotlivých druhů postižení se mezi sebou značně liší. Největší zastoupení za celé sledované období mají účastníci s vývojovými

[Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod](#)
[reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306](#)
 verze 12/2017

poruchami učení – okolo 39 až 49 % z celku vyjma roku 2015/2016, kde jejich podíl klesl na 32 %. Z dalších druhů měli ještě větší zastoupení mentálně postižení (největší podíl zastoupení měla tato kategorie v roce 2014/2015 – 29 %, v dalších sledovaných letech se podíl pohyboval od 21 do 28 %; ve sledovaných letech 91 až 95 % takto postižených žáků chodilo do školních družin při speciálních ZŠ – ZŠ při ZŠ a MŠ Josefa Zemana v Náchodě a ZŠ Augustina Bartoše v Červeném Kostelci), účastníci s vadami řeči (v letech 2011/2012 až 2014/2015 podíl v rozmezí 7 až 11 %, v roce 2015/2016 podíl 30 % – tato kategorie zaznamenala největší nárůst podílu mezi dvěma po sobě následujícími lety), účastníci s vývojovými poruchami chování (v roce 2011/2012 podíl 15 %, postupem času stále klesá až k 4-5 %), účastníci s více vadami (podíl zastoupení se pohyboval od 3 do 8 %) a autisté (podíl zastoupení se pohyboval od 3 do 7 %). Zbývající kategorie mají podíl zastoupení v jednotlivých letech sledovaného období menší než 5 %

V tabulce 22 jsou vyjmenovány školní družiny, ve kterých byl počet zapsaných účastníků majících určitý druh postižení roven či vyšší deseti. Z této tabulky vyplývá, že v jednotlivých letech se s různými obměnami jednalo o 7 školních družin.

Tabulka 22: Školní družiny s počtem zapsaných účastníků 10 a vyšším majících určitý druh postižení v období 2011/2012 až 2015/2016

Školní rok	Školní družiny při daném zařízení
2015/2016	při speciální ZŠ Augustina Bartoše – pracovišti v Červeném Kostelci (Manželů Burdychových 302) – 27 při ZŠ a MŠ Police nad Metují (Na Babí 190) – 23 při speciální ZŠ a MŠ Josefa Zemana Náchod (Bartoňova 951) – 14 při ZŠ Náchod-Plhov (Příkopy 1186) – 10
2014/2015	při speciální ZŠ Augustina Bartoše – pracovišti v Červeném Kostelci (Manželů Burdychových 302) – 30 při ZŠ T.G.Masaryka Náchod (Bartoňova 1005) – 16 při speciální ZŠ a MŠ Josefa Zemana Náchod (Bartoňova 951) – 15 při ZŠ Žďár nad Metují (Žďár nad Metují 73) – 11
2013/2014	při speciální ZŠ Augustina Bartoše – pracovišti v Červeném Kostelci (Manželů Burdychových 302) – 30 při speciální ZŠ a MŠ Josefa Zemana Náchod (Bartoňova 951) – 21 při ZŠ a MŠ Police nad Metují (Na Babí 190) – 12 při ZŠ Žďár nad Metují (Žďár nad Metují 73) – 12 při ZŠ T.G.Masaryka Náchod (Bartoňova 1005) – 10
2012/2013	při speciální ZŠ Augustina Bartoše – pracovišti v Červeném Kostelci (Manželů Burdychových 302) – 30 při ZŠ Náchod-Plhov (Příkopy 1186) – 22 při speciální ZŠ a MŠ Josefa Zemana Náchod (Bartoňova 951) – 16 při ZŠ a MŠ Velká Jesenice (Velká Jesenice 2) – 10
2011/2012	při speciální ZŠ Augustina Bartoše – pracovišti v Červeném Kostelci (Manželů Burdychových 302) – 30 při ZŠ Náchod-Plhov (Příkopy 1186) – 21 při ZŠ a MŠ Police nad Metují (Na Babí 190) – 11 při ZŠ T.G.Masaryka Náchod (Bartoňova 1005) – 10 při ZŠ a MŠ Velká Jesenice (Velká Jesenice 2) – 10 při speciální ZŠ a MŠ Josefa Zemana Náchod (Bartoňova 951) – 10

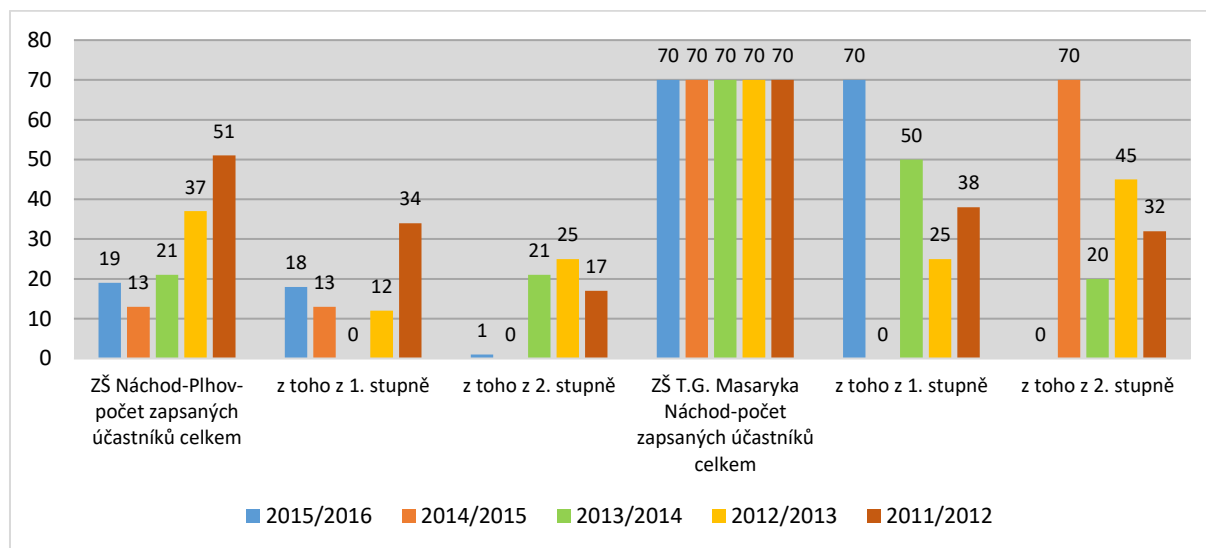
Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství
Údaje poskytnuté jednotlivými zařízeními

Z pohledu zaměstnaných osob ve školních družinách se ve všech případech v jednotlivých letech jednalo o interní zaměstnané osoby (vyjma jedné výjimky v roce 2012/2013, kdy byla ve školní družině

v budově v Komenského ulici č. p. 268 při ZŠ V. Hejny zaměstnána externě jedna vychovatelka). Naprostou většinou zaměstnaných byly ženy (v každém roce více jak 96 %), konkrétně vychovatelky.

Co se týče školních klubů, po celé sledované období 2011/2012 až 2015/2016 fungovaly v řešeném území dva školní kluby – školní klub při ZŠ Náchod-Plhov a školní klub při ZŠ T. G. Masaryka Náchod. Počet účastníků těchto klubů znázorňuje graf 13.

Graf 13: Počet účastníků školních klubů v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Z grafu 13 vyplývá, že školní klub fungující při ZŠ T. G. Masaryka má ve všech sledovaných letech zapsaný počet účastníků v rámci svých kapacitních možností. V případě školního klubu při ZŠ Náchod-Plhov počet účastníků ve sledovaném období až do roku 2014/2015 klesá a k následujícímu roku 2015/2016 nepatrně stoupne. Z pohledu rozdělení účastníků na žáky 1. a 2. stupně není ani u jednoho ze školních klubů ve sledovaném období viditelný určitý trend.

Pokud se podíváme na tabulku 23, zjistíme, že i školní kluby v některých letech sledovaného období navštěvovali účastníci s určitým druhem postižení – konkrétně s vývojovými poruchami učení či chování a autisté. Naprostá většina z nich byli žáci s diagnózou „s vývojovými poruchami učení“.

Tabulka 23: Počet zapsaných účastníků majících určitý druh postižení do školních klubů v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016

Školní rok	Školní klub při ZŠ Náchod-Plhov				Školní klub při ZŠ T. G. Masaryka Náchod			
	celkový počet zapsaných účastníků s určitým druhem postižení	z toho			celkový počet zapsaných účastníků s určitým druhem postižení	z toho		
		s vývojovými poruchami učení	s vývojovými poruchami chování	autisté		s vývojovými poruchami učení	s vývojovými poruchami chování	autisté
2015/2016	3	0	1	2	0	0	0	0
2014/2015	2	1	0	1	6	6	0	0
2013/2014	4	3	1	0	5	4	1	0
2012/2013	18	15	3	0	8	4	4	0
2011/2012	0	0	0	0	0	0	0	0

Poznámka: v tabulce jsou uvedena pouze ty kategorie druhů postižení, u kterých nebyl za sledované období nulový počet.

Zdroj: Údaje poskytnuté Městským úřadem v Náchodě, odborem sociálních věcí a školství

Z pohledu zaměstnaných osob ve školních klubech se v jednotlivých letech jednalo vždy o interní zaměstnané osoby. Poměr zaměstnaných mužů a žen je v posledních letech vyrovnaný.

Neformální vzdělávání

Neformální vzdělávání se uskutečňuje mimo formální vzdělávací systém¹⁴. Jedná se o organizované i neorganizované výchovně vzdělávací aktivity mimo rámec zavedeného oficiálního školského systému, které zájemcům nabízí záměrný, dobrovolný rozvoj životních zkušeností, dovedností a postojů, založených na uceleném systému hodnot. Tyto aktivity bývají zpravidla dobrovolné. Organizátory jsou sdružení dětí a mládeže a další nestátní neziskové organizace (NNO)¹⁵.

Typy NNO jsou následující: spolky, obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy, ústavy a evidované právnické osoby (církevní neziskové organizace)¹⁶.

V řešeném území funguje celá řada NNO. Z konkrétních typů NNO lze zmínit spolky zabývající se kulturní či sportovní činností, tělovýchovnou jednotu, spolky s činností zaměřenou na turistiku, chov či výcvik zvířat, sdružení dobrovolných hasičů, činnost církevních organizací zaměřená na volnočasové aktivity dětí a mládeže atd. V každé obci řešeného území funguje a vyvíjí činnost alespoň jedna NNO.

¹⁴ Formální vzdělávání vede k dosažení určitého stupně vzdělání doloženého certifikátem, např. vysvědčením, diplomem.

¹⁵ Zdroj: Internetové stránky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy <http://www.msmt.cz/>

¹⁶ Zdroj: Informační portál Neziskovky.cz <http://www.neziskovky.cz/>

Informální vzdělávání

V rámci této kapitoly je nutné zmínit ještě jeden pojem, a to informální vzdělávání. Jedná se o nezáměrné učení (přinejmenším z hlediska toho, kdo se učí), které probíhá v kontextech každodenního života v rodině, v práci, ve volném čase a na veřejnosti. Má výstupy, ale ty jsou zřídka zaznamenávány, prakticky nikdy nejsou certifikovány a zpravidla je ani ten, kdo se učí, bezprostředně nepostřehne, ani nejsou uznávány pro účely vzdělávání, odborné přípravy či zaměstnání¹⁷.

4.1.5.5 Financování MŠ, ZŠ, ZUŠ a SVČ

Financování škol a školských zařízení lze označit jako vícezdrojové, neboť tyto instituce mají několik zdrojů, odkud mohou na svoji činnost a své aktivity čerpat finanční prostředky.

Jedná se o následující¹⁸:

- **prostředky ze státního rozpočtu** – formou účelové dotace na přímé výdaje spojené se vzděláváním (např. platy, odměny, odstupné, zákonné odvody apod.) – tyto prostředky jsou skrze kraje rozdělovány do škol a školských zařízení zřizovaných krajem či obcí prostřednictvím tzv. krajských normativů
- **prostředky z veřejných rozpočtů krajů či obcí (příspěvky zřizovatele)** – zabezpečují investiční výdaje a neinvestiční výdaje spojené s provozem těchto organizací (tj. např. náklady na energie, opravy majetku, nákup materiálu apod.)
- **prostředky z rozvojových programů MŠMT** – ministerstvo každoročně vyhlašuje rozvojové programy, jejichž prostředky jsou určeny na zkvalitnění výuky a umožňují školám rozšiřovat a prohlubovat vzdělávání realizované v souladu se školním vzdělávacím programem
- **prostředky z Evropských strukturálních fondů** – v současné době lze čerpat finanční prostředky do oblasti vzdělávání především z operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání a z Integrovaného operačního programu
- **prostředky z doplňkové činnosti** – jedná se o činnost, kterou organizace vykonává mimo svoji hlavní činnost. Tato činnost nesmí být provozována na úkor hlavní činnosti. Doplňkové činnosti musí být uvedeny ve zřizovací listině a zároveň daná organizace musí mít oprávnění, aby mohla tuto činnost vykonávat. Příkladem doplňkové činnosti může být např. hostinská činnost (vaření pro cizí zákazníky), pronájem či půjčka movitých věcí, pořádání odborných kurzů, seminářů apod.
- **prostředky z peněžních fondů příspěvkových organizací** – příspěvkové organizace musí vytvářet své peněžní fondy. Konkrétně se jedná o:
 - o *rezervní fond* (vznikne, když skutečné výnosy převyšují skutečné náklady; dalším zdrojem prostředků mohou být i peněžní dary). S nakládáním s prostředky z tohoto fondu musí zřizovatel bezpodmínečně souhlasit.

¹⁷ Zdroj: Sborník Konference neformálního vzdělávání, dostupné z:

http://www.mladezvakci.cz/fileadmin/user_upload/publikace/Sbornik_KONEV.pdf

¹⁸ Zdroj: HERYANOVÁ, M. (2012): Analýza financování příspěvkové organizace Základní škola a mateřská škola Stará Ves. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati, Fakulta managementu a ekonomiky, Zlín, 65 s.

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod
reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306

verze 12/2017

- *investiční fond* – tvoří jej organizace pro potřeby financování svých investičních potřeb. Zdroji prostředků pro tento fond jsou např. investiční dotace od zřizovatele, výnos z prodeje dlouhodobého hmotného majetku, dary či prostředky převedené z rezervního fondu aj.
 - *fond odměn* – tvoří se přidělem ze zlepšeného výsledku hospodaření se souhlasem zřizovatele.
 - *fond kulturních a sociálních potřeb* – tvořen měsíčním přidělem vypočteným z měsíčního objemu mezd či platů ve stanovené výši. Fond je určen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců v pracovním poměru dané organizace.
- **prostředky získané z darů**
 - **prostředky získané z příspěvků podpůrných organizací** – např. Sdružení rodičů a přátel školy

V případě ZUŠ představují významné zdroje financování i příjmy z vlastní činnosti, především úplata za vzdělávání. Příjmy z vlastní činnosti jsou významným zdrojem i v případě SVC, především úplata za návštěvu jednotlivých kroužků.

4.1.6 Vyjíždka a dojíždka do škol

Vyjíždka do škol definuje počet osob, jejichž adresa (na úrovni adresy domu) obvyklého bydliště a adresa školy nejsou totožné. Dojíždka do škol definuje počet osob, které do dané obce do škol dojíždějí. Zatímco vyjíždka byla zjišťována za úroveň jednotlivých obcí, dojíždka byla z důvodu složitosti zjišťována pouze za vybraná města (tzv. centra dojíždky)¹⁹.

Tabulka 24: Vyjíždka do škol z obcí řešeného území v roce 2011

Obec	Žáci, studenti, učni	Vyjíždějící do školy celkem	z toho		Žáci, studenti, učni vyjíždějící do školy (v %)
			v rámci obce	mimo obec	
Bezděkov nad Metují	93	48	3 (6,25 %)	45 (93,75 %)	51,6
Borová	21	16	0	16 (100 %)	76,2
Brzice	20	17	0	17 (100 %)	85,0
Bukovice	55	32	1 (3,1 %)	31 (96,9 %)	58,2
Červená Hora	29	17	0	17 (100 %)	58,6
Červený Kostelec	1 291	571	186 (32,6 %)	385 (67,4 %)	44,2
Česká Metuje	44	20	0	20 (100 %)	45,5
Česká Skalice	776	335	93 (27,8 %)	242 (72,2 %)	43,2
Dolní Radechovná	128	68	8 (11,8 %)	60 (88,2 %)	53,1
Horní Radechovná	75	40	0	40 (100 %)	53,3
Hoříčky	95	41	9 (22 %)	32 (78 %)	43,2
Hronov	948	382	135 (35,3 %)	247 (64,7 %)	40,3
Kramolna	190	130	0	130 (100 %)	68,4
Lhota pod Hoříčkami	51	25	0	25 (100 %)	49,0
Litoboř	16	9	0	9 (100 %)	56,3
Machov	153	72	18 (25 %)	54 (75 %)	47,1
Mezilečí	23	17	0	17 (100 %)	73,9
Náchod	3 065	1 349	639 (47,4 %)	710 (52,6 %)	44,0
Police nad Metují	616	249	73 (29,3 %)	176 (70,7 %)	40,4
Říkov	26	14	0	14 (100 %)	53,8
Slatina nad Úpou	28	15	0	15 (100 %)	53,6
Stárkov	84	27	11 (40,7 %)	16 (59,3 %)	32,1
Studnice	185	100	20 (20 %)	80 (80 %)	54,1
Suchý Důl	71	28	5 (17,9 %)	23 (82,1 %)	39,4
Velká Jesenice	128	71	8 (11,3 %)	63 (88,7 %)	55,5
Velké Petrovice	65	33	0	33 (100 %)	50,8
Velké Poříčí	376	181	55 (30,4 %)	126 (69,6 %)	48,1
Vestec	25	11	0	11 (100 %)	44,0
Vysoká Srbská	29	22	0	22 (100 %)	75,9
Vysokov	76	44	0	44 (100 %)	57,9
Zábrodí	69	42	0	42 (100 %)	60,9
Žďár nad Metují	100	47	5 (10,6 %)	42 (89,4 %)	47,0
Žďárky	93	52	3 (5,8 %)	49 (94,2 %)	55,9
Žernov	32	22	0	22 (100 %)	68,8
Řešené území celkem	9076	4147	1272 (30,7 %)	2875 (69,3 %)	45,7

Vysvětlivky: *Osoby vyjíždějící do školy* = osoby, jejichž místo školy je na jiné adrese, než je jejich místo obvyklého pobytu. *Vyjíždějící v rámci obce* = osoby splňující podmínku pro vyjíždku, přičemž místo školy je ve stejné nebo v jiné základní sídelní jednotce obce obvyklého pobytu. V tabulce je uveden absolutní počet a v závorce relativní počet osob. *Vyjíždějící mimo obec* = osoby s různou obcí školy a místa obvyklého pobytu. V tabulce je uveden absolutní počet a v závorce relativní počet osob.

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, <https://www.czso.cz/csu/sldb/domov>

¹⁹ Zdroj: Internetové stránky Českého statistického úřadu <https://www.czso.cz/>

Z tabulky 24 vyplývá, že počet vyjíždějících do škol v rámci obce a mimo obec se odvíjí především od přítomnosti ZŠ v dané obci. Jinými slovy, pokud v obci není ZŠ přítomna, je počet vyjíždějících do škol v rámci obce nulový. Pokud je v obci ZŠ přítomna, počet vyjíždějících do škol v rámci obce nulový není, přičemž množství těchto vyjíždějících osob se odvíjí především od populační velikosti obce a od počtu dostupných ZŠ v dané obci.

Dále lze z tabulky vysledovat, že počet osob vyjíždějících do škol mimo obec je u všech obcí řešeného území vyšší než počet osob vyjíždějících do škol v rámci obce. Je to způsobeno v důsledku vyjíždějících osob do středních odborných škol a učilišť, gymnázií, vyšších odborných škol či vysokých škol. Tato zařízení nejsou v naprosté většině obcí řešeného území dostupná, případně jsou dostupná pouze v několika málo obcích především středoškolská zařízení (v Červeném Kostelci, Hronově, Náchodě a ve Velkém Poříčí).

Poslední sloupec tabulky vyjadřuje procentuálně podíl žáků, studentů a učňů v dané obci, kteří vyjíždějí do škol. Zde se hodnoty pohybují v převážně většině na velmi nízké úrovni. Na první pohled by se mohlo zdát, že mnoho žáků, studentů, učňů nechodí do školy vůbec, vzdělává se individuálně či bydlí přímo v budově školy. Není tomu tak. Nízká úroveň hodnot je způsobena v důsledku vysokého podílu nezjištěných údajů při zjišťování vyjížděky ve sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011.

Bylo by zajímavé sledovat vývoj počtu vyjíždějících mezi lety 2001 a 2011. Vzhledem k rozdílné metodice sčítání v roce 2001 a 2011 jsou však zjištěné hodnoty vzájemně neporovnatelné.

Co se týče dojížděky, jak již bylo v úvodu kapitoly zmíněno, byla z důvodu složitosti zjišťována pouze za vybraná města, za tzv. centra dojížděky. V rámci SLDB 2011 byly v rámci řešeného území zjišťovány hodnoty u šesti obcí/měst (viz tabulka 25).

Tabulka 25: Dojížděka do škol do center dojížděky v řešeném území v roce 2011

Centrum dojížděky	Počet dojíždějících žáků, studentů, učňů
Červený Kostelec	131
Česká Skalice	53
Hronov	333
Náchod	1 056
Police nad Metují	58
Stárvkov	7

Zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, <https://www.czso.cz/csu/sldb/domov>

Z tabulky 25 vyplývá, že nejvíce osob dojíždělo do škol do Náchoda. Je to logické, neboť Náchod je populačně i rozlohou největší obcí řešeného území a nabízí i nejvyšší množství a variabilitu dostupných škol. V případě dalších center dojížděky se počet dojíždějících odvíjí také od množství dostupných škol a od rozsahu spádového území.

Závěrem lze konstatovat, že školní dojížděka je výrazně ovlivněna sítí školských zařízení a vzdáleností mezi bydlištěm a školou. Vzdálenost je významným faktorem především u ZŠ, neboť u těchto škol je velmi často preferována co nejmenší dojížděková vzdálenost, resp. co nejméně času stráveného dojížděním.

4.1.7 Sociální situace

4.1.7.1 Sociálně patologické jevy

Každý jedinec se v průběhu života dostává do řady situací či problémů, jejichž řešení jej může do určité míry ovlivnit. Obzvláště děti a mládež vyrůstají v prostředí, kde na ně působí řada vlivů, vnitřních i vnějších. Nejedná se však pouze o vlivy pozitivní a přínosné, ale velmi často vlivy a jevy negativní, mnohdy nebezpečné. Pokud se jedinec sám záporným jevům nedokáže bránit, dochází u něj k chování či jednání, jež se označuje za sociálně patologické. Jedná se zejména o užívání návykových látek, kriminalitu nebo různé formy agresivního chování. V současné době se čím dál více snižuje věková hranice, kdy se děti a žáci s těmito jevy setkávají na vlastní kůži. Výskyt těchto jevů je velmi pravděpodobný již v období absolvování základní školní docházky, a to nejenom v případě vyššího stupně ZŠ, ale bohužel i stupně nižšího²⁰.

Sociálně patologickým jevem se obecně rozumí takové chování jedince, které je charakteristické především nezdravým životním stylem, nedodržováním nebo porušováním sociálních norem, zákonů, předpisů a etických hodnot. Dále se jedná o takové chování a jednání, které vede k poškozování zdraví jedince, prostředí, ve kterém žije a pracuje, a ve svém důsledku pak k individuálním, skupinovým či celospolečenským poruchám a deformacím. Tyto jevy ohrožují společnost z hlediska mravnosti i morálky. Jedná se o určité vychýlení se z běžných norem a pravidel dané společnosti, nerespektování požadavků, které jsou na jednotlivce či skupinu kladeny. V nejširším slova smyslu se ovšem nemusí jednat pouze o odchylky špatné a negativní, proto se v současné době používá spíše pojem tzv. sociální deviace²¹.

Mezi základní sociálně patologické jevy patří:

- záškoláctví
- agrese a šikana
- kriminalita
- toxikomanie (tabák, marihuana, tvrdé drogy)
- alkoholismus
- vandalismus
- netolismus²² a další

Rizikové faktory vzniku sociálně patologických jevů

Určení rizikových faktorů v oblasti sociálně patologických jevů je velmi důležité pro důkladnou prevenci těchto jevů. Včasné odhalení nastupujících příznaků patologického jednání či chování (jedince či skupiny) může napomoci těmto jevům předcházet a zároveň napomáhá hledat jejich následná řešení.

²⁰ Zdroj: PLÁTKOVÁ, I. (2006): Problematika sociálně patologických jevů. V: BRATEKOVÁ, J: Problematika sociálně patologických jevů. Bakalářská práce. Katedra pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, 52 s.

²¹ Zdroj: BRATEKOVÁ, J (2009): Problematika sociálně patologických jevů. Bakalářská práce. Katedra pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, 52 s.

²² Netolismus = chorobná závislost na internetu ve všech formách (např. hraní počítačových her, chatování apod.)

Rizikové faktory vzniku sociálně patologických jevů vyplývají především z osobnosti člověka a prostředí, ve kterém žije a které ho obklopuje.

Rizikové faktory u osobnosti člověka – charakterové vlastnosti jedince, povaha, poruchy chování, potřeba jedince odlišit se od svých vrstevníků atd.

Rizikové faktory v prostředí rodiny – rodinné zázemí, nedostatek komunikace mezi členy rodiny, výchova, postoj rodičů a blízkých osob k návykovým látkám atd.

Rizikové faktory ve školním prostředí – neefektivní program prevence sociálně patologických jevů ve škole, školní klima, vliv vrstevníků (např. užívání návykových látek), nedostatečné zajištění využití volného času pro žáky ze strany školy, osobnost a role učitele atd.

Rizikové faktory v prostředí společnosti jako takové – snadná dostupnost návykových látek, nedostatečná informovanost osob společnosti o následcích užívání návykových látek, vliv médií atd.²³

Prevence sociálně patologických jevů

Prevenci sociálně patologických jevů můžeme charakterizovat jako činnost směřující k předcházení určitému nebo určitým negativním jevům. Na ZŠ je v současné době velmi důležitá, neboť se neustále zvyšuje počet dětí, jež se stávají závislými na návykových látkách či jsou obětmi násilí či agresivního chování. Jsou to právě především děti školního věku, které spadají do rizikové oblasti výskytu patologických jevů a které jsou vlivem společnosti a trendů současné doby zřejmě nejvíce ohroženy. Předcházet sociálně patologickým jevům je mnohem jednodušší než následně řešit problémy, které s sebou tyto jevy přinášejí. Důležitou roli v oblasti prevence sociálně patologických jevů hrají nejen různé instituce, jakými jsou ZŠ nebo různá centra volného času, ale též sociální politika.

Prevenci dělíme na tři typy:

Primární prevence – cílem primární prevence je to, aby určité negativní a nežádoucí jevy (v tomto případě např. kriminální činnost) vůbec ve společnosti nenastaly, případně co nejvíce minimalizovat škody působené jejich výskytem.

Sekundární prevence – o sekundární prevenci se jedná, pokud již existují rizika a různé varovné signály negativního vývoje jedince či určité skupiny. Zaměřuje se tedy přímo na rizikovou skupinu ohroženou daným negativním jevem. Jako příklad lze uvést např. prevenci AIDS mezi prostitutkami apod. V oblasti prostředí škol se jedná např. o opatření, která směřují k smysluplnému naplnění volného času, tj. pokud budou mít děti a žáci dostatek možností k trávení volného času, minimalizuje se riziko, že budou trávit čas v rizikovém prostředí ulice apod.

Terciární prevence – jedná se již o prevenci následnou, která se zaměřuje na jedince, u nichž se již negativní či nežádoucí sociálně patologický jev projevil. Cílem je zamezit závažnějšímu narušení osobnosti a zmírnit následky problémového jevu. Terciárně preventivní opatření poskytují např. různá specializovaná pracoviště poskytující ambulantní či lůžkovou péči, výchovné ústavy zaměřené

²³ Zdroj: BRATEKOVÁ, J (2009): Problematika sociálně patologických jevů. Bakalářská práce. Katedra pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, 52 s.

na konkrétní cílovou skupinu, dobrovolnické organizace, které se svojí činností orientují na rizikovou mládež apod.²⁴

O prevenci sociálně patologických jevů v řešeném území blíže pojednává kap. 4.1.7.3.

4.1.7.2 Výskyt sociálně vyloučené lokality

Sociální vyloučení lze definovat jako proces, v jehož rámci je jedinci, skupině jedinců či komunitě výrazně znesnadňován či zcela zamezován přístup ke zdrojům, pozicím a příležitostem, které umožňují zapojení do sociálních, ekonomických a politických aktivit majoritní společnosti²⁵.

Některé skupiny obyvatel jsou sociálním vyloučením ohroženy více než jiné. Jmenovat lze např. nedostatečně vzdělané osoby, dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané, imigranty, příslušníky různé definovaných menšin (etnicky, nábožensky, sexuální orientací apod.), lidi s mentálním či fyzickým handicapem, osaměle žijící seniory, osoby trpící nějakým druhem závislosti atd.

Za sociálně vyloučenou lokalitu (SVL) se označuje prostor (dům, ulice, čtvrť), kde se koncentrují lidé, u nichž lze identifikovat znaky spojené se sociálním vyloučením. Tato místa jsou okolními obyvateli negativně symbolicky označována („špatná adresa“, „problémové místo“ apod.)²⁶.

Co se týče řešeného území, byly zde v roce 2006 identifikovány čtyři SVL – všechny ve městě Náchod:

- Broumovská ulice, tzv. „Kuba“
- Dům v Anglické ulici
- Domy v Ruské ulici, tzv. „Kašparák“
- Šafránice

Lokalita „Kuba“ je od centra vzdálená přibližně 3,5 km a je situována u silnice II/303 ve směru na Broumov. Jedná se o bývalou jednopatrovou ubytovnu s ubytovacími jednotkami a společným sociálním zařízením. Bývalá ubytovna skládající se z pěti domů a 29 bytových jednotek je prostorově separována a je označována z hlediska úrovně bydlení za nejhorší ve městě. Lokalita vyniká i svou neměnností a stabilitou, přičemž jako jediná ve městě existuje již několik desetiletí. Ačkoliv se několikrát uvažovalo o rozprodání domů a jejich bytů soukromému majiteli, jsou stále k červnu 2016 ve vlastnictví města. V lokalitě žije přibližně 80 obyvatel, přičemž převážná většina z nich je romské národnosti. SVL „Kuba“ vznikla jako nejpřístupnější forma bydlení pro nově příchozí obyvatele a též pro obyvatele místní, kteří si nemohli dovolit kvalitnější bydlení. Do lokality se stěhovali lidé z různých částí České a Slovenské republiky, tj. nejedná se o SVL s existujícími principy komunity, nýbrž o kumulaci nesourodého obyvatelstva (bez příbuzenských a sociálních vazeb), které podle potřeby udržuje mezi sebou funkční vztahy.

²⁴ Zdroj: BRATEKOVÁ, J (2009): Problematika sociálně patologických jevů. Bakalářská práce. Katedra pedagogiky Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, Brno, 52 s.

²⁵ Zdroj: GAC spol. s r. o. (2006): Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti. Praha, 117 s.

²⁶ Zdroj: GAC spol. s r. o. (2015): Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR. Praha, 116 s.

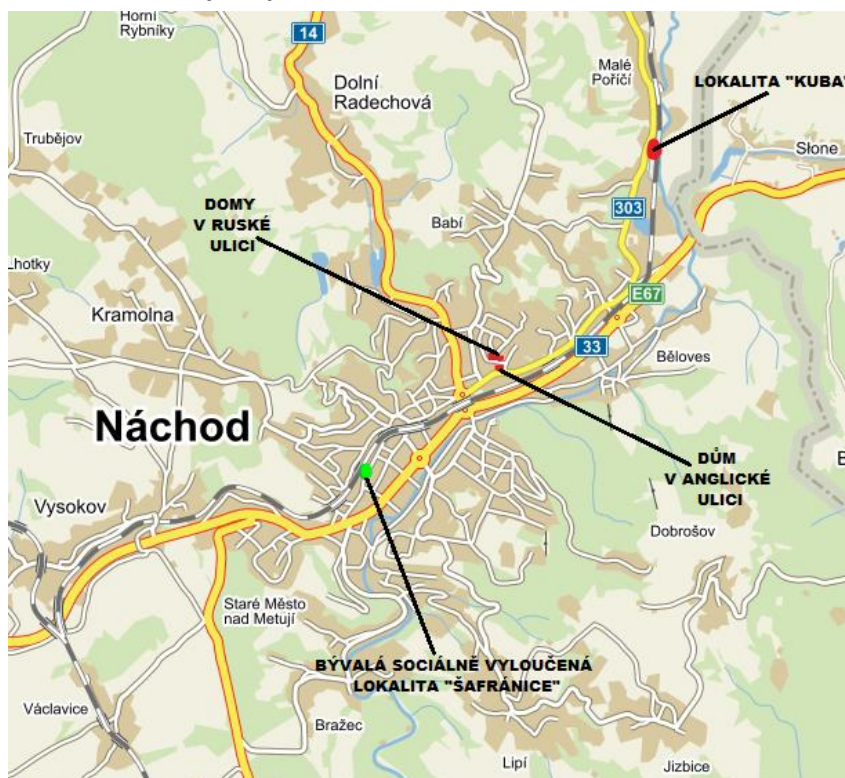
V Anglické ulici se jedná o činžovní dům sestávající se ze sedmi bytů (dva byty jsou první kategorie, zbývající byty jsou čtvrté kategorie). Dům obývá přibližně 50 osob. Od centra města je vzdálen přibližně 1 km.

Lokalita v Ruské ulici, tzv. „Kašparák“ je od centra vzdálena také přibližně 1 km. V této lokalitě se jedná o čtyři činžovní domy, ve kterých se nachází byty standardní kvality i byty se sníženou kvalitou. Všechny byty mají samostatná sociální zařízení. Zmíněné byty v těchto domech slouží pro obyvatele, kteří mají dluhy na nájemném. Obyvatelstvo v této ulici je velmi různorodé a často dochází k jeho obměně.

SVL Šafránice postupně zanikla, přičemž poslední nájemník se z této lokality odstěhoval v roce 2011. Samotná SVL se nacházela přímo v centru města a skládala se z šesti domů, z čehož čtyři byly vykazovány jako sociálně vyloučené. Ve všech domech byla sociální zařízení společná pro celá patra na chodbě. V důsledku vhodné lokalizace v centru byly byty postupně odkoupeny soukromým subjektem, který provedl jejich rekonstrukci a pronajímá je nadále. Vzhledem k rekonstrukcím se však zvýšila i cena nájemného. Obyvatelé do té doby zde bydlící se ve většině případů odstěhovali do další sociálně vyloučené lokality „Kuba“²⁷.

Rozmístění jednotlivých SVL (jak současných, tak původních) je znázorněno na obrázku 4.

Obrázek 4: Rozmístění současných i původních SVL ve městě Náchod

Zdroj podkladu: Internetový server Mapy.cz <https://mapy.cz/>; upraveno

Vysvětlivky: Červenou barvou jsou znázorněny současné SVL, zelenou pak původní SVL „Šafránice“.

²⁷ Zdroje: UHEREK, Z. – BĚLOHRADSKÁ, K. – POJAROVÁ, T. (2010): Průzkum potřeb v sociálně vyloučených lokalitách Královéhradeckého kraje. Etnologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha, 110 s.

BIDLOVÁ, J. (2011): Sociální situace obyvatel sociálně vyloučené lokality v Náchodě. Diplomová práce. Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice, 109 s.

4.1.7.3 Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu

V řešeném území působí ve všech ZŠ metodici prevence (tabulka 26). Pouze v ZŠ a MŠ Velká Jesenice nemají přímo určenou osobu, která by roli metodika prevence zastupovala. Nicméně mají v této škole zpracovaný preventivní program vůči patologickým jevům.

Tabulka 26: Metodici prevence působící v jednotlivých ZŠ v řešeném území

Název školy	Metodik prevence	Telefon	Email
ZŠ a MŠ Bezděkov nad Metují	Mgr. Kateřina Nekvindová	491 580 089	nekvindovi@seznam.cz
ZŠ a MŠ Bukovice	Mgr. Lenka Karpflová	491 543 405	skola.bu@tiscali.cz
ZŠ Červený Kostelec-Lhota	Renata Jakubíková	491 463 141	benesova@zsck.cz
ZŠ a MŠ Červený Kostelec-Olešnice	Mgr. Irena Šubrtová	491 465 821	irenasubrtova@seznam.cz
ZŠ V. Hejny Červený Kostelec	Mgr. Eva Bursíková	491 465 813	bursikova@zsck.cz
ZŠ Česká Skalice	Mgr. Eva Posnarová	491 451 137	PosnarovaEva@seznam.cz
ZŠ Dolní Radechová	Mgr. Vendula Ságnerová	491 424 739	skola.dr@worldonline.cz
ZŠ a MŠ Hoříčky	Mgr. Iveta Faltová	491 491 124	faltive@seznam.cz
ZŠ Hronov-Velký Dřevíč	Mgr. Jana Mlázovská	491 483 192	jana100@centrum.cz
ZŠ a MŠ Hronov	Mgr. Jana Píčová	491 483 109	picova@zshronov.cz
ZŠ a MŠ Machov	Mgr. Helena Martincová	491 547 195	zs.machov@worldonline.cz
ZŠ Náchod-Běloves	Mgr. Iva Joudalová	491 426 443	zs_nachod_beloves@mybox.cz
ZŠ Náchod-Babí	Mgr. Dana Čejchanová	491 423 638	Danacejchanova@seznam.cz
ZŠ Náchod-Staré Město	Mgr. Martina Hurdálková	491 426 581	martinahurdalkova@seznam.cz
ZŠ T. G. Masaryka Náchod	Mgr. Jitka Müllerová	491 428 345	mu.jitka@seznam.cz
ZŠ Komenského Náchod	Mgr. František Majer	491 426 424	F.MAJER@tiscali.cz
ZŠ Náchod-Plhov	Mgr. Naďa Králíčková	491 427 252	NADA.KRALICKOVA@seznam.cz
ZŠ a MŠ Josefa Zemana Náchod	Mgr. Monika Vochoomůrková	491 422 910	monika.vochoomurkova@zsjzemana.cz
ZŠ a MŠ Police nad Metují	Mgr. Kateřina Nekvindová	491 580 089	nekvindovi@seznam.cz
ZŠ a MŠ Stárvkov	Zdeňka Komárová	491 487 126	komarova@zsstarkov.cz
ZŠ a MŠ Studnice	Jaroslav Baše	491 435 256	skola.studnice@tiscali.cz
ZŠ a MŠ Suchý Důl	PaeDr. Lenka Soumarová	491 541 136	info@malaskola.cz
ZŠ a MŠ Velká Jesenice	konkrétně neurčeno	491 459 262	velkajesenice@zakladniskola.info
ZŠ Velké Poříčí	Ondřej Hůlek	491 482 286	hoolek@post.cz
ZŠ Žďár nad Metují	Mgr. Lenka Fulková	491 541 143	lenka.fulkova@seznam.cz
ZŠ a MŠ Žďárky	Mgr. Jana Píšová	491 483 359	zs.zdarky@tiscali.cz

Zdroje: Internetové stránky Královéhradeckého kraje <http://www.kr-kralovehradecky.cz/>

Výroční zprávy jednotlivých škol

Významným subjektem v oblasti služeb souvisejících se sociální oblastí a poskytovaným dětem je orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD). OSPOD poskytuje sociálně-právní ochranu dětem, v tomto případě ve správním obvodu ORP Náchod. Sociálně-právní ochranou se rozumí opatření, která jsou činěna v zájmu dětí a vedou k zajištění jejich zdravého vývoje a k ochraně jejich práv²⁸. Schéma 2 znázorňuje rozčlenění agend vykonávaných OSPOD městským úřadem v Náchodě.

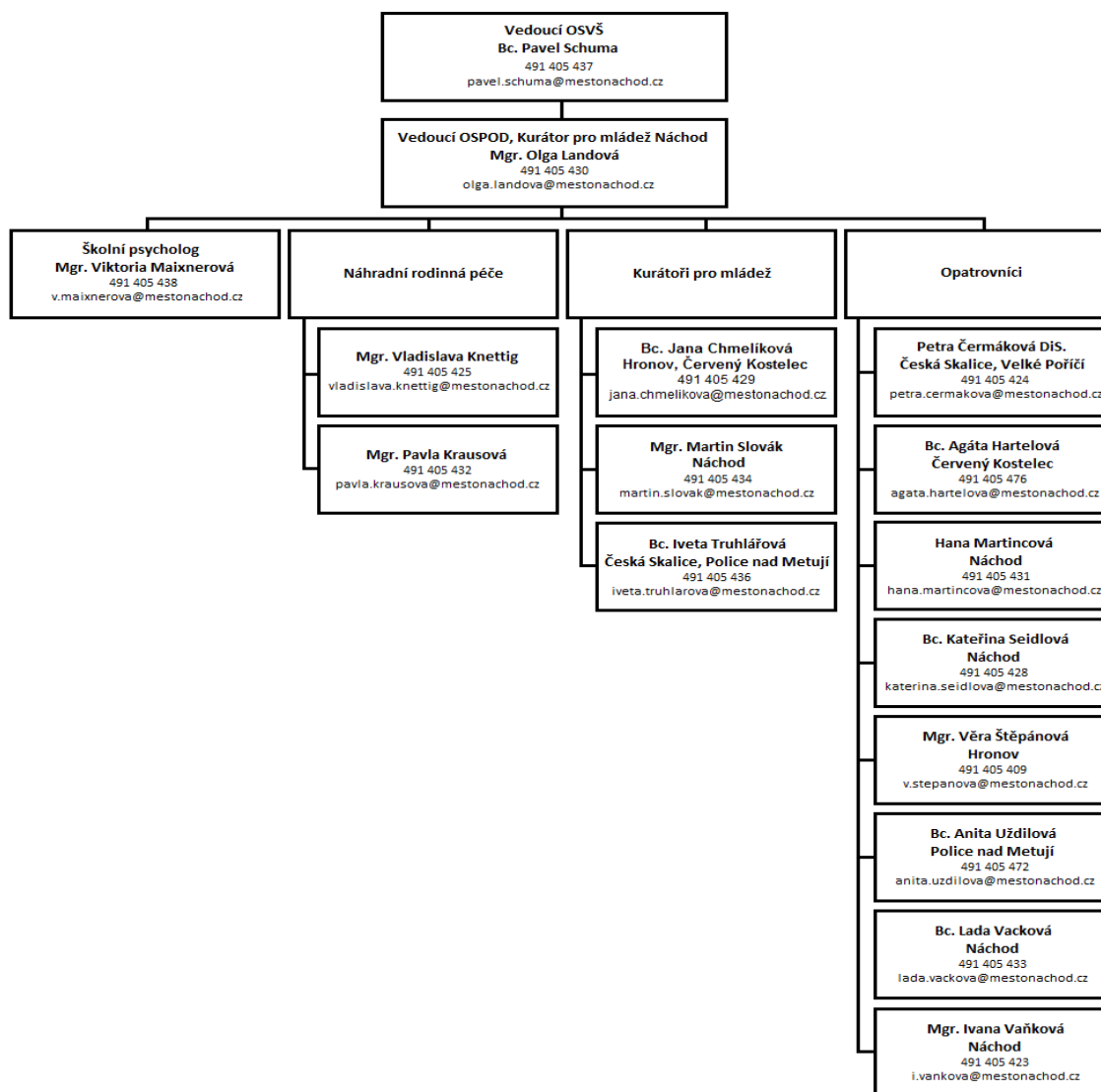
²⁸ Zdroj: LANDOVÁ, O (2016): Standardy kvality sociálně-právní ochrany dětí. Oddělení sociálně-právní ochrany dětí a prevence odboru sociálních věcí a školství městského úřadu v Náchodě, 34 s.

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod

reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306

verze 12/2017

Schéma 2: Hierarchie a rozčlenění agend vykonávaných OSPOD městským úřadem v Náchodě

Zdroj: LANDOVÁ, O (2016): Standardy kvality sociálně-právní ochrany dětí

Z tohoto schématu vyplývá, že pracovníky OSPOD lze rozčlenit do čtyř pozic podle druhu vykonávané činnosti:

- pozice školního psychologa (činnost zajišťuje jedna osoba pro celé ORP)
- pozice zabývající se náhradní rodinnou péčí (činnost zajišťují dvě osoby pro celé ORP)
- pozice kurátorů pro mládež²⁹ (činnost zajišťují tři osoby, které mají rozděleno pole působnosti v rámci ORP)
- pozice opatrovníků (činnost zajišťuje osm osob, které mají také přiřazeno pole působnosti v rámci ORP)

²⁹ Kurátor pro mládež se zabývá dětmi a mladistvými s poruchami chování či trestnou činností. Jedná se např. o děti, které vedou nemravný život, který spočívá v zanedbávání školní docházky, požívání alkoholu a návykových látek, páchají trestné činy apod., dále o děti, které se opakovaně dopouštějí útěků od rodičů či jiných osob odpovědných za jejich výchovu.

Tabulka 27: Poskytované sociální služby v řešeném území zaměřené na děti, mládež a rodiče či s těmito skupinami související

Název zařízení	Druh služby	Forma služby	Adresa	Telefon	Email	Internetové stránky
Poradenství						
Centrum sociální pomoci a služeb o. p. s. - Rodinná a manželská poradna Náchod	odborné sociální poradenství	ambulantní	Hálkova 432 547 01 Náchod	491 426 128 491 427 695	csps.hk@csps-hk.cz	http://www.csps-hk.cz/Kontakty.html
Občanské poradenské středisko, o.p.s. - Občanská poradna Náchod	odborné sociální poradenství	ambulantní, terénní	Kamenice 113 547 01 Náchod	734 370 960	opnachod@ops.cz	http://www.ops.cz/
Centrum pro integraci osob se zdravotním postižením Královéhradeckého kraje, o.p.s.	odborné sociální poradenství	ambulantní	Palachova 1303 547 01 Náchod	491 426 027	nachod@czphk.cz	http://www.czphk.cz
TyfloCentrum Hradec Králové o.p.s.	odborné sociální poradenství	ambulantní, terénní	Palachova 1303 547 01 Náchod	491 421 665 739 578 910	nachod@tyflocentrum.cz	www.tyflocentrum-hk.cz
Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s., Základní organizace Náchod, p.s.	odborné sociální poradenství	ambulantní	Palachova 1303 547 01 Náchod	491 522 338	v.vaverka@seznam.cz	http://www.snn-cr.cz/
Služby sociální péče						
Středisko BETANIE, evangelický domov v Náchodě	odlehčovací služby	pobytové	Špreňarova 1053 547 01 Náchod	491 423 154	betanie@diakonie.cz	http://betanie.diakonie.cz/
	domovy pro osoby se zdravotním postižením	pobytové	Špreňarova 1053 547 01 Náchod	491 423 154	betanie@diakonie.cz	http://betanie.diakonie.cz/
Městské středisko soc. služeb Marie	odlehčovací služby	pobytové	Rybářská 1810 547 01 Náchod	491 423 478	stredisko.marie@messs-na.cz	www.messs-na.cz
	pečovatelská služba	terénní		491 426 539	pecovatelska.sluzba@messs-na.cz	
Domov Dědina	chráněné bydlení	pobytové	Příkopy 1107 547 01 Náchod	702 196 065	nachod@domov-dedina.cz	http://www.domov-dedina.cz/nachod
Farní charita Náchod	pečovatelská služba	terénní	Denisovo nábřeží 665 547 01 Náchod	491 424 166	charita.nachod@mybox.cz	http://www.charitanachod.cz/
Společné cesty - o.s.	osobní asistence	terénní	Hurdálkova 147 547 01 Náchod	491 520 308 739 439 063	info@spolecnecesty.cz	http://www.spolecnecesty.cz/
Stacionář Cesta Náchod z.ú.	denní stacionář	ambulantní	Vítkova 3 547 01 Náchod	494 948 808 739 426 465	info@stacionarcesta.cz	http://www.stacionarcesta.cz/
	odlehčovací služba	pobytové, ambulantní	Bartoňova 897 547 01 Náchod	494 948 981	soc.pracovnice@stacionarcesta.cz	

Služby sociální prevence							
Aspekt z. s.		sociální rehabilitace	ambulantní, terénní	Hrašeho 15 547 01 Náchod	774 120 712 774 976 993	michal.pejskar@aspektos.cz , lucie.sedlackova@aspektos.cz	www.aspektzs.cz
Dokořán, z.s. - Archa		Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	ambulantní, terénní	Komenského 577 547 01 Náchod	491 422 386	dokoran@dokoran.eu	http://www.dokoran.eu/
Farní charita Náchod	Domov pro matky s dětmi Sv. Anna	azylové domy	pobytové	Borská 621 547 01 Náchod	491 427 746	charita.nachod@mybox.cz	http://www.charitanachod.cz/
	Dům na půl cesty Náchod	domy na půl cesty	pobytové	Mlýnská 189 547 01 Náchod	491 423 710	charita.nachod@mybox.cz	http://www.charitanachod.cz/
Péče o duševní zdraví, z. s.		sociální rehabilitace	ambulantní, terénní	Tyršova 59 547 01 Náchod	467 070 040	pdz-na@pdz.cz	http://www.pdz.cz/pobocka-nachod.html
PFERDA z. ú.		sociální rehabilitace	ambulantní	Hurdálkova 371 547 01 Náchod	734 505 394	kavarna.nachod@pferda.cz	http://www.pferda.cz

Zdroje: Registr poskytovatelů sociálních služeb <http://iregistr.mpsv.cz/>
Internetové stránky města Náchod <https://www.mestonachod.cz/>
Internetové stránky jednotlivých zařízení

Z tabulky 27 vyplývá, že v řešeném území jsou pro skupinu dětí, mládeže a rodičů poskytovány všechny typy sociálních služeb – tj. sociální poradenství, vybrané druhy služeb sociální péče a sociální prevence. V tabulce jsou uvedena pouze ta zařízení, která jsou registrovanou službou podle § 34 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Některá v tabulce uvedená zařízení nejsou primárně určena na zmíněné cílové skupiny, nicméně určitá vazba na ně existuje, konkrétně např. dosažením věku 18 ti let (např. chráněné bydlení poskytované Domovem Dědina, odlehčovací služby či domov pro osoby se zdravotním postižením poskytované střediskem BETANIE apod.). Všechna zařízení uvedená v tabulce se nacházejí ve městě Náchod.

Tabulka 28: Další zařízení poskytující služby se sociální a další tematikou zaměřené na děti, mládež a rodiče v řešeném území

Další zařízení	Druh činnosti	Adresa	Telefon	Email	Internetové stránky
Problematika trestního práva a prevence kriminality					
Probační a mediační služba – středisko Náchod	zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností, organizace a zajištění efektivního a důstojného výkonu alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality	Palachova 1303 547 01 Náchod	491 443 543 733 788 970	ahejcmanova@pms.justice.cz	https://www.pmscr.cz/
Pedagogické a pedagogicko-psychologické služby					
Pedagogicko- psychologická poradna Královéhradeckého kraje, pracoviště Náchod	informační, diagnostická, poradenská a metodická činnost, poskytování odborných speciálně-pedagogických a pedagogicko-psychologických služeb, preventivně výchovné péče, pomoc při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů v přípravě na budoucí povolání	Smiřických 1237 547 01 Náchod	491 426 036 491 427 418	h.plachtova@pppnachod.cz	http://www.pppnac.hod.cz/
Speciálně – pedagogické centrum Náchod	odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovná péče, pomoc při volbě vhodného vzdělávání dětí, žáků nebo studentů a přípravě na budoucí povolání	Smiřických 1237 547 01 Náchod	491 420 946 777 005 793	spc.nachod@worldonline.cz	nemají
Středisko výchovné péče Kompas	služby dětem a mládeži mající problémy „SAMI SE SEBOU“ (problémy s chováním, zvládání některých situací, problémy s kamarády, s rodiči apod.) či na ně DOLÉHAJÍ PROBLÉMY Z OKOLÍ (šikana, obtížná situace v rodině, alkohol, drogy apod.); zajištění poradenství a preventivních programů	Smiřických 1237 547 01 Náchod	491 424 390 602 133 163	svp.kompas@tiscali.cz	http://www.svpkompas.cz/
Reedukační a rehabilitační centrum COGNITIO	speciálně pedagogická pomoc při obtížích s učním, systematická individuální reedukace poruch učení	Němcové 738 547 01 Náchod	774 930 092	cozlova@tiscali.cz	https://www.reedukacnicentrum.cz/
Organizace zaměřené na skupinu osob s vybraným druhem postižení					
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých - pobočka Náchod	hájení zájmů nevidomých a jinak těžce zrakově postižených občanů, poskytování konkrétních služeb vedoucích k integraci takto postižených občanů do společnosti	Palachova 1303 547 01 Náchod	604 972 632	nachod-odbocka@sons.cz	http://www.sons.cz/
Společnost vozíčkářů a zdravotně postižených	péče o specifické potřeby zdravotně postižených, a zvláště pak vozíčkářů	Běloveská 1775 547 01 Náchod	608 313 397	m.cihacek@atlas.cz	nemají
Centrum denních služeb s půjčovnou kompenzačních pomůcek	půjčovna kompenzačních pomůcek, poradenství pro tělesně postižené občany	Zámecká 239 547 01 Náchod	724 113 329	k.kabrt@seznam.cz	nemají
Spolek Modré srdce, o. s.	osvětová činnost o poruchách autistického spektra, pořádání setkání s rodiči za účelem předávání osobních zkušeností	Na Škvárově 520 549 32 Velké Poříčí	776 654 710	alexandra.krovinova@seznam.cz	http://modresrdce.webnode.cz

Volnočasové aktivity					
Centrum volného času Háčko	vzdělávací aktivity pro zaměstnance sociálních a zdravotnických organizací, volnočasové aktivity pro děti a mládež	Manželů Burdychových 245, 549 41 Červený Kostelec	491 610 310	melichar@hospic.cz	http://hacko.ochk.cz/
Středisko volného času Děčko	volnočasové aktivity pro děti a mládež	Zámecká 243 547 01 Náchod	491 428 744 777 694 441	decko@deckonachod.cz	http://deckonachod.cz/
Dům dětí a mládeže DOMINO	volnočasové aktivity pro děti a mládež	Komenského náměstí 8 549 31 Hronov	491 483 438	domino@dominohronov.cz	http://dominohronov.cz/
Středisko volného času Bájo	volnočasové aktivity pro děti a mládež	Husovo náměstí 3 552 03 Česká Skalice	491 452 708	info@svcbajo.cz	http://www.svcbajo.cz/
Romské komunitní centrum Náchod	volnočasové aktivity pro děti ze sociálně slabých rodin i pro širokou veřejnost, vzdělávání dětí a mládeže, spolupořádání akcí pro komunitu i širokou veřejnost	Kladská 445 547 01 Náchod	491 405 481	tp@mestonachod.cz	nemají
Psychologie, psychiatrie					
Psychiatrická ambulance pro děti a mládež MUDr. Martin Správka	psychiatrie	Hurdálkova 432 547 01 Náchod	491 423 342	spravka@sendme.cz	nemají
Mgr. Iva Brzobohatá soukromá psychologická ambulance pro děti a rodiny s dětmi	psychologie	Kamenice 113 547 01 Náchod	724 879 797	iva@iiskraduse.cz	http://www.iiskraduse.cz/
Ordinace lékaře specialisty psychologie Mgr. Anna Tichá	psychologie	Elišky Krásnohorské 672 547 01 Náchod	491 427 159	psychologianachod@email.cz	nemají
Psychologická ordinace PhDr. Karel Kopřiva, CSc.	psychologie	Elišky Krásnohorské 672 547 01 Náchod	491 427 159	k.kopriva@tiscali.cz	nemají

Zdroje: Internetové stránky města Náchod <https://www.mestonachod.cz/>
Internetové stránky jednotlivých zařízení

V řešeném území působí řada organizací, které nabízejí služby spojené se sociální a další tematikou pro zmíněné vybrané cílové skupiny obyvatel. Jejich množství je značné a informace o jejich činnosti shrnuje tabulka 28. Co se týče územního hlediska, naprostá většina zmíněných organizací se nachází v Náchodě. Několik organizací působí i v jiných obcích řešeného území, především střediska volného času.

Mimo organizace uvedené v tabulce 28 lze zmínit ještě další organizace, jejichž činnost se sociální tematikou a vybranými cílovými skupinami úzce souvisí, např. pobočku Úřadu práce v Náchodě či Okresní správu sociálního zabezpečení v Náchodě.

Co se týče výchovné činnosti zaměřené na děti a mládež, což souvisí následně i s prevencí vůči sociálně patologickým jevům, zmínit lze ještě základní umělecké školy či různorodé zájmové spolky, které se zabývají náplní volného času dětí a mládeže. Konkrétně lze zmínit např. Sokol, Junák, další spolky zabývající se kulturní či sportovní činností atd.

4.1.8 Návaznost na dokončené základní vzdělání

Tato kapitola se zabývá tématem návaznosti na dokončené základní vzdělání. Jedná se především o středoškolské vzdělávání. Vzhledem k tomu, že tato problematika je primárně řešena v rámci krajského akčního plánu (KAP), je tato problematika v rámci MAP v řešeném území rozebrána pouze stručně.

Žáci, kteří úspěšně dokončí docházku do ZŠ, získají základní vzdělání. Následně se můžou rozhodnout, jakým směrem se bude jejich život ubírat dále. Několik z nich půjde rovnou do zaměstnání, převážná většina však bude pokračovat ve vzdělávání. V tabulce 26 jsou uvedeny informace týkající se středních škol a středních odborných škol, které se nachází v řešeném území.

Tabulka 29: Informace ke středním školám a středním odborným školám, které se nachází v řešeném území

Název školy	Adresa	Studijní obory
Střední škola oděvní, služeb a ekonomiky Červený Kostelec	17. listopadu 1197 549 41 Červený Kostelec	Gumař-plastikář (výuční list) Výrobce textilií (výuční list) Modelářství a návrhářství oděvů (maturita) Veřejnosprávní činnost (maturita) Ekonomika a podnikání (maturita) Podnikání (maturita)
Střední průmyslová škola Hronov	Hostovského 910 549 31 Hronov	Elektrotechnika (maturita) Strojírenství (maturita) Elektrikář (výuční list) Nástrojař (výuční list) Automechanik (výuční list) Výrobce textilií (výuční list)
Jiráskovo gymnázium Náchod	Řezníčkova 451 547 01 Náchod	Všeobecné vzdělání (maturita)
Střední odborná škola sociální - Evangelická akademie Náchod	Kladská 335 547 01 Náchod	Sociální výchovatelství (výuční list) Sociální pečovatelské (výuční list) Ošetřovatel (výuční list)
Obchodní akademie Náchod	Denisovo nábřeží 673 547 01 Náchod	Obchodní akademie se zaměřením PODNIKÁNÍ (maturita) Obchodní akademie se zaměřením ZAHRANIČNÍ OBCHOD A CESTOVNÍ RUCH (maturita) Obchodní akademie se zaměřením INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE (maturita) INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE (maturita)
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela Náchod	Pražská 931 547 01 Náchod	Stavebnictví (maturita) Klempíř (výuční list) Tesař (výuční list) Montér suchých staveb (výuční list) Zedník (výuční list) Pokrývač (výuční list) Malíř, lakýrník (výuční list)
ACADEMIA MERCURII soukromá střední škola, s.r.o. Náchod	Smiřických 740 547 01 Náchod	Cestovní ruch (maturita) Ekonomické lyceum (maturita) Gymnázium (maturita)
Střední škola propagační tvorby a polygrafie Velké Poříčí	Náchodská 285 549 32 Velké Poříčí	Grafický design (maturita) Reprodukční grafik pro média (výuční list i maturita) Tiskař na polygrafických strojích (výuční list i maturita, průkaz odborné kvalifikace Svazu polygrafických podnikatelů) Aranžér (výuční list) Kadeřník (výuční list)

Zdroje: Internetové stránky jednotlivých zařízení

Z tabulky 29 vyplývá, že školy nabízející střední a střední odborné vzdělání se v řešeném území nachází především v Náchodě (pět ze sedmi). Jednu je možné navštěvovat v Červeném Kostelci a Hronově. Spektrum oborů, které lze studovat, je poměrně široké.

V tabulce 30 jsou uvedeni největší zaměstnavatelé, kteří působí v řešeném území. Z této tabulky vyplývá, že nejvíce firem v řešeném území, které zaměstnávají velký počet zaměstnanců, se zabývá výrobou různých dílů pro automobilový průmysl.

Tabulka 30: Největší zaměstnavatelé působící v řešeném území – k září 2016

Název firmy	Obec	Druh převažující činnosti	Počet zaměstnanců
RUBENA a.s. - provozovna Náchod	Náchod	Gumárenská výroba	okolo 1 000
Oblastní nemocnice Náchod a.s.	Náchod	Ústavní zdravotní péče	900 až 1 000
ATAS elektromotory Náchod a.s.	Náchod	Výroba malých elektromotorů	700 až 800
Sněžka, výrobní družstvo Náchod	Náchod	Výroba šitých dílů pro automobilový průmysl	okolo 700
Pekárny a cukrárny Náchod, a.s.	Náchod	Výroba pekařských a cukrářských výrobků	Velikostní kategorie zaměstnanců 500 až 999
Saar Gummi Czech s.r.o.	Červený Kostelec	Výroba dílů pro automobilový průmysl	Velikostní kategorie zaměstnanců 500 až 999
Wikov MGI a.s.	Hronov	Design a výroba převodovek pro kolejová vozidla, větrné, vodní a přílivové elektrárny a pro průmyslové obory	450
HAUK s.r.o.	Police nad Metují	Výroba dílů pro automobilový průmysl	Velikostní kategorie zaměstnanců 250 až 499
RUBENA a.s. - SICO RUBENA s.r.o. Velké Poříčí	Velké Poříčí	Technická pryž, Silikonové produkty	Velikostní kategorie zaměstnanců 250 až 499

Zdroje: Internetové stránky jednotlivých zařízení
Strategické plány rozvoje jednotlivých měst

4.2 Specifická část analýzy

Specifická část analýzy se zabývá tzv. „měkkými“ daty a informacemi. Jedná se o informace, které byly zjištěny terénním šetřením při uskutečňovaných řízených rozhovorech či nějakým jiným způsobem získané od jednotlivých škol a školských zařízení.

4.2.1 Témata MAP v řešeném území

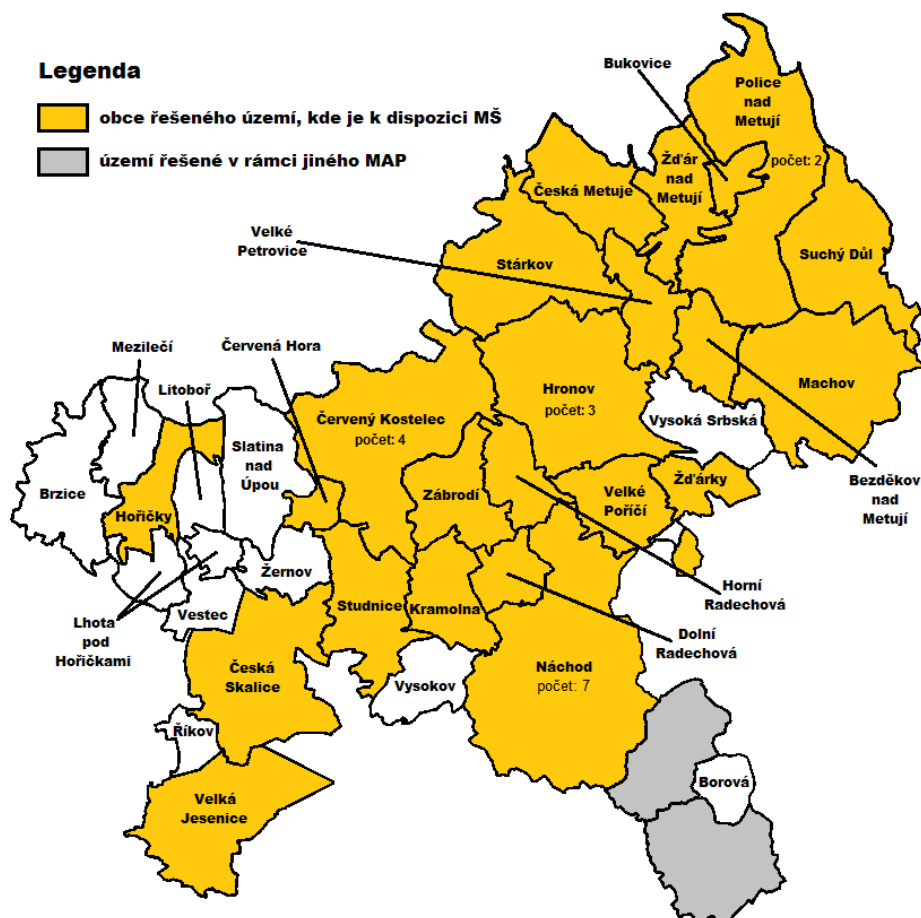
Témat MAP v řešeném území je hned několik. Tato témata vycházejí jak z metodiky vydané pro potřeby MAP, tak dle konkrétních specifik řešeného území.

Předškolní vzdělávání a péče, jeho kvalita a dostupnost

Předškolní vzdělávání jako takové je již podrobně rozebráno v obecné části analýzy (viz kap. 4.1.5.1 Předškolní vzdělávání). V této části budou shrnuty hlavní poznatky zjištěné terénním šetřením a průzkumem území samotného.

Co se týče dostupnosti předškolního vzdělávání v řešeném území, znázorňuje obrázek 5.

Obrázek 5: Rozmístění a dostupnost MŠ v řešeném území – stav k září 2016

Poznámka: Pokud je pod názvem obce uveden počet, znamená to, že v dané obci je k dispozici více MŠ, než jedna.

Zdroj: vlastní zpracování

Z obrázku 5 vyplývá, že ve většině obcí řešeného území je k dispozici MŠ. Pouze v západním cípu území je souvislejší koncentrace obcí, kde MŠ k dispozici není. Pro tyto obce představují spádovou obec Hoříčky, příp. Česká Skalice a Červená Hora či obce v jiném ORP. V některých obcích, především městech, je k dispozici více MŠ, než jedna – konkrétně v Náchodě (celkem 7, přičemž speciální MŠ není do toho počtu počítána), Červeném Kostelci (4), Hronově (3) a Polici nad Metují (2).

Co se týče vybavení MŠ, nejčastěji bylo zmiňováno pořízení vybavení do tříd (didaktické pomůcky, hračky, interaktivní tabule apod.) a též pořízení nábytku do MŠ. Z pohledu stavebních rekonstrukcí byla nejčastěji zmiňována rekonstrukce venkovního hřiště, příp. vytvoření nového hřiště (např. dopravní hřiště). Značné množství MŠ by rádo určitým způsobem řešilo prostor školní zahrady, ať z pohledu určitých úprav, tak z pohledu dostupných prvků na zahradě.

Čtenářská a matematická pregramotnost a gramotnost

Čtenářská a matematická pregramotnost (v případě MŠ) a gramotnost (v případě ZŠ) představuje jedno z povinných témat v rámci MAP.

Co se týče čtenářské a matematické pregramotnosti, řada MŠ v území plánuje více využívat různorodé pomůcky a formou interaktivních metod rozvíjet čtenářskou a matematickou pregramotnost, což v konečném důsledku usnadní dětem přechod z MŠ na ZŠ. Řada představitelů MŠ deklaruje zájem postupně pořizovat nové pomůcky a vybavení a aplikovat další interaktivní metody mj. v oblasti rozvoje čtenářské a matematické pregramotnosti. V některých případech však bylo konstatováno, že problém představuje nedostatek finančních prostředků na pořízení daných pomůcek.

V oblasti čtenářské a matematické gramotnosti řada ZŠ v řešeném území plánuje rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti více zakomponovat do svých rámcových vzdělávacích programů. Řada ZŠ plánuje určitým způsobem investovat do obnovy a rozvoje prostředí svých knihoven či čítáren – např. formou pořízení nového nábytku, pořízení nového IT vybavení, pořízení nových médií, rekonstrukce podlahy apod. V souvislosti s rozvojem matematické gramotnosti řada ZŠ plánuje uskutečnit rekonstrukci odborných učeben, v rámci kterých budou vyučovány předměty, které úzce souvisí s matematikou (např. fyzika, chemie). I v případě rozvoje matematické a čtenářské gramotnosti řada představitelů ZŠ konstatovala, že překážkou představuje nedostatek finančních prostředků na podporu vybavení a prvků souvisejících s rozvojem daných gramotností.

Inkluzivní vzdělávání

Téma inkluzivního či společného vzdělávání je v současné době často zmiňované a probírané. V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, že řada vedení MŠ a ZŠ plánuje vytvářet podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání. Většina představitelů škol také uvedla, že škola plánuje vytvořit systém podpory pro žáky se SVP, např. disponovat určitými kompenzačními a speciálními pomůckami, apod. Dále bylo z dotazníkového šetření zjištěno, že v řadě škol v řešeném území je v plánu vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí/žáků tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte/žáka, tj. všech dětí/žáků bez rozdílu.

Jako hlavní překážka v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání bylo zmíněno nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, jiné pedagogické i nepedagogické pracovníky). Novelou č. 82/2015 Sb. dochází ke změně školského zákona

(č. 561/2004 Sb.), přičemž novela a potažmo novelizovaný školský zákon nabyde účinnosti dne 1. 9. 2016³⁰. V souvislosti s touto novelou by měly školy začít dostávat peníze na konkrétní podpůrná opatření, která budou určena pro děti/žáky/studenty se SVP a která odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka či studenta (např. využití asistenta pedagoga, využití dalšího pedagogického pracovníka, vzdělávání podle individuálního akčního plánu, atd.). Podpůrná opatření prvního stupně může škola nebo školské zařízení uplatnit i bez doporučení školského poradenského zařízení (pedagogicko-psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení³¹. **Z toho vyplývá, že od nového školního roku 2016/2017 by tato překážka v oblasti podpory inkluzivního vzdělávání měla školám a školským zařízením odpadnout.** Jaká bude realita, se uvidí až v průběhu daného školního roku.

V rámci analýzy předškolního vzdělávání v řešeném území bylo zjištěno, že v čase (sledováno období 2011/2012 až 2015/2016) **narůstá počet dětí se zdravotním postižením, které jsou individuálně integrované v běžných třídách.** Ačkoliv se jedná stále o velmi nízký podíl dětí se zdravotním postižením z celkového počtu dětí v běžných třídách (0,6 až 1,4 %), trend ke společnému vzdělávání je zřejmý.

V rámci analýzy základního vzdělávání v řešeném území bylo zjištěno, že **za sledované období poklesl počet žáků se zdravotním postižením, které jsou individuálně integrované v běžných třídách.** Nejčastěji jsou integrováni žáci s vývojovými poruchami učení, z dalších druhů postižení mají výraznější zastoupení ještě žáci s vývojovými poruchami chování. Ve sledovaném období narůstá podíl zastoupení žáků s vadami řeči a žáků s autismem. **Celkově se podíl žáků se zdravotním postižením z celkového počtu žáků v běžných třídách pohybuje v rozmezí 9 až 12 %, přičemž v případě ZŠ v řešeném území je trend ke společnému vzdělávání opačný, než v případě MŠ – v průběhu sledovaných let dochází u ZŠ k poklesu podílu žáků se zdravotním postižením individuálně integrovaných v běžných třídách.** Oproti situaci v MŠ je však podíl zastoupení těchto žáků výrazně vyšší. Otázkou zůstává, jak se situace vyvine v následujících školních letech v důsledku novelizace školského zákona. Lze předpokládat, že se situace změní a podíl žáků se zdravotním postižením individuálně integrovaných v běžných třídách ZŠ bude v čase narůstat.

Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

Co se týče rozvoje podnikavosti a iniciativy dětí, z dotazníkového šetření vyplynulo, že řada MŠ v území plánuje mít k dispozici dostatečné množství pomůcek pro rozvoj kreativity. Dále by řada představitelů MŠ byla ráda, aby učitelé více využívali poznatků v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity v praxi včetně jejich sdílení mezi sebou v rámci MŠ i s učiteli z jiných škol. Jako hlavní překážku v oblasti rozvoje podnikavosti a iniciativy dětí představitelé MŠ považují nedostatek finančních prostředků pro zajištění pomůcek apod. pro účely rozvoje iniciativy a kreativity.

Z dotazníkového šetření dále vyplynulo, že většina představitelů ZŠ by chtěla více rozvíjet finanční gramotnost žáků (tj. jak s penězi disponovat, jak funguje finanční trh, jaká je hodnota peněz apod.). Dále by řada představitelů ZŠ chtěla, aby učitelé více rozvíjeli své znalosti v oblasti podpory kreativity a využívali je ve výuce, dále aby došlo ke zlepšení podpory klíčových kompetencí k rozvoji kreativity podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Řada představitelů také uvedla, že by bylo dobré sdílet své poznatky a zkušenosti mezi sebou navzájem, jak v rámci jednotlivých ZŠ,

³⁰ Zdroj: Internetové stránky Portálu veřejné správy <https://portal.gov.cz/>

³¹ Blíže viz novela č. 82/2015 Sb. o změně školského zákona a změně některých dalších zákonů.

tak mezi ZŠ navzájem. Hlavní překážka v oblasti rozvoje podnikavosti, iniciativy a kreativity žáků je představiteli ZŠ spatřován nedostatek finančních prostředků pro realizaci daného vzdělávání mimo vlastní výuku.

Z terénního průzkumu vyplynulo, že řada představitelů MŠ a ZŠ by uvítala, kdyby se začaly pořádat tzv. kulaté stoly či různé informační a diskuzní schůzky, na kterých by si učitelé a další pracovníci ve školství mohli vyměňovat a předávat své zkušenosti a znalosti, což povede k rozvoji schopností a znalostí osob jako takových, tak ke zkvalitnění a oživení následné výchovy a výuky.

V oblasti rozvoje podnikavosti a iniciativy dětí a žáků jsou významnými subjekty také ZUŠ. Jmenovat lze činnost různých orchestrů a sborů, u dětí je podporována kreativita a iniciativnost, neboť spoustu věcí si sami zařizují, plánují své koncerty či písničky apod.

Podpora a rozvoj polytechnického vzdělávání

Polytechnické vzdělávání a jeho podpora bylo v rámci dotazníkového šetření zmíněno jako priorita číslo jedna. V případě MŠ je plánováno nejčastěji zlepšení v oblasti erudovanosti a rozvoji znalostí učitelů v oblasti polytechnického vzdělávání a využití těchto znalostí ve výchově (souvislost s rozvojem lidských zdrojů), dále je v plánu zlepšit podporu samostatné práce dětí v oblasti polytechnického vzdělávání a všeobecně ve škole lépe využít informační a komunikační technologie v této oblasti. Z konkrétních aktivit lze zmínit např. zřízení dílny pro malé kutily, ve kterých se děti učí manipulovat s náradím a s tím spojené činnosti (např. zatloukání, šroubování, lepení apod.), venkovní činnosti a pracovní aktivity odpovídající ročnímu období (např. shrabování listí, starání se o květiny, vyhrnování sněhu apod.), atd. Hlavní překážka v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání je spatřována v nedostatku financí na jeho podporu.

V případě ZŠ je naopak nejčastěji v plánu zařadit více laboratorních cvičení, praktických pokusů apod., čímž dojde k rozvoji manuální zručnosti žáků. Dále řada ZŠ plánuje zlepšit spolupráci s místními firmami a podnikateli, což bude prospěšné jak pro žáky, tak pro tyto podnikatelské subjekty. V případě ZŠ je hlavní překážka v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání spatřována v nedostatku financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků a též nedostatečné či neodpovídající prostory potřebné pro výuku a rozvoj polytechnického vzdělávání.

Z konkrétních aktivit v ZŠ lze jmenovat vytvoření či rekonstrukci praktických dílen, kde by se žáci mohli učit zacházet s řadou věcí (např. práce se svěrákem, s pilkou apod.) či tvořit nějaké předměty (např. krabičku na tužky apod.), dále lze jmenovat vytvoření či rekonstrukci školních kuchyněk a pořízení odpovídajícího vybavení do nich, pořízení vybavení pro potřeby výtvarné činnosti, pěstitelských a dalších zahradních prací, apod. Zmínit lze i různé exkurze do podniků, kde žáci budou moci sledovat výrobní proces nějakého výrobku a dle možností si nějakou činnost budou moci také vyzkoušet.

I v případě podpory a rozvoje polytechnického vzdělávání jsou ZUŠ významnými subjekty, neboť rozvíjí u dětí zručnost a nové praktické dovednosti, např. formou výtvarné činnosti, sochařstvím, prací s různými stroji a materiály apod.

Jazykové vzdělávání a rozvoj jazykových schopností žáků

Téma, které je v současném multikulturním a provázaném světě velmi aktuální a je nezbytné se jím ve školství zabývat. Stále více pracovních pozic v současné době vyžaduje znalost alespoň jednoho cizího jazyka, ne-li více. Proto je důležité se jazykovým vzděláváním zabývat již od raného věku žáků.

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Náchod

reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/15_005/0000306

verze 12/2017

Řada ZŠ v řešeném území, především těch kapacitně větších, disponuje jazykovou učebnou. Představitelé některých těchto škol by rádi tyto učebny vybavili moderní didaktickou technikou, díky čemuž by mohly být cizí jazyky vyučovány intenzivněji či efektivněji, než tomu bylo doposud. V souvislosti s rozvojem prostředí jazykových učeben lze zmínit i poptávku po výměně nábytku či některá rekonstrukční opatření. Některé ZŠ v řešeném území naopak plánují novou jazykovou učebnu vybudovat. Zajímavá myšlenka byla zmíněna představitelkou ZŠ „Na Babí“ v Náchodě, která by ráda uspořádala intenzivní kurz anglického jazyka, který by spočíval v cestování a pobytu žáků po vybraných evropských zemích a následně by byl uspořádán projektový týden, v rámci kterého by vznikly různorodé výstupy, prezentace apod.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že řada ZŠ plánuje zlepšit jazykově podnětné prostředí, např. koutky či nástěnky s danou tematikou apod.

I v případě jazykového vzdělávání řada představitelů ZŠ konstatovala, že překážku představuje nedostatek finančních prostředků na podporu vybavení, prvků a dalších činností souvisejících s rozvojem jazykového vzdělávání.

Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků

Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků se velké míře odvíjí od toho, jakými znalostmi disponují pedagogové v oblasti práce s moderními informačními a komunikačními technologiemi. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že představitelé MŠ by v následujícím období chtěli rozvíjet a zlepšit znalosti a dovednosti pedagogů v oblasti práce s počítačem a internetem, které pak budou moci aplikovat a využít ve výchově a v přípravě na vzdělávání dětí. Překážky pak byly spatřovány především v nedostatku financí na pořízení moderního informačního a komunikačního vybavení včetně údržby stávající dostupné techniky.

V případě ZŠ by představitelé jednotlivých zařízení uvítali, kdyby byla v budoucnu více využívána učebna informatiky a stolní a mobilní informační a komunikační vybavení ve výuce. I v případě ZŠ byly překážky spatřovány především v nedostatku financí na pořízení moderního informačního a komunikačního vybavení včetně údržby stávající dostupné techniky.

Z terénního průzkumu vyplynulo, že řada představitelů MŠ a ZŠ by uvítala pro své učitele i pro sebe školení týkající se osvojení práce s moderními technologiemi, především s počítači a s řadou programů v nich dostupných (např. práce s textovým či tabulkovým editorem). Dále by řada škol uvítala, kdyby měla k dispozici osobu, která by měla na starost informační a komunikační technologie v prostředí školy, tj. která by např. zajišťovala základní servis týkající se funkčnosti počítačů, bezproblémový chod internetové sítě apod. Řada představitelů škol také uvedla, že by chtěla pořídit nové IT vybavení a též by řada škol ráda uskutečnila rekonstrukci či vytvoření učebny informatiky.

Všechny výše zmíněné skutečnosti by měly napomoci k adekvátnímu rozvoji digitálních kompetencí dětí a žáků. Vzhledem k současnému vývoji vědy a techniky lze předpokládat, že práce s moderními informačními a komunikačními technologiemi bude již v blízké době samozřejmostí ne-li nezbytností, proto je důležité dané kompetence u žáků i dětí rozvíjet co nejvíce a co nejefektivněji.

V případě ZUŠ lze u rozvoje digitálních kompetencí dětí a žáků zmínit význam existence nahrávacího studia v ZUŠ v Polici nad Metují, dále např. v ZUŠ v Hronově jsou stále častěji při výuce využívány internetové zdroje, interaktivní tabule a výukové programy, pomocí notačních programů je tvořen a upravován notový materiál. ZUŠ využívají pro komunikaci dovnitř i vně informační systémy včetně například vedení třídních knih v digitální podobě.

Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Sociální a občanské dovednosti představují um, který může být v životě velmi prospěšný. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že řada MŠ v řešeném území by si přála zlepšit rozvoj schopností sebereflexe, sebehodnocení, sebevzdělávání a učení se a též rozvoj vztahu k bezpečnému používání informačních, komunikačních a dalších technologií.

Řada ZŠ v řešeném území by si přála též více rozvíjet u žáků schopnosti sebereflexe a sebehodnocení a bezpečné používání informačních, komunikačních a dalších technologií. Řada ZŠ by dále ráda zlepšila aktivitu a zájem žáků vést konstruktivní debaty či být tvůrčími.

V tomto ohledu bude opět důležitá role pedagogů-učitelů, jak často a jakým způsobem budou tyto kompetence u žáků, potažmo u dětí rozvíjet.

Sociální, občanské a další dovednosti jsou rozvíjeny i v rámci ZUŠ, neboť v jednotlivých skupinkách pracují společně děti v různém věkovém složení, díky čemuž dochází k vzájemnému obohacování, předávání zkušeností a dovedností jednotlivých účastníků.

Lidské zdroje

V oblasti lidských zdrojů se jedná jak o personální zabezpečení škol, tak podporu rozvoje dovedností a znalostí učitelů a dalších pedagogických pracovníků.

V oblasti personálního zabezpečení řada představitelů konstatovala, že problém představuje zastupitelnost jednotlivých učitelů. Jinými slovy, pokud není učitel z různých důvodů přítomen ve škole, bývá obtížné jej plnohodnotně nahradit při výuce a pro ostatní učitele to může znamenat velkou časovou zátěž.

V souvislosti s lidskými zdroji je v řešeném území značná poptávka po ostatních pedagogických pracovnících. Tyto pracovníci představují impuls, jak pomoci rozvoji školství a výuce v daných zařízeních a svým způsobem ulehčí práci učitelům či jim alespoň trochu uleví. Konkrétně je v řešeném území největší poptávka po asistentech pedagoga, školních asistentech a chůvách. Např. v případě některých MŠ vyplývá potřeba chův v důsledku poměrně velkého počtu dvouletých dětí v MŠ. Z dalších profesí v rámci ostatních pedagogických pracovníků byla několikrát zmíněna potřeba speciálního pedagoga, logopeda, správce IT sítě, školního psychologa či pomocného výchovného poradce.

Významné téma v oblasti lidských zdrojů ve školství představuje samotné vzdělávání a rozvoj dovedností a znalostí jednotlivých pedagogických pracovníků. Značné množství představitelů škol uvedlo jako jednu ze svých priorit nadále vzdělávat a školit své pedagogické sbory jak v aktuální problematice související s jejich činností jako takové (např. nové metody a formy výuky, problematika první pomoci, otázka inkluze apod.), tak ve specifických dovednostech a znalostech týkajících se jejich oborového zaměření.

4.2.2 Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území

Analýza dotčených skupin/stakeholderů se zaměřuje na rozbor skupin, které jsou oblastí vzdělávání určitým způsobem dotčeny. Každá z těchto skupin má svá určitá očekávání v oblasti vzdělávání. Na druhé straně jsou s každou skupinou spojena i určitá rizika. Dále je u každé skupiny popsán způsob jejího zapojení v rámci projektu, a jakým způsobem s nimi probíhá komunikace. Všechny tyto informace jsou shrnuty v tabulce 31.

Tabulka 31: Analýza stakeholderů v oblasti vzdělávání v řešeném území

Stakeholder	Očekávání	Rizika spojená se skupinou	Zapojení do projektu	Způsob komunikace
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	Zpracování dokumentu MAP Udržitelná spolupráce mezi aktéry v území Správné a včasné čerpání dotací	Změna pravidel čerpání dotace Změny v obecných či specifických pravidlech Zásahy do struktury dokumentu Nedodržení termínů vydání různých stanovisek a termínů týkajících se plateb záloh	Poskytovatel dotace	Telefonická a emailová komunikace Monitorovací zprávy Kontrola jednotlivých kroků
Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují	Zpracování dokumentu MAP za ORP Náchod Spolupráce mezi MAP Náchod a MAP Jaroměř Konzultace	Nedostatečné a nečasné předávání informací	Žadatel projektu MAP ORP Náchod	Časté a pravidelné schůzky Telefonická a emailová komunikace
Kraj – KAP	Spolupráce při tvorbě KAP a MAP	KAP nebude akceptovat prioritní potřeby MAP	Konzultant	Občasné schůzky Telefonická a emailová komunikace
Řídící výbor	Přínosná jednání Možnost rozhodovat o prioritách území v oblasti vzdělávání Kvalitní zpracování dokumentu	Neochota účastnit se jednání Nesoulad s názory ostatních členů Nezájem o danou problematiku	Povinně zřízený orgán	Pravidelné setkání ŘV Emailová komunikace
Pracovní skupiny	Přínosná setkávání PS Možnost rozhodovat o prioritách území v oblasti vzdělávání Kvalitní zpracování dokumentu Přínos finančních prostředků do škol	Neochota účastnit se jednání Nesoulad s názory ostatních členů Nezájem o danou problematiku	Povinně zřízené orgány	Pravidelné setkání PS Emailová komunikace

Stakeholder	Očekávání	Rizika spojená se skupinou	Zapojení do projektu	Způsob komunikace
Zřizovatelé škol	Přínos finančních prostředků do škol Rozvoj školy Spolupráce s ostatními školami	Neochota spolupracovat Nedostatečná podpora ředitelů zřizovaných škol	Zapojení do Pracovních skupin a Řídícího výboru	Emailová komunikace Osobní setkávání
Ředitelé ZŠ a MŠ	Přínos finančních prostředků do škol Rozvoj školy Zvýšení kvality školy Více žáků a dětí Spokojení pedagogové a zaměstnanci	Neochota spolupracovat Nezájem o danou problematiku Neochota měnit systém výuky Nedostatečná podpora vlastních zaměstnanců	Získávání názorů na danou problematiku a zjišťování priorit a potřeb	Emailová komunikace Osobní setkávání Řídící výbor, Pracovní skupiny Internetové stránky
Pedagogové	Lepší prostředí pro práci Nové pomůcky pro výuku Rozvoj školy Zvýšení kvality školy Možnost sebevzdělávání Podpora vedení	Neochota spolupracovat, vzdělávat se a měnit systém výuky Nezájem o danou problematiku	Získávání názorů na danou problematiku a zjišťování priorit a potřeb	Emailová komunikace Osobní setkávání Řídící výbor, Pracovní skupiny Internetové stránky
Ostatní zaměstnanci školy	Lepší prostředí pro práci Moderní vybavení	Neochota spolupráce	Zapojení do Pracovních skupin a Řídícího výboru	Řídící výbor, Pracovní skupiny Internetové stránky
Zástupci soukromých škol	Přínos finančních prostředků do škol Rozvoj školy Zvýšení kvality školy Více žáků a dětí Spokojení pedagogové	Neochota spolupracovat Nezájem o danou problematiku	Získávání názorů na danou problematiku a zjišťování priorit a potřeb	Emailová komunikace Osobní setkávání Řídící výbor, Pracovní skupiny
Ředitelé ZUŠ	Možnost čerpání finančních prostředků z dotačních programů Zvýšení kvality školy Spokojení zaměstnanci	Nedůvěra ve vypsání dotačních programů	Zapojení do Pracovních skupin a Řídícího výboru Získávání názorů na danou problematiku Možnost navázání spolupráce	Emailová komunikace Osobní setkávání Řídící výbor, Pracovní skupiny Internetové stránky

Stakeholder	Očekávání	Rizika spojená se skupinou	Zapojení do projektu	Způsob komunikace
Zástupci organizací neformálního a zájmového vzdělávání	Možnost čerpání finančních prostředků z dotačních programů Navázání spolupráce se školami a jinými organizacemi	Nedůvěra ve vypsání dotačních programů Nezájem o danou problematiku Nezájem o spolupráci	Zapojení do Pracovních skupin a Řídícího výboru	Emailová komunikace Osobní setkávání Řídící výbor, Pracovní skupiny Internetové stránky
PPP, SVP, SPC	Rozvoj škol Zvýšení kvality škol a výuky	Malý zájem o problematiku	Externí subjekty	Podle potřeby
Školská komise Náchod	Spolupráce při tvorbě strategie Setkávání ředitelů Navázání udržitelné spolupráce mezi řediteli	Nedostatečná časová kapacita pro realizaci všech plánů	Spolupráce při práci se školami a školskými zařízeními ve městě Náchod Zapojení do Pracovních skupin a Řídícího výboru	Emailová komunikace Osobní setkávání Řídící výbor Pracovní skupina – Náchod
Rodiče	Kvalitní vzdělávací prostředí pro děti Spokojené děti Možnost umístění dětí do 3 let do MŠ	Neochota a nedostatečná časová kapacita pro řešení dané problematiky	Zapojení do Pracovních skupin a Řídícího výboru	Podle potřeby
Představitelé obcí, které nemají ZŠ a MŠ	Zajištění dobrého dopravního spojení pro žáky	Malý zájem o problematiku	Externí subjekty	Podle potřeby
Děti v ZŠ a MŠ	Atraktivní a zábavná výuka Moderní pomůcky Exkurze Možnost vyjádřit vlastní názory Individuální přístup pedagogů a vychovatelů Dostatek pohybu	Neplnění povinností Nedodržování školního řádu Šikana	Externí subjekty	Prostřednictvím ředitelů, pedagogů a ostatních zaměstnanců

Stakeholder	Očekávání	Rizika spojená se skupinou	Zapojení do projektu	Způsob komunikace
Média	Náměty článků na dané téma Tiskové zprávy	Možnost poškození dobrého jména školy popř. MAS či projektu	Externí subjekty	Tiskové zprávy Internetové stránky
Školy a školská zařízení mimo ORP	Možnost navázání spolupráce Výjezdy za příklady dobré praxe	Neochota rozvíjet vzájemnou spolupráci	Externí subjekty	Emailová a telefonická komunikace Internetové stránky
Široká veřejnost	Průběžné informování o výstupech projektu Možnost vyjádřit svůj názor	Nezájem o problematiku	Externí subjekty	Internetové stránky Další komunikace podle potřeby

Vysvětlivky: KAP = Krajský akční plán, PPP = Pedagogicko-psychologická poradna, SVP = Středisko výchovné péče, SPC = Speciálně-pedagogické centrum

4.2.3 Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Riziko představuje nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko je spojováno s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a je chápáno jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty³².

Rizik však existuje značné množství, většinou neexistují izolovaně, nýbrž v určitých kombinacích, čímž mohou představovat hrozbu pro implementaci strategie. Analýza rizik slouží k určení priorit z pohledu dopadu a pravděpodobnosti jejich výskytu, díky čemuž se bude možné zaměřit na klíčové rizikové oblasti³³.

Jednotlivá rizika jsou hodnocena z pohledu **pravděpodobnosti jejich výskytu P** a **velikosti jejich dopadu D**. Pravděpodobnost i dopad jsou hodnoceny v kvantitativních škálách od 1 do 5 (viz následující tabulka).

Tabulka 32: Škála pravděpodobností výskytu a dopadu rizika

Hodnota	Pravděpodobnost výskytu rizika (P)	Dopad rizika (D)
1	téměř nemožné – velmi malá	téměř neznatelný – velmi malý
2	výjimečně možná – malá	drobný – malý
3	běžně možná – střední	významný – střední
4	pravděpodobná – vysoká	velmi významný – vysoký
5	hraničící s jistotou – velmi vysoká	kritický – velmi vysoký

Zdroj: Metodický pokyn pro řízení rizik ESI fondů v programovém období 2014-2020, dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/282578eb-c719-4063-a3d1-751ccf8735cd/MP_rizeni-rizik-v3_final.pdf?ext=.pdf

Stupeň významnosti rizik V je dán součinem bodového hodnocení P a D, tj. $V = P \cdot D$. Stupeň významnosti rizik je rozdělen do třech bodových intervalů (viz následující tabulka).

Tabulka 33: Rozdělení stupňů významnosti rizik

Interval hodnot	Stupeň významnosti rizika (V)	Popis
1 – 7	Malý význam	Málo významné riziko, bez dopadu na implementaci
8 – 12	Střední význam	Významné riziko s malým dopadem na implementaci
13 – 25	Významné až velmi významné	Kritické riziko s možným významným dopadem na implementaci

Zdroj: Metodický pokyn pro řízení rizik ESI fondů v programovém období 2014-2020, dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/282578eb-c719-4063-a3d1-751ccf8735cd/MP_rizeni-rizik-v3_final.pdf?ext=.pdf

³² Zdroj: Metodika přípravy veřejných strategií, dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/4ebb3cc7-6f5c-4f37-ad1f-97054a212483/metodika-pripravy-verejnych-strategii_listopad-2012.pdf

³³ Zdroj: Metodický pokyn pro řízení rizik ESI fondů v programovém období 2014-2020, dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/282578eb-c719-4063-a3d1-751ccf8735cd/MP_rizeni-rizik-v3_final.pdf?ext=.pdf

V rámci analýzy rizik jsou rizika rozčleněna do několika skupin (finanční, organizační, právní, technická, věcná), je provedeno jejich hodnocení zmíněné výše, dále je navrženo opatření ke snížení významnosti rizika a určen nositel rizika (viz tabulka 34).

Tabulka 34: Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území podle jednotlivých druhů rizik

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V = P*D		
Finanční riziko					
Nedostatek financí na běžný provoz a opravy	4	5	20	Průzkum vynaložených financí a zjištění, kde by se dalo ušetřit – např. formou spolupráce více subjektů (sdílená administrativa atd.)	Zřizovatelé
Nedostatek financí na investice a vybavení	4	5	20	Využití fondů z EU Fundraising Sponzoring	Zřizovatelé
Nedostatek financí na platy	3	4	12	Změna systému financování školství Úprava legislativy Sladění výše normativů	Stát
Organizační riziko					
Nevhodné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci regionu	1	3	3	Vzájemná spolupráce obcí navzájem	Obce daného území Rodiče s dětmi
Nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	3	4	12	Spolupráce zřizovatelů s vedením MŠ, případně i ZŠ Včasné sledování demografického vývoje a tím pádem včasná reakce	Obce a další zřizovatelé škol v daném území
Rušení dopravních spojů zajišťujících dopravu dětí/žáků do a ze ZŠ, MŠ	2	4	8	Návrh alternativních opatření k zajištění dopravy (speciální autobus svezí školáky do škol a odpoledne je zase odveze)	Obce Královéhradecký kraj
Nezájem a neochota jednotlivých stakeholderů spolupracovat	3	3	9	Osvěta	Jednotliví stakeholdeři
Právní riziko					
Změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	2	3	6	Upozornění na dopady, které změny můžou přinést	Zřizovatelé
Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	3	5	15	Upozornění na dopady, které reformy můžou přinést	Zřizovatelé Pedagogové Děti/žáci
Striktně nastavené podmínky zaměstnávání pedagogů bez ohledu na jejich praxi a přínos	3	5	15	Upozornění na dopady špatně nastavené legislativy	Zřizovatelé Rodiny s dětmi

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	P	D	V = P*D		
Technické riziko					
Nevyhovující technický stav budov ZŠ, MŠ	2	4	8	Dotace z EU Systémová podpora ze strany státu	Zřizovatelé
Zastaralé či nevyhovující vybavení	3	4	12	Dotace z EU či žádost o příspěvek na vybavení (žádost na Královéhradecký kraj, MŠMT)	Zřizovatelé
Věcné riziko					
Špatné řízení školy	2	4	8	Průběžný monitoring fungování škol Nastavení pravidelného komunikačního systému	Zřizovatelé Rodiče dětí
Nekvalitní a nezajímavá výuka	3	5	15	Výměna informací a předávání zkušeností mezi učiteli i jednotlivými školami navzájem, jak by mohla být výuka oživena Prosazování inovativních způsobů výuky – ŠKOLA HROU	Pedagogové Děti/žáci Společnost
Nedostatek kvalitního personálu	2	4	8	Vzdělávací aktivity pro pedagogy a další zaměstnance Podpora zvýšení prestiže pro povolání „učitel“ Motivační systém odměňování kvalitně odvedené práce	Ředitelé MŠ, ZŠ
Nárůst sociálně-patologických jevů a rizikového chování dětí/žáků na MŠ a ZŠ	3	5	15	Školení pedagogů Podpora nárůstu počtu ostatních pedagogických pracovníků v MŠ a ZŠ Pestrá nabídka volnočasových a mimoškolních aktivit Pravidelná osvěta na školách: přednášky, příklady z praxe, exkurze	Společnost MŠMT Zřizovatelé MŠ, ZŠ Rodiny s dětmi Děti/žáci

Nejvyšší riziko v oblasti vzdělávání v řešeném území je spatřováno obecně v nedostatku finančních prostředků – jak na běžný provoz škol, tak na různé opravy, rekonstrukce, pořízení různorodého vybavení apod.

Značné riziko je spatřováno také v reformách, v jejichž důsledku by došlo ke zhoršení podmínek pro kvalitní výuku. Značné riziko je dále spatřováno i v nastavení takových podmínek zaměstnávání pedagogů, které neberou v potaz jejich přínos či praktické zkušenosti (např. tvrzení typu „kvalitní učitel musí mít vysokoškolský diplom“, „bez diplomu se nejedná o kvalitního učitele“ apod.).

Dále je za významné riziko považována nekvalitní a nezajímavá výuka, což se může projevit neochotou změnit zaběhlý nezajímavý systém výuky v systém dynamický a záživnější. Za významné riziko je považován i nárůst sociálně-patologických jevů a rizikového chování dětí a žáků v prostředí škol, neboť např. různé návykové látky jsou dostupnější, než tomu bylo dříve, pravomoci učitelů trestat takové chování jsou mnohem menší, než tomu bylo dříve apod.

4.3 Východiska pro strategickou část

Východiska pro strategickou část představují jakýsi odrazový můstek pro strategickou část. Na základě zpracované analýzy byly zjištěny určité poznatky, s jakými problémy se představitelé škol a další zainteresované subjekty v oblasti vzdělávání v řešeném území potýkají a co by si přáli zlepšit apod. V rámci východisek jsou tedy vymezeny problémové oblasti a klíčové problémy řešeného území z pohledu vzdělávání, stanoveny prioritní oblasti rozvoje a provedena jejich SWOT-3 analýza.

4.3.1 Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

Ze zpracované analýzy a z uskutečněných jednání a rozhovorů se zainteresovanými subjekty v řešeném území bylo definováno celkem pět problémových oblastí. Na každou problémovou oblast bylo pohlíženo očima řady zainteresovaných skupin, např. z pohledu rodičů, z pohledu vedení škol a vzdělávacích institucí, z pohledu dětí a žáků apod., tj. měl by být zajištěn komplexní pohled na problematiku.

První problémová oblast se týká otázky **respektování individuálních potřeb a jedinečnosti každého dítěte/žáka ve všem**. Z pohledu zřizovatelů byla zmiňována obava z inkluze, např. v důsledku toho, že se nepodaří nastavit či splnit adekvátní podmínky pro její větší nárůst, např. nedostatek asistentů pedagoga apod. Z pohledu učitelů bylo zmiňováno, že je ve školách nedostatek odborníků z pohledu různorodých individuálních potřeb jednotlivých dětí a žáků. Z pohledu různých cílových skupin je problém spatřován v nedostatku financí na asistenty pedagoga a další pedagogické pracovníky, což by se mohlo v blízké budoucnosti zlepšit. V souvislosti s inkluzí byly zmíněny i s ní spojené investice (výtahy, bezbariérový přístup apod.), na které nemusí být dostatek finančních prostředků. Jako problém byly zmíněny i nezvládnutelné sociální rozdíly, nezvládání procesu inkluze jako takového či nedostatečná podpůrná opatření pro školy, které navštěvují např. žáci s poruchami chování apod. Určitým problémem je i mnohdy nedostatečná spolupráce škol a rodičů, přičemž větší zapojení rodičů by bylo jen ku prospěchu věci. Problém byl spatřován i v tom, že v důsledku rozvoje moderních technologií se dostávají do pozadí dovednosti typu psaní vlastní rukou, četba knížek či pohyb jako takový. I z pohledu dalších cílových skupin bylo konstatováno, že problémem je nedostatek prostoru i možností pro individuální péči, nedostatečná pomoc žákům, pokud mají problémy s učením, nedostatečný individuální přístup, nízká motivace žáků učit se či malý počet hodin cizích jazyků.

Druhá problémová oblast se týká **sociálního klimatu mezi dětmi a žáky**. Z pohledu řady zainteresovaných skupin se jedná o problém velkého množství dětí/žáků ve třídě. S tímto problémem je úzce spojen problém nedostatečného individuálního přístupu zmíněného výše, neboť v silách pedagoga ve třídě, která má např. okolo třiceti dětí/žáků, není zajistit každému z nich potřebný individuální přístup. Další problém představuje současný či potenciální výskyt sociálně-patologických jevů, který se odvíjí ze sociálního klimatu ve třídě, kdy např. s některým žákem se nechťejí ostatní kamarádit či jej určitým způsobem shazují, všeobecně nefunguje ve třídách spontánní kamarádství a solidarita, apod. Určitý problém pak představují i rozdíly mezi dětmi a žáky v důsledku toho, v jakém prostředí žijí, co vše je jim dovoleno a pořízeno, apod. Konkrétně lze zmínit např. to, že některý žák se může cítit méněcenný, neboť nemá třeba svůj mobilní telefon, zatímco ostatní mají chytré telefony, apod.

Třetí problémová oblast se zaměřuje na **kvalitu a účelnost školy**. Z pohledu vedení škol a vzdělávacích institucí bylo zmiňováno normativní financování a problémy s ním spojené. Z pohledu různých cílových skupin pak byl zmiňován problém, jak vlastně posuzovat kvalitu školy. Zmiňována byla i nedostatečná spolupráce škol navzájem (netýká se ZUŠ, které v řešeném území úzce spolupracují a pravidelně se setkávají). Dáno je to především nevhodně nastaveným systémem financování podle počtu žáků, což by se ale mělo v blízké době změnit. Problém je dále spatřován v ekonomice provozu jednotlivých škol (v současné době především ZŠ) v důsledku jejich naplněnosti. Opomenout nelze ani kvalitu výuky jako takové. Z pohledu dětí a žáků bylo zmiňováno, že výuka není někdy kreativní, což snižuje její kvalitu. Především z pohledu rodičů bylo zmiňováno, že současné vyučování není dostatečně propojeno s reálným světem, konkrétně lze zmínit např. málo exkurzí, málo praktických ukázek a příkladů, málo vyučování ve venkovním prostředí apod. Dále byla zmiňována mnohdy nezajímavá výuka některých předmětů. S tím souvisí i problém kvality vs. kvantity, kdy méně znamená někdy více a více neznamená vždy lépe. Konkrétním příkladem by mohl být počet vyučovacích hodin určitého předmětu, kdy na některé škole je mu věnováno více hodin, zatímco na jiné méně hodin, ovšem výuka je na jiné kvalitativní úrovni. Z pohledu dalších cílových skupin bylo konstatováno nevyužívání nových metod výuky ve školách.

Čtvrtá problémová oblast se týká **řízení a vedení školy**. Z pohledu vedení škol a vzdělávacích institucí bylo opět zmiňováno normativní financování a problémy s ním spojené, dále komplikovaná a mnohdy nejasná legislativa či zatěžující a v řadě případů zbytečná administrativa. Relativní problém je pak spatřován v nepředvídatelném vývoji vzdělávacího systému. Z pohledu různých cílových skupin byla konstatována personální problematika, např. jak propustit učitele, u kterého pocítujeme, že není dobrý a měl by odejít apod. Zmíněna byla i nedostatečná erudovaná zpětná vazba od zřizovatelů k jimi zřizovaným institucím či rovnost šancí a stejné možnosti pro všechny organizace zřizované jedním zřizovatelem. Jako problém byla zmíněna i mnohdy přehnaná ctižádostivost některých rodičů či nedostatečný časový fond na řízení pedagogického procesu. Problém dále představuje obecně problematika navyšování kapacit škol či školských zařízení. V řadě zařízení je dlouhodobě kapacita plně využita a poptávka stále převyšuje nabídku. Školy i školská zařízení mají volné prostory tuto poptávku uspokojit, bohužel však narážejí na problém, že jim není umožněno jejich kapacitu navýšit.

Pátá problémová oblast je zaměřena na **kompetence a sebepojetí učitele a vzdělavatele**. Z pohledu učitelů je problém spatřován v nedostatku možností posilovat vlastní zkušenosti a dovednosti, což se může projevit v malé sebedůvěře učitelů. S tím souvisí i fakt, že dny pro samostudium jsou především o letních prázdninách, přičemž v případě praktické stránky věci je toto období nevhodné, neboť nelze v důsledku letních prázdnin pozorovat jiné učitele. Problém je spatřován i v administrativním přetěžování učitelů, což se projevuje na úkor přímé pedagogické práce. Z pohledu učitelů byly i zmíněny sociální rozdíly mezi dětmi/žáky a problémy s tím spojené (viz problémová oblast sociální klima mezi dětmi a žáky). Z pohledu rodičů byl konstatován problém nedostatečné či klesající interakce učitel-rodič, což se projevuje např. v nedostačující vzájemné komunikaci. Z pohledu vedení škol a vzdělávacích institucí bylo zmíněno, že určitý problém představuje i fakt, že mnoho lidí z řad široké veřejnosti se považuje za „odborníky“ na oblast školství a snaží se určitým způsobem radit či kritizovat, přičemž u těchto lidí je mnohdy postrádána větší pokora. Z pohledu různých cílových skupin byly zmíněny problémy typu nedostatečné finanční ohodnocení, nerovný přístup učitele ke všem žákům stejně a z toho vyplývající např. zaujatost či nespravedlnost, nedostatečné možnosti osobního růstu pedagogů, omezené pravomoci učitele při výuce či někdy až neadekvátní požadavky ze strany učitele na děti/žáky, které vedou k jejich přetěžování.

4.3.2 Vymezení prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Na základě vymezení problémových oblastí a popsanych klíčových problémů byly definovány celkem čtyři prioritní oblasti rozvoje v oblasti vzdělávání v řešeném území:

1. **Dítě vzdělané a připravené pro život** – dítě v širokém slova smyslu, tj. jako dítě v MŠ, žák v ZŠ, osoba navštěvující organizace uměleckého vzdělávání, zájmového a neformálního vzdělávání.
2. **Kompetence a osobnost průvodce vzděláváním** – průvodce vzděláváním jako učitel, jako ostatní pedagogický pracovník, jako vedoucí organizací zájmového a neformálního vzdělávání, jako rodič.
3. **Prostředí a atmosféra vzdělávací instituce** – především prostředí jednotlivých škol a školských zařízení, ale i prostředí, kde se uskutečňuje zájmové a neformální vzdělávání.
4. **Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání** – vztahy, jejich posilování a rozvoj mezi jednotlivými zainteresovanými subjekty, např. učitel-rodič, ředitel-zřizovatel, učitel-dítě, učitel-ředitel apod. Spolupráce a výměna informací a zkušeností prostřednictvím intenzivní komunikace mezi jednotlivými subjekty v oblasti vzdělávání.

4.3.3 SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Analýza SWOT představuje shrnutí a zhodnocení výsledků dosažených v dílčích analýzách. SWOT je zkratkou pro jednotlivá hodnocení: S – Strengths (silné stránky), W – Weaknesses (slabé stránky), O – Opportunities (příležitosti) a T – Threats (hrozby).³⁴

Existuje více přístupů, jak přikročit k tvorbě SWOT analýzy. V rámci dokumentu MAP byl využit přístup, v rámci kterého silné a slabé stránky představují faktory, které se týkají daného problému v současnosti. Příležitosti a hrozby představují faktory, které se týkají daného problému v budoucnosti, tj. mohou a nemusí nastat³⁵.

V rámci tohoto dokumentu je provedena tzv. SWOT-3 analýza, a to pro každou prioritní oblast rozvoje (viz dále). SWOT-3 znamená, že pro každou prioritní oblast jsou uvedeny tři silné stránky, tři slabé stránky, tři příležitosti a tři ohrožení, které byly zástupci zainteresovaných subjektů v oblasti vzdělávání označeny jako nejvýznamnější.

³⁴ Zdroj: PERLÍN (2001): *Strategie rozvoje mikroregionu 4/5*. Geografické rozhledy, 10, č. 4, s. 105

³⁵ Zdroj a blíže viz: PŮČEK, M. a kol. (2013): *Metodika strategického řízení pro meziobecní spolupráci*, 40 s.

Prioritní oblast 1: Dítě vzdělané a připravené pro život

Silné stránky	Slabé stránky
Dobrá dostupnost a nabídka vzdělávacích a volnočasových aktivit	Rostoucí tendence k virtuálnímu prožívání života, málo socializace, málo pohybu na čerstvém vzduchu
Rozvíjející se trend vzdělávacích institucí a aktivit, kde je kladen důraz na individuální přístup a jedinečnost každého dítěte/žáka	Existence rodin bez pravidel a zájmu o své děti v důsledku neochoty či časových možností
Přirozená zvědavost a touha po poznávání a objevování u dětí	Nedostatečný individuální přístup v důsledku přeplněnosti kapacity tříd v některých školách
Příležitosti	Ohrožení
Větší důraz na individuální přístup a specifika jednotlivých dětí/žáků, snížení počtu dětí a žáků připadajících na jednu třídu	Nedostatek příležitostí k rozvoji přirozených talentů, schopností a dovedností dítěte a ztráta vnitřní motivace
Rozvoj práce a podpora dětí z rodin, kde panuje nepodnětné prostředí	Dítě je vystaveno mnoha rizikovým faktorům, které mohou vést k sociálně-patologickému chování a ohrožují jeho osobnost a kvalitní vzdělávání
Více aktivit za účelem prožitku a praktických dovedností pro život	Nepodnětné a nemotivující prostředí a podmínky pro vzdělávání

Prioritní oblast 2: Kompetence a osobnost průvodce vzděláváním

Silné stránky	Slabé stránky
Dostatečná a pestrá nabídka vzdělávacích aktivit pro dospělé	Vysoká administrativní zátěž kladená na pedagogy
Rostoucí počet aktivních pedagogů v území se zájmem o inovativní přístup ve vzdělávání	Zhoršující se postavení učitele ve společnosti (nedostatek úcty a respektu) a nemotivující systém ohodnocení
	Mnohdy nevhodná a nezajímavá forma vzdělávacích aktivit pro dospělé
Příležitosti	Ohrožení
Větší důraz na etickou výchovu a vzory chování (např. učení příkladem) ve vzdělávání	Nemožnost praktikovat inovativní metody ve vzdělávání z důvodu nedostatečné podpory školy a ostatních pedagogů
Lepší finanční ohodnocení	Velké nároky na kvalifikaci pedagogů z hlediska legislativy
Podpora aplikace nových metod učení do výuky	Další nárůst byrokracie spojený se změnami legislativy

Prioritní oblast 3: Prostředí a atmosféra vzdělávací instituce

Silné stránky	Slabé stránky
Existence škol otevřených novým stylům výuky	Stále chybí dostatek investic do vybavení, oprav a údržby budov, tělocvičen, hřišť, atd.
Využitá kapacita ZUŠ a jejich vysoká kvalita	Mnohdy direktivní vedení
Investice do oblasti školství především díky dotacím a podpoře zřizovatelů	Nedostatek učeben a vybavení pro polytechnické a jazykové vzdělávání (dílny, kuchyňky, pěstitelství, EVVO, jazykové učebny, apod.)
Příležitosti	Ohrožení
Větší důraz na zdravé a bezpečné prostředí	Nepřipravená inkluze – investičně, materiálně, z pohledu lidských zdrojů, slabá osvěta
Zajistit kvalitní podmínky pro dvouleté děti v MŠ	Podfinancování sektoru školství všeobecně
Rozvoj, pořízení a využívání moderních technologií vyvážené s ohledem na ostatní formy a metody výuky	Ohrožení kontinuity a nastartovaných změn v systému vzdělávání v důsledku voleb a měnící se politické garnitury

Prioritní oblast 4: Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání

Silné stránky	Slabé stránky
Dobrá spolupráce škol se zřizovateli	Odlišné představy na vzdělávání ze strany různých zainteresovaných skupin
Školy a rodiny se stávají partnery	Špatná uplatnitelnost na trhu práce v regionu a nedostatečná spolupráce podnikatelských subjektů se školami
Nastartovaná zahraniční a přeshraniční spolupráce	Nedostatečná spolupráce vzdělávacích institucí navzájem a zapojení rodiny jako součást vzdělávacího procesu
Příležitosti	Ohrožení
Další rozvoj zahraniční především česko-polské spolupráce	Neochota přijmout zodpovědnost řadou subjektů a negativní postoj k posílení vztahů a spolupráce
Větší spolupráce se zaměstnavateli	Ohrožení zahraniční spolupráce v důsledku geopolitického vývoje
Prohloubení spolupráce a komunikace všech aktérů ve vzdělávání	

5 Strategický rámec MAP pro ORP Náchod

Jak již bylo řečeno v úvodu analytické části, řešeným územím MAP v SO ORP Náchod je území 34 obcí tohoto obvodu, přičemž obce Česká Čermná a Nový Hrádek budou z důvodu spádovosti řešeny v rámci MAP na území SO ORP Dobruška. Jedná se tedy o strategický rámec MAP pro ORP Náchod vyjma obcí Česká Čermná a Nový Hrádek.

5.1 Vize

Vize představuje dlouhodobý obraz žádoucího budoucího stavu, tedy v tomto případě jak by oblast školství a vzdělávání v řešeném území měla vypadat v budoucnosti. Vize je tzv. „směrovkou“ rozvoje.

MOTTO

**„Non scholae sed vitae discimus. -
Neučíme se pro školu, ale pro život“**

VIZE

Školy a další vzdělávací zařízení jsou bezpečné, bezbariérové, přívětivé a vybavené instituce reagující na vývoj doby. Panuje v nich dobrá atmosféra a klima, ke které přispívají jak vzdělání, kreativní, motivovaní, respektovaní i respektující učitelé a vzdělavatelé, tak komunikativní, pokorní, respektovaní a respektující a se zájmem a radostí se vzdělávající děti a žáci. V řešeném území pravidelně probíhají aktivity spolupráce mezi jednotlivými subjekty v oblasti vzdělávání. Dochází mezi nimi k výměně informací a učení navzájem, což přispívá k všeobecně vysoké úrovni systému školství a vzdělávání v území.

5.2 Popis zapojení aktérů

Na konci března 2016 byl všem ZŠ, MŠ, ZUŠ, zřizovatelům, SVČ, dětským skupinám, SPC a SVP poslán první informační email se základními informacemi k projektu MAP a s výzvou o zapojení se do Řídícího výboru a Pracovních skupin. Následně byl ustanoven Řídící výbor sestavený z povinných zástupců dle pravidel projektu v celkovém počtu 19 členů a 19 náhradníků, jehož první schůzka proběhla v polovině dubna 2016.

Povinní zástupci Řídícího výboru jsou:

- zástupce realizátora projektu MAP
- zástupce kraje
- zástupci zřizovatelů škol – školy bez rozdílu zřizovatele, tj. včetně soukromých a církevních
- vedení škol, učitelé, zástupci ze školních družin – školy MŠ a ZŠ bez rozdílu zřizovatele, tj. včetně soukromých a církevních
- zástupci organizací neformálního a zájmového vzdělávání
- zástupci ZUŠ
- zástupce krajských akčních plánů (KAP)
- zástupce rodičů, kteří jsou doporučení školskými radami nebo organizacemi sdružujícími rodiče
- lokální konzultant Asociace sociálního začleňování (ASZ)

V dalších měsících bylo uspořádáno několik informačních schůzek se zástupci ZŠ a MŠ v řešeném území, kde byl účastníkům slovně představen projekt MAP a jeho cíle a zároveň proběhl výzkum ohledně plánovaných investičních a neinvestičních projektových záměrů škol. Schůzky byly na všech stranách vyhodnoceny jako velmi přínosné především z důvodu vzájemné inspirace a osobního setkání ředitelů a dalších zástupců škol. Dále školy na vyzvání vyplňovaly tabulky projektových záměrů, které jsou přílohou Strategického rámce MAP. Na konci června 2016 proběhlo první setkání Pracovních skupin, kterého se zúčastnili jak zástupci škol a zřizovatelů, tak účastníci z řad neformálního vzdělávání, neziskových organizací a zástupci rodičů.

Do tvorby strategie MAP je zapojena i široká veřejnost a to prostřednictvím Pracovních skupin a možností připomínkování jednotlivých částí dokumentu, které budou postupně vyvěšovány na webových stránkách MAS Stolové hory (<http://www.mas-stolovehory.cz/>), na webových stránkách MAS Mezi Úpou a Metují (<http://www.meziupouametuji.cz/>) na neformálních stránkách věnovaných MAP v řešeném území (www.mapvornachod.webnode.cz) a také na webových stránkách měst a obcí.

Do zpracování Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání na území ORP Náchod je zapojeno několik cílových skupin. Konkrétně se jedná o zástupce těchto organizací a cílových skupin:

- ZŠ a MŠ
- ZUŠ
- zástupci organizací neformálního a zájmového vzdělávání
- zřizovatelé
- PPP, SVP, SPC
- školské komise
- rodiče
- děti a žáci
- obce, kde není ZŠ či MŠ

Do procesu tvorby dokumentu MAP jsou zapojeny i další subjekty např. MŠMT, Krajský úřad Královéhradeckého kraje (KÚ KHK), ASZ, dobrovolné svazky obcí (DSO), ORP, MAS a další.

Jednotlivé cílové skupiny získávají informace těmito kanály:

- informačními emaily
- tiskovými zprávami
- prostřednictvím webových stránek Místní akční skupiny Stolové hory a Místní akční skupiny Mezi Úpou a Metují
- prostřednictvím neformálních webových stránek www.mapvornachod.webnode.cz
- vývěskami škol, měst a obcí v ORP Náchod
- telefonicky a osobním kontaktem s pracovníky projektu

Jednotlivé cílové skupiny jsou do tvorby MAP zapojeny těmito způsoby:

- účastí na jednáních Řídícího výboru
- účastí na jednáních v Pracovních skupinách
- účastí na informačních schůzkách u kulatých stolů, na veřejných projednáváních, exkurzích, seminářích a dalších
- účastí při rozhovorech a na osobních schůzkách s pracovníky MAP v domovských zařízeních nebo na pracovišti zpracovatelů MAP
- účastí na setkáváních ředitelů, školských komisí a dalších akcích pořádaných školami, ORP Náchod, SVČ a dalšími se zpracovateli MAP
- setkáváním dětí a žáků ve vyučovacích hodinách se zpracovateli MAP
- možností připomínkování dokumentu MAP

Během projektu je v plánu i zapojení dalších cílových skupin jako jsou například děti a žáci (prostřednictvím dotazníků a osobních návštěv v hodinách občanské nauky či na schůzkách žákovských parlamentů). Dále je plánováno setkávání daných cílových skupin u kulatých stolů, vytvoření platforem a nastartování pravidelného setkávání těchto platforem i po ukončení projektu. Cílem je například vytvoření platformy neziskových organizací, která by se pravidelně scházela tak, aby se utužily vazby v regionu.

V neposlední řadě se během projektu bude i nadále pravidelně setkávat Řídící výbor a Pracovní skupiny. Pracovní skupiny budou na každém setkání řešit problematiku konkrétních témat týkajících se školství a vzdělávání a s jejich přibývajícím počtem se ukáže, kterým směrem se tato setkání budou ubírat.

5.3 Popis priorit a cílů

Následující tabulka znázorňuje přehled prioritních oblastí rozvoje v oblasti vzdělávání v řešeném území.

Tabulka 35: Přehled prioritních oblastí rozvoje v oblasti vzdělávání v řešeném území

Priorita 1	Dítě vzdělané a připravené pro život
Priorita 2	Kompetence a osobnost průvodce vzděláváním
Priorita 3	Prostředí a atmosféra vzdělávací instituce
Priorita 4	Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání

V rámci každé prioritní oblasti rozvoje bylo stanoveno několik strategických cílů, jejichž popis je obsažen v následujících rámečcích.

Priorita 1	Dítě vzdělané a připravené pro život
Cíl a popis cíle	1.1 Posílit individuální a rovný přístup ve vzdělávání Každé dítě či každý žák disponuje určitými schopnostmi, přičemž cílem je, aby bylo ke každému přistupováno individuálně, dle jeho možností a schopností. Ať se jedná o děti a žáky určitým způsobem zdravotně či sociálně znevýhodněné, s různými poruchami či vadami, ale i o mimořádně nadané děti a žáky. Dále by mělo být docíleno rovného přístupu ve vzdělávání, tj. minimalizovat problémy typu zaujatost či nespravedlnost.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, silně) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, silně)
Indikátory	Počet ostatních pedagogických pracovníků Počet dětí/žáků ve třídě Počet dětí se SVP

Priorita 1	Dítě vzdělané a připravené pro život
Cíl a popis cíle	1.2 Zatraktivnit a zkvalitnit vyučování Cílem je, aby bylo vyučování smysluplné a pro žáky zajímavější a atraktivnější, což následně povede k jejich většímu zájmu o výuku, soustředěnosti a ke snížení rušivých a nevyžádaných prvků při výuce. Kreativnější a zajímavější styl výuky povede k většímu zapojení žáků do diskuzí, přemýšlení nad danou problematikou v souvislostech a všeobecně ke zkvalitnění vyučování jako takového.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> - Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (průřezově, středně) <u>Doporučené opatření:</u> - Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (specificky, silně) <u>Volitelné opatření:</u> - Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, silně)
Indikátory	Počet nových zavedených moderních metod a forem práce Počet příkladů dobré praxe

Priorita 1	Dítě vzdělané a připravené pro život
Cíl a popis cíle	1.3 Více rozvíjet a posilovat schopnosti a dovednosti žáků v praktické rovině, podporovat polytechnické vzdělávání Tento cíl je úzce provázán s cílem předcházejícím, přičemž v rámci tohoto cíle je záměrem klást větší důraz na praktickou stránku vyučování. V současné době je převážně kladen důraz na teoretickou znalost problematiky, která však může být pro řadu žáků mnohdy prakticky těžko uchopitelná. Zmínit lze např. různé matematické či přírodní zákony (např. Archimédův zákon). S danou problematikou souvisí i používání různých pomůcek a věcí v běžném životě, přičemž samotný jejich popis při výuce bez vazby na praktickou stránku věci je nedostatečný. Opomenout nelze různé exkurze do firem, kde žáci uvidí, jak např. výroba probíhá v praxi (např. truhlárna, svářečské dílny apod.). Podporou praktických a polytechnických aktivit lze u žáků podnítit zájem o toto vzdělávání a posílit rozvoj odpovídajících kompetencí, schopností a dovedností.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (průřezově, středně) <u>Doporučená opatření:</u> • Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (specificky, silně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (specificky, silně) <u>Volitelná opatření:</u> • Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků (průřezově, silně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka (průřezově, slabě) • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, silně) • Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (průřezově, slabě)
Indikátory	Počet realizovaných projektů Počet projektových dní realizovaných ve školách

Priorita 1	Dítě vzdělané a připravené pro život
Cíl a popis cíle	1.4 Zvýšení variability volnočasových aktivit pro děti/žáky a zajištění jejich odpovídajícího zázemí Cíl je zaměřen na rozvoj nových i stávajících volnočasových aktivit pro děti/žáky, které jsou pro ně v současné době dostupné formou kroužků a setkání. Myšleny jsou jak aktivity bezprostředně po školním vyučování v prostředí školy, kterou žák/dítě navštěvuje (např. možnost zahrát si různé sporty, technické kroužky apod.), tak aktivity vyvíjené dalšími školskými zařízeními, především SVČ. Jak vyplynulo z analytické části, počet fungujících zájmových útvarů u všech SVČ stoupá, což je pozitivní. Nicméně ne všechny zájmové útvary mají zázemí pro svoji činnost v takové kvalitě a rozsahu, kterou by potřebovaly. Dostatečná nabídka volnočasových aktivit (včetně zajištění jejich kvalitního zázemí) je významným nástrojem primární prevence sociálně-patologických jevů.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) <u>Doporučená opatření:</u> • Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (průřezově, silně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (průřezově, silně) <u>Volitelná opatření:</u> • Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků (průřezově, silně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka (průřezově, silně) • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, silně) • Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (průřezově, silně)
Indikátory	Počet dostupných volnočasových a vzdělávacích aktivit Počet zájmových útvarů s vylepšeným zázemím pro svoji činnost

Priorita 1	Dítě vzdělané a připravené pro život
Cíl a popis cíle	1.5 Podporovat a rozvíjet gramotnosti a kompetence u dětí a žáků Rozvoj gramotností a různorodých klíčových kompetencí představuje zásadní význam při formování osobnosti a jejích dovednostech. Zároveň se od toho odvíjí i způsob, jak se dotyčná osoba v budoucnu v životě prosadí a uplatní, neboť díky rozvinutým gramotnostem a různorodým kompetencím bude umět např. pracovat s informacemi, vyhodnocovat jejich důležitost a vliv, domluvit se cizím jazykem, ovládat moderní technologie apod. V tomto ohledu je velmi důležitá role vzdělavatele, neboť ten napomáhá v rámci vzdělávacího procesu k rozvoji různých gramotností a kompetencí u dětí a žáků. Z toho důvodu je nutné zmíněné kompetence rozvíjet i u vzdělavatelů (viz cíl 2.1). Z konkrétních aktivit lze jmenovat následující: • Aktivity podporující rozvoj čtenářské gramotnosti a pregramotnosti • Aktivity podporující rozvoj matematické gramotnosti a pregramotnosti • Aktivity podporující rozvoj digitálních kompetencí • Aktivity podporující rozvoj finanční gramotnosti • Aktivity podporující rozvoj sociálních a občanských kompetencí (např. začlenění do společenského a pracovního života, význam etiky a etických hodnot, pravidla společenského chování apod.) • Aktivity podporující rozvoj kritického myšlení a schopnost nakládat s informacemi (např. umět pracovat s informacemi z různých zdrojů a poskytovaných různorodými médii, ochránit se před manipulací ze strany médií apod.) • Aktivity podporující u dětí a žáků rozvoj kreativity, podnikavosti a tvořivosti • Aktivity podporující rozvoj jazykové gramotnosti • Aktivity podporující rozvoj polytechnického vzdělávání
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) • Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (specificky, silně) <u>Doporučená opatření:</u> • Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (specificky, silně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (specificky, silně) <u>Volitelná opatření:</u> • Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků (specificky, silně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka (specificky, silně) • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (specificky, silně) • Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (specificky, silně)
Indikátory	Počet realizovaných aktivit vedoucích k rozvoji kompetencí u dětí a žáků

Priorita 1	Dítě vzdělané a připravené pro život
Cíl a popis cíle	1.6 Podpořit rozvoj kariérového poradenství Smyslem tohoto cíle je podpora rozvoje kariérového poradenství, tj. napomoci jednotlivcům v jakémkoliv věku (děti MŠ, žáci ZŠ, studenti SŠ, dospělí apod.) v oblasti rozhodování při volbě vzdělávání, profesní přípravy, volby zaměstnání a rozvoji kariéry jako takové, a to v kterékoliv fázi jejich života. Školy a další vzdělávací instituce by měly hrát v kariérovém poradenství pro děti a mládež hlavní roli, neboť jsou ze všech poradenských subjektů žákům nejbližší. Kariérové poradenství by mělo být bezpochyby provázané se vzděláváním, přičemž předmětem vzdělávání v této oblasti by měla být zejména motivace k přemýšlení o otázkách svého budoucího života a sebepoznávání, dále orientace ve světě práce či schopnost vyhledávání informací a práce s nimi. V ideálním případě by měla mít každá vzdělávací instituce svého hlavního koordinátora v oblasti kariérového poradenství (a neměl by jej provádět výchovný poradce, neboť obsah a činnost se významně liší). Náplní jeho práce by měla být především metodická a informační podpora učitelů, komunikace s jinými poradenskými subjekty a využívání jejich služeb (např. Informační a poradenské středisko při Úřadu práce), komunikace s rodiči a poradenství pro ně. Jednotliví učitelé by díky této podpoře mohly uvedené poznatky a dovednosti aplikovat při výuce a zajistit tak dostatečnou provázanost kariérového poradenství se vzdáváním. Zároveň je žádoucí podporovat rozvoj kariérového poradenství prostřednictvím výměny zkušeností a informací mezi kariérovými poradci mezi sebou navzájem. Dále se jedná o podporu vzdělávání kariérových poradců, v důsledku čehož dojde k rozvíjení a zvyšování jejich kompetencí, což budou moci následně aplikovat v praxi při podpoře pedagogických pracovníků, rodičů, žáků apod. V oblasti podpory a rozvoje kariérového poradenství bude hrát velmi důležitou roli spolupráce řady zainteresovaných subjektů – vzdělávacích institucí různé úrovně (MŠ, ZŠ, SŠ), podnikatelských subjektů, úřadu práce, zřizovatelů vzdělávacích institucí, rodičů při procesu rozvoje kariérového poradenství.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, slabě) <u>Doporučené opatření:</u> • Kariérové poradenství v základních školách (specificky, silně) <u>Volitelná opatření:</u> • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, středně) • Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (průřezově, středně)
Indikátory	Počet škol, kde funguje kariérový poradce

Priorita 1	Dítě vzdělané a připravené pro život
Cíl a popis cíle	1.7 Rozvíjet místně zakotvené učení Posílení vztahu k místu, regionální identity, místním specifikám a regionálnímu citění. To je smyslem tohoto strategického cíle, neboť sepejetí s regionem a regionální identita představuje významný faktor pro potřeby rozvoje regionu. Snahou je u dětí/žáků více rozvíjet vztah k tradicím a zvyklostem, které jsou běžné jak v rámci České republiky jako takové, tak především v rámci regionu Náchodska a jeho nejbližšího okolí. Rozvoje tohoto vztahu by mohlo být docíleno skrze místně zakotvené učení, kdy při vzdělávacích aktivitách bude kladen důraz na regionální specifika např. specifika regionálního trhu práce, vliv významných osobností na region apod. Významnou roli v tomto ohledu bude hrát spolupráce se subjekty zájmového a neformálního vzdělávání. Konkrétně lze místně zakotvené učení rozvíjet následujícími způsoby: • Spoluprací a propojováním institucí formálního a neformálního vzdělávání (SVČ, knihovny, muzea, místní zájmové spolky apod.) za účelem realizace aktivit s regionální tematikou a zaměřených na posilování kulturního povědomí a genia loci • Realizací komunitních projektů, které jsou územně a tematicky spjaty s regionem, což povede u dětí a žáků jednak k posílení vztahu k regionu jako takovému, dále k osvojení možných přístupů, jak lze problémy v regionu řešit, jak pracovat s informacemi z různých zdrojů apod. • Prostřednictvím vzdělávacích aktivit pro pedagogické pracovníky, v důsledku čehož dojde k rozvíjení a zvyšování jejich kompetencí pro potřeby aplikace místně zakotveného učení v praxi • Realizací programů a aktivit zaměřených na propojování osob různých věkových skupin za účelem rozvoje regionální identity, diskuze mezi generacemi a jejich potřeb v místě apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, silně) • Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (průřezově, středně) <u>Volitelné opatření:</u> • Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (specificky, silně)
Indikátory	Počet vzdělávacích institucí se zavedeným místně zakotveným učením v ŠVP Počet aktivit realizovaných ve spolupráci se subjekty zájmového a neformálního vzdělávání

Priorita 1	Dítě vzdělané a připravené pro život
Cíl a popis cíle	1.8 Budovat u dětí a žáků návyk na zdravý životní styl Zdravý životní styl a jeho dodržování je jedním z nejdůležitějších faktorů (ne-li nejdůležitějším), který se podepisuje na stavu zdraví daného jedince. Dodržováním zdravého životního stylu se minimalizuje riziko výskytu různých nemocí a problémů a člověk se cítí svěžeji a lépe. Smyslem tohoto cíle je budovat návyk na zdravý životní styl již od útlého věku, tj. již u dětí a žáků navštěvujících MŠ a ZŠ. Jedná se o kladení důrazu na zdravou stravu, prevenci vůči kouření cigaret, požívání různých omamných látek a drog, pití alkoholu apod. Opomenout nelze ani zajištění dostatečného pohybu. Nejvýznamnější vliv u dětí a žáků v oblasti návyku na zdravý životní styl mají bezpochyby rodiče. Role vzdělávacích institucí by měla být podporující, tj. klást důraz na zdravý životní styl dětí a žáků v době jejich pobytu ve škole a zároveň se snažit rodiče motivovat, aby vedli děti ke zdravému životnímu stylu i mimo prostředí vzdělávací instituce.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, silně)
Indikátory	Počet škol zapojených do projektu Skutečně zdravá škola

Priorita 1	Dítě vzdělané a připravené pro život
Cíl a popis cíle	1.9 Podporovat pohyb a rozvíjet pohybové dovednosti dětí a žáků Smyslem tohoto cíle je podpořit pohybovou a tělesnou zdatnost dětí a žáků a rozvíjet u nich pohybové dovednosti. Z konkrétních typů podpory lze jmenovat např. pohybovou výchovu, pohybové aktivity ve spolupráci se ZUŠ či organizacemi neformálního vzdělávání, spolupráci vzdělávacích institucí v oblasti pohybových a sportovních aktivit a pomoc s jejich organizací apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) <u>Doporučené opatření:</u> • Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (průřezově, středně)
Indikátory	Počet vzdělávacích institucí disponujících vlastními sportovními hřišti / areály Počet škol nabízejících nadstandardní aktivity v oblasti tělesné výchovy a sportu

Priorita 2	Kompetence a osobnost průvodce vzděláváním
Cíl a popis cíle	2.1 Zajišťovat systematickou komplexní podporu vedoucích pracovníků a dalších pracovníků ve školství a vzdělávání v oblasti profesního i osobnostního rozvoje V řešeném území je v současné době spatřován problém v nedostatečné systematické podpoře pracovníků (vedoucích, dalších pedagogických i nepedagogických) ve školství a vzdělávání a v nedostatku možností osobního růstu a posilování zkušeností a znalostí vzdělávajících osob. Nejde ani tak o nedostatek různých školení apod., ale spíše o nevhodné načasování různých vzdělávacích aktivit a nevhodně zvolené tematické spektrum, obsah a forma vzdělávacích aktivit. Za účelem zlepšení situace v oblasti erudovanosti a rozvoje schopností a podpory vzdělávajících osob je tento cíl navržen. Tento cíl má úzkou provazbu na cíl 4.1 „Nastartovat či posílit spolupráci mezi školami navzájem“, neboť vzdělávací akce pro učitele mohou být jednou z aktivit uskutečněnou na bázi vzájemné spolupráce jednotlivých škol. Díky této vzájemné spolupráci lze vzdělávací aktivitu uskutečnit přímo v místě v regionu (úspora času), domluvit vhodný termín i tematické zaměření vzdělávací aktivity. Z dalších možností, jak zlepšit systematickou podporu pracovníků ve školství a vzdělávání a podporovat profesní a osobní rozvoj osobnosti vzdělavatele lze jmenovat např. podporu pedagogických pracovníků formou supervize, mentoringu, tandemové výuky, dále prostřednictvím intenzivní spolupráce učitelů z jedné školy či z více škol za účelem naplánování a přípravy vyučovací hodiny (vyučovacích hodin) daného předmětu, díky čemuž lze sdílet dobrou praxi a posunout styl výuky kvalitativním způsobem apod. Opomenout nelze ani podporu rozvoje kompetencí osobnosti vzdělavatele.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, silně) • Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (průřezově, středně) <u>Doporučená opatření:</u> • Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (průřezově, středně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (průřezově, středně) <u>Volitelná opatření:</u> • Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků (průřezově, středně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka (průřezově, středně) • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, středně)
Indikátory	Počet pedagogických pracovníků podpořených formou supervize Počet pedagogických pracovníků podpořených formou mentoringu Počet pedagogických pracovníků zapojených do tandemové výuky

Priorita 2	Kompetence a osobnost průvodce vzděláváním
Cíl a popis cíle	2.2 Podpořit zlepšení rozložení obsahové a časové náplně výkonu osoby vzdělavatele Strategický cíl je zaměřen na podporu osoby vzdělavatele v tom smyslu, aby došlo ke snížení administrativní zátěže, která je na vzdělavatele v současné době kladena a též na podporu při samotném výchovném a vzdělávacím procesu, aby tento proces mohl být efektivnější a kvalitnější. Učitelé v současné době musejí vykonávat řadu administrativních činností, které mnohdy nejsou nezbytné a potřebné, a které jim zabírají především dostatek času, který by jinak mohli efektivněji využít k rozvoji své profese, tj. profese pedagoga-vzdělavatele. Administrativní zátěž by mohla být snížena díky personální podpoře, zejména malých škol, kde jsou personální kapacity malé. Dále by školám mohla napomoci elektronická podoba školní agendy či podpora škol v oblasti zabezpečení a zajištění fungování systému moderních informačních technologií, především počítačové sítě a vše s tím spojené.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, slabě) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, slabě) <u>Volitelné opatření:</u> • Aktivita související se vzděláváním mimo OP VVV, IROP (specificky, silně)
Indikátory	Počet administrativních úkonů vykonávaných učiteli a dalšími osobami-vzdělavateli Počet škol se zavedenou elektronickou podobou školní agendy

Priorita 2	Kompetence a osobnost průvodce vzděláváním
Cíl a popis cíle	2.3 Optimalizovat pravomoci a požadavky vzdělavatele při výuce V rámci jednání s dotčenými subjekty z oblasti vzdělávání v řešeném území vyplynulo, že problém mnohdy představují omezené pravomoci učitele. Žáci i děti se mnohdy nechovají podle školního řádu a jsou s ním v rozporu. Učitel však nemá adekvátní pravomoci, aby mohl optimálně reagovat na toto nevhodné chování a vyvodit z něj patřičné důsledky. Na druhé straně někteří učitelé mají až neadekvátní požadavky na žáky, což vede následně k jejich přetěžování a přispívá to i k odporu ke škole a riziku vzrůstu nevhodného chování. V důsledku toho nemají mnohdy dostatek času na volnočasové aktivity. Na základě těchto skutečností byl navržen tento cíl, jehož naplněním by mělo dojít ke zlepšení v těchto situacích.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, slabě) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, slabě) <u>Volitelné opatření:</u> • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, silně)
Indikátory	Počet spokojených vzdělavatelů

Priorita 2	Kompetence a osobnost průvodce vzděláváním
Cíl a popis cíle	2.4 Aplikovat nové formy a metody vzdělávání v rámci výuky Strategický cíl je zaměřen na oživení výuky novými formami vzdělávání, kterých existuje řada. Aplikací těchto nových vzdělávacích metod by mělo dojít k celkovému oživení mnohdy konzervativního stylu výuky. Z nových forem a metod výuky lze jmenovat např. využití principů a prvků Montessori pedagogiky, Hejného metodu při výuce matematiky, prvky a principy waldorfské pedagogiky, prvky a principy Feuersteinovy metody apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání (průřezově, silně) <u>Doporučená opatření:</u> • Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (průřezově, silně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (průřezově, silně) <u>Volitelná opatření:</u> • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, silně) • Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (průřezově, středně)
Indikátory	Počet nových forem a metod vzdělávání aplikovaných ve výuce

Priorita 3	Prostředí a atmosféra vzdělávací instituce
Cíl a popis cíle	3.1 Usilovat o zlepšení klimatu v prostředí škol Cíl je zaměřen na zlepšení atmosféry v prostředí škol a školských zařízení. Jmenovat lze sociální klima, které mnohdy není v jednotlivých třídách odpovídající, což pak přímo i nepřímo posiluje riziko vzniku sociálně-patologických jevů. Ke zlepšení klima ve školách by každopádně přispěl i menší počet žáků/dětí v jednotlivých třídách, čímž by narostla šance, že nevhodné prvky chování budou včas objeveny, dále by se tím posílil více individuální přístup a potřeby jednotlivých žáků/dětí apod. Dále se jedná i o zlepšení klima mezi různými cílovými skupinami v oblasti vzdělávání, které je mnohdy nevyhovující (interakce rodiče-škola, ředitel-učitelé atd. – blíže viz prioritní oblast rozvoje 4).
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, silně) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, silně) <u>Doporučené opatření:</u> • Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (průřezově, středně) <u>Volitelné opatření:</u> • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, středně)
Indikátory	Počet dětí/žáků ve třídě Počet škol, kde funguje školní parlament

Priorita 3	Prostředí a atmosféra vzdělávací instituce
Cíl a popis cíle	3.2 Zajistit adekvátní podmínky pro potřeby společného vzdělávání Inkluze neboli společné vzdělávání je velmi diskutované téma. Strategický cíl je zaměřen na zajištění takových podmínek, aby nebyla ohrožena kvalita výuky a celý proces mohl postupně nabíhat bezproblémově. Z toho důvodu je nutné zajistit dostatek odborníků pro zajištění různorodých individuálních potřeb jednotlivých dětí a žáků (jak nadaných, tak se speciálními vzdělávacími potřebami), realizovat nezbytná investiční opatření (např. podle potřeby výtahy, bezbariérový přístup apod.) atd.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (specificky, silně)
Indikátory	Počet ostatních pedagogických pracovníků (asistentů pedagoga, speciálních pedagogů, psychologů a dalších odborných pracovníků (např. mentor)) Počet škol s bezbariérovým přístupem

Priorita 3	Prostředí a atmosféra vzdělávací instituce
Cíl a popis cíle	3.3 Snížit administrativní zátěž týkající se chodu a řízení škol Strategický cíl je zaměřen na zefektivnění chodu škol a dalších vzdělávacích institucí, čemuž by mělo výrazně napomoci odstranění řady administrativních činností, které školy musí v současné době vykonávat. Ředitelé a někteří další zaměstnanci škol jsou pak nuceni trávit množství času vyplňováním různých administrativních lester, bez kterých by se školství bezpochyby obešlo. Díky snížení administrativní zátěže by ušetřený čas mohl být využit jinak, např. pro potřeby plánování rozvoje škol.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, slabě) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, slabě) <u>Volitelné opatření:</u> • Aktivita související se vzděláváním mimo OP VVV, IROP (specificky, silně)
Indikátory	Snížena administrativní zátěž ANO/NE

Priorita 3	Prostředí a atmosféra vzdělávací instituce
Cíl a popis cíle	3.4 Modernizovat prostředí vzdělávacích institucí a zkvalitnit jejich vybavení Strategický cíl je zaměřen na modernizaci prostředí škol a dalších vzdělávacích institucí. Jedná se především o nahrazení nevyhovujícího vybavení novým (např. nábytek, další vybavení učeben, vybavení tělocvičen, školních jídelen, kluboven apod.), pořízení nových pomůcek do výuky, zkrášlení prostředí chodeb atd. Opomenout nelze ani pořízení zabezpečovacího vybavení, čímž budou budovy, v nichž probíhá vzdělávání, bezpečnější.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně) <u>Volitelné opatření:</u> • Investice do rozvoje kapacit základních škol (specificky, středně)
Indikátory	Počet nově zmodernizovaných učeben

Priorita 3	Prostředí a atmosféra vzdělávací instituce
Cíl a popis cíle	3.5 Provést nezbytné rekonstrukce škol a dalších vzdělávacích institucí včetně jejich okolí V některých školách a dalších vzdělávacích institucích již rozsáhlé rekonstrukce proběhly, některé naopak řadu rekonstrukcí vyžadují. Jedná se např. zateplení budov včetně výměny oken a oprav fasády, rekonstrukce učeben, školních jídelen, tělocvičen, výměnu rozvodných soustav, rekonstrukci sociálních zařízení, úpravy či rekonstrukci školních zahrad, úpravy či rekonstrukce venkovních hřišť a školních dvorů, vybudování venkovních učeben, rekonstrukce či vybudování učeben polytechnického vzdělávání apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně) <u>Volitelné opatření:</u> • Investice do rozvoje kapacit základních škol (specificky, silně)
Indikátory	Počet zrealizovaných investičních akcí

Priorita 3	Prostředí a atmosféra vzdělávací instituce
Cíl a popis cíle	3.6 Posílit bezpečnost a zabezpečení vzdělávacích institucí Smyslem tohoto cíle je podpořit zvýšení bezpečnosti ve vzdělávacích institucích včetně zajištění jejich zabezpečení. Potřeba zvýšení bezpečnosti a zabezpečení vychází jednak z potřeb jednotlivých vzdělávacích institucí a dále také za účelem prevence vůči výskytu situací, které se v minulosti v České republice v souvislosti s nedostatečným zabezpečením odehrály. Z konkrétních bezpečnostních opatření lze jmenovat: • Zabezpečení vchodových dveří proti možnému vniknutí cizích osob • Umístění kamer do vybraných vnitřních i vnějších prostorů v okolí vzdělávací instituce • Zvýšení bezpečnosti prostřednictvím vrátných
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (specificky, silně)
Indikátory	Počet vzdělávacích institucí s realizovaným bezpečnostním opatřením

Priorita 4	Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání
Cíl a popis cíle	4.1 Nastartovat či posílit spolupráci mezi školami navzájem Nedostatečná spolupráce mezi školami navzájem byla zmiňována jako jedna ze slabých stránek řešeného území. Dáno je to především nevhodně nastaveným systémem financování podle počtu žáků, což by se ale mělo v blízké době změnit a situace by se měla zlepšit. Účelem strategického cíle je postupně prolomit bariéry mezi školami navzájem a začít postupně rozvíjet vzájemnou spolupráci, která může být pro dotyčné subjekty velmi prospěšná. Ať už se jedná o úsporu finančních prostředků, výměnu informací a předávání zkušeností navzájem, lepší využití kapacit školy (jak z pohledu lidských zdrojů, tak z pohledu infrastruktury) apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně)
Indikátory	Počet spolupracujících škol Počet zrealizovaných společných aktivit mezi školami navzájem

Priorita 4	Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání
Cíl a popis cíle	4.2 Zlepšit a zkvalitnit vzájemnou komunikaci škol a rodičů Vzájemná komunikace představitelů a zaměstnanců škol s rodiči dětí/žáků je velmi důležitá a přispívá k lepšímu klimatu v oblasti školství jako takové a též je nepřímo prospěšná i pro samotné děti/žáky. Z jednání v řešeném území vyplynulo, že spolupráce mezi školou a rodiči není mnohdy ideální a bylo by dobré, kdyby tato spolupráce byla lepší, což je i účelem tohoto strategického cíle. Samotné větší zapojení rodičů do dění ve školách bude jen ku prospěchu věci.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, silně) <u>Volitelné opatření:</u> • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, slabě)
Indikátory	Počet pravidelně spolupracujících rodičů se vzdělávací institucí

Priorita 4	Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání
Cíl a popis cíle	4.3 Zkvalitnit spolupráci mezi školami, podnikatelskými subjekty a dalšími zaměstnavateli Nedostatečná spolupráce podnikatelských subjektů se školami byla zmiňována jako jeden z problémů v řešeném území. Daný fakt přispívá ke špatné uplatnitelnosti žáků/studentů na trhu práce v regionu. Účelem strategického cíle je tuto situaci změnit a spolupráci mezi školami, podnikatelskými subjekty a dalšími zaměstnavateli zlepšit, což přispěje i k lepší uplatnitelnosti žáků/studentů na trhu práce.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, slabě) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, slabě) <u>Doporučené opatření:</u> • Kariérové poradenství v základních školách (specificky, silně)
Indikátory	Počet realizovaných jednání/informativních schůzek/společně realizovaných akcí a projektů

Priorita 4	Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání
Cíl a popis cíle	4.4 Rozvíjet vztahy a zlepšit komunikační toky mezi jednotlivými subjekty v oblasti vzdělávání Uvedený cíl je průřezový a je zaměřen všeobecně na rozvoj a zlepšení vztahů a komunikačních toků mezi jednotlivými subjekty v oblasti vzdělávání. Tyto komunikační toky nejsou mnohdy na takové úrovni, jako by mohly či měly být. Jako příklad lze zmínit komunikaci zřizovatel-škola, komunikace škol či zřizovatelů s MŠMT, komunikace mezi různými stupni škol v rámci vzdělávacího systému apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) <u>Doporučené opatření:</u> • Kariérové poradenství v základních školách (specificky, středně)
Indikátory	Počet realizovaných jednání/informativních schůzek/společně realizovaných akcí a projektů

Priorita 4	Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání
Cíl a popis cíle	4.5 Podporovat a rozvíjet zahraniční spolupráci vzdělávacích institucí a aktérů ve vzdělávání Smyslem tohoto cíle je podpora a rozvoj zahraniční spolupráce vzdělávacích institucí a aktérů ve vzdělávání za účelem sdílení dobré praxe, kvalitativnímu posunu ve výuce, výměně zkušeností a informací apod. Spolupráce mezi příhraničními oblastmi České a Polské republiky v oblasti vzdělávání se již určitým způsobem rozvíjí. Je důležité, aby tento vývoj pokračoval a docházelo i nadále k postupnému rozvoji česko-polské spolupráce v oblasti vzdělávání a školství. Nejedná se však pouze o rozvoj spolupráce v oblasti vzdělávání mezi Českou a Polskou republikou (která by z geografického pohledu měla být nejintenzivnější), ale i se vzdělávacími institucemi a aktéry ve vzdělávání z dalších zahraničních zemí.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně)
Indikátory	Počet realizovaných jednání/informativních schůzek Počet společně realizovaných projektů

Priorita 4	Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání
Cíl a popis cíle	4.6 Podporovat a rozvíjet vznik a existenci otevřených škol Tento cíl je v úzké provazbě s dalšími cíli uvedenými v rámci této prioritní oblasti rozvoje. Otevřená škola představuje instituci, která je otevřená novým trendům ve vzdělávání, novým metodám vedoucím ke zvyšování kompetencí dětí, žáků, pedagogických pracovníků. Zároveň je tato instituce otevřená a nakloněná pro spolupráci s rodiči dětí a žáků, se zřizovateli, orgány státní správy a všemi dalšími dotčenými subjekty v oblasti formálního a neformálního vzdělávání v území. Cílem je podporovat takové aktivity, jejichž realizace povede k postupnému naplňování vize otevřené školy.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, silně) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, silně) <u>Doporučené opatření:</u> • Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (průřezově, středně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (průřezově, středně) <u>Volitelné opatření:</u> • Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků (průřezově, středně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka (průřezově, středně) • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, středně) • Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (průřezově, středně)
Indikátory	Počet otevřených škol v území

Priorita 4	Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání
Cíl a popis cíle	4.7 Zvýšit proaktivní přístup zřizovatelů ke školám a školským zařízením Strategický cíl je zaměřen na větší aktivitu zřizovatelů vůči svým školám a školským zařízením, která by měla spočívat v podpoře a pomoci v řadě činností, se kterými se školy potýkají. Jedná se o aktivnější přístup a pomoc v řadě specifických oblastí, se kterými školy a školská zařízení potýkají a které nejsou si sami v rámci svého rozpočtu schopni zajistit/zrealizovat/vyřešit. Z konkrétních oblastí lze zmínit např. podporu při zajišťování údržbářských a revizních činnostech, podporu v oblasti právních služeb, podporu společného servisu v oblasti zajištění proškolení na téma BOZP a na téma požární ochrany, podporu s administrací žádostí o dotace apod. Spektrum činností a podpora při jejich zajištění ze strany zřizovatele se bude odvíjet od typu zřizovatele a v případě, kdy je zřizovatelem obec/město, také od velikosti dané obce/města. Měla by být naplněna úměra, čím větší obec/město, tím variabilnější podpora, neboť větší obce/města mají odbory a disponují profesionálním aparátem v řadě zmíněných činností (týká se především města Náchoda a v některých ohledech měst Hronova, Červeného Kostelce, České Skalice a Police nad Metují).
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinné opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, silně)
Indikátory	Počet činností realizovaných nově s podporou ze strany zřizovatele

Priorita 4	Spolupráce, vztahy a komunikace aktérů ve vzdělávání
Cíl a popis cíle	4.8 Klást důraz na rozvoj celoživotního vzdělávání Smyslem tohoto cíle je podpora rozvoje celoživotního vzdělávání, neboť vzdělávací proces nekončí po ukončení školní docházky, nýbrž je důležitý po celý život. V dnešní době je v důsledku neustálých různorodých změn potřebné se vzdělávat průběžně v řadě oblastí (např. finanční gramotnost, rekvalifikace apod.). Konkrétní možnosti, jak lze potřebnost a důležitost celoživotního vzdělávání více dostat do povědomí osob, je intenzivní osvěta. Ta by měla být aplikována již od útlého věku osob, tj. již v rámci MŠ a ZŠ. Další možnost představuje např. úvaha o vzniku Univerzity třetího věku v Náchodě.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření:</u> • Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (průřezově, středně) • Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (průřezově, středně) <u>Doporučené opatření:</u> • Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků (průřezově, silně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (průřezově, středně) <u>Volitelné opatření:</u> • Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků (průřezově, středně) • Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka (průřezově, silně) • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků (průřezově, středně) • Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (průřezově, středně)
Indikátory	Počet informačních materiálů vzniklých za účelem vyšší osvěty v oblasti potřebnosti a důležitosti celoživotního vzdělávání Existence Univerzity třetího věku v Náchodě ANO/NE

Tabulka 36: Cíle MAP vs. povinná, doporučená a volitelná opatření (témata) Postupů MAP se 3 úrovněmi vazby (X - slabá, XX – střední, XXX - silná)

Opatření	Strategický cíl	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	2.1	2.2	2.3	2.4
Povinné opatření 1	Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita	XXX			XX	XX	X	XXX	XXX	XX	XXX	X	X	
Povinné opatření 2	Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání		XX	XX		XXX		XX			XX			XXX
Povinné opatření 3	Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	XXX										X	X	
Doporučené opatření 1	Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků		XXX	XXX	XXX	XXX				XX	XX			XXX
Doporučené opatření 2	Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání			XXX	XXX	XXX					XX			XXX
Doporučené opatření 3	Kariérové poradenství v základních školách						XXX							
Volitelné opatření 1	Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků			XXX	XXX	XXX					XX			
Volitelné opatření 2	Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka			X	XXX	XXX					XX			
Volitelné opatření 3	Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků		XXX	XXX	XXX	XXX	XX				XX		XXX	XXX
Volitelné opatření 4	Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků			X	XXX	XXX	XX	XXX						XX
Volitelné opatření 5	Investice do rozvoje kapacit základních škol													
Volitelné opatření 6	Aktivity související se vzděláváním mimo OP VVV, IROP											XXX		

Opatření	Strategický cíl	3.1	3.2	3.3	3.4	3.5	3.6	4.1	4.2	4.3	4.4	4.5	4.6	4.7	4.8
Povinné opatření 1	Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita	XXX	XXX	X	XXX	XXX	XXX	XX	XXX	X	XX	XX	XXX	XXX	XX
Povinné opatření 2	Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání														
Povinné opatření 3	Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	XXX	XXX	X	XX	XX				X			XXX		XX
Doporučené opatření 1	Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků	XX											XX		XXX
Doporučené opatření 2	Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání												XX		XX
Doporučené opatření 3	Kariérové poradenství v základních školách									XXX	XX				
Volitelné opatření 1	Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků												XX		XX
Volitelné opatření 2	Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka												XX		XXX
Volitelné opatření 3	Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků	XX							X				XX		XX
Volitelné opatření 4	Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků												XX		XX
Volitelné opatření 5	Investice do rozvoje kapacit základních škol				XX	XXX									
Volitelné opatření 6	Aktivity související se vzděláváním mimo OP VVV, IROP			XXX											

5.4 Prioritizace témat při posouzení souladu pro intervence z IROP a OP VVV

Jedná se o seznamy projektových záměrů MŠ, ZŠ, ZUŠ, organizací zájmového a neformálního vzdělávání působících v oblasti vzdělávání v řešeném území pro:

- 1) Investiční intervence v SC 2.4 IROP a pro integrované nástroje CLLD zpracovaný pro řešené území (území ORP Náchod vyjma obcí Česká Čermná a Nový Hrádek).
- 2) Ostatní projektové záměry bez ohledu na dotační zdroje

Seznam projektových záměrů je uveden v příloze 1.

6 Akční plán

Akční plán vychází ze strategické části a strategického rámce MAP a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené v dokumentu. Obvykle se zpracovává na období nejbližších 1-2 let. V rámci tohoto dokumentu se bude jednat o tzv. **roční akční plán**, který obsahuje aktivity, jejichž realizace je naplánována v letech 2017 a 2018.

Akční plán jako takový představuje v rámci tohoto dokumentu **zásobník projektů a záměrů**, jejichž realizace je v plánu v následujících několika letech.

U každé aktivity v ročním akčním plánu musí být zřejmé k naplnění kterého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu jak se strategickou částí a strategickým rámcem MAP. Projekty zařazené do ročního akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo musí mít zajištěn jiný, externí zdroj financování. Pokud nebudou mít projekty zařazené do ročního akčního plánu jednoznačně určen zdroj financování, budou z ročního akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy ročního akčního plánu je proces dlouhodobý a opakovaný, který prostupuje dlouhodobým obdobím. Zpracování ročního akčního plánu na následující kalendářní rok by mělo probíhat souběžně s přípravou rozpočtu daných zřizovatelů škol a organizací, které budou aktivity realizovat.

Vybrány jsou ty aktivity, které je možné z věcného, časového a finančního hlediska realizovat v tomto a následujícím roce. Přehled konkrétních aktivit, které byly výběrem zařazené do ročního akčního plánu pro následující rok, musí být schválen řídicím výborem.

Nelze opomenout i vyhodnocení ročního akčního plánu, které by mělo být provedeno v prvním pololetí roku, který následuje po realizaci daného ročního akčního plánu. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, zda se je podařilo uskutečnit či nikoliv. Aktivity, které se nepodařilo realizovat, jsou zařazené do ročního akčního plánu na další rok, případně přesunuty do zásobníku projektů.

Je nutné zmínit, že se jedná o „živý“ dokument, který bude aktualizován v čase na základě aktuální situace, potřeb a poptávky v řešeném území.

Dále je nutné zmínit, že jednotlivé aktivity se mnohdy částečně prolínají a je mezi nimi velmi úzká vazba, což dokládá provázanost celého dokumentu a v řadě případů bude využito synergických efektů.

Následující přehledové tabulky znázorňují, jak jsou jednotlivé aktivity v ročním akčním plánu a aktivity v zásobníku projektů podrobně specifikovány a které konkrétní informace obsahují. Jedná se např. o uvedení předpokládaných zdrojů financování, uvedení předpokládaného časového harmonogramu apod. Aktivity jednotlivých škol jsou označeny modře. Zeleně označené aktivity představují aktivity spolupráce.

Aktivita jednotlivých škol	
Charakteristika aktivity	
Realizátor/realizátoři	
Spolupráce	
Předpokládaný časový harmonogram	
Předpokládané náklady	
Předpokládané zdroje financování	
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	
Indikátor	

Aktivita spolupráce	
Cíl aktivity	
Popis aktivity	
Území dopadu	
Odpovědná osoba	
Partneři	
Předpokládaný časový harmonogram	
Předpokládané náklady	
Předpokládané zdroje financování	
Způsob financování	
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	
Indikátor	

6.1 Roční akční plán

Revitalizace prostředí zahrad za účelem jejich zatraktivnění i pro potřeby vyučování	
Charakteristika aktivity	Aktivita je zaměřena na zlepšení prostředí v nejbližším okolí škol, k jeho zatraktivnění. Ať už se jedná o obnovu a pořízení herních a výukových prvků či o vytvoření venkovních učeben. Realizace této aktivity napomůže u dětí/žáků rozvíjet kreativní myšlení, podnikavost, napomůže k osvojení různých praktických dovedností.
Realizátor/realizátoři	MŠ Březinova Náchod (IČ: 70996466) MŠ Červená Hora (IČ: 70998001) MŠ Komenského Náchod (IČ: 70996431) MŠ Myslbekova Náchod (IČ: 70996393) MŠ Vančurova Náchod (IČ: 70996415) MŠ Větrník Červený Kostelec (IČ: 75016117) ZŠ Česká Skalice (IČ: 70987262) ZŠ a MŠ Bukovice (IČ: 75016231) ZŠ a MŠ Suchý Důl (IČ: 75016311) ZŠ a MŠ Žďárky (IČ: 70992568)
Spolupráce	V případě škol z Náchoda: MěÚ Náchod, Odbor sociálních věcí a školství V případě dalších zmíněných škol: OÚ či MěÚ dané obce/města
Předpokládaný časový harmonogram	2017-2018
Předpokládané náklady	MŠ Březinova Náchod – 300 tis. Kč MŠ Červená Hora – 200 tis. Kč MŠ Komenského Náchod – 500 tis. Kč MŠ Myslbekova Náchod – 100 tis. Kč MŠ Vančurova Náchod – 176 tis. Kč MŠ Větrník Červený Kostelec – 100 tis. Kč ZŠ Česká Skalice – 1,5 mil. Kč ZŠ a MŠ Bukovice – 500 tis. Kč ZŠ a MŠ Suchý Důl – 450 tis. Kč ZŠ a MŠ Žďárky – 500 tis. Kč Celkem: 4,306 mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky zřizovatelů daných vzdělávacích institucí Prostředky daných vzdělávacích institucí Dotační prostředky
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	
Indikátor	Počet subjektů, u kterých byla provedena revitalizace zahrady

Podpora praktických dovedností dětí za účelem rozvoje jejich kompetencí v polytechnickém vzdělávání	
Charakteristika aktivity	Aktivita se zaměřuje na rozvoj manuálních dovedností dětí a žáků v širokém slova smyslu. Ať už se jedná o osvojení činnosti s řadou druhů nářadí v dílnách (např. kladivo, šroubovák, pilka, svěrák, kleště atd.), dále o osvojení dovedností souvisejících s pěstitelskými pracemi a péčí o květiny a další zeleň či nabytí nových zkušeností a osvojení si nových dovedností v oblasti přípravy pokrmů a práce s předměty v rámci cvičných kuchyněk.
Realizátor/realizátoři	SVČ Děčko Náchod (IČ: 71236830) MŠ Březinova Náchod (IČ 70996466) MŠ Komenského Náchod (IČ: 70996431) MŠ Myslbekova Náchod (IČ: 70996393) MŠ Vančurova Náchod (IČ: 70996415) ZŠ Česká Skalice (IČ: 70987262) ZŠ T. G. Masaryka Náchod (IČ: 00857611) ZŠ a MŠ Suchý Důl (IČ: 75016311)
Spolupráce	V případě škol z Náchoda a SVČ Děčko: MěÚ Náchod, Odbor sociálních věcí a školství V případě dalších zmíněných škol: OÚ či MěÚ dané obce/města
Předpokládaný časový harmonogram	2017-2018
Předpokládané náklady	SVČ Děčko Náchod – 5 mil. Kč MŠ Březinova Náchod – 200 tis. Kč MŠ Komenského Náchod – 150 tis. Kč MŠ Myslbekova Náchod – 70,5 tis. Kč MŠ Vančurova Náchod – 10 tis. Kč ZŠ Česká Skalice – 500 tis. Kč ZŠ T. G. Masaryka Náchod – 1,75 mil. Kč ZŠ a MŠ Suchý Důl – 500 tis. Kč Celkem: 8,4805 mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky zřizovatelů daných vzdělávacích institucí Dotační prostředky
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	
Indikátor	Počet subjektů s realizovanou aktivitou za účelem podpory rozvoje praktických dovedností dětí a žáků

Podpora pohybu a pohybových aktivit	
Charakteristika aktivity	Smyslem této aktivity je podpora těch činností, jejichž realizace napomůže ke zlepšení kvality, variability a způsobů souvisejících s pohybem a pohybovými aktivitami. Díky těmto činnostem dojde k rozvoji pohybových schopností dětí a žáků, zdokonalování v oblasti hrubé motoriky, podpoře rozvoje koordinace a stability těla apod.
Realizátor/realizátoři	MŠ Březinova Náchod (IČ 70996466) MŠ Havlíčkova Náchod (IČ: 70996440) MŠ Myslbekova Náchod (IČ: 70996393) MŠ Studánka u sv. Jakuba Červený Kostelec (IČ: 03660265) MŠ Větrník Červený Kostelec (IČ: 75016117) MŠ Velké Poříčí (IČ: 75015650) ZŠ Náchod-Plhov (IČ: 70154287) ZŠ a MŠ Bukovice (IČ: 75016231) ZŠ a MŠ Hoříčky (IČ: 75017121) ZŠ a MŠ Hronov (IČ: 70995397) ZŠ a MŠ Stárvov (IČ: 71009663)
Spolupráce	V případě škol z Náchoda: MěÚ Náchod, Odbor sociálních věcí a školství V případě MŠ Studánka u sv. Jakuba Červený Kostelec: Oblastní charita Červený Kostelec V případě dalších zmíněných škol: OÚ či MěÚ dané obce/města
Předpokládaný časový harmonogram	2017-2018
Předpokládané náklady	MŠ Březinova Náchod – 300 tis. Kč MŠ Havlíčkova Náchod – 300 tis. Kč MŠ Myslbekova Náchod – 1,785331 mil. Kč MŠ Studánka u sv. Jakuba Červený Kostelec – 200 tis. Kč MŠ Větrník Červený Kostelec – 40 tis. Kč MŠ Velké Poříčí – 500 tis. Kč ZŠ Náchod-Plhov – 500 tis. Kč ZŠ a MŠ Bukovice – 600 tis. Kč ZŠ a MŠ Hoříčky – 300 tis. Kč ZŠ a MŠ Hronov – 10 mil. Kč ZŠ a MŠ Stárvov – 600 tis. Kč Celkem: 15 125 331 Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky zřizovatelů daných vzdělávacích institucí Dotační prostředky
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	
Indikátor	Počet subjektů s realizovanou aktivitou za účelem podpory pohybu a rozvoje pohybových dovedností

Posílení personálních kapacit škol	
Charakteristika aktivity	Aktivita jednotlivých subjektů spočívá v posílení svých týmů o pedagogické i nepedagogické pracovníky. Jedná se např. o asistenta pedagoga, školního asistenta, chůvu, speciálního pedagoga či logopeda. Důsledkem posílení personální kapacity uvedených škol bude jednak podpora zlepšení klimatu v těchto školách, lepší podmínky pro potřeby společného vzdělávání, podpora a posílení individuálního přístupu, zlepšení a zkvalitnění práce s dětmi a žáky se SVP apod.
Realizátor/realizátoři	MŠ Horní Rybníky (IČ: 71294198) MŠ Náchodská Červený Kostelec (IČ: 75016036) MŠ Police nad Metují (IČ: 71003894) MŠ Velké Poříčí (IČ: 75015650) MŠ a ZŠ speciální NONA, o.p.s. (IČ: 25299140) ZŠ a MŠ Bukovice (IČ: 75016231) ZŠ T. G. Masaryka Náchod (IČ: 00857611) ZŠ Náchod-Plhov (IČ: 70154287) ZŠ a MŠ Police nad Metují (IČ: 70154309)
Spolupráce	V případě škol z Náchoda: MěÚ Náchod, Odbor sociálních věcí a školství V případě MŠ a ZŠ speciální NONA, o.p.s.: soukromý subjekt stejného názvu V případě dalších zmíněných škol: OÚ či MěÚ dané obce/města
Předpokládaný časový harmonogram	2017-2018
Předpokládané náklady	MŠ Horní Rybníky – nespecifikováno MŠ Náchodská Červený Kostelec – nespecifikováno MŠ Police nad Metují – 420 tis. Kč/rok MŠ Velké Poříčí – 200 tis. Kč/rok MŠ a ZŠ speciální NONA, o.p.s. – 230 tis. Kč/rok ZŠ a MŠ Bukovice – 240 tis. Kč/rok ZŠ T. G. Masaryka Náchod – 1,036 mil. Kč ZŠ Náchod-Plhov – 340 tis. Kč/rok ZŠ a MŠ Police nad Metují – nespecifikováno
Předpokládané zdroje financování	Dotační prostředky
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	
Indikátor	Počet subjektů s posílenou personální kapacitou

Pořídit či modernizovat IT vybavení škol za účelem podpory rozvoje počítačové gramotnosti a digitálních kompetencí dětí a žáků	
Charakteristika aktivity	Prostřednictvím pořízení či modernizace IT vybavení dojde k potřebným investicím v této oblasti. V důsledku toho budou moci jednotliví realizátoři rozvíjet u dětí a žáků základní, pokročilé a v některých případech i specializované (především v případě ZUŠ) dovednosti s prací na počítači, což všechno povede k rozvoji počítačové gramotnosti a osvojení práce s digitálními technologiemi.
Realizátor/realizátoři	MŠ Březinova Náchod (IČ: 70996466) MŠ Komenského Náchod (IČ: 70996431) MŠ Myslbekova Náchod (IČ: 70996393) ZŠ T. G. Masaryka Náchod (IČ: 00857611) ZŠ a MŠ Hoříčky (IČ: 75017121) ZUŠ Červený Kostelec (IČ: 00857581) ZUŠ Hronov (IČ: 66289467) ZŠ a MŠ Police nad Metují (IČ: 70154309) ZUŠ Police nad Metují (IČ: 62728814)
Spolupráce	V případě škol z Náchoda: MěÚ Náchod, Odbor sociálních věcí a školství V případě dalších zmíněných škol: OÚ či MěÚ dané obce/města
Předpokládaný časový harmonogram	2017-2018
Předpokládané náklady	MŠ Březinova Náchod – 40 tis. Kč MŠ Komenského Náchod – 100 tis. Kč MŠ Myslbekova Náchod – 63 525 Kč ZŠ T. G. Masaryka Náchod – 1,15 mil. Kč ZŠ a MŠ Hoříčky – 250 tis. Kč ZUŠ Červený Kostelec – 450 tis. Kč ZUŠ Hronov – 6 mil. Kč ZŠ a MŠ Police nad Metují – 80 tis. Kč ZUŠ Police nad Metují – 8 mil. Kč Celkem: 16 133 525 Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky zřizovatelů daných vzdělávacích institucí Prostředky daných vzdělávacích institucí
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	
Indikátor	Počet subjektů s pořízeným či modernizovaným IT vybavením

Pořízení či modernizace didaktických pomůcek	
Charakteristika aktivity	Prostřednictvím realizace této aktivity jednotliví realizátoři zkvalitní své vybavení pro potřeby výuky a vzdělávacího procesu. Díky tomu budou moci rozvíjet řadu schopností a dovedností u dětí, např. iniciativu, kreativitu, logické myšlení či podnikavost. Pořízení některých pomůcek napomůže i k podpoře dětí se SVP a k jejich interakci v prostředí tříd.
Realizátor/realizátoři	MŠ Horní Rybníky (IČ: 71294198) MŠ Náchodská Červený Kostelec (IČ: 75016036) MŠ Studánka u sv. Jakuba Červený Kostelec (IČ: 03660265) MŠ Březinova Náchod (IČ 70996466) MŠ Havlíčkova Náchod (IČ: 70996440) MŠ Komenského Náchod (IČ: 70996431) MŠ Vančurova Náchod (IČ: 70996415) MŠ Vítkova Náchod (IČ: 70996458) Speciální ZŠ Augustina Bartoše Červený Kostelec (IČ: 70841144) ZŠ a MŠ Bukovice (IČ: 75016231) ZŠ a MŠ Hoříčky (IČ: 75017121) ZŠ a MŠ Suchý Důl (IČ: 75016311)
Spolupráce	V případě škol z Náchoda: MěÚ Náchod, Odbor sociálních věcí a školství V případě MŠ Studánka u sv. Jakuba Červený Kostelec: Oblastní charita Červený Kostelec V případě Speciální ZŠ Augustina Bartoše Červený Kostelec: Krajský úřad Královéhradeckého kraje, Odbor školství V případě dalších zmíněných škol: OÚ či MěÚ dané obce/města
Předpokládaný časový harmonogram	2017-2018
Předpokládané náklady	MŠ Horní Rybníky – 70 tis. Kč MŠ Náchodská Červený Kostelec – 500 tis. Kč MŠ Studánka u sv. Jakuba Červený Kostelec – 70 tis. Kč MŠ Březinova Náchod – 130 tis. Kč MŠ Havlíčkova Náchod – 250 tis. Kč MŠ Komenského Náchod – 120 tis. Kč MŠ Vančurova Náchod – 110 tis. Kč MŠ Vítkova Náchod – 60 tis. Kč Speciální ZŠ Augustina Bartoše Červený Kostelec – 100 tis. Kč ZŠ a MŠ Bukovice – 100 tis. Kč ZŠ a MŠ Hoříčky – 86 tis. Kč ZŠ a MŠ Suchý Důl – 300 tis. Kč Celkem: 1,496 mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky zřizovatelů daných vzdělávacích institucí Prostředky daných vzdělávacích institucí
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	
Indikátor	Počet subjektů s pořízeními či modernizovanými didaktickými pomůckami

Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	
Charakteristika aktivity	Náplň aktivity spočívá v pořízení, obnově a modernizaci vybavení a prvků v prostředí knihoven či čítáren. Účelem těchto činností je podpora rozvoje čtenářské gramotnosti, např. podpora a rozvoj zájmu o čtení, vytváření pozitivního vztahu ke knihám a jejich významu při procesu učení a nabývání nových vědomostí a znalostí.
Realizátor/realizátoři	MŠ Myslbekova Náchod (IČ: 70996393) ZŠ Náchod-Plhov (IČ: 70154287) ZŠ a MŠ Machov (IČ: 70985812)
Spolupráce	V případě škol z Náchoda: MěÚ Náchod, Odbor sociálních věcí a školství V případě ZŠ a MŠ Machov: OÚ Machov
Předpokládaný časový harmonogram	2017-2018
Předpokládané náklady	MŠ Myslbekova Náchod – 40 tis. Kč ZŠ Náchod-Plhov – 160 tis. Kč ZŠ a MŠ Machov – 200 tis. Kč Celkem: 400 tis. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky zřizovatelů daných vzdělávacích institucí Prostředky daných vzdělávacích institucí
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	
Indikátor	Počet subjektů s realizovanou činností za účelem podpory rozvoje čtenářské gramotnosti

Podpora rozvoje jazykové gramotnosti	
Charakteristika aktivity	Smyslem aktivity je zajištění efektivnější a kvalitnější výuky cizích jazyků, a to jak pro klasický vzdělávací proces, tak pro zájmové vzdělávání. V důsledku toho následně dojde i k většímu rozvoji jazykové gramotnosti a jazykových dovedností dětí a žáků.
Realizátor/realizátoři	SVČ Děčko Náchod (IČ: 71236830) ZŠ Komenského Náchod (IČ: 70154279) ZŠ Staré Město nad Metují Náchod (IČ: 70996474)
Spolupráce	MěÚ Náchod, Odbor sociálních věcí a školství
Předpokládaný časový harmonogram	2017-2018
Předpokládané náklady	SVČ Děčko Náchod – 10 mil. Kč ZŠ Komenského Náchod – 1,2 mil. Kč ZŠ Staré Město nad Metují Náchod – 1 mil. Kč Celkem: 12,2 mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky zřizovatelů daných vzdělávacích institucí Dotační prostředky
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	
Indikátor	Počet subjektů s realizovanou činností za účelem podpory rozvoje jazykové gramotnosti

Nastartovat komplexní podporu týmů užšího vedení organizací zabývajících se vzděláváním	
Cíl aktivity	Rozvoj spolupráce, vydefinovat plán komplexní podpory týmů užšího vedení organizací zabývajících se vzděláváním na období 4 let
Popis aktivity	V rámci této aktivity proběhne úvodní vzdělávací aktivita, jejíž účelem bude seznámit týmy užšího vedení organizací zabývajících se vzděláváním se strukturou dokumentu + jim budou představeny možnosti komplexní podpory. Na tomto setkání si vydefinují plán komplexní podpory, který považují pro ně za užitečný pro rozvoj jejich organizací. Následně dojde ke společnému nastavení rozkladu podpory do období 4 let, vzájemné inspiraci v možnostech, kam se ubírat, jak při té podpoře pracovat apod. Bude se jednat o dvoudenní setkání – podle počtu zúčastněných se přítomní rozdělí na dvě či více skupin – vystřídají se v tématech a pak si vzájemně vymění informace.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s. Organizace zabývajících se vzděláváním z území ORP Náchod
Předpokládaný časový harmonogram	2018
Předpokládané náklady	do 100 tis. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z půjčky na předfinancování projektu do první zálohové platby
Způsob financování	Skrze zmíněný zdroj financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývajících se vzděláváním a působící v území vymezeném ORP Náchod
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 4.4
Indikátor	Zrealizované dvoudenní setkání zacílené na nastartování komplexní podpory týmů užšího vedení organizací zabývajících se vzděláváním ANO/NE

Realizace vzdělávací aktivity pro zřizovatele škol za účelem zvýšení jejich proaktivního přístupu	
Cíl aktivity	Podpoření proaktivního přístupu zřizovatelů, vtáhnutí a větší zapojení do procesu MAPu, podpora rozvoje komunikace zřizovatel-různé cílové skupiny.
Popis aktivity	Smyslem této aktivity je realizace vzdělávací a osvětové aktivity určené pro zřizovatele škol. V rámci této aktivity budou jednotliví zřizovatelé informováni o projektu MAP jako takovém, dále jim bude představeno, jaký dopad má tento projekt na jimi zřizované školy jako takové. Zároveň bude vzdělávací aktivita zaměřena i na podporu komunikace zřizovatele s různými cílovými skupinami, především s řediteli škol a s rodičovskou skupinou. Opomenuta nebude ani problematika typu, co zřizovatel může u škol hodnotit, jak nastavit objektivní kritéria pro hodnocení kvality škol apod.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s.
Předpokládaný časový harmonogram	2018
Předpokládané náklady	do 20 tis. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z půjčky na předfinancování projektu do první zálohové platby
Způsob financování	Skrze zmíněný zdroj financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Aktivita je určena pro zřizovatele.
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	4.4, 4.7
Indikátor	Uskutečněná vzdělávací aktivita pro zřizovatele škol ANO/NE

Kontaktovat lídry, kteří se chtějí podílet na tvorbě vzdělávacích modulů se zdůrazněním vazby na aktuální místní témata	
Cíl aktivity	Vytipování konkrétních tematických vzdělávacích modulů.
Popis aktivity	Smyslem této aktivity je příprava dlouhodobé aktivity „Společná tvorba vzdělávacích modulů se zdůrazněním vazby na aktuální místní témata“. V rámci této aktivity budou osloveny jednotlivé organizace zabývající se vzděláváním a působící v našem regionu (např. ZŠ a MŠ, SVČ, ZUŠ, knihovny, muzea apod.). Na základě tohoto oslovení budou vytipováni lidé z řad těchto subjektů, kteří budou mít zájem se podílet na tvorbě vzdělávacích modulů se zdůrazněním vazby na aktuální témata. Následně dojde ke společnému setkání těchto lídrů, na kterém dojde ke vzájemné diskuzi a debatě, na základě které budou vytipovány konkrétní tematické vzdělávací moduly, které budou územně a tematicky spjaté s regionem.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s.
Předpokládaný časový harmonogram	2018
Předpokládané náklady	do 30 tis. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z půjčky na předfinancování projektu do první zálohové platby
Způsob financování	Skrze zmíněný zdroj financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývající se vzděláváním a působící v území vymezeném ORP Náchod
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	1.2, 1.5, 1.7, 2.4, 4.4
Indikátor	Uskutečněné setkání lídrů se zájmem podílet se na tvorbě vzdělávacích modulů se zdůrazněním vazby na aktuální místní témata ANO/NE

6.2 Akční plán/zásobník projektů

Aktivity jednotlivých škol, které budou realizovány v dalších letech jsou obsaženy v seznamu projektových záměrů.

Aktivity spolupráce, jejichž realizace je plánována v dalších letech, jsou uvedeny v následujících tabulkách. Zde je nutné podotknout, že se jedná výčet aktivit spolupráce, které vyplynuly jako potřebné v rámci našeho regionu. V průběhu realizace navazujícího projektu se priority můžou určitým způsobem změnit, z čehož mohou vyplynout buď nové aktivity spolupráce, jejich změna či jejich odstranění. Uvedený výčet tedy nemusí být konečný a podle aktuálních potřeb cílových skupin se může v budoucnu částečně lišit.

Zajišťovat průběžnou komplexní podporu týmů užšího vedení organizací zabývajících se vzděláváním a výchovou	
Cíl aktivity	Podpořit rozvoj osob působících v užším vedení škol formou vzájemné spolupráce a prostřednictvím síťování a vzájemné výměny informací. Společným setkáváním bude rozvíjena vzájemná spolupráce vedoucích pracovníků v regionu.
Popis aktivity	Aktivita je zaměřena na vedoucí pracovníky vzdělávacích institucí, jejichž role v systému vzdělávání jako takového je nezastupitelná. Právě vedoucí pracovníci vedou tým v rámci dané vzdělávací instituce a od jejich vedení se odvíjí klima, které v organizaci je. Prostřednictvím typových podaktivit, které jsou zaměřeny na užší vedení vzdělávacích institucí, dojde k rozvoji zapojených osob, což v konečném důsledku povede k jejich rozšíření spektra znalostí a dovedností. Zároveň dojde k rozvoji jejich kompetencí, možností přístupu vedení svých týmů apod. Zapojené osoby se rozdělí do týmů a společně budou plánovat svůj vlastní rozvoj. Jednotlivé týmy si vyberou konkrétní oblasti podpory, které jsou pro ně zajímavé (např. mentoring, supervize, osvojení nových metod forem výuky, budování pozitivního klima, princip otevřené školy, příklady dobré praxe, inspirativní výjezdy apod.). Následně se v pravidelných intervalech sejdou a budou si vyměňovat informace – co jim funguje, v čem potřebují větší podporu → přenos a sdílení informací a zároveň posouvání dál. V mezích si můžou říct, že jim něco nevyhovuje a chtějí to jinak (např. změna oblasti podpory, přidání oblasti podpory). Vše se bude odvíjet od konkrétních potřeb užšího vedení organizací zabývajících se vzděláváním v daném místě a čase. Příklady typových podaktivit: • Pravidelné setkávání ředitelů a zástupců organizací zabývajících se vzděláváním • Mentorská podpora • Podpora formou supervize • Realizace činností směřujících k budování pozitivního klima v pedagogickém sboru • Realizace činností vedoucích k naplňování principu otevřené školy • Inicie vzniku centra podpory pro vzdělávací organizace v území ORP • Podpora výjezdů lídrů v oblasti vzdělávání do zahraničí za účelem inspirace • aj. Jedná se o výčet podaktivit, které vyplynuly jako potřebné u této cílové skupiny v rámci našeho regionu. V průběhu realizace projektu se priority můžou určitým způsobem změnit, z čehož mohou vyplynout nové podaktivity spolupráce, tj. uvedený výčet není konečný, ale podle aktuálních potřeb cílové skupiny se může lišit.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s. Organizace zabývajících se vzděláváním z území ORP Náchod
Předpokládaný časový harmonogram	Průběžně po celé projektové období
Předpokládané náklady	V řádu stovek tis. Kč až jednotek mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z projektu MAP II. Prostředky jednotlivých organizací zabývajících se vzděláváním z území ORP Náchod

Způsob financování	Skrze zmíněné zdroje financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývající se vzděláváním a působící v území vymezeném ORP Náchod
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 4.4
Indikátor	Počet organizací zabývajících se vzděláváním využívajících komplexní podpory pro své užší vedení

Komplexní podpora všech pedagogických pracovníků a dalších aktérů působících ve vzdělávání v oblasti gramotností a společného vzdělávání	
Cíl aktivity	Podpořit rozvoj všech pedagogických pracovníků a dalších aktérů působících ve vzdělávání formou vzájemné spolupráce a prostřednictvím síťování a vzájemné výměny informací. Společným setkáváním bude rozvíjena vzájemná spolupráce pedagogických pracovníků a dalších aktérů působících ve vzdělávání (vyjma vedoucích pracovníků) v regionu.
Popis aktivity	Aktivita je zaměřena na všechny pedagogické pracovníky a další aktéry působící ve vzdělávání. Jejich role je v procesu vzdělávání neméně důležitá jako v případě pracovníků vedoucích. Pedagogičtí pracovníci přímo pracují s dětmi a žáky, čímž rozvíjejí jejich znalosti, dovednosti, gramotnosti a kompetence. Prostřednictvím komplexní podpory pedagogických pracovníků a dalších aktérů působících ve vzdělávání dojde k rozvoji jejich kompetencí a gramotností, přičemž tyto nově nabyté znalosti a dovednosti budou moci následně aplikovat při výuce, čímž dojde k rozvoji gramotností a kompetencí samotných dětí a žáků. Příklady typových podaktivit: • Společná tvorba vzdělávacích modulů – pro čtenářství, pro matematiku, pro jazykovou gramotnost • Koordinace a organizace seminářů zaměřených na rozvoj jednotlivých gramotností a na oblast společného vzdělávání • Dílny tvůrčího psaní či dílny čtení za účelem dalšího rozvoje čtenářství • Podpora vzniku čtenářského společenství ve školách • Blok vzdělávacích aktivit za účelem osvojení nových metod a forem výuky (např. párové vyučování atd.) • Blok aktivit zaměřených na globální rozvojové vzdělávání • Realizování výjezdů pedagogických pracovníků a dalších aktérů působících ve vzdělávání za dobrou praxí a inspirací • Podpoření rozvoje práce s talentovanými a nadanými dětmi na bázi vzájemné spolupráce • Spolupráce na tvorbě požadavků a podpora institucí, které mají ve svém kolektivu asistenta pedagoga či školního asistenta • Tematické setkávání pedagogů • Síťování pedagogických pracovníků MŠ s cílem výměny zkušeností • Síťování pedagogických pracovníků ZŠ s cílem výměny zkušeností • Podpora výjezdů lídrů pedagogů do zahraničí za účelem inspirace

	• Společné aktivity pro nepedagogické pracovníky za účelem rozvoje jejich dovedností a kompetencí a vzájemného obohacení • aj. Jedná se o výčet podaktivit, které vyplynuly jako potřebné u této cílové skupiny v rámci našeho regionu. V průběhu realizace projektu se priority můžou určitým způsobem změnit, z čehož mohou vyplynout nové podaktivity spolupráce, tj. uvedený výčet není konečný, ale podle aktuálních potřeb cílové skupiny se může lišit.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s. Organizace zabývající se vzděláváním z území ORP Náchod
Předpokládaný časový harmonogram	Průběžně po celé projektové období
Předpokládané náklady	V řádu stovek tis. Kč až jednotek mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z projektu MAP II. Prostředky jednotlivých organizací zabývajících se vzděláváním z území ORP Náchod
Způsob financování	Skrze zmíněné zdroje financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývající se vzděláváním a působící v území vymezeném ORP Náchod
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	1.1, 2.1, 3.1, 4.1, 4.4
Indikátor	Počet organizací zabývajících se vzděláváním využívajících komplexní podpory pro své pedagogické a nepedagogické pracovníky

Iniciovat vznik platformy kariérových poradců a koordinovat zajištění jejich pravidelného síťování	
Cíl aktivity	Rozvoj kariérového poradenství prostřednictvím síťování, výměny zkušeností a informací mezi kariérovými poradci mezi sebou navzájem.
Popis aktivity	Smyslem aktivity je podpoření rozvoje kariérového poradenství prostřednictvím iniciování vzniku a následně koordinování platformy kariérových poradců. Prostřednictvím pravidelného síťování kariérových poradců dojde ke vzájemné výměně informací, sdílení dobré praxe, rozbor a přístup k řešené problematice aj. V důsledku toho dojde i k podpoře vzdělávání kariérových poradců, díky čemuž dojde k rozvíjení a zvyšování jejich kompetencí, což budou moci následně aplikovat v praxi při podpoře pedagogických pracovníků, rodičů, žáků apod.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s. Osoby vykonávající činnost kariérového poradce Úřad práce
Předpokládaný časový harmonogram	2019 a dále
Předpokládané náklady	do 200 tis. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z projektu MAP II.
Způsob financování	Skrze zmíněné zdroje financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývající se vzděláváním a mající kariérového poradce a působící v území vymezeném ORP Náchod
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	1.6, 4.3, 4.4
Indikátor	Počet organizací zabývajících se vzděláváním a zapojených do aktivity prostřednictvím kariérového poradce

Iniciovat vznik regionálních předmětových kabinetů a podporovat jejich pravidelné fungování	
Cíl aktivity	Propojit pedagogické pracovníky v regionu dle jejich tematického zaměření.
Popis aktivity	V současné době nedochází ke scházení pedagogických pracovníků v regionu v rámci jejich předmětového zaměření. Zájem o toto síťování v regionu je, zatím se ale nenašel subjekt, který by jej inicioval. Smyslem této aktivity je iniciovat vznik platform pedagogických pracovníků dle jejich předmětového zaměření. Díky těmto platformám budou moci pedagogové sdílet profesní zkušenosti v oblasti různých předmětů, čímž dojde k rozvoji jejich kompetencí, obohacení pro potřeby výuky, inspiraci apod. V oblasti řady témat bude významná i spolupráce se ZUŠ (např. oblast hudební, pohybové či výtvarné výchovy). Současně je důležité podpořit jejich pravidelné fungování, tj. aby nedošlo k jednomu ojedinělému setkání, ale aby scházení probíhalo pravidelně.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s. Pedagogičtí pracovníci z organizací zabývajících se vzděláváním
Předpokládaný časový harmonogram	2. polovina roku 2018 a dále
Předpokládané náklady	do 400 tis. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z projektu MAP II.
Způsob financování	Skrze zmíněné zdroje financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývající se vzděláváním a působící v území vymezeném ORP Náchod
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	1.2, 1.5, 1.7, 2.1, 2.4, 4.1, 4.4, 4.6
Indikátor	Počet vzniklých regionálních předmětových kabinetů

Společná tvorba vzdělávacích modulů se zdůrazněním vazby na aktuální místní témata	
Cíl aktivity	Posílit vztah k místu, místním specifikám a podpořit regionální cítění a regionální identitu prostřednictvím vzájemné spolupráce a propojování institucí formálního a neformálního vzdělávání.
Popis aktivity	V rámci této aktivity dojde ke společné tvorbě vzdělávacích modulů, které budou územně a tematicky spjaty s regionem. V důsledku realizace aktivity a spolupráce při tvorbě dojde k rozvíjení a zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků pro potřeby aplikace místně zakotveného učení v praxi. Zájemci z řad organizací zabývajících se vzděláváním se budou scházet, diskutovat a v rámci týmové práce společně vytvářet vzdělávací moduly s vazbou na genius loci. Z konkrétních tematických zaměření modulů lze jmenovat modul zaměřený na environmentální vzdělávání a výchovu, na historii, kulturu, přírodu, krajinný ráz apod. Velmi důležité je zapojení různorodých institucí (základní a mateřské školy, SVČ, ZUŠ, knihovny, muzea, destinační společnosti apod.) do tvorby těchto vzdělávacích modulů. Výsledným produktem může být vznik metodických průvodců, jejichž součástí jsou pracovní materiály pro žáky. Na závěr proběhne pilotní ověření modulů s učiteli a žáky z regionu.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s. Školy a školská zařízení Organizace neformálního a zájmového vzdělávání
Předpokládaný časový harmonogram	2019 a dále
Předpokládané náklady	okolo 1 mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z projektu MAP II.
Způsob financování	Skrze zmíněné zdroje financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývající se vzděláváním a působící v území vymezeném ORP Náchod
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	1.2, 1.5, 1.7, 2.4, 4.4
Indikátor	Počet vzniklých vzdělávacích modulů na bázi spolupráce

Uskutečnit konferenci, která se bude zabývat tématem učení se navzájem	
Cíl aktivity	Síťování, vzájemná výměna informací a zkušeností, vzdělávání se.
Popis aktivity	V září 2017 byla realizačním týmem ve spolupráci s řadou subjektů uskutečněna Konference „Učení pro život“. Konference se zúčastnilo okolo 200 osob z celého Královéhradeckého kraje. Konference měla velký pozitivní ohlas mezi účastníky, což představuje signál k uspořádání další konference. Poptávka po této akci v regionu je velká. Náplní konference by byla řada tematických bloků: - vzdělávací aktivity (např. přednášky, semináře, workshopy apod.) - setkání různorodých platforem za účelem výměny informací a zkušeností, inspirování se navzájem (např. ředitelé škol, pedagogičtí pracovníci, asistenti, organizace zájmového a neformálního vzdělávání apod.) - kulaté stoly – diskuze nad vybranými tématy Jedná se o výčet, který se může určitým způsobem změnit na základě aktuálních potřeb a poptávky z území.
Území dopadu	Královéhradecký kraj
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s. MAS Broumovsko+, z. s. Královéhradecký kraj
Předpokládaný časový harmonogram	2019
Předpokládané náklady	do 1 mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z projektu MAP II. Prostředky partnerů
Způsob financování	Skrze zmíněné zdroje financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývající se vzděláváním a působící v území Královéhradeckého kraje
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	4.1, 4.4, 4.5, 4.8
Indikátor	Zrealizována konference, která se bude zabývat tématem učení se navzájem ANO/NE

Realizace jednorázových vzdělávacích aktivit	
Cíl aktivity	Zvýšení erudovanosti, osvojení nových znalostí a dovedností, rozvoj gramotností a kompetencí různorodých cílových skupin působících a podílejících se na procesu vzdělávání.
Popis aktivity	Náplní této aktivity je koordinace a uskutečnění řady jednorázových vzdělávacích aktivit různorodého tematického zaměření. Jednotlivé vzdělávací aktivity budou určeny pro vybrané cílové skupiny. V celkovém měřítku budou vzdělávací aktivity realizovány pro široké spektrum cílových skupin působících a podílejících se na procesu vzdělávání Z konkrétních typových aktivit lze jmenovat: • Vzdělávací semináře pro cílovou skupinu rodiče (např. na téma výchovy a vzdělávání dítěte pro život apod.) • Seminář pro pedagogické pracovníky na téma IT • Realizace jednorázových výjezdů za dobrou praxí a inspirací • Seminář na téma podpory psychohygieny pro pedagogické pracovníky • Vzdělávací semináře pro zastupitele ve vazbě na oblast školství a vzdělávání • Vzdělávací aktivita zaměřená na téma práce s talentovanými a nadanými dětmi • Vzdělávání na téma dítě se SVP • Vzdělávání v oblasti komunikace • Vzdělávací aktivity zabývající se tématem zdravého životního stylu (např. učení v pohybu, zdravá strava apod.) • Aktivity na téma environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty • aj. Jedná se o výčet aktivit, které vyplynuly jako potřebné v rámci našeho regionu. V průběhu realizace projektu se požadavky mohou určitým způsobem změnit, z čehož mohou vyplynout nové či jiné vzdělávací jednorázové aktivity, tj. uvedený výčet není konečný, ale podle aktuálních potřeb a poptávky z regionu se může lišit.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s. Různorodé spektrum cílových skupin
Předpokládaný časový harmonogram	Průběžně po celé projektové období
Předpokládané náklady	okolo 1 mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z projektu MAP II.
Způsob financování	Skrze zmíněný zdroj financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývající se vzděláváním a působící v území vymezeném ORP Náchod
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	2.1, 4.4, 4.7, 4.8
Indikátor	Počet zrealizovaných jednorázových vzdělávacích aktivit

Iniciovat vznik platformem různorodých aktérů v oblasti vzdělávání	
Cíl aktivity	Nastartování či rozvoj spolupráce, vzájemné inspirování a výměna zkušeností, což v konečném důsledku povede k rozvoji vzdělávání v regionu jako celku.
Popis aktivity	Smyslem této aktivity je iniciovat a podpořit síťování různorodých aktérů v našem regionu, kteří působí v oblasti vzdělávání či se jí zabývají. Prostřednictvím tohoto síťování dojde ke vzájemné výměně informací, vzájemnému obohacení, navázání nových vztahů a spolupráce. Realizace těchto platform bude mít pozitivní dopad na oblast vzdělávání v regionu jako takovém a měla by se zprostředkovat pozitivně podepsat i na kvalitě vzdělávacího procesu. Z konkrétních platform lze jmenovat: • platforma ředitelů a zástupců vedení vzdělávacích institucí • platforma subjektů zájmového a neformálního vzdělávání • platformy tematického setkávání pedagogů • platforma a síťování stávajících žákovských parlamentů (snahou je i získat vedení ZŠ s 2. stupněm, kde žákovský parlament momentálně nefunguje, aby v nich vznikl) • platforma asistentů působících ve vzdělávacích institucích a dalších subjektů, kterých se toto téma dotýká (např. součástí bude zřízení knihovničky pro potřeby asistentů pedagoga a školních asistentů na téma děti se SVP) • platforma pracovníků působících ve školních družinách Jedná se o výčet platform, které vyplynuly jako potřebné v rámci našeho regionu. V průběhu realizace projektu se jejich spektrum může určitým způsobem změnit z důvodu aktuálních potřeb a poptávky z regionu.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s. Různorodé spektrum cílových skupin
Předpokládaný časový harmonogram	Průběžně po celé projektové období
Předpokládané náklady	do 500 tis. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z projektu MAP II.
Způsob financování	Skrze zmíněný zdroj financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývající se vzděláváním a působící v území vymezeném ORP Náchod
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6
Indikátor	Počet vzniklých platform, u kterých došlo k nastartování spolupráce

Iniciace vzniku centra podpory pro vzdělávací organizace v území ORP	
Cíl aktivity	Komplexní podpora pro potřeby vzdělávacích organizací, snížení administrativní zátěže, pomoc při řešení různorodých problémů, tzv. „pomocná ruka“ pro potřeby vzdělávacích institucí.
Popis aktivity	Smyslem této aktivity je iniciovat vznik a fungování centra podpory, které by bylo nápomocné a k dispozici pro potřeby vzdělávacích institucí. V rámci centra podpory by byla vzdělávacím institucím k dispozici řada odborníků, jejichž služeb by mohly využívat. Centrum by fungovalo pro celé území regionu, přičemž odborníci by fungovali jako sdílení pracovníci různého zaměření pro potřeby všech vzdělávacích institucí působících v regionu. Z konkrétních typových zaměření osob, které by v centru podpory mohly být k dispozici a po kterých je v regionu poptávka, lze jmenovat následující: • IT pracovník • Dotační poradce • koordinátor pro agendu GDPR • koordinátor vzdělávacích akcí • koordinátor vzdělávání a aktivit ze šablon • zprostředkovatel právních služeb • aj. Jedná se o výčet typových pozic, které by v centru podpory mohly fungovat a vyplynuly jako potřebné v rámci našeho regionu. V průběhu realizace projektu se jejich spektrum může změnit z důvodu aktuálních potřeb, poptávky z regionu a reálných požadavků.
Území dopadu	Území ORP Náchod
Odpovědná osoba	Místní akční skupina Mezi Úpou a Metují, z. s.
Partneři	Místní akční skupinou Stolové hory, z. s.
Předpokládaný časový harmonogram	2019 a dále
Předpokládané náklady	v řádu jednotek mil. Kč
Předpokládané zdroje financování	Prostředky z projektu MAP II.
Způsob financování	Skrze zmíněný zdroj financování
Počet a typ škol zapojených v rámci práce s cílovou skupinou	Organizace zabývající se vzděláváním a působící v území vymezeném ORP Náchod
Vazba na strategický cíl/strategické cíle	2.1, 3.3, 4.4
Indikátor	Vznik centra podpory ANO/NE

7 Implementační část

Nezbytnou součástí MAP je zajištění jeho realizace a faktické naplňování. Bude stanovena osoba/subjekt tzv. garant, který bude zároveň jeho iniciátorem. Iniciátor bude koordinovat všechny činnosti spojené s realizací a aktualizacemi MAP.

Postupné sledování a vyhodnocování realizace MAP bude zajištěno prostřednictvím monitoringu, který by měl být prováděn pravidelně (nejlépe jednou za rok), bude patrné, zda se daří MAP naplňovat.

Stanoven bude i způsob, forma a četnost aktualizace MAP. Výše uvedené skutečnosti budou detailně řešeny v této kapitole.

Pro úspěšné nastavení a praktické využití strategického dokumentu je nezbytné definovat a popsat následující systémy:

- Systém řízení a organizačního zajištění naplňování MAP v ORP Náchod
- Systém financování MAP v ORP Náchod
- Systém aktualizace MAP v ORP Náchod
- Systém monitoringu a vyhodnocování realizace MAP v ORP Náchod

7.1 Systém řízení a organizačního zajištění naplňování MAP v ORP Náchod

Efektivní naplňování strategického plánu může být obecně zajištěno jedině díky jednoznačnému systému řízení, což platí i pro tento rozvojový plánovací dokument. Jedná se tedy o zajištění postupného naplňování stanovené vize, strategických cílů, opatření a aktivit. Systém řízení a organizačního zajištění naplňování MAP je již podrobně rozebrán v kapitole 3.1 Organizační struktura.

7.2 Systém financování MAP v ORP Náchod

Z hlediska naplňování jednotlivých projektových záměrů MAP je nutné zajištění finančních prostředků. Realizace řady navržených aktivit se nepochybně neobejde bez vnější finanční podpory. Proto je důležité využívat dostupné vnější finanční zdroje, jejichž příspěvek významně napomůže k jejich realizaci.

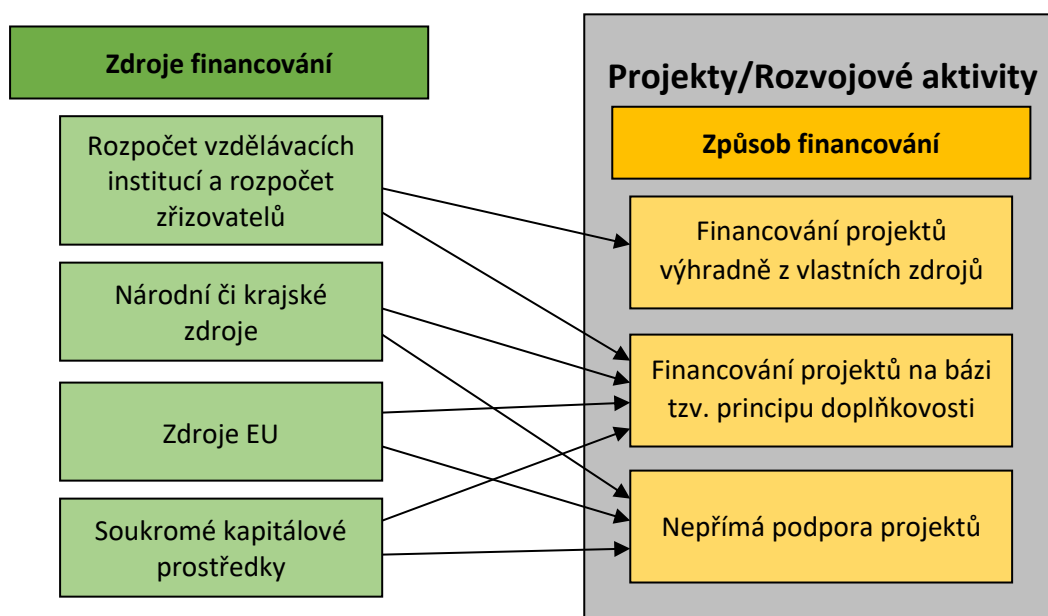
Financování rozvojových aktivit lze zajistit třemi předpokládanými způsoby:

1. **Financování projektů výhradně z vlastních zdrojů** – jednotlivé projekty jsou financovány výhradně z vlastních zdrojů (prostředky vzdělávacích institucí, prostředky zřizovatele, prostředky z vlastní činnosti).
2. **Financování projektů na bázi tzv. principu doplňkovosti** – jednotlivé projekty jsou financovány z převážné části prostřednictvím externích finančních zdrojů a částečně z vlastních zdrojů. Externí finanční prostředky lze rozdělit na nevratné (dotace, granty) a vratné (úvěry, půjčky apod.). Především nevratné externí finanční prostředky představují velmi významný podíl finančních zdrojů, které jsou potřebné k realizaci daného projektu (mohou pokrýt až 85 či 90 % celkových nákladů projektu). Z pohledu externích zdrojů lze uvažovat o následujících zdrojích financování:

- z rozpočtu Evropské unie – strukturální fondy EU
 - ze státního rozpočtu ČR
 - z rozpočtu Královéhradeckého kraje
 - ze soukromých kapitálových prostředků (bankovní úvěry, zdroje soukromého sektoru, prostředky nestátních neziskových organizací).
3. **Nepřímá podpora projektů** – na přípravě a realizaci projektů není podíl ani finanční ani realizační. Role je v tomto případě iniciační a komunikační, čímž se napomáhá k prosazování daného projektového záměru.

Vazby systému financování MAP znázorňuje schéma 3.

Schéma 3: Vazby systému financování MAP v ORP Náchod

7.3 Systém aktualizace MAP v ORP Náchod

Nedílnou součástí implementace MAP je i zajištění jeho aktualizace. Jedná se totiž o tzv. „živý“ dokument, který by měl být aktualizován v čase. Plánovací období představuje relativně dlouhou dobu, během které může dojít k výrazným změnám, ať se jedná o pozitivní či negativní trendy vývoje. Z výrazných změn lze jmenovat např. změny legislativního rámce, zásadní změny v hospodářské či regionální politice EU, potažmo České republiky, změny v důsledku komunálních voleb apod.

Aktualizace probíhá na základě vyhodnocení naplňování MAP, pokud nastaly významné skutečnosti ohledně realizace. Jmenovat lze např. situaci, kdy na základě kontroly naplňování strategických cílů lze vypustit, upravit či doplnit opatření nebo aktivity. Může dojít i k pozměnění samotných strategických cílů.

Komplexní aktualizace MAP bude provedena v průběhu realizace projektu MAP II.

Za zajištění aktualizace a dílčích revizí MAP je zodpovědný RT.

S revizemi souvisí také pravidelná aktualizace Ročního akčního plánu a Zásobníku projektů, kdy jsou v pravidelných intervalech (jednou za rok) zhodnoceny uskutečněné aktivity a rozpracován plán činností na další časové období. Tvorba ročního akčního plánu na následující období, při využití zásobníku projektů, je úzce spjata s otázkou tvorby rozpočtu zřizovatelů a dalších realizátorů aktivit.

7.4 Systém monitoringu a vyhodnocování realizace MAP v ORP Náchod

Systém monitoringu a vyhodnocování realizace MAP je důležitou součástí celého dokumentu. Pro hodnocení byla zvolena metoda indikátorů. V rámci této metody jsou předem stanoveny ukazatele, pomocí nichž dochází k průběžnému hodnocení dosažených změn v rámci implementace, a tedy i evaluaci úspěšnosti strategie. Indikátorová metoda je v současné době hojně využívána, např. ve strategických dokumentech na úrovni kraje i celé České republiky či v operačních programech pro implementaci kohezní politiky EU.

Pro potřeby MAP byly zvoleny dvě úrovně monitorovacích indikátorů:

- **Indikátor výsledku** – dosažitelný realizací souboru opatření, projektů/aktivit. V rámci dokumentu se jedná o hierarchickou úroveň strategických cílů.
- **Indikátor výstupu** – dosažitelný realizací konkrétního projektu/aktivity, tj. v rámci dokumentu se jedná o úroveň konkrétních navržených aktivit.

Předpokládanými zdroji dat pro hodnocení naplňování daných aktivit budou podklady a dokumenty vzdělávacích a dalších institucí a subjektů v území ORP a podklady samotného řídicího a výkonného týmu.

Přehledové seznamy

Seznam tabulek

Tabulka 1: Aktuální složení řídicího výboru k 19. 12. 2017	10
Tabulka 2: Aktuální složení RT v posledním čtvrtletí realizace projektu	12
Tabulka 3: Předpokládané využití jednotlivých komunikačních nástrojů cílovými skupinami projektu	17
Tabulka 4: Základní informace o obcích řešeného území	19
Tabulka 5: Přehled strategických dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na národní a nadnárodní úrovni	21
Tabulka 6: Přehled strategických dokumentů a záměrů v oblasti vzdělávání na úrovni Královéhradeckého kraje.....	43
Tabulka 7: Přehled existence či neexistence Strategie či Programu rozvoje v obcích řešeného území	56
Tabulka 8: Vývoj počtu MŠ v řešeném území podle zřizovatele v období 2011/2012 až 2015/2016...	77
Tabulka 9: Vývoj počtu MŠ, jejich tříd a dětí je navštěvujících v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016	78
Tabulka 10: Kapacita jednotlivých MŠ a počet dětí navštěvujících jednotlivá zařízení předškolní péče v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016.....	80
Tabulka 11: Vývoj počtu učitelů v MŠ v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016	82
Tabulka 12: Vývoj počtu ZŠ v řešeném území podle zřizovatele v období 2011/2012 až 2015/2016 ..	83
Tabulka 13: Vývoj počtu ZŠ, jejich tříd a dětí je navštěvujících v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016.....	84
Tabulka 14: Kapacita jednotlivých ZŠ a počet žáků navštěvujících jednotlivá zařízení v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016	88
Tabulka 15: Počet žáků, kteří ukončili školní docházku podle ročníku ukončení v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016 – běžné třídy	90
Tabulka 16: Počet žáků, kteří ukončili školní docházku podle ročníku ukončení v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016 – speciální třídy.....	91
Tabulka 17: Vývoj počtu učitelů v ZŠ v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016.....	92
Tabulka 18: Vývoj počtu ostatních pedagogických pracovníků a jejich jednotlivých kategorií v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016.....	93
Tabulka 19: Základní informace o ZUŠ fungujících v řešeném území	95
Tabulka 20: Vývoj kapacity, návštěvnosti, počtu zaměstnanců jednotlivých ZUŠ v řešeném území v období 2013/2014 až 2015/2016	97
Tabulka 21: Vývoj počtu školních družin a dalších informací k nim v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016	101
Tabulka 22: Školní družiny s počtem zapsaných účastníků 10 a vyšším majících určitý druh postižení v období 2011/2012 až 2015/2016	103
Tabulka 23: Počet zapsaných účastníků majících určitý druh postižení do školních klubů v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016.....	105
Tabulka 24: Vyjíždka do škol z obcí řešeného území v roce 2011.....	108

Tabulka 25: Dojíždka do škol do center dojíždky v řešeném území v roce 2011	109
Tabulka 26: Metodici prevence působící v jednotlivých ZŠ v řešeném území	114
Tabulka 27: Poskytované sociální služby v řešeném území zaměřené na děti, mládež a rodiče či s těmito skupinami související.....	116
Tabulka 28: Další zařízení poskytující služby se sociální a další tematikou zaměřené na děti, mládež a rodiče v řešeném území	118
Tabulka 29: Informace ke středním školám a středním odborným školám, které se nachází v řešeném území	121
Tabulka 30: Největší zaměstnavatelé působící v řešeném území – k září 2016.....	122
Tabulka 31: Analýza stakeholderů v oblasti vzdělávání v řešeném území.....	129
Tabulka 32: Škála pravděpodobností výskytu a dopadu rizika.....	133
Tabulka 33: Rozdělení stupňů významnosti rizik.....	133
Tabulka 34: Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území podle jednotlivých druhů rizik.....	134
Tabulka 35: Přehled prioritních oblastí rozvoje v oblasti vzdělávání v řešeném území.....	144
Tabulka 36: Cíle MAP vs. povinná, doporučená a volitelná opatření (témata) Postupů MAP se 3 úrovněmi vazby (X - slabá, XX – střední, XXX - silná)	164

Seznam grafů

Graf 1: Průměrné hodnocení MŠ v hlavních a vedlejších oblastech podporovaných z OP	60
Graf 2: Průměrné hodnocení ZŠ v hlavních a vedlejších oblastech podporovaných z OP	66
Graf 3: Předpokládaný vývoj porodnosti a úmrtnosti obyvatelstva v Královéhradeckém kraji v období let 2013 až 2050	74
Graf 4: Předpokládaný vývoj přirozeného přírůstku/úbytku a salda migrace obyvatelstva v Královéhradeckém kraji v období let 2013 až 2050.....	75
Graf 5: Předpokládaný vývoj úhrnné plodnosti v Královéhradeckém kraji v letech 2013 až 2050.....	76
Graf 6: Vývoj počtu běžných tříd, speciálních tříd, žáků v běžných třídách a žáků ve speciálních třídách v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016.....	84
Graf 7: Procentuální zastoupení žáků v běžných třídách podle jednotlivých druhů postižení z celkového počtu postižených žáků v období 2011/2012 až 2015/2016.....	86
Graf 8: Procentuální zastoupení jednotlivých profesních kategorií ostatních pedagogických pracovníků z celkového počtu ostatních pedagogických pracovníků v období 2011/2012 až 2015/2016	94
Graf 9: Vývoj počtu fungujících zájmových útvarů SVČ v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016	99
Graf 10: Vývoj počtu účastníků navštěvujících SVČ v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016	99
Graf 11: Vývoj počtu pedagogických pracovníků jednotlivých SVČ v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016	100
Graf 12: Procentuální zastoupení účastníků podle jednotlivých druhů postižení z celkového počtu postižených účastníků v období 2011/2012 až 2015/2016.....	102

Graf 13: Počet účastníků školních klubů v řešeném území v období 2011/2012 až 2015/2016	104
---	-----

Seznam obrázků

Obrázek 1: Vymezení řešeného území MAP SO ORP Náchod	18
Obrázek 2: Průřezové priority a cíle strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020	22
Obrázek 3: Rozmístění ZUŠ v řešeném území	96
Obrázek 4: Rozmístění současných i původních SVL ve městě Náchod	113
Obrázek 5: Rozmístění a dostupnost MŠ v řešeném území – stav k září 2016	123

Seznam schémat

Schéma 1: Znázornění systému řízení a organizačního zajištění naplňování MAP v ORP Náchod	9
Schéma 2: Hierarchie a rozčlenění agend vykonávaných OSPOD městským úřadem v Náchodě	115
Schéma 3: Vazby systému financování MAP v ORP Náchod	191

Seznam příloh

Příloha 1: Seznam projektových záměrů všech škol.....	196
Příloha 2: Část podrobně zaměřená a zabývající se vzděláváním ve městě Náchod.....	213
Příloha 3: Statut Řídícího výboru.....	356
Příloha 4: Jednací řád Řídícího výboru.....	359
Příloha 5: Seznam členů Pracovních skupin.....	362